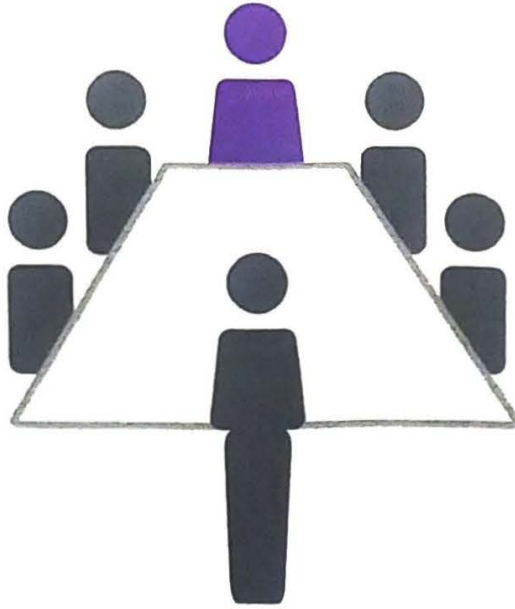

Dr. Soner ALTAŞ

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL REHBERİ

(AÇIKLAMALI - UYGULAMALI - ÖRNEKLİ)

Güncellenmiş ve
Gözden Geçirilmiş
10. Baskı

seçkin

Dr. Soner ALTAŞ

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL REHBERİ

(Açıklamalı, Uygulamalı, Örnekli)

- Olağan Genel Kurul Toplantısı
- Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı
- İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu
- Toplantıya Çağrı ve Davet Yazısı
- Genel Kurul Gündemi
- Hazır Bulunanlar Listesi
- Yıllık Faaliyet Raporu
- Genel Kurulun Çalışma Esas ve Usulleri
- Esas Sözleşme Değişiklikleri
- Kâr Dağıtım Teklifi
- Çağrısız Genel Kurul
- Genel Kurul Toplantı ve Karar Yetersayıları
- Genel Kurul Toplantı Tutanağı
- Sermayenin Artırılması ve Azaltılması

Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş
10. Baskı

SEÇKİN | Hukuk

Ankara 2024

seçkin

Akademik ve Mesleki Yayınlar

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi

Soner ALTAŞ

SEÇKİN | Hukuk

No: 1269

ISBN 978-975-02-9014-5

Onuncu Baskı: Ocak 2024

Sayfa Tasarımı:

İlhan Eroğlu

Kapak Tasarımı:

Mert Okumuş

310 Sayfa, 13,5x19,5 cm.

1. Anonim Şirket Genel Kurulu
2. Olağan Genel Kurul
3. Genel Kurula Çağrı ve İlan
4. Genel Kurul Toplantı Tutanağı
5. Sermayenin Artırılması ve Azaltılması
6. Genel Kurul Karar Defteri

© Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, tanıtım amaçlı toplam bir sayfayı geçmeyecek alıntılar hariç olmak üzere, hiçbir şekilde kitabın tümü veya bir kısmı herhangi bir ortamda yayımlanamaz ve çoğaltılamaz.

Satış ve Dağıtım:

Mustafa Kemal Mah. 2158. Sokak No: 13 Çankaya/ANKARA

T: 0-312-435 30 30 – F: 0-312-435 24 72 – E: seckin@seckin.com.tr

İstanbul Çağlayan Adliyesi Şubesi

D Blok 2. Bodrum Kat No: 5

Çağlayan

T: (212) 240 00 15

F: (212) 240 00 15

E: caglayan@seckin.com.tr

İstanbul Kartal Adliyesi Şubesi

C Blok Zemin Kat No: 29

Kartal

T: (216) 303 11 23

F: (216) 303 11 23

E: kartalsube@seckin.com.tr

İstanbul Şişli Şubesi

Abide-i Hürriyet Cad. No: 183/A

Şişli

T: (212) 234 34 77

F: (212) 231 24 69

E: slsilsube@seckin.com.tr

Ankara Sıhhiye Şubesi

Strazburg Cad. 23/B

Sıhhiye

T: (312) 230 52 62

F: (312) 230 52 62

E: ankarasube@seckin.com.tr

Web Sitesi: www.seckin.com.tr

Seçkin Yayıncılık Sertifika No: 45644

Baskı:

Vadi Grafik Ltd. Şti. – Sertifika No: 47479

İvedik Organize Sanayi 1420 Cadde No: 58/1 - Yenimahalle/ANKARA – T: (0-312) 395 85 71

***Ahi Evran-ı Veli'nin ve Nurettin Caca'nın
aziz ruhlanna ithaf olunur...***

Onuncu Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın dokuzuncu baskısı da Siz değerli okurların teveccühleriyle tükenmiştir. Kitabımızın bu baskısı vesilesiyle Siz değerli okurlara bir kez daha en içten şükranlarımı sunuyorum.

Her zaman olduğu gibi, Eserimizin bu baskısında da, önceki baskı baştan sona gözden geçirilerek güncelliğini yitirmiş kısımlar çıkarılmış, önceki baskıdan sonra meydana gelen mevzuat değişiklikleri ise ilgili kısımlara işlenerek kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Çalışmalarım sebebiyle ortak zamanlarımızdan uzak kaldığım anlarda gösterdikleri fedakarlık, destek ve hoşgörü için sevgili eşim Alev Şule ile canım oğullarım Fatih ile Ömer'e müteşekkirim. Yine, eserlerimizi siz değerli okurlara ulaştırmak amacıyla titiz ve özverili bir çalışmada bulunan Seçkin Yayınevi'nin saygıdeğer yönetici ve çalışanlarına da bu baskı vesilesiyle bir kez daha şükranlarımı arz ediyorum.

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın onuncu baskısının da anonim şirketlerin ortaklarına, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, meslek mensuplarına, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,
Dr. Soner ALTAŞ
Ankara, 27 Kasım 2023

Dokuzuncu Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın sekizinci baskısı da Siz değerli okurların teveccühleriyle çok kısa bir sürede tükenmiştir. Kitabımızın bu dokuzuncu baskısı vesilesiyle Siz değerli okurlara bir kez daha en içten şükranlarımı sunuyorum.

Her zaman olduğu gibi, Eserimizin bu baskısında da, önceki baskı baştan sona gözden geçirilerek güncelliğini yitirmiş kısımlar çıkarılmış, önceki baskıdan sonra meydana gelen mevzuat değişiklikleri ise ilgili kısımlara işlenerek kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Çalışmalarım sebebiyle ortak zamanlarımızdan uzak kaldığım anlarda gösterdikleri fedakarlık, destek ve hoşgörü için sevgili eşim Alev Şule ile canım oğullarım Fatih ile Ömer'e müteşekkirim. Yine, eserlerimizi siz değerli okurlara ulaştırmak amacıyla titiz ve özverili bir çalışmada bulunan Seçkin Yayınevi'nin saygıdeğer yönetici ve çalışanlarına da bu baskı vesilesiyle bir kez daha şükranlarımı arz ediyorum.

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın dokuzuncu baskısının da anonim şirketlerin ortaklarına, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, meslek mensuplarına, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,
Dr. Soner ALTAŞ
Ankara, 23 Ekim 2022

Sekizinci Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın her baskısı, siz değerli okurlara ulaşmak adına ayrı bir kıvanç ve mutluluk kaynağı oluyor bizim için. Sizlerin göstermiş olduğu ilgi ve teveccüh nedeniyle, kitabımızın yedinci baskısı da çok kısa bir sürede tükenmiştir. Bunun için Siz değerli okurlara bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Bildiğiniz gibi, kitabımızın her baskısında, bir önceki baskıdan sonra mevzuatta yaşanan değişiklikleri kitabımıza işlemeye; böylece kitap içeriğini mevzuatın en son haline göre siz değerli okurlarımızın bilgisine sunmaya gayret ediyoruz. Kitabımızın bu baskısında da, önceki baskı baştan sona gözden geçirilerek güncelliğini yitirmiş kısımlar çıkarılmış, önceki baskıdan sonra meydana gelen mevzuat değişiklikleri ise ilgili kısımlara işlenerek kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Her zaman olduğu gibi, çalışmalarım sebebiyle ortak zamanlarımızdan uzak kaldığım anlarda gösterdikleri fedakarlık, destek ve hoşgörü için sevgili eşim Alev Şule ile canım oğullarım Fatih ile Ömer'e bu baskı vesilesiyle bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, kitaplarımızı her zaman olduğu gibi siz değerli okurlara ulaştırmak amacıyla titiz ve özverili bir çalışmada bulunan Seçkin Yayınevi'nin saygıdeğer yönetici ve çalışanlarına da bu baskı vesilesiyle bir kez daha şükranlarımı arz ediyorum.

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın sekizinci baskısının da anonim şirketlerin ortaklarına, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, meslek mensuplarına, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,
Dr. Soner ALTAŞ
Ankara, 14 Kasım 2021

Yedinci Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi'nin yedinci baskısı vesilesiyle, kitabımıza gösterdiğiniz ilgiye ve teveccühe bir kez daha teşekkür ediyorum.

Kitabımızın bu baskısında, önceki baskı baştan sona gözden geçirilerek güncelliğini yitirmiş bazı kısımlar çıkarılmış, ekler ise gözden geçirilip yıl bazında uyumlaştırılmıştır. Ayrıca, önceki baskıdan sonra ortaya çıkan değişiklikler ilgili kısımlara işlenmiş ve kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Ortak zamanlarımızdan kitap yazımı için uzak kaldığım anlarda gösterdikleri fedakarlık ve hoşgörü için sevgili eşim Alev Şule ile canım oğullarım Fatih ile Ömer'e bu baskı vesilesiyle bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitabımızı her zaman olduğu gibi siz değerli okurlara ulaştırmak amacıyla titiz ve özverili bir çalışmada bulunan Seçkin Yayınevi'nin saygıdeğer yönetici ve çalışanlarına da bu baskı vesilesiyle bir kez daha şükranlarımı arz ediyorum.

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın Yedinci baskısının da anonim şirketlerin ortaklarına, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, meslek mensuplarına, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Dr. Soner ALTAŞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi
(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 5 Aralık 2020

Altıncı Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi'nin altıncı baskısı vesilesiyle, kitabımıza gösterdiğiniz ilgiye ve teveccühe bir kez daha teşekkür ediyorum.

Önceki baskılarda olduğu üzere bu baskıda da, bir önceki baskı baştan sona gözden geçirilmiş, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte ortaya çıkan değişiklikler ilgili kısımlara işlenmiş ve kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Kitabımızın bu baskısında da titiz çalışmaları ve katkıları nedeniyle Seçkin Yayınevi'nin çok değerli yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın altıncı baskısının da anonim şirketlerin pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Dr. Soner ALTAŞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi
(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)
Ankara, 30 Kasım 2019

Beşinci Baskıya Önsöz

Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi'nin beşinci baskısı vesilesiyle yine sizlere ulaşma ve teşekkür etme fırsatı bulduk. Kitabımıza gösterdiğiniz ilgiye ve teveccühe müteşekkirimiz.

Kitabımızın beşinci baskısında, önceki baskı baştan sona gözden geçirilerek güncelliğini yitirmiş bazı kısımlar çıkarılmış, ekler ise gözden geçirilip yıl bazında uyumlaştırılmıştır. Ayrıca, 15 Şubat 2018 tarihli ve 7099 sayılı Kanun ile Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan değişiklikler ilgili kısımlara işlenmiş ve kitabımız ilgili mevzuatın son haline göre güncellenmiştir.

Kitabımızın bu baskısında da titiz çalışmaları ve katkıları nedeniyle Seçkin Yayınevi'nin çok değerli yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyor, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın beşinci baskısının da anonim şirketlerin pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, yöneticilerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Soner ALTAŞ

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi

(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 18 Mart 2018

Dördüncü Baskıya Önsöz

Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarını açıklamalı olarak ve pratik örneklerle ele aldığımız Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi'nin üçüncü baskısının tükenmesi nedeniyle siz değerli okurlarımızla buluşturdığımız bu dördüncü baskı, senede genelde bir defa yapılıyor olması nedeniyle yeterince bilinmeyen genel kurul toplantılarını uygulamalı olarak ele alıp bu konuda önemli bir boşluğu doldurma amacıyla verdiğimiz kararın ne kadar yerinde olduğunu göstermiş ve bizleri mutlu etmiştir. Kitabımızın ilk üç baskısına gösterdiğiniz ilgiye ve teveccühe müteşekkirimiz.

Kitabımızın üçüncü baskısından bugüne değin Türk Ticaret Kanunu'nun bazı maddelerinde değişikliğe gidilmiş olmakla birlikte, anonim şirket genel kurul toplantılarına yönelik bir değişiklik yapılmamıştır. Bu nedenle, kitabımızda bir güncelleme yapılmasına gerek duyulmamış, önceki baskılardaki düzen ve anlatım korunmuştur.

Kitabımızın bu baskısında da titiz çalışmaları ve katkıları nedeniyle Seçkin Yayınevi'nin çok değerli yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın dördüncü baskısının da anonim şirketlerin pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Soner ALTAŞ

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi

(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 12 Kasım 2016

Üçüncü Baskıya Önsöz

Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarını pratik örneklerle ele aldığımız Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi'nin ikinci baskısının tükenmesi nedeniyle siz değerli okurlarımızla buluşturduğumuz bu üçüncü baskı, senede genelde bir defa yapılıyor olması nedeniyle yeterince bilinmeyen genel kurul toplantılarını uygulamalı olarak ele alıp bu konuda önemli bir boşluğu doldurma amacıyla verdiğimiz kararın ne kadar yerinde olduğunu göstermiş ve bizleri mutlu etmiştir. Kitabımızın ilk iki baskısına gösterdiğiniz ilgiye ve teveccühe müteşekkirimiz.

Kitabımızın bu baskısında, mevzuatta yaşanan bazı değişiklikler ilgili kısımlara ilave edilmiş, böylece kitabımız mevzuatın son haline göre güncellenmiştir. Onun haricinde önceki baskılardaki düzen ve anlatım korunmuştur.

Kitabımızın bu baskısında da titiz çalışmaları ve katkıları nedeniyle Seçkin Yayınevi'nin çok değerli yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın üçüncü baskısının da anonim şirketlerin pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Soner ALTAŞ

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi
(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 15 Ağustos 2015

İkinci Baskıya Önsöz

“Anonim şirket genel kurulu toplantıya nasıl çağrılır, pay sahiplerine nasıl bir davet yazısı gönderilir, gündem nasıl belirlenir, yıllık faaliyet raporu nasıl düzenlenir, esas sözleşmenin yeni TTK’ya uyumu içi ne yapılır, toplantı tutanağı nasıl düzenlenir, Bakanlık Temsilcisi nereden talep edilir, çağrısız toplantı yapılabilir mi?” gibi sorulara cevap arayan anonim şirket pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine ve meslek mensuplarına, uygulamalı olarak yol göstermeyi amaçladığımız Anonim Şirket Genel Kurul Rehberinin ikinci baskısı ile siz değerli okurlarımıza bir kez daha ulaşmış oluyoruz. Kitabımızın ilk baskısına göstermiş olduğunuz ilgiye ve teveccühe müteşekkirimiz.

Kitabımızın bu baskısında, ilk baskıda gözden kaçan imla ve yazım hataları ile eklerde fark ettiğimiz ufak birtakım eksiklikler giderilmiştir. Onun haricinde ilk baskıdaki düzen ve anlatım korunmuştur.

Kitabımızın ilk baskısında olduğu gibi ikinci baskısında da titiz çalışmaları ve katkıları nedeniyle Seçkin Yayınevi’nin çok değerli yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyor, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi kitabımızın ikinci baskısının da anonim şirketlerin pay sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Soner ALTAŞ

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi
(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 15 Mart 2014

Önsöz

Bildiğiniz üzere, 13 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 1 Temmuz 2012 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, 2013 yılı içerisinde yapılacak olan anonim şirket genel kurul toplantılarında yeni Kanunun düzenlemelerine uyulacaktır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirketlere ilişkin birçok yenilik ve değişiklik getirmesi, özellikle bu yılki genel kurul toplantılarını önceki yıllarda yapılanlardan ayırmakta ve anonim şirket yönetim kuruluna genel kurul toplantılarına yönelik birtakım yükümlülükler getirmektedir. Bu yönüyle bakıldığında, 2013 yılında yapılacak olan genel kurul toplantıları bir anlamda yeni TTK'nın ilk uygulamaları olacaktır.

Ülkemizde 2012 yılı sonu itibariyle yüzbine yakın anonim şirket bulunmaktadır. Anonim şirket ortaklarının ve yöneticilerinin birçoğu, kabul edilmesinden bugüne kadar geçen süre zarfında, yeni TTK'nın getirdiği yeniliklere ve değişikliklere vakıf olmuşlardır. Ancak, iş uygulamaya geldiğinde nelerin yapılması ve hangi belgelerin düzenlenmesi gerektiği konusunda birtakım tereddütlerin yaşandığı gözlenmiştir. İşte bu noktadan hareketle ve anonim şirket yönetimlerine yardımcı olup yol göstermesi amacıyla rehber mahiyetinde bir kitap hazırlamanın uygun olacağı düşünülmüştür.

Kitabımız dört bölümden ve uygulama örneklerinden oluşmaktadır. İlk bölümde, anonim şirket genel kurulunun görevleri ve toplantı türleri ele alınmakta; ikinci bölümde genel kurul toplantılarına ilişkin işlemler ve belgeler izah edilmekte; üçüncü bölümde elektronik genel kurul toplantıları, dördüncü bölümde ise sermaye artırımı ve azaltımı dahil olmak üzere esas sözleşme değişikliklerine dair genel bilgilere değinilmektedir.

Kitabımızın sonunda ise uygulama örneklerine yer verilmektedir: Böylece; “genel kurul toplantıya nasıl çağrılır, pay sahiplerine nasıl bir davet yazısı gönderilir, gündem nasıl belirlenir, yıllık faaliyet raporu nasıl düzenlenir, esas sözleşmenin yeni TTK'ya uyumu içi ne yapılır, toplantı tutanağı nasıl düzenlenir, Bakanlık Temsilcisi nereden talep edilir, çağrısız toplantı yapılabilir mi?” gibi sorulara cevap arayan anonim şirket

yöneticileri uygulama örnekleri ile akıllarındaki tereddütleri giderebilirler. Hatta, anonim şirket yönetim kurulları Kitabımızın sonundaki örnekleri kendi Şirketlerine uyarlayarak 2012 yılına ait olağan genel kurul toplantısı belgelerini kolayca hazırlayabilirler.

Kitabın hazırlanmasında gerekli özen gösterilmeye çalışılsa da, insan elinin değdiği her eserde olabileceği gibi, kitabımızda da, gözden kaçan birtakım eksiklikler olabilir. Bu nedenle, kitap ile ilgili eleştirilerinizi ve geliştirilmesini istediğiniz kısımları doğrudan sonaltas@hotmail.com adresine iletebilirsiniz.

Bilimsel çalışmalar konusunda destek ve sevgilerini her zaman yanımda bulduğum annem Fatma ALTAŞ ile babam Ziya ALTAŞ'a, ortak zamanlarımızdan kitap yazımı için uzak kaldığım anlarda gösterdikleri fedakarlık ve hoşgörü için sevgili eşim Alev Şule ALTAŞ'a ve canım oğlum Fatih ALTAŞ'a müteşekkirim.

Kitabımızın, okuyucuların konuya ilişkin meraklarının giderilmesine bir nebze dahi olsa katkı sağlaması en büyük temennimizdir. Bu itibarla, Anonim Şirket Genel Kurulu Rehberi kitabımızın anonim şirket pay sahiplerine ve yönetim kurulu üyelerine, hukukçulara, serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere, denetçilere ve konuya ilgi duyan her kesimden okura faydalı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Soner ALTAŞ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi
(E.Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi)

Ankara, 18 Mayıs 2013

İçindekiler

Onuncu Baskıya Önsöz.....	7
Dokuzuncu Baskıya Önsöz.....	8
Sekizinci Baskıya Önsöz.....	9
Yedinci Baskıya Önsöz.....	10
Altıncı Baskıya Önsöz	11
Beşinci Baskıya Önsöz	12
Dördüncü Baskıya Önsöz.....	13
Üçüncü Baskıya Önsöz	14
İkinci Baskıya Önsöz	15
Önsöz.....	16
Kısaltmalar.....	27

Birinci Bölüm ANONİM ŞİRKET GENEL KURULU TOPLANTILARI

1.1. ANONİM ŞİRKET GENEL KURULU	29
1.2. GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ NELERDİR?	31
1.3. TEK KİŞİLİK ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL OLUR MU?	35
1.4. GENEL KURUL TOPLANTISININ TÜRLERİ.....	35
1.4.1. Olağan Genel Kurul Toplantısı	35
1.4.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı	36
1.4.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısı	36
1.5. GENEL KURUL TOPLANTISI NE ZAMAN YAPILMALIDIR?	36
1.5.1. Olağan Genel Kurul Toplantısının Yapılma Zamanı	36
1.5.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısının Yapılma Zamanı	37
1.5.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısının Yapılma Zamanı	37
1.6. GENEL KURUL TOPLANTISI NEREDE YAPILIR?	37
1.7. GENEL KURULUN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI NASIL BELİRLENİR?	38

1.8. GENEL KURULU KİMLER TOPLANTIYA ÇAĞIRABİLİR?	40
1.8.1. Yönetim Kurulu	41
1.8.2. Pay Sahipleri	41
1.8.3. Tasfiye Memurları.....	41
1.8.4. Azlık	42
1.8.5. Mahkeme.....	43
1.8.6. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunu Kim Toplantıya Çağırır?.....	44
1.9. GENEL KURUL KARAR DEFTERİ TUTULMASI VE ONAYLATILMASI	44

İkinci Bölüm

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN İŞLEMLER VE BELGELER

2.1. ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISI ÖNCESİNDE YAPILACAK İŞLEMLER VE HAZIRLANACAK BELGELER.....	47
2.1.1. Gündemin Belirlenmesi ve Pay Sahiplerinin Toplantıya Çağırılması	47
2.1.1.1. Genel Kurul Toplantısının Gündeminde Nelere Yer Verilmelidir?	47
2.1.1.2. Pay Sahipleri Genel Kurul Toplantısına Nasıl Çağırılmalıdır?.....	51
2.1.1.3. Genel Kurul Toplantısı Çağrısı Ne Zaman Yapılmalıdır?.....	52
2.1.1.4. Genel Kurul Toplantısına Çağrı İlanında Hangi Hususlara Yer Verilmelidir?.....	53
2.1.1.5. Genel Kurul Çağrısız Olarak Toplanıp Karar Alabilir mi?.....	54
2.1.2. Toplantıya Katılacak Pay Sahiplerinin Belirlenmesi.....	55
2.1.2.1. Hazır Bulunanlar Listesi Nasıl Düzenlenmelidir?	55
2.1.3. Finansal Tabloların ve Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanması	58
2.1.3.1. Finansal Tablolar Ne Zaman ve Kim tarafından Hazırlanır?.....	58
2.1.3.2. Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporu Nasıl Hazırlanmalıdır?	59
2.1.3.2.1. Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasında Uyulacak Genel İlkeler	60
2.1.3.2.2. Yıllık Faaliyet Raporunun Bölümleri ve İçeriği	62
2.1.3.2.2.1. Genel Bilgiler	63
2.1.3.2.2.2. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar	63
2.1.3.2.2.3. Şirketin Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları	64
2.1.3.2.2.4. Şirketin Faaliyetleri ve Faaliyetlerine İlişkin Önemli Gelişmeler.....	64
2.1.3.2.2.5. Finansal Durum	65
2.1.3.2.2.6. Riskler ve Yönetim Kurulunun Değerlendirmesi	66
2.1.3.2.2.7. Diğer Hususlar	66
2.1.3.2.3. Yıllık Faaliyet Raporunu Hazırlama Zamanı	67

2.1.3.2.4. Şirketler Topluluğunun Finansal Tabloları ve Yıllık Faaliyet Raporu.....	67
2.1.3.2.4.1. Şirketler Topluluğunun Finansal Tablolarında Uygulanacak Muhasebe Standartları	67
2.1.3.2.4.2. Şirketler Topluluğunda Yıllık Faaliyet Raporu	69
2.1.3.2.5. Finansal Tablolar ile Yıllık Faaliyet Raporu İlan Edilecek midir?.....	71
2.1.3.2.6. Genel Kurul Toplantısında Bakanlık Temsilcisi Bulundurulacak mıdır?.....	73
2.1.3.2.6.1. Bakanlık Temsilcisinin Görev ve Yetkileri.....	78
2.1.3.2.6.2. Bakanlık Temsilcisinin İstenmesine İlişkin Başvuru Yazısı ve Ekleri	79
2.1.3.2.6.3. Bakanlık Temsilcisinin Ücretleri ve Giderleri	81
2.1.3.2.7. Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulundurulması Gereken Belgeler Nelerdir?.....	82

2.2. GENEL KURUL ESNASINDA YAPILACAK İŞLEMLER VE

DÜZENLENECEK BELGELER..... 83

2.2.1. Genel Kurul Toplantısının Açılması ve Yönetimi.....	83
2.2.2. Genel Kurul Toplantı Başkanlığının Oluşturulması	83
2.2.3. Genel Kurul Toplantısı Hangi Hallerde Yapılmaz?	84
2.2.4. Genel Kurul Toplantısı Hangi Hallerde Ertelenir?.....	85
2.2.5. Genel Kurul Toplantısına Hangi Pay Sahipleri Katılabilir?	86
2.2.6. Genel Kurul Toplantısına Kimler Katılmak Zorundadır?	89
2.2.7. Toplantı Gündeminin Görüşülmesinde Nelere Dikkat Edilmelidir?	90
2.2.8. Yönetim Kurulu Üyeleri Gündemde Madde Olmadan Görevden Alınabilir mi?.....	91
2.2.9. Bilanço ile Gelir Tablosunun Müzakeresi Ertelenebilir mi?.....	91
2.2.10. Genel Kurul Toplantısında Oy Nasıl Kullanılır?	93
2.2.11. Pay Sahiplerinin Genel Kuruldaki Oy Hakkı Nasıl Belirlenir?	94
2.2.11.1. Oy Hakkı Ne Zaman Doğar?	96
2.2.11.2. Pay Sahibi Hangi Hallerde Oy Hakkını Kullanamaz?	96
2.2.12. Pay Sahipleri Genel Kurula Temsilcilerini Gönderebilirler mi?	97
2.2.13. Vekaletname Nasıl Düzenlenmelidir?	98
2.2.14. Genel Kurul Toplantı Tutanağı Düzenlenirken Nelere Dikkat Edilmelidir?	99
2.2.15. Genel Kurulun Toplantı ve Karar Yetersayısı Nedir?	101
2.2.15.1. Genel Toplantı ve Karar Yetersayısı	101
2.2.15.2. Özel Toplantı ve Karar Yetersayıları	103
2.2.15.2.1. Esas Sözleşme Değişikliklerinde Genel Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	103
2.2.15.2.1.1. Pay Sahiplerinin Tümünün Oybirliğini Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri	105

2.2.15.2.1.2. Şirket Sermayesinin En Az %75'ini Oluşturan Payların Sahiplerinin veya Temsilcilerinin Olumlu Oylarını Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri.....	106
2.2.15.2.1.3. Hafifletilmiş Nisabın Yeterli Görüldüğü Esas Sözleşme Değişiklikleri	108
2.2.15.2.2. Yapı Değişikliklerinde Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	109
2.2.15.2.3. Sermayenin Azaltılmasında Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	110
2.2.15.2.4. Diğer Hususlarda Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	111
2.3. GENEL KURUL TOPLANTISI SONRASINDA YAPILMASI GEREKEN İŞLEMLER.....	112
2.4. GENEL KURUL KARARLARI TOPLANTIYA KATILMAYAN PAY SAHİPLERİNİ BAĞLAR MI?.....	113
2.5. GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİNİ KİMLER HANGİ HALLERDE İSTEYEBİLİR?	113
2.6. HANGİ GENEL KURUL KARARLARI GEÇERSİZDİR (BATILDIR)?	116
2.7. HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL TOPLANTILARI	118
2.7.1. HAAO Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması	118
2.7.2. HAAO Genel Kurul Toplantısına Katılım ve Oy Kullanma	119
2.7.3. HAAO Genel Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları.....	120
2.8. ANONİM ŞİRKET ESAS SÖZLEŞMESİNİN TTK'YA UYUMLAŞTIRILMASINDA NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?	122

Üçüncü Bölüm

ELEKTRONİK (ONLİNE) GENEL KURUL TOPLANTISI

3.1. ELEKTRONİK GENEL KURUL (E-GENEL KURUL).....	129
3.2. ONLİNE GENEL KURUL İÇİN ESAS SÖZLEŞMEYE KONULACAK HÜKÜM	131
3.3. ONLİNE GENEL KURUL ÖNCESİNDE YAPILACAK İŞLEMLER.....	132
3.3.1. Genel Kurula İlişkin Bilgi ve Belgelere Erişimin Sağlanması.....	132
3.3.2. Genel Kurula Elektronik Ortamda Katılma Bildirimi.....	133
3.4. ONLİNE GENEL KURUL TOPLANTISI ESNASINDA YAPILACAK İŞLEMLER.....	134
3.4.1. Genel Kurul Toplantısına Katılım.....	134

3.4.2. Genel Kurul Toplantısının Elektronik Ortamda Açılması	135
3.4.3. Elektronik Ortamda Görüş İletme ve Oy Verme	135
3.5. ONLINE GENEL KURUL TOPLANTISI SONRASINDA YAPILACAK İŞLEMLER.....	136
3.6. ONLINE GENEL KURUL TOPLANTISI YAPACAK ŞİRKETLERİN UYACAKLARI DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	136
3.7. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNİN GÜVENLİK KRİTERLERİ	139

Dördüncü Bölüm

ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE, SERMAYENİN ARTIRILMASINA VE AZALTILMASINA DAİR GENEL KURUL TOPLANTILARI

4.1. ŞİRKET ESAS SÖZLEŞMESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ.....	141
4.2. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GEÇİŞ İÇİN ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ GEREKİR Mİ?	141
4.2.1. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçişe İlişkin Şartlar	142
4.2.2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçiş İçin Bakanlık İzni ve Genel Kurul Kararı Alınması.....	148
4.2.3. Kayıtlı Sermaye Sisteminden Çıkış Sayılma, Çıkma ve Çıkarılma	150
4.2.4. Halka Açık Anonim Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçiş	152
4.3. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ İÇİN TİCARET BAKANLIĞI'NDAN İZİN ALINMASI VE DEĞİŞİKLİK TASLAĞININ İLAN EDİLMESİ GEREKİR Mİ?	154
4.4. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ İÇİN GEREKLİ TOPLANTI VE KARAR YETERSAYISI.....	156
4.4.1. Adi Toplantı ve Karar Yetersayısı	156
4.4.2. Özel Toplantı ve Karar Yetersayıları	158
4.4.2.1. Pay Sahiplerinin Oybirliğini Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri.....	158
4.4.2.2. Sermayenin En Az %75'ine Sahip Pay Sahiplerinin Oyunu Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri	159
4.4.2.3. Pay Senetleri Borsada İşlem Gören Anonim Şirketlerin Adi Nisapla Kararlaştırabilecekleri Esas Sözleşme Değişiklikleri.....	164
4.4.3. TTK'ya Uyum Amacıyla Yapılacak Esas Sözleşme Değişiklikleri İçin Gerekli Toplantı ve Karar Yetersayısı	165

4.5. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU	168
4.5.1. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantıya Çağırılması	169
4.5.2. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantı ve Karar Yetersayısı	170
4.5.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısının Yapılmayacağı Haller	171
4.5.4. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantı Tutanağı.....	172
4.5.5. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısında Bakanlık Temsilcisi Bulundurma Zorunluluğu.....	173
4.5.6. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Kararları Aleyhine İptal Davası Açılması	175
4.6. ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN GENEL KURUL KARARLARININ TESCİL VE İLANI.....	176
4.7. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYENİN ARTIRILMASI	178
4.7.1. Önceki Sermayenin Ödenmiş Olması	178
4.7.2. Sermaye Artırımına Karar Verecek Organ	179
4.7.3. Sermaye Artırımı İçin Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması	179
4.7.4. Sermaye Artırımının Tescil Ettirilmesi.....	182
4.7.5. Kanuna Aykırı Sermaye Artırımından Dolayı Şirket Aleyhine Fesih Davası Açılması	187
4.7.6. Yönetim Kurulunca Hazırlanacak Sermaye Artırım Beyanı	188
4.7.7. Sermaye Artırımına Uygun Fonlar Var İken Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımına Gidilememesi	191
4.7.8. Sermaye Artırımı Kapsamında Şirkete Aynî Sermaye Konulması ve Buna Değer Biçilmesi	192
4.7.9. Nakdî Sermaye Artırımlarında Pay Bedellerinin Ödenmesi.....	194
4.7.10. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı.....	195
4.8. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYENİN AZALTILMASI.....	196
4.8.1. Şirket Sermayesinin Azaltılması Prosedürü	197
4.8.1.1. Sermaye Azaltımı Konusunda Genel Kurul Kararı Alınması	197
4.8.1.2. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Onaylarının Alınması	202
4.8.1.3. Alacaklılara Çağrıda Bulunulması	203
4.8.2. Sermayenin Azaltılması Kararının İfası.....	204
4.8.3. Sermayenin Azaltılması Kararının Tescili.....	205
4.8.4. Sermayenin Azaltılması Yöntemleri	208

EKLER

Ek-1: Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasına ve Toplantının Gündemine Dair Yönetim Kurulu Kararı	211
Ek-2: Genel Kurulun Çağrısız Olarak Toplanmasına ve Toplantının Gündemine Dair Yönetim Kurulu Kararı.....	213
Ek-3: Genel Kurul Çağrısının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde İlan Edilmesine Dair Talep Yazısı Örneği	215
Ek-4: Pay Sahiplerine Gönderilecek Davet Yazısı Örneği (Çağrılı Genel Kurul)	218
Ek-5: Pay Sahiplerine Gönderilecek Davet Yazısı Örneği (Çağrısız Genel Kurul)	221
Ek-6: Bakanlık Temsilcisi Talep Yazısı Örneği (Yurtiçinde Yapılacak Genel Kurul Toplantıları İçin).....	224
Ek-7: Bakanlık Temsilcisi Talep Yazısı Örneği (Yurtdışında Yapılacak Genel Kurul Toplantıları İçin).....	225
Ek-8: Genel Kurula Katılamayacak Pay Sahipleri İçin Vekaletname Örneği.....	226
Ek-9: Genel Kurulun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge Örneği	227
Ek-10: Esas Sözleşme Tadil Metni Örneği	238
Ek-11: Anonim Şirket Yıllık Faaliyet Raporu Örneği	245
Ek-12: Yönetim Kurulu Tarafından Hazırlanacak Olan Kâr Dağıtım Teklifi Örneği	260
Ek-13: Hazır Bulunanlar Listesi Örneği	262
Ek-14: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği (Çağrılı Genel Kurul)	263
Ek-15: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği (Çağrısız Genel Kurul).....	266
Ek-16: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği (Bakanlık Temsilcisi Bulundurulması Zorunlu Olmayan Genel Kurul).....	269
Ek-17: Genel Kurul Kararlarının Tesciline Dair Davet Yazısı Örneği.....	272
Ek-18: Sermaye Artırımına İlişkin Esas Sözleşme Tadil Metni Örneği	273
Ek-19: Anonim Şirket Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği	274

Ek-20: Anonim Şirket İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantı Tutanağı Örneği	277
Ek-21: Genel Kurul Toplantısını Erteleme Tutanağı Örneği (Çağrılı Genel Kurul)	280
Ek-22: Genel Kurul Toplantısını Erteleme Tutanağı Örneği (Çağrısız Genel Kurul)	281
Ek-23: Genel Kurul Toplantı Yetersayısının Mevcut Olduğuna Dair Açılış Tutanağı Örneği	282
Ek-24: Bakanlık Temsilcisinin Bulunacağı Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Bilgi Formu Örneği	283
Ek-25: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının ve Bazı Yönetim Kurulu Kararlarının Tesciline İlişkin Olarak Ticaret Sicili Müdürlükleri Tarafından Talep Edilen Bilgiler ve Belgeler Listesi	285
Ek-26: Tescil İçin Ticaret Sicili Müdürlüğüne Verilecek Dilekçe Örneği (Genel)	295
Ek-27: Genel Kurul Toplantısında Bulunmadığı Halde Yönetim Kurulu Üyeliğine Seçilen Kişilere İlişkin Beyan	296
Ek-28: Sermaye Artırımına İştirak Taahhütnamesi	297
Ek-29: Sermayenin Azaltılmasına İlişkin Olarak Alacaklılara Yapılacak Çağrının İlan Talep Yazısı (Genel)	298
Ek-30: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin İstifası ve Yeni Atamaya Ait Karar Örneği	299
Ek-31: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Görev Dağılımı ve Temsil İlzama Ait Karar Örneği	300
Ek-32: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Görev Dağılımı ve Tüzel Kişinin Temsil İlzama Yetkili Olmasına Ait Karar Örneği	301
Ek-33: Şirketin Tek Pay Sahipli Anonim Şirkete Dönüşmesinin Tesciline İlişkin Ait Karar Örneği	302
Kaynakça	303
Kavramlar Dizini.....	309

Kısaltmalar

age	: adı geçen eser
agm	: adı geçen makale
Bkz.	: Bakınız
BTY	: Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
CISA	: Bilgi Sistemleri Denetçi Sertifikası
EGKS	: Elektronik Genel Kurul Sistemi
EGKY	: Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
EGKT	: Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
ETK	: Eski Ticaret Kanunu (6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu)
f.	: fıkra
Gerekçe	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun Gerekçesi (Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, Esas No: 1/324)
HD.	: Hukuk Dairesi
KESDİTŞT	: Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KSST	: Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ
m.	: Madde
MERSİS	: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu

s.	: Sayfa
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	: Sermaye Piyasası Kanunu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDİT	: Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
TSY	: Ticaret Sicili Yönetmeliği
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
YFRY	: Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik

Birinci Bölüm

ANONİM ŞİRKET GENEL KURULU

TOPLANTILARI

1.1. ANONİM ŞİRKET GENEL KURULU

Anonim şirketlerde yasal olarak bulunması zorunlu olan organlardan birisi genel kuruldur. Genel kurul, pay sahiplerinin katılımıyla oluşan ve yönetim kurulu üyelerinin seçimi, görevden alınması, ibrası, kârın dağıtımı, esas sözleşmenin değiştirilmesi, sermayenin artırılması, şirketin finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun tasdiki gibi Kanunla sadece kendisine tanınmış olan konularda karar alan organdır.

Anonim şirket genel kurulu, yönetim kurulu gibi daimî bir organ değildir. Bu yönüyle, istisnaî hallerde toplanan olağanüstü genel kurul toplantıları hariç tutulacak olursa, anonim şirket genel kurulunun yılda bir kez olağan olarak toplanması yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından yeterli kabul edilmektedir.

Buna karşılık, TTK'nın 530. maddesinde;

“Uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının¹

¹ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilk halinde “Sanayi ve Ticaret Bakanlığı” olarak geçmekle birlikte, 8/6/2011 tarihli ve 27958 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış, aynı Resmi Gazete’de yayımlanan

istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir.

Dava açıldığında mahkeme, taraflardan birinin istemi üzerine gerekli önlemleri alabilir.”

denilmiştir. TTK m.530 ile getirilen bu düzenlemeye göre, genel kurulun toplanamaması şirketin feshine sebebiyet verebilir. Bu çerçevede, anonim şirket genel kurulunun birkaç yıl üst üste toplanmaması şirket aleyhine dava açılması ve feshinin talep edilmesi gibi olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Ayrıca, TTK, bazı kararların sadece genel kurul tarafından alınmasını şart koştuğundan, genel kurulun toplanmaması, anılan önemli kararların da alınmamış olması sonucunu doğurur. En fazla üç yıl görev yapmak üzere seçilebilecek olan yönetim kurulu üyelerinin süreleri sona ermiş olmasına rağmen, genel kurulun yapılmaması nedeniyle yeni bir yönetim kurulunun seçilmemiş ya da seçilememiş olması, bu nedenle yönetim kurulu üyelerinin hukuki konumlarının tartışmalı bir hale gelmesi; şirketin kâr dağıtım kararı alamaması; yine genel kurul toplantısı yapılmaması nedeniyle denetçinin seçilmemesinin şirketin finansal tablolarının düzenlenmemiş hükmünde sayılmasına yol açması bu mahsurlardan sadece birkaçıdır. Bu nedenle, yeni TTK döneminde anonim şirket genel kurul toplantılarının zamanında yapılmasının önemi daha da artmıştır.

3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın şirketlerle ilgili birimi olan İç Ticaret Genel Müdürlüğü anılan Bakanlığın birimleri arasına dahil edilmiş, 26/06/2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanunla da 6102 sayılı Kanunda geçen "Sanayi ve Ticaret Bakanlığı" ibareleri de "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

1.2. GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ NELERDİR?

TTK'nın 408. maddesinin birinci fıkrasında “Genel kurul, kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülmüş bulunan hâllerde karar alır.” hükmüne yer verilmiştir.

Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise, *genel kurulun devredemeyeceği* temel yetki ve görevlere yer verilmiştir. Anılan fıkarda, anonim şirket genel kurulunun devredemeyeceği görev ve yetkiler şu şekilde sayılmıştır:

a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi.

b) Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları.

c) Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi ile görevden alınması.

d) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması.

e) Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi.

f) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.

Yukarıda sayılan yetkilerin bir başka şirket organına devri mümkün değildir. Buna aykırı davranılması, o işlemin ve başka organ (yönetim kurulu) tarafından alınan kararın geçersizliğini gündeme getirebilir.

Ancak, genel kurulun devir ve terk edemeyeceği yetkiler yukarıda sayılanlarla sınırlı değildir. Çünkü, TTK'nın muhtelif maddeleri ile genel kurula verilen görev ve yetkiler de bulunmaktadır. Nitekim, 408. maddede bu husus dikkate alınmış ve “çeşitli hü-

kümlerde öngörölmüş bulunan devredilemez görevler ve yetkilerin" saklı olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 30. maddesinde, anonim şirket genel kurulunun devredemeyeceği görev ve yetkilerden bazılarına toplu bir şekilde yer verilmiştir. Bahsi geçen Yönetmelik maddesine göre, anonim şirket genel kurulu aşağıda yazılı olan görev ve yetkilerini başka bir organa veya kişilere devredemez:

- a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi.
- b) Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, görevden alınması ile ücret, huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi ve ibraları hakkında karar verilmesi.
- c) Kanunda öngörölen istisnalar dışında denetçinin seçimi.
- ç) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması.
- d) Kanunda öngörölen istisnalar dışında şirketin sona ermesine ve tasfiyeden dönölmesine karar verilmesi.
- e) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.
- f) Esas sözleşme ile görev süreleri belirlenmemiş ise yönetim kurulu üyelerinin üç yılı aşmamak üzere görev sürelerinin belirlenmesi.
- g) Aksi kanunlarda öngörölmedikçe; her türlü tahvil, finansman bonoları, varlığa dayalı senetler, iskonto esası üzerine düzenlenenler de dâhil, diğer borçlanma senetleri, alma ve değiştirme hakkını haiz senetler ile her çeşit menkul kıymetlerin çıkarılması veya bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi.

ğ) Birleşme, bölünme, tür değiştirme kararlarının alınması.

h) Hakimiyet sözleşmesinin onaylanması.

ı) Genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönergenin onaylanması veya değiştirilmesi.

i) Sermayenin azaltılmasına ilişkin yönetim kurulunca hazırlanan raporun onaylanması.

j) Şirketin tescil tarihinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın esas sermayenin onda birini aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin yapılmış sözleşmelerin onaylanması.

Ancak, belirttiğimiz üzere, Yönetmelikte, anonim şirket genel kurulunun devredilemez nitelikteki yetkilerinin tamamına yer verilmemiş, sadece önemli olanları sıralanmıştır. Uygulamada, zaman zaman, sadece yukarıda sayılan hususların genel kurulun yetkisi dahilinde olduğu yönünde yanlış bir kanı da oluşabilir. Oysa, TTK'nın birçok maddesinde doğrudan genel kurula işaret eden hükümlere yer verilmiştir. Dolayısıyla, anonim şirket genel kurulunun devredilemez yetkileri denildiğinde, bu düzenlemelerin tamamının dikkate alınması gerekir.

Örneğin;

- Esas sözleşmede hüküm bulunmuyor ise, payların itibarî değerinden yüksek bir bedelle çıkarılabilmeleri için genel kurul kararı gerekir (TTK, m.347).
- Yönetim kurulunda herhangi bir sebeple bir üyeliğin boşalması durumunda, yönetim kurulunun geçici olarak seçtiği yönetim kurulu üyesi genel kurulca onaylanır (TTK, m.363).
- Şirketin iktisap veya rehin olarak kabul edilebilmesi için, genel kurulun yönetim kurulunu yetkilendirmesi şarttır (TTK, m.379).

- Yönetim kurulu üyesinin, şirketle kendisi veya başkası adına herhangi bir işlem yapabilmesi için genel kuruldan izin alması gerekir (TTK, m.395).
- Yönetim kurulu üyesinin, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapabilmesi ya da aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da girebilmesi için, genel kurulun izni gerekir (TTK, m.396).
- Esas sözleşmede aksine bir hüküm yok ise, toplantı başkanı genel kurul tarafından seçilir (TTK, m.419/f.1).
- Pay sahipleri tarafından talep edilen özel denetim genel kurul tarafından onaylanır (TTK, m.438).
- Şarta bağlı sermaye artırımına genel kurul karar verir (TTK, m.463).
- Payları, asgari itibarî değer hükmüne uyarak, itibarî değerleri daha küçük olan paylara bölmek veya payları itibarî değerleri daha yüksek olan paylar hâlinde birleştirmek yetkisi genel kurula aittir (TTK, m.477).
- Esas sözleşme uyarınca veya esas sözleşmeyi değiştirerek, bedeli kanuna uygun olarak yok edilen payların sahipleri, alacaklılar veya bunlara benzer bir sebeple şirketle ilgili olanlar lehine intifa senetleri çıkarılmasına karar verme yetkisi genel kurula aittir (TTK, m.502).
- Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla atanmış tasfiye memurlarını ve bu görevi yerine getiren yönetim kurulu üyelerini görevden alma ve yerlerine yenileri atama yetkisi genel kurula aittir (TTK, m.537).
- Tasfiyeden dönülmesi kararı genel kurul tarafından alınır (TTK, m.548).

Ayrıca, şirket esas sözleşmesi ile de sadece genel kurul tarafından kullanılabilecek birtakım yetkiler öngörülebilir. Bu nedenle, genel kurula kanunen tanınan devredilemez yetkilerin yönetim kurulu tarafından kullanılmaması, genel kurulun bu konuda bir yetki devrinde bulunmaması; şirket esas sözleşmesinden kaynaklanan yetki devirleri arzulanıyorsa bu durumda esas sözleşme değişikliğine gidilmesi gerekir.

1.3. TEK KİŞİLİK ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL OLUR MU?

TTK, tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibinin genel kurulun tüm yetkilerine sahip olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla, tek pay sahipli anonim şirketlerde de genel kurul bulunur ve genel kurulun devredilemez yetkileri bu tek pay sahibi tarafından kullanılır. Ancak, tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları gerekir (TTK, m.408/f.3).

1.4. GENEL KURUL TOPLANTISININ TÜRLERİ

Anonim şirketlerde genel kurul “olağan” ve “olağanüstü” olmak üzere iki şekilde toplanır. İmtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde, bu sayılanlara “imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısı” da eklenir.

1.4.1. Olağan Genel Kurul Toplantısı

Olağan genel kurul toplantısı; şirket organlarının seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemlerini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapmak ve karar almak üzere her hesap dönemi için yapılan toplantılardır (BTY, m.5/1.a). Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık

raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır (TTK, m.409/f.1).

1.4.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı

Olağanüstü genel kurul toplantısı; şirket için lüzumu halinde veya zorunlu ve ivedi sebepler çıktığı takdirde yapılan ve gündemini toplantı yapılmasını gerektiren sebeplerin oluşturduğu toplantılardır (BTY, m.5/1.b).

1.4.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısı

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısı ise; imtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde, genel kurulun imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlandıracak tarzda esas sözleşmeyi değiştirmeye karar vermesi halinde, TTK'nın 454. maddesine göre esas sözleşme değişikliği kararını onaylamak için sadece imtiyazlı pay sahiplerinin katılımıyla yapılan toplantılardır (BTY, m.5/1.c). Ancak, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek nitelikteki esas sözleşme değişikliğinin görüşüleceği genel kurul toplantısında, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin en az yüzde altmışına sahip olan imtiyazlı pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunmaları ve bunların çoğunluğunun genel kurulda esas sözleşme değişikliğine olumlu oy vermeleri halinde, ayrıca özel kurul toplantısı yapılmaz (BTY, m.5/f.2).

1.5. GENEL KURUL TOPLANTISI NE ZAMAN YAPILMALIDIR?

1.5.1. Olağan Genel Kurul Toplantısının Yapılma Zamanı

Olağan genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren *üç ay içinde yapılması* gerekmektedir (TTK, m.409/f.1). Dolayısıyla, hesap dönemi takvim yılı olan anonim şirketlerde

olağan genel kurul toplantıları (*hesap dönemini izleyen*) *yılın ilk üç ayı içinde (yani en geç Mart ayı sonuna kadar)*, özel hesap dönemi olan şirketlerde ise hesap döneminin bittiği günü izleyen ilk üç ay içinde yapılır (BTY, m.7/1.a).

1.5.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısının Yapılma Zamanı

Olağanüstü genel kurul toplantısının belli bir zamanı yoktur. Olağanüstü genel kurul toplantısı “*gerektiği takdirde*” her zaman için yapılabilir (TTK, m.409/f.3). Bir başka deyişle, olağanüstü genel kurul toplantısı, şirket için toplantının yapılmasını gerektiren durumların ortaya çıktığı zamanlarda yapılır (BTY, m.7/1.b).

1.5.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısının Yapılma Zamanı

İmtiyazlı pay sahipleri genel kurulu toplantısı, imtiyazlı payları olan anonim şirketlerde, genel kurul tarafından imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek mahiyette esas sözleşme değişikliğine karar verilmesi halinde, bu genel kurul tarihinden sonra, fakat esas sözleşme değişikliğinin tescilinden önce yapılır. Dolayısıyla, imtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde genel kurul tarafından imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek mahiyette esas sözleşme değişikliğine karar verilmesi halinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu; anılan karar tarihinden itibaren en geç bir ay içinde toplantıya çağrılır. Bu süre sonuna kadar imtiyazlı pay sahipleri toplantıya çağrılmazsa, her imtiyazlı pay sahibi yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere onbeş gün içinde, bu kurulun toplantıya çağrılmasını mahkemeden isteyebilir. Çağrıya rağmen süresi içinde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplanamazsa, genel kurul kararı onaylanmış sayılır (BTY, m.7/1.c).

1.6. GENEL KURUL TOPLANTISI NEREDE YAPILIR?

TTK’nın 409. maddesinin üçüncü fıkrasında “Aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde genel kurul, şirket merkezi-

nin bulunduğu yerde toplanır.” hükmüne yer verilmiştir. Dolayısıyla, genel kurul toplantısının yapılacağı yer konusunda, öncelikle şirket esas sözleşmesine bakılmalıdır. Bu konuda esas sözleşmede bir hüküm yok ise, genel kurul şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları toplanmalıdır. Şirket merkezinin bulunduğu yerde toplantının hangi adreste yapılacağı esas sözleşmede özel olarak belirtilmemişse, bunu belirleme yetkisi toplantı çağrısı yapanlara aittir (BTY, m.8/f.1).

Toplantının, şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları dışındaki başka bir yerde veya yurt dışında yapılabilmesi için bunun esas sözleşmede açıkça düzenlenmesi gerekir (BTY, m.8/f.2). Örneğin; şirket esas sözleşmesinde genel kurul toplantısının şirket merkezinin bulunduğu mülki idare biriminin (il veya ilçe) başka bir yerinde yapılmasına dair bir hüküm bulunuyor ise, genel kurul toplantısı, toplantıya ilişkin davette belirtilmek koşuluyla, başka bir adreste de –örneğin; bir otelin toplantı salonunda- yapılabilir.

Çağrı ilanında, genel kurul toplantısının yapılacağı yerin, hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde doğru, anlaşılır ve ayrıntılı biçimde belirtilmesi gerekir (BTY, m.8/f.3). Bu itibarla, şirket merkezinde toplanılacak olsa dahi, toplantıya davete ilişkin ilanlarda ve davet mektuplarında, “*genel kurul toplantısı adresinde bulunan şirket merkezinde yapılacaktır.*” şeklinde bir ifade kullanılmalıdır.

1.7. GENEL KURULUN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI NASIL BELİRLENİR?

TTK, anonim şirket yönetim kurulunu, genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin kuralları içeren bir iç yönerge hazırlamakla yükümlü tutmuştur (TTK, m.419/f.2). Yönerge, genel kurulun onayından sonra yürürlüğe girer. Şirketin iç işleyişine ilişkin bir düzenleme olmakla birlikte, Kanun, söz konusu yönergenin ayrıca

ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirilmesini şart koşturmuştur (TTK, m.419/f.2).

Yönetim kurulu tarafından hazırlanacak iç yönergede asgari olarak aşağıda sayılan hususlara yer verilmesi gerekmektedir (BTY, m.41/f.1):

- a) Toplantı yerine giriş ve toplantının açılması.
- b) Toplantı başkanlığının oluşturulması.
- c) Toplantı başkanlığının görev ve yetkileri.
- ç) Gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemler ve gündem.
- d) Toplantıda söz alma ve oy kullanma usulü.
- e) Toplantı tutanağının düzenlenmesi.
- f) Toplantı sonunda yapılacak işlemler.

Bu kapsamda yönetim kurullarınca hazırlanacak iç yönergele-
rin, Ticaret Bakanlığı² tarafından belirlenen iç yönerge örneğine³
uygun içerikte olması zorunludur. Bunlar dışında genel kurul ça-
lışmalarına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesine yönelik ilave
kurallara da yer verilebilir.

İç yönerge, TTK'nın izin verdiği durumlar dışında, ortakların
genel kurula katılma, oy kullanma, dava açma, bilgi alma, incele-

² TTK'da "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" olarak geçmekle birlikte, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yerini "Ticaret Bakanlığı" almıştır.

³ Anılan asgari unsurlara dair İç Yönerge örneğine, 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik ekinde (Ek-5) yer verilmiştir. İç Yönerge örneği için kitabımızın sonundaki Ekler kısmına bakınız.

me ve denetleme gibi vazgeçilemez nitelikteki haklarını, toplantı başkanlığının Kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hükümler içeremez (BTY, m.40/f.1).

Yönetim kurulu iç yönergeyi hazırladıktan sonra genel kurulun onayına sunar ve genel kurulun onayından sonra yürürlüğe koyar (BTY, m.40/f.1). İç yönerge, genel kurulun onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir. Ayrıca; internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerce, ilan tarihini izleyen beş gün içerisinde internet sitesinde de yayımlanır (BTY, m.40/f.4). İç yönergede yapılacak değişikliklerde de aynı usul izlenir (BTY, m.40/f.5).

Genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönerge hükümleri, toplantı başkanlığı oluşturuluncaya kadar yönetim kurulu adına, yönetim kurulunun başkanı veya başkan vekili ya da başkanın görevlendireceği yönetim kurulunun bir üyesi tarafından; toplantı başkanlığının oluşturulması sonrasında ise toplantı başkanı tarafından uygulanır (BTY, m.42).

Tek pay sahipli anonim şirketlerin yönetim organlarınca bir iç yönerge hazırlanması ve bu iç yönergenin şirket genel kurulunca onaylanması şarttır. Tek pay sahibi, toplantı başkanlığı için öngörülen tüm görevleri tek başına yerine getirebilir (BTY, m.43).

1.8. GENEL KURULU KİMLER TOPLANTIYA ÇAĞIRABİLİR?

Anonim şirket genel kurulunu toplantıya çağırmaya yetkili olanlar, *yönetim kurulu, pay sahipleri, tasfiye halinde tasfiye kurulu, azlık ve mahkeme (kayım)* olarak belirlenmiştir.

ETK'nın 365. maddesi ile denetçilere (ETK'da murakıp olarak adlandırılmaktaydı) verilen genel kurulu olağanüstü toplantıya davet etme yetki ve görevine ise, yeni sistemin gereği olarak TTK'da yer verilmemiştir.

1.8.1. Yönetim Kurulu

Olağan ve olağanüstü genel kurullar ile imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu⁴, görev süresi sona ermiş olsa bile yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır (BTY, m.9/f.1). Bir başka deyişle, genel kurulu toplantıya davet etme görev ve yetkisi kural olarak anonim şirket yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu “süresi dolmuş olsa” dahi, genel kurulu toplantıya çağırabilir (TTK, m.410/f.1). Bu yönüyle, TTK, uygulamada tartışmalı olan bir sorunu çözüme kavuşturmuş ve süresi geçtiği takdirde genel kurulun yapılıp yapılmayacağı konusundaki tartışmaları sona erdirmiştir.

1.8.2. Pay Sahipleri

Yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması veya toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması yahut mevcut olmaması durumlarında, pay sahiplerinden biri mahkemeye müracaat edip izin almak suretiyle genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkemenin bu konudaki kararı kesindir (TTK, m.410/f.2).

1.8.3. Tasfiye Memurları

TTK, şirketin tasfiye halinde olması durumunda, tasfiye memurlarına, kendi görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanımıştır (TTK, m.410/f.1). Bu manada, tasfiye memurlarının genel kurulu toplantıya çağırma yetkileri “görev alanları” ile sınırlandırılmış olup, görevleri ile ilgili olmayan konular için genel kurulu toplantıya çağırmalarına Kanun müsaade etmemiştir. Zira, tasfiye halinde de genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi yönetim

⁴ Süresi içerisinde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılmaması üzerine, TTK’nın 454. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca mahkeme tarafından yetkilendirilen imtiyazlı pay sahiplerinden her biri, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırabilir (BTY, m.9/f.7).

kurulundadır. Tasfiye memurları sadece görevleri ile ilgili konular dolayısıyla genel kurulu toplantıya çağırabilirler⁵.

1.8.4. Azlık

Anonim şirketlerin, azlık tarafından toplantıya çağırılması da mümkündür. Kapalı anonim şirketlerde “sermayenin en az onda birini (%10’unu)”, halka açık⁶ şirketlerde ise “sermayenin en az yirmide birini (%5’ini)” oluşturan pay sahipleri “azlık” olarak kabul edilmektedir (TTK, m.411/f.1). Bu çerçevede, kapalı anonim şirketlerde sermayenin en az %10’unu, halka açık şirketlerde ise sermayenin en az %5’ini oluşturan pay sahipleri, “*gerektirici sebepleri ve gündemi*” yazılı olarak belirtmek koşuluyla yönetim kurulundan,

- Genel kurulu toplantıya çağırmasını,
- Veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını

isteyebilirler⁷ (TTK, m.411/f.1). Çağrı ve gündeme madde konulması talebi *noter* aracılığıyla yapılır (TTK, m.411/f.3).

Bununla birlikte, TTK, “esas sözleşmeyle, daha az sayıda paya sahip pay sahiplerine çağrı hakkı tanınmasına” izin vermiştir (TTK, m.411/f.1). Örneğin, kapalı bir anonim şirketin esas sözleşmesine, sermayenin en az %4’ünü oluşturan pay sahiplerinin

⁵ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁶ Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar halka açık ortaklık hükümlerine tabi olurlar (SPKn, m.16/f.1).

⁷ ETK’nın 366. maddesinde “Şirket sermayesinin en az onda biri değerinde paylara sahip olan kimselerin gerektirici sebepleri bildiren yazılı talepleri üzerine idare meclisinin, umumi heyeti fevkalade toplantıya davet etmesi veya umumi heyetin zaten toplanması mukarrer ise müzakeresini istedikleri maddeleri gündeme koyması mecburidir. Bu talep hakkını haiz kimselerin sahip olmaları gereken payların miktarı esas mukavele ile daha az bir miktara indirilebilir.” hükmü yer almakta idi. Dolayısıyla, TTK’nın 411. maddesinin birinci fıkrası, ETK’nın anılan madde hükmünün bazı değişikliklerle tekrarı olmuştur.

genel kurulu toplantıya çağırabileceği yönünde hüküm konabilir. Bu durumda, sermayenin en az %4'ünü oluşturan pay sahipleri, genel kurulu toplantıya çağrı hakkını kullanırlar. Buna karşılık, şirket esas sözleşmesine, kanunun öngördüğü oranları ağırlaştırıcı yönde hüküm konamaz. Bir başka deyişle, kapalı şirketler için öngörülen %10'luk, halka açık şirketler için öngörülen %5'lik sınırlar, esas sözleşme ile %11 yahut %8 şeklinde artırılamaz.

Ancak, TTK, azlığın talebi için bir süre öngörmüş ve azlık tarafından yapılacak “gündeme madde konulması isteminin, çağrı ilânının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmasına ilişkin ilân ücretinin yatırılması tarihinden önce” yönetim kuruluna ulaştırılmasını şart koştur (TTK, m.411/f.2).

Azlık tarafından yapılan çağrı talebi, şirket Yönetim kurulu tarafından kabul edildiği takdirde, genel kurul en geç *kırkbeş gün içinde* yapılacak şekilde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır; aksi hâlde çağrı azlık pay sahiplerince yapılır (TTK, m.411/f.4).

1.8.5. Mahkeme

Azlığın çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin talepleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya taleplerine *yedi iş günü* içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, *aynı pay sahipleri*, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurarak, genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep edebilirler (TTK, m.412). Burada dikkat edilecek husus, mahkemeye müracaat eden kişilerle şirket yönetim kuruluna başvuran kişilerin aynı olması gerekliliğidir. Zira, Kanun, “aynı pay sahiplerinin başvurusu”nu zorunlu tutmuştur. Dolayısıyla, yönetim kuruluna başvuran azlık ile mahkemeye başvuranlar farklı kişiler ise, mahkemeye müracaat şartlarının oluşmadığı kabul edilir ve pay sahiplerinin talepleri mahkemece reddedilebilir.

Mahkeme, azlığın talebini, kural olarak dosya üzerinden ince-ler (TTK, m.412). Ancak, olayın niteliğinden kaynaklanan zorun-luluk halinde, mahkeme duruşma da yapabilir⁸.

Mahkeme genel kurul toplantısı yapılmasına gerek görür ise, ge-nel kurul toplantısının gündemini düzenlemek ve Kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere bir *kayyım* atar. Kayyımın görevleri ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlamaya ilişkin yetkileri mahkeme kararında gösterilir. Mahkemenin azlığın talebi üzerine vereceği karar kesindir, bu karara karşı kanun yoluna gidilemez (TTK, m.412).

1.8.6. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunu Kim Toplantıya Çağırır?

TTK'da yönetim kuruluna belli sürelerle uyarak özel kurulu toplan-tıya çağırma zorunluluğu getirilmiş, yönetim kurulun ihmâli halinde de her imtiyaz sahibine çağrı için mahkemeye başvurma hakkı tanıyarak özel kurulun toplantıya çağırılmaması tehlikesini ortadan kaldırmıştır⁹.

Bu çerçevede, anonim şirket yönetim kurulu, en geç genel kurul kararının ilân edildiği tarihten itibaren *bir ay içinde* imtiyazlı pay sa-hipleri özel kurulunu toplantıya çağırarak zorundadır (TTK, m.454/f.2). Yönetim kurulunun anılan süre zarfında çağrıda bulun-maması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinden her biri yönetim kurulu-nun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere, *onbeş gün içinde*, bu kurulun toplantıya çağırılmasını şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden isteyebilir (TTK, m.454/f.2).

1.9. GENEL KURUL KARAR DEFTERİ TUTULMASI VE ONAYLATILMASI

Anonim şirketler, yevmiye defteri, envanter defteri, defteri ke-bir, pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri tutmak zorundadırlar (TDİT, m.5/f.1,3).

⁸ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

Genel kurul toplantı ve müzakere defteri, anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında görüşülen hususların ve alınan kararların kaydedildiği ciltli ve sayfa numaraları teselsül eden defterdir (TDİT, m.11/f.1).

Genel kurul toplantı ve müzakere defteri, şirket genel kurul toplantısı yapılırken genel kurulda sorulan sorular, verilen cevaplar, sunulan önergeler, alınan kararlar işlenerek düzenlenebileceği gibi hazırlanan toplantı tutanağının deftere yapıştırılması şeklinde de tutulabilir (TDİT, m.11/f.2).

Fiziki ortamda tutulan genel kurul toplantı ve müzakere defterinin açılış onayı, kuruluş sırasında ve kullanmaya başlamadan önce *sadece ticaret sicili müdürlüğü tarafından yapılır* (TTK, m.64/f.3).

Genel kurul toplantı ve müzakere defterinin her yıl açılış onayına tabi tutulması zorunlu değildir; defterde yeterli yaprak varsa, yani defter henüz dolmamış ise, izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılabilir (TTK, m.64/f.3, TDİT, m.13/f.4). *Defterin dolması nedeniyle yeni bir defter kullanılacak olması durumunda ise, yeni defterin açılış onayı notere yaptırılır.*

Genel kurul toplantı ve müzakere defteri kapanış onayına tabi olmadığından, kapanış onayı yaptırılmaz (TTK, m.64/f.3).

Genel kurul defterinin elektronik ortamda tutulması halinde ise açılış onayı dahi aranmaz. Ancak, gerekli sistem altyapısı hazır olmadığından, halihazırda anılan defterin elektronik ortamda tutulması fiilen mümkün değildir.

Peki, genel kurul toplantı ve müzakere defteri tutulmaz ya da defterin açılış onayı yaptırılmaz ise ne olur? Genel kurul toplantı ve müzakere defterinin hiç tutulmaması veya bu defter bulunmakla birlikte içerisinde hiçbir kayda yer verilmemesi ya da defterin saklanmaması hallerinde ilgililere 300 (üçyüz) günden az olmamak

üzere **-6.000 TL'den 73.000 TL'ye kadar- adlî para cezası** verilir¹⁰ (TTK, m.562/f.6)

Fiziki ortamda tutulan genel kurul toplantı ve müzakere defterinin açılış onayının hiç ya da zamanında yaptırılmaması durumunda ise ilgililere, **4.000 TL idarî para cezası** verilir¹¹ (TTK, m.562/f.1-c).

Diğer yandan, 27/12/2020 tarihinde kabul edilen 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun ile TTK'nın 64'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına "Ticaret Bakanlığı'nın genel kurul toplantı ve müzakere defterinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılabileceğine"¹² dair hüküm eklenmiştir.

¹⁰ 12/10/2004 tarihli ve 25611 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesinin birinci fıkrasında adlî para cezasının "beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde **yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere** belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesi"nden ibaret olduğu belirtilmiştir. TCK'nın bahsi geçen 52. maddesinin ikinci fıkrasında ise bir gün karşılığı adlî para cezasının miktarının **en az yirmi, en fazla yüz Türk Lirası** olması hükme bağlanmış ve miktarın -bu alt ve üst sınırlar arasında- kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edileceği ifade edilmiştir. Bu hükümler çerçevesinde, TTK'nın 562. maddesinin altıncı fıkrasındaki hükme uymayanlara, 6.000 (300x20=6.000) TL'den 73.000 (730x100=73.000) TL'ye kadar adlî para cezası verileceğini söyleyebiliriz.

¹¹ Anılan idari para cezası tutarı TTK'da yer aldığı şekliyle belirtilmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesinin yedinci fıkrasına göre idarî para cezalarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yenden değerlendirme oranında artırılarak uygulanması gerekmektedir.

¹² Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri saklıdır.

İkinci Bölüm

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN İŞLEMLER VE BELGELER

2.1. ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISI ÖNCESİNDE YAPILACAK İŞLEMLER VE HAZIRLANACAK BELGELER

2.1.1. Gündemin Belirlenmesi ve Pay Sahiplerinin Toplantıya Çağırılması

2.1.1.1. Genel Kurul Toplantısının Gündeminde Nelere Yer Verilmelidir?

TTK, genel kurul gündeminde olacak hususları tek tek saymak yerine, gündemin, toplantıya çağıran –yönetim kurulu, pay sahipleri, tasfiye kurulu, azlık ya da kayyım- tarafından belirlenmesi ilkesini benimsemiştir (**TTK, m.413/f.1**). Bir başka deyişle, TTK, eski Ticaret Kanunu’nun 369. maddesindeki gibi bazı konuların mutlak surette olağan genel kurul gündemine konulması şeklinde bir yaklaşımı benimsememiştir.

Buna karşılık, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik¹³ ile olağan genel kurul gündeminde hangi hususların bulunacağı açıklığa kavuşturulmuştur. Bahsi geçen Yönetmeliğe göre, anonim şirketin olağan genel kurul toplantısının gündeminde sırasıyla şu hususlar bulunur (BTY, m.13/f.1):

¹³ 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

- a) Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması¹⁴.
- b) Yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporunun okunması ve müzakeresi.
- c) Denetçi raporlarının okunması.
- ç) Finansal tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki.
- d) Yönetim kurulu üyelerinin ibrası¹⁵.
- e) Kârın kullanım şeklinin, dağıtılacak kâr ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi.
- f) Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi hakların belirlenmesi.
- g) Faaliyet yılı içinde yönetim kurulu üyeliklerinde eksilme meydana gelmiş ve yönetim kurulunca atama yapılmış ise atamanın genel kurulca onaylanması.
- ğ) Görev süreleri sona ermiş olan yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi, şayet esas sözleşmede görev süreleri belirtilmemişse görev sürelerinin tespiti.

¹⁴ Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik ekindeki (Ek-5) Genel Kurulun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkındaki İç Yönerge örneğinin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında "tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibinin toplantı başkanlığı için öngörülen tüm görevleri tek başına yerine getirebileceğine ilişkin hususa iç yönergede yer verileceği" belirtildiğinden, tek pay sahipli anonim şirketlerin olağan genel kurul toplantılarının gündeminde bu maddeye yer verilmesine gerek yoktur.

¹⁵ TTK'nın 436'ncı maddesinin ikinci fıkrasında "Şirket yönetim kurulu üyeleriyle yönetimde görevli imza yetkisini haiz kişiler, yönetim kurulu üyelerinin ibra edilmelerine ilişkin kararlarda kendilerine ait paylardan doğan oy haklarını kullanamaz." hükmüne yer verildiğinden, tek kişilik (pay sahipli) anonim şirketlerde yönetim kurulu da tek üyeden oluşuyorsa ve bu kişi aynı zamanda yönetim kurulu üyesi ise, kendi ibrasına ilişkin kararda oy kullanamayacağından, bu gündem maddesine yer verilmez. Eğer birden fazla yönetim kurulu üyesi varsa, bu madde gündeme konulur, ancak pay sahibi kendisi haricindeki yönetim kurulu üyelerinin ibrasında oy kullanabilir, kendisini ibra edemez.

h) Denetçinin seçimi.

ı) Lüzum görülecek sair hususlar¹⁶.

Ayrıca, yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple Ticaret Bakanlığı tarafından şirket genel kurulunda görüşülmesi istenen konuların gündeme konulması zorunludur (BTY, m.13/f.5).

Kanun ve esas sözleşme gereği genel kurulun yetkisinde olan ve olağanüstü genel kurul toplantı gündemini oluşturan her türlü konu, olağan genel kurul toplantı gündemine yazılabilir (BTY, m.13/f.3).

Azlığın süresi içinde müracaat etmesi halinde, görüşülmesini istediği konular da yönetim kurulu tarafından gündeme alınır (BTY, m.13/f.4).

Bu itibarla, genel kurulu toplantıya davet etmeye yetkili olanlar, yukarıda belirtilen konu başlıklarından gerekli olanları alarak ve varsa diğer konulara ilişkin hususları da ilave ederek genel kurulun gündemini belirleyebilirler. Örneğin; yönetim kurulu tarafından olağan toplantıya davet edilecek olan genel kurulun toplantı gündeminin aşağıda belirtilen şekilde hazırlanması mümkündür:

(HA) Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 15/03/2024 Tarihinde Yapılacak Olan 2023 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısının Gündemi

1. Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması,

2. 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporları ile denetçi raporlarının okunması, müzakeresi ve tasdiki,

3. Yönetim Kurulu üyelerinin (ve denetçinin) 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri,

¹⁶ Lüzum görülen sair hususlar gündeme açıkça yazılmalıdır. Görüşülecek konu önceden tespit edilip gündeme yazılmadan, "lüzum görülecek sair hususlar" şeklinde bir gündem maddesi belirlenemez (BTY, m.13/f.2).

4. Yönetim kurulunun 2023 yılı kârının dağıtılması ve dağıtım tarihi konusundaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,

5. Esas sözleşmenin 3, 5, 7'nci maddelerine ilişkin tadillerin müzakeresi ve onaylanması.

6. Yönetim kurulu üyelerinin seçimi¹⁷.

7. Denetçinin seçimi.

8. Yönetim kurulu üyelerine ödenecek ücret ve huzur hakkı miktarının tespiti.

9. Yıl içerisinde yönetim kurulu üyeliklerinden ayrılan üyelerin yerine seçilen yeni üyelerin onaya sunulması.

10. Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri; aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girebilmeleri hususunda Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi ve yıl içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında genel kurula bilgi verilmesi.

11. Dilekler ve Kapanış.

Eğer yönetim kurulu acil olarak esas sözleşme değişikliğini karara bağlamak üzere genel kurulu olağanüstü toplantıya davet edecek ise, bu durumda genel kurulun toplantı gündemi aşağıdaki gibi hazırlanabilir:

**(HA) Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin
15/06/2024 Tarihinde Yapılacak Olan Olağanüstü Genel Kurul
Toplantısının Gündemi**

1. Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması,

¹⁷ Yönetim kurulu üyeleri üç yıl için seçilmişlerse, bu gündem maddesine her yıl değil, üç yılda bir yer verilmelidir.

2. Esas sözleşmenin 10, 12, 14'üncü maddelerine ilişkin tadillerin müzakeresi ve onaylanması.

3. Dilekler ve Kapanış.

Kısaca, gündem maddelerinin nelerden ibaret olacağı genel kurulu toplantıya çağırın tarafından belirlenir ve bu belirleme yapılırken de genel kurulca müzakere edilip karara bağlanması lazım gelen hususlar göz önünde bulundurulur.

2.1.1.2. Pay Sahipleri Genel Kurul Toplantısına Nasıl Çağrılmalıdır?

TTK'nın 414. maddesinin birinci fıkrasında “*Genel kurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde¹⁸, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilânla çağrılır.*” denilmiştir. Dolayısıyla, genel kurul toplantıya, esas sözleşmede belirtilen şekilde, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketler internet sitelerinde ve her halde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilan ile çağrılır. Çağrı, toplantıya elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerde elektronik genel kurul sisteminde de yapılır (BTY, m.10/f.1).

Bunun yanında, “toplantı günü ile gündemin” ve “ilânın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin”, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi de gerekmektedir (TTK, m.414/f.1). Ancak, pay sahibi sayısı 500 (250)¹⁹’yi aşan, bu nedenle de hisse senetleri halka arzedilmiş

¹⁸ TTK'nın 339. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendi gereği, “genel kurulların toplantıya nasıl çağrılacakları” hususuna anonim şirket esas sözleşmesinde yer verilmesi zorunludur.

¹⁹ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda bu sayı 500'e yükseltilmiş ve pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların paylarının halka arz olunmuş sayılacağı hükme bağlanmıştır (SPKn, m.16/f.1). Dolayısıyla, TTK'da yer alan “250” rakamını “500” olarak kabul etmek gerekir.BSM

sayılan anonim şirketlerin “*nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da, borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem gören hisse senetleri*” sahiplerine iadeli taahhütlü mektup gönderilmesi zorunlu değildir (TTK, m.414/f.2; SPKn, m.29/f.2).

Bu çerçevede, anonim şirketler, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde ve internet sitesi açmakla yükümlü ise internet sitesinde yayımlanacak ilân zorunluluğunu ortadan kaldırmadan, bunlara ilave çağrı usullerine –örneğin, çağrının tirajı 50.000’in üzerinde olan ulusal bir gazetede yayımlanması- şirket esas sözleşmelerinde yer verebilirler. Ancak, şirket esas sözleşmesinde Kanunda yer verilen zorunluluklar ile yetinilip, genel kurul toplantısına çağrının sadece “şirketin internet sitesinde (şirket internet sitesi açmakla yükümlü ise) ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilânla” yapılacağına ve “pay defterinde yazılı pay sahipleriyle, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilânın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin, iadeli taahhütlü mektupla bildirileceğine” yer vermekle de yetinilebilir.

Dolayısıyla, eğer genel kurul yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılıyorsa, yönetim kurulunun, genel kurul toplantısının gündemine, yapılacağı tarihe ve yere, çağrının ilan ettirilmesine ve pay sahiplerine bildirilmesine dair bir karar alması uygun olur.

2.1.1.3. Genel Kurul Toplantısı Çağrısı Ne Zaman Yapılmalıdır?

TTK, genel kurul toplantısına çağrının, ilân ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden *en az iki hafta önce* yapılmasını şart koşturmuştur (TTK, m.414/f.1). Bu itibarla, toplantıya çağrının -ilan ve toplantı günü hariç- genel kurul tarihinden en az iki hafta önce Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde ilan edilmesi, internet sitesi yükümlüsü ise ayrıca şirketin internet sitesinde yayımlanması ve de pay defterinde yazılı pay sahipleriyle, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek

adreslerini bildiren pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekir. Örneğin; 18 Mart 2013 tarihinde yapılacak genel kurula ilişkin çağrının, en geç 2 Mart 2013 tarihinde ilan edilmesi gerekir.

Bu nedenle, genel kurul toplantısına hazırlıklara, genel kurulun yapılacağı tarihten en az 3-4 hafta önce başlanması uygun olur.

Çağrısı yapılan ilk toplantıda nisabın temin edilememesi halinde, genel kurul aynı usulle yeniden toplantıya çağrılır. *İlk toplantının ilan metnine, nisabın sağlanamaması halinde yapılacak ikinci toplantının çağrısına dair konulan hükümler geçersizdir (BTY, m.10/f.3).*

Azlığın istemi üzerine, Kanunun 420'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca genel kurul toplantısının, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya ertelenmesi halinde, erteleme kararı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir ve internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internet sitelerinde karar tarihinden itibaren en geç beş gün içinde yayımlanır. Ertelenen genel kurul bir ay sonra yapılmak üzere, çağrı usulüne uyularak tekrar toplantıya çağrılır (BTY, m.10/f.4).

2.1.1.4. Genel Kurul Toplantısına Çağrı İlanında Hangi Hususlara Yer Verilmelidir?

Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin ilanlarda ve pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda;

- a) Toplantı günü ve saati,
- b) Toplantı yeri,
- c) Gündem,

ç) Gündemde esas sözleşme değişikliği var ise değişen maddenin/maddelerin eski ve yeni şekilleri,

d) Çağrının kimin tarafından yapıldığı,

e) İlk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden toplantıya çağrılıyor ise, erteleme sebebi ile yapılacak toplantıda yeterli olan toplantı nisabı,

f) Olağan toplantı ilanlarında; finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adresleri belirtilmek suretiyle anılan adreslerde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu,

belirtilir (BTY, m.11/f.1).

Yapılacak ilanda, genel kurul toplantısında kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örneklerine de yer verilir (BTY, m.11/f.2).

2.1.1.5. Genel Kurul Çağrısız Olarak Toplanıp Karar Alabilir mi?

Bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilir ve bu toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabilirler (TTK, m.416/f.1).

Çağrısız olarak toplanan bu tür genel kurullarda, gündeme madde eklenmesi, toplantıya katılanların oybirliği ile alınır (TTK, m.416/f.2). Şirket esas sözleşmesinin bu konuda getirdiği aksine hükümler geçersizdir (TTK, m.416/f.2)²⁰.

²⁰

TTK'nın düzenlemesi, ETK'nin 370. maddesindeki düzenlemeye benzemektedir. Zira, ETK'nin 370. maddesinde de "Bütün payların sahip veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde umumi heyet toplantılarına dair olan diğer hükümler mahfuz kalmak şartıyla toplantıya davet hakkındaki merasime riayet etmeksizin de umumi heyet olarak toplanabilirler. Böyle bir toplantıda bütün pay sahip veya temsilcileri hazır olmak şartıyla umumi heyetin vazifelerinden

2.1.2. Toplantıya Katılacak Pay Sahiplerinin Belirlenmesi

2.1.2.1. Hazır Bulunanlar Listesi Nasıl Düzenlenmelidir?

Genel kurul toplantısına katılanların imzaladığı listeye “Hazır Bulunanlar Listesi” denilir²¹ (TTK, m.417/f.4). İmzalanana kadar, anılan liste “Genel Kurula Katılabilecekler Listesi” mahiyetindedir.

Genel kurul toplantısına katılabilecekler listesi; 6362 sayılı Kanunun 13’üncü²² maddesi uyarınca kayden izlenen paylar ile hamili-

olan hususlar müzakere edilerek karara bağlanabilir.” hükmüne yer verilmekte idi. TTK’daki düzenlemenin yeniliği, toplantıda geçerli karar alınabilme şartının yüzde yüz katılımın devamına bağlı olduğunun açıklığa kavuşturulmuş bulunmasıdır. Uygulamada tartışmalı olan bu nokta, toplantının niteliğine uygun bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Bir pay sahibinin toplantıyı terk etmesi ile çağrısız genel kurulun karar alabilme yeteneğini ortadan kaldırır. Çünkü, çağrısız genel kurulun karar alabilme ehliyeti, sadece toplantının açılışında değil toplantı süresince de aranır. Buna karşılık toplantının çağrısız yapılmasına ilişkin itiraz daha sonra yapılamaz; yapılması genel kurulun karar alma ehliyetini ortadan kaldırmaz. Söz konusu itiraz gündeme geçilinceye kadar yapılmalıdır. Yine, TTK’nın 416. maddesinin ikinci fıkrası hükmü ile gündeme bağlılık ilkesi konusunda uygulamada tartışmalı olan bir konuyu açıklığa kavuşturulmuştur. Çağrısız toplanmış olmakla birlikte aynı şartları içeren genel kurulda da aynı şartlarla gündeme madde eklenebilir. Aksine esas sözleşme hükmünün geçersiz olmasının sebebi, tüm pay sahiplerinin oy birliği ile almak istedikleri bir kararın esas sözleşme ile önlenmesinin haklı bir sebebinin bulunmamasıdır.” Bkz. 416. madde gerekçesi

²¹ ETK’nın 376. maddesinde “Umumi heyetin toplantı anında hazır bulunan pay sahibi veya temsilcilerinin, ad ve soyadlarıyla ikametgahlarını ve pay miktarını gösteren ve reis tarafından imza edilen bir cetvel tanzim olunarak ilk reylerin toplanmasından önce hazır olanların görebilecekleri bir yere asılır.” hükmü yer almakta idi.

²² 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 13’üncü maddesinde;

“(1) Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esastır. Kurul, kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler; türleri ve ihraççıları itibarıyla kaydileştirmesine, kayıtların tutulmasına ve üyelik şartlarını kaybeden ihraççıların paylarının kayden izlenmesinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenler.

(2) Kaydi sermaye piyasası araçları, nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın isme açılmış hesaplarda izlenir. Kurul, sermaye piyasası aracının türüne ve ihraççısının veya MKK üyesinin niteliğine göre sermaye piyasası araçlarının hak sahibi ismine hesap açılmaksızın hesapların toplu olarak tutulmasına karar verebilir.

ne yazılı paylar bakımından Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanan pay sahipleri çizelgesine, diğer paylardan senede bağlanmamış bulunan veya nama yazılı olan paylar ile ilmühaber sahipleri için pay defteri kayıtlarına göre yönetim kurulunca hazırlanır ve söz konusu liste yönetim kurulu başkanı veya başkanın yetkilendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından imzalanır (BTY, m.16/f.1).

Yönetim kurulu, hamiline yazılı pay sahipleri ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13'üncü maddesi uyarınca genel kurula katılabilecek kayden izlenen payların sahiplerine ilişkin hazır bulunanlar listesini, Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlayacağı "pay sahipleri çizelgesi"²³ne göre düzenler (TTK, m.417/f.1).

Yönetim kurulu, genel kurula katılabilecekler listesini (hazır bulunanlar listesini) düzenlerken, senede bağlanmamış bulunan

(3) Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenir. Kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulur.

(4) Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez.

(5) Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınır.

(6) Payların devrinin, 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın MKK nezdinde izlenen kayıtlar esas alınır.

(7) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından yerine getirilir. İlgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebligatı yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümler saklıdır." hükmü yer almaktadır.

²³

Pay sahipleri çizelgesinin Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanmasının usul ve esasları, gereğinde genel kurul toplantısının yapılacağı gün ile sınırlı olmak üzere payların devrinin yasaklanması ve ilgili diğer konular Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca kayden izlenen paylara ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kurulu, hamiline yazılı paylar bakımından ise Ticaret Bakanlığı tarafından bir tebliğ ile düzenlenir (TTK, m.417/f.5).

veya nama yazılı olan paylar ile ilmühaber sahipleri için pay defteri kayıtlarını dikkate alır (TTK, m.417/f.2).

Her iki halde de, hazır bulunanlar listesi, düzenlendikten sonra yönetim kurulu başkanı²⁴ tarafından imzalanır ve toplantıdan önce genel kurulun yapılacağı yerde bulundurulur (TTK, m.417/f.3).

TTK, listede özellikle *“pay sahiplerinin ad ve soyadları veya unvanları, adresleri, sahip oldukları pay miktarı, payların itibarî değerleri, grupları, şirketin esas sermayesi ile ödenmiş olan tutar veya çıkarılmış sermaye, toplantıya aslen ve temsil yoluyla katılacakların imza yerleri”* nin gösterilmesini şart koşmuştur (TTK, m.417/f.1). Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik de, genel kurula katılabilecekler listesinin, Yönetmelik ekindeki (Ek-2)²⁵ örneğe uygun olarak hazırlanmasını öngörmüştür.

Hazır Bulunalar Listesinin hazırlanması konusundaki sorumluluk tamamıyla şirket yönetim kuruluna aittir. Bu nedenle, yönetim kurulu genel kurula katılabilecekler listesinin genel kurul toplantı gününden **bir gün önce** hazırlanabilmesi için gerekli önlemleri alır. Ayrıca, listeyi hazırlarken, toplantıya katılmaya hakkı olanları belirlemek için gerekli incelemeleri yapar, ilgililerden bilgi alır ve şirket tarafından Merkezî Kayıt Kuruluşu’ndan sağlanan ve genel kurul toplantı gününden bir gün önceki tarihi taşıyan “pay sahipleri listesi”ni göz önünde bulundurur.

Yönetim kurulunca hazırlanan genel kurula katılabilecekler listesi, toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcileri,

²⁴ TTK’nın 417. maddesinin üçüncü fıkrasında anılan listenin yönetim kurulu başkanı tarafından imzalanacağı belirtilmiştir. Buna karşılık, BTY’nin 16. maddesinin birinci fıkrasında genel kurul toplantısına katılabilecekler listesinin yönetim kurulu başkanı veya başkanın yetkilendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından imzalanacağı belirtilmiştir.

²⁵ Yönetmeliğin anılan ekine (Ek-2), kitabımızın sonundaki Ekler kısmında yer verilmiştir.

toplantı başkanı ile Bakanlık temsilcisinin bulunma zorunluluğu olan toplantılarda Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır ve hazır bulunanlar listesi adını alır (BTY, m.16/f.3).

Diğer yandan, TTK, pay sahipleri çizelgesinin Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanmasının usul ve esasları, gereğinde genel kurul toplantısının yapılacağı gün ile sınırlı olmak üzere payların devrinin yasaklanması ve ilgili diğer konular Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca kayden izlenen paylara ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kurulu, hamiline yazılı paylar bakımından ise Ticaret Bakanlığı tarafından bir tebliğ ile düzenlenmesini öngörmüştür²⁶ (TTK, m.417/f.5).

2.1.3. Finansal Tabloların ve Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanması

2.1.3.1. Finansal Tablolar Ne Zaman ve Kim tarafından Hazırlanır?

TTK, anonim şirketlerde finansal tabloları hazırlama görevini kurul olarak yönetim kuruluna vermiştir. Buna göre, anonim şirket yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait finansal tablolarını (*bilânço ve gelir tablosu, Türkiye Muhasebe Standartlarına uyma yükümlülüğü olan anonim şirketlerde ayrıca nakit akım ve öz sermaye tabloları*) ve eklerini bilânço gününü *izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde* hazırlamak ve genel kurula sunmak zorundadır (TTK, m.514).

Anılan görev yönetim kurulunun tüm üyelerine yönelik bir kurul görevi olduğundan, yönetim hakkının devri bu görevin de devri sonucunu doğuramaz.

²⁶ TTK'ya uyumlu bir şekilde, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13. maddesinin birinci fıkrasında "Kurul (SPK), kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler; türleri ve ihraççıları itibarıyla kaydileştirmesine, kayıtların tutulmasına ve üyelik şartlarını kaybeden ihraççıların paylarının kayden izlenmesinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenler." denilmiştir.

2.1.3.2. Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporu Nasıl Hazırlanmalıdır?

Yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait yıllık faaliyet raporunu, bilânço gününü izleyen hesap döneminin *ilk üç ayı içinde* hazırlamak ve genel kurula sunmak zorundadır (TTK, m.514).

Yönetim kurulunca düzenlenecek bu yıllık faaliyet raporunda;

- Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılmalı,
- Şirketin finansal durumu, finansal tablolara göre değerlendirilmeli,
- Şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret edildikten sonra, bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer almalıdır (TTK, m.516/f.1).

Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunda, ayrıca;

- a) Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylara,
- b) Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmalarına,
- c) Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere²⁷ ödenen ücret, prim, ikramiye gibi malî menfaatlere, ödeneklere, yolculuk, konaklama ve temsil giderlerine, aynî ve nakdi imkânlara, sigortalara ve benzeri teminatlara da

açıkça yer verilmesi gerekmektedir (TTK, m.516/f.2):

²⁷ Üst düzey yönetici; anonim şirket yönetim kurulu üyeleri dışında, yönetim kurulunca şirketin faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak planlama, yönetme ve kontrol etme yetkisi ve sorumluluğu verilen kişileri ifade eder (YFRY, m.3/f).

Yukarıda da izah edildiği üzere, TTK'nın 516. maddesinde, yıllık raporun içeriğine ilişkin asgarîyi gösteren konular listesi verilmemiş, fakat ana konu belirtilmiş, bu ana konunun açıklanmasında uyulması gerekli ilkeler gösterilmiştir. Ana konu "şirketin işlerinin akışı ve her yönü ile durumu"dur. "Her yönü" ibaresi, malvarlığı durumunu, finansal durumu, faaliyet sonuçlarını, alacak/borç ilişkisini, öz kaynağın yeterli olup olmadığını içerir. Hüküm ilkeler yanında adını vermeden dürüst resim ilkesinin yıllık raporda da geçerli olduğunu açıkça ifade etmektedir²⁸.

TTK, hem anonim şirketler hem de şirketler topluluğu bakımından, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgarî içeriğinin, ayrıntılı olarak Ticaret Bakanlığı²⁹ tarafından bir yönetmelikle düzenlenmesini öngörmüştür (TTK, m.516/f.3).

Ticaret Bakanlığı da bu yetki çerçevesinde, anonim şirketler ve şirketler topluluğu tarafından düzenlenecek olan yıllık faaliyet raporunun asgari içeriğini "*Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik*³⁰ (YFRY)" ile düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik uyarınca, anonim şirket yönetim kurulları tarafından yıllık faaliyet raporu hazırlanırken uyulacak usul ve esaslar aşağıda başlıklar halinde izah edilmiştir.

2.1.3.2.1. Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasında Uyulacak Genel İlkeler

Yıllık faaliyet raporu; anonim şirket yönetim kurulu tarafından TTK'ya ve Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari

²⁸ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

²⁹ TTK'da "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" olarak geçmekle birlikte, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yerini "Ticaret Bakanlığı" almıştır.

³⁰ 28 Ağustos 2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmeliğe göre düzenlenen, şirketin ilgili yıla ilişkin faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunun doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtıldığı, şirketin gelişmesinin ve karşılaşılması muhtemel risklerin belirtildiği rapora verilen addır (YFRY, m.3/g).

Yıllık faaliyet raporu, anonim şirketin ilgili hesap dönemine ait iş ve işlemlerinin akışını, her yönüyle finansal durumunu, şirketin hak ve yararını da gözeterek şekilde, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtır. Yıllık faaliyet raporunda, yanıltıcı, abartılı ve yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadeler yer verilemez (YFRY, m.4/f.1).

Yönetim kurulu, yıllık faaliyet raporunu, pay sahiplerinin şirketin faaliyetleri hakkında her türlü bilgiye tam ve doğru bir şekilde ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda hazırlar. *Yıllık faaliyet raporunda mümkün olan en basit kavram ve terimler kullanılır, tereddüde neden olabilecek belirsiz ifadelerden kaçınılır.* Teknik terim kullanılması gereken yerlerde, herkesin kolayca anlamasına imkan verecek şekilde açıklamalar yapılır (YFRY, m.4/f.2).

Şirketin, finansal performansı ile finansal durumunun genel özellikleri ve karşı karşıya bulunduğu temel riskler yıllık faaliyet raporunda değerlendirilir. Şirketin finansal durumuna ilişkin bu değerlendirmeler finansal tablolara³¹ dayandırılır. Ayrıca finansal olmayan risklere de faaliyet raporunda yer verilir (YFRY, m.4/f.3).

Yıllık faaliyet raporunda; şirket faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve

³¹ Finansal tablolar; Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tabloları ifade eder (YFRY, m.3/b).

güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan iç kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu konularında açıklamalara yer verilir (YFRY, m.4/f.4).

Yıllık faaliyet raporunda gerekli olması halinde istatistiki bilgilere ve grafiklere de yer verilebilir (YFRY, m.4/f.5).

Yıllık faaliyet raporunda şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere açıkça işaret olunur ve bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesine yer verilir. Yıllık faaliyet raporunda, geleceğe yönelik bilgi verildiği veya tahminlerde bulunduğu durumlarda, bunların dayandığı gerekçelere ve istatistiki bilgilere de yer verilmesi zorunludur (YFRY, m.5/f.1).

Yıllık faaliyet raporunda yer verilen geleceğe yönelik bilgi ve tahminler şirketin finansal durumu ve faaliyet sonuçları ile uyumlu olmalıdır (YFRY, m.5/f.2).

2.1.3.2.2. Yıllık Faaliyet Raporunun Bölümleri ve İçeriği

Yıllık faaliyet raporunda, Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelikte yer verilen asgari içeriğe ve şirketin niteliği ve konumu itibarıyla pay sahiplerinin haklarını kullanabilmesi için bilmeleri gereken diğer bilgilere yer verilmesi zorunludur (YFRY, m.6). Yıllık faaliyet raporu aşağıda gösterilen bölümlerden oluşur (YFRY, m.7):

- a) Genel bilgiler,
- b) Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar,
- c) Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları,
- ç) Şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler,
- d) Finansal durum,
- e) Riskler ve yönetim kurulunun değerlendirmesi,

f) Diğer hususlar.

Bu bölümlerde yer alacak içerik aşağıda sırasıyla belirtilmiştir.

2.1.3.2.2.1. Genel Bilgiler

Yıllık faaliyet raporunun genel bilgiler bölümünde aşağıda belirtilen hususların yer alması zorunludur (YFRY, m.8):

- a) Raporun ilgili olduğu hesap dönemi,
- b) Şirketin ticaret unvanı, ticaret sicili numarası, merkez ve varsa şubelerine ilişkin iletişim bilgileri ile varsa internet sitesinin adresi,
- c) Şirketin organizasyon, sermaye ve ortaklık yapıları ile bunlara ilişkin hesap dönemi içerisindeki değişiklikler,
- ç) Varsa imtiyazlı paylara ve payların oy haklarına ilişkin açıklamalar,
- d) Yönetim kurulu, üst düzey yöneticiler ve personel sayısı ile ilgili bilgiler,
- e) Varsa; şirket genel kurulunca verilen izin çerçevesinde yönetim kurulu üyelerinin şirketle kendisi veya başkası adına yaptığı işlemler ile rekabet yasağı kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgiler.

2.1.3.2.2.2. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar

Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar bölümünde aşağıda belirtilen hususların yer alması zorunludur (YFRY, m.9):

- a) Sağlanan huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye, kâr payı gibi mali menfaatlerin *toplam tutarları*,
- b) Verilen ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatların *toplam tutarlarına* ilişkin bilgiler.

2.1.3.2.2.3. Şirketin Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları

Bu bölümde şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları ile bunların sonuçlarına ilişkin bilgilere yer verilir (YFRY, m.10).

2.1.3.2.2.4. Şirketin Faaliyetleri ve Faaliyetlerine İlişkin Önemli Gelişmeler

Yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler bölümünde aşağıda belirtilen hususların yer alması zorunludur (YFRY, m.11):

- a) Şirketin ilgili hesap döneminde yapmış olduğu yatırımlara ilişkin bilgiler,
- b) Şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim faaliyetleri hakkında bilgiler ile yönetim kurulunun bu konudaki görüşü,
- c) Şirketin doğrudan veya dolaylı iştirakleri ve pay oranlarına ilişkin bilgiler,
- ç) Şirketin iktisap ettiği kendi paylarına ilişkin bilgiler,
- d) Hesap dönemi içerisinde yapılan özel denetime ve kamu denetimine ilişkin açıklamalar,
- e) Şirket aleyhine açılan ve şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler,
- f) Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle şirket ve yönetim kurulu üyeleri hakkında uygulanan idari veya adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar,
- g) Geçmiş dönemlerde belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı, genel kurul kararlarının yerine getirilip getirilmediği, hedeflere ulaşılamamışsa veya kararlar yerine getirilmemişse gerekçelerine ilişkin bilgiler ve değerlendirmeler,
- ğ) Yıl içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmışsa, toplantının tarihi, toplantıda alınan kararlar ve buna ilişkin yapı-

lan işlemler de dâhil olmak üzere olağanüstü genel kurula ilişkin bilgiler,

h) Şirketin yıl içinde yapmış olduğu bağış³² ve yardımlar ile sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde yapılan harcamalara ilişkin bilgiler,

ı) Şirketler topluluğuna bağlı bir şirketse; hâkim şirketle, hâkim şirkete bağlı bir şirketle, hâkim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı hukuki işlemler ve geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemler,

i) Şirketler topluluğuna bağlı bir şirketse; (1) bendinde bahsedilen hukuki işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veyahut alınmasından kaçınıldığı anda kendilerince bilinen hal ve şartlara göre, her bir hukuki işlemde uygun bir karşı edim sağlanıp sağlanmadığı ve alınan veya alınmasından kaçınılan önlemin şirketi zarara uğrattıp uğratmadığı, şirket zarara uğramışsa bunun denkleştirilip denkleştirilmediği.

2.1.3.2.2.5. Finansal Durum

Yıllık faaliyet raporunun finansal durum bölümünde aşağıda belirtilen hususların yer alması zorunludur (YFRY, m.12):

a) Finansal duruma ve faaliyet sonuçlarına ilişkin yönetim kurulunun analizi ve değerlendirmesi, planlanan faaliyetlerin gerçekleşme derecesi, belirlenen stratejik hedefler karşısında şirketin durumu,

³² Halka açık anonim şirketler tarafından bağış yapılabilmesi veya pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır. Yapılacak bağışın sınırı halka açık ortaklık genel kurulunca belirlenir. SPK, bağış tutarına üst sınır getirmeye yetkilidir. Halka açık anonim ortaklıkların ilgili mali yıl içinde yapmış olduğu bağışlar, dağıtılabılır kâr matrahına eklenir (SPKn, m.19/f.5).

b) Geçmiş yıllarla karşılaştırmalı olarak şirketin yıl içindeki satışları, verimliliği, gelir oluşturma kapasitesi, kârlılığı ve borç/öz kaynak oranı ile şirket faaliyetlerinin sonuçları hakkında fikir verecek diğer hususlara ilişkin bilgiler ve ileriye dönük beklentiler,

c) Şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve yönetim kurulu değerlendirmeleri,

ç) Varsa şirketin finansal yapısını iyileştirmek için alınması düşünülen önlemler,

d) Kâr payı dağıtım politikasına ilişkin bilgiler ve kâr dağıtım yapılmayacaksa gerekçesi ile dağıtılmayan kârın nasıl kullanılacağına ilişkin öneri.

2.1.3.2.2.6. Riskler ve Yönetim Kurulunun Değerlendirmesi

Yıllık faaliyet raporunun riskler ve yönetim kurulunun değerlendirmesi bölümünde aşağıda belirtilen hususların yer alması zorunludur (YFRY, m.13):

a) Varsa şirketin öngörülen risklere karşı uygulayacağı risk yönetimi politikasına ilişkin bilgiler,

b) Oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgiler,

c) Satışlar, verimlilik, gelir yaratma kapasitesi, kârlılık, borç/öz kaynak oranı ve benzeri konularda ileriye dönük riskler.

2.1.3.2.2.7. Diğer Hususlar

Yıllık faaliyet raporunun diğer hususlar bölümünde, faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve ortakların, alacaklıların ve diğer ilgili kişi ve kuruluşların haklarını etkileyebilecek nitelikteki özel önem taşıyan olaylara ilişkin açıklamalara yer verilmesi zorunludur (YFRY, m.14/f.1).

Bu bölümde ayrıca, Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla yönetim kurulunun uygun gördüğü ilave bilgilere de yer verilebilir (YFRY, m.14/f.2).

2.1.3.2.3. Yıllık Faaliyet Raporunu Hazırlama Zamanı

Yıllık faaliyet raporu ilgili olduğu hesap döneminin bitimini izleyen *iki ay içinde* hazırlanır; şirketin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanarak onaylanır. Yönetim kurulu üyelerinden herhangi birinin yıllık faaliyet raporunda yer alan bilgilerle ilgili farklı görüşte olması halinde, itiraz ettiği hususlar gerekçeleri ile birlikte yıllık faaliyet raporunda belirtilir (YFRY, m.16).

2.1.3.2.4. Şirketler Topluluğunun Finansal Tabloları ve Yıllık Faaliyet Raporu

Şirketler topluluğunun finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporu TTK'nın 517. ve 518. maddelerinde ele alınmıştır.

2.1.3.2.4.1. Şirketler Topluluğunun Finansal Tablolarında Uygulanacak Muhasebe Standartları

TTK'nın 517. maddesinin birinci fıkrasında “Konsolide finansal tabloları hazırlamakla yükümlü işletmeler ile konsolidasyon kapsamına giren işletmelerin belirlenmesinde ve ilgili diğer konularda Türkiye Muhasebe Standartları geçerlidir.” denilmiştir. Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise Kanunun 515. maddesine göndermede bulunularak, şirketler topluluğunun konsolide finansal tabloların 515. maddede öngörülen esas ve ilkelere göre çıkarılacağı hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, şirketler topluluğunda konsolidasyon çevresi Türkiye Muhasebe Standartları tarafından belirlenir. Konsolidasyona tâbi işletmelerin belirlenmesi yanında “ilgili diğer” konular ibaresiyle genel yanında, konsolidasyon muafiyetleri, işletmenin ölçeği-

ne tâbi muafiyetler, bilgi ve yükümlölükleri ve tam konsolidasyon, sermaye konsolidasyonu başta olmak üzere konsolidasyon türleri kastedilmiştir³³.

Bu çerçevede, şirketler topluluğunun finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre;

- Topluluğun malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde,
- Şeffaf ve güvenilir olarak,
- Gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde

çıkarılmak zorundadır (TTK, m.517/f.2, m.515).

Yani, Kanunun 515. maddesinde öngörülen dört emredici ilke şirketler topluluğunun finansal tablolarının çıkarılmasına da uygulanır. Diğer bir anlatımla;

(a) Topluluğun yıl sonu konsolide finansal tabloları Türkiye Muhasebe Standartlarına göre çıkarılır.

(b) Konsolide finansal tablolardan şirketler topluluğunun malvarlığı, borçları, yükümlölükleri, öz kaynakları ve faaliyet sonuçları anlaşılmalıdır.

(c) Konsolide finansal tablolar tam, anlaşılabilir, geçmiş yıllarla karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun, şeffaf, güvenilir olmalıdır.

(d) Konsolide finansal tablolar şirketler topluluğunun durumunun resmini vermelidir; bu resim gerçeği dürüst ve aslına uygun olarak yansıtmalıdır.

³³ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

2.1.3.2.4.2. Şirketler Topluluğunda Yıllık Faaliyet Raporu

Şirketler topluluğuna ilişkin yıllık faaliyet raporu *ana şirketin yönetim kurulu* tarafından düzenlenir (TTK, m.518). TTK'nın 518. maddesi yıllık faaliyet raporunun esaslarını, 516. maddeye paralel bir şekilde düzenlemiştir. Bu madde yönünden açıklığa kavuşturulması gereken önemli nokta, yıllık faaliyet raporunun hangi şirketin yönetim kurulu tarafından hazırlanacağıdır. Topluluk söz konusu olduğu için yükümlülük topluluğun en tepesindeki ana şirkete aittir. Bu ana şirket “*çatı şirket*” diye de adlandırılabilir. Ara şirketlerin böyle genel bir rapor hazırlayabilme olanağı yoktur. Ana şirketin yurt dışında olması bu sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Tepedeki şirketin bir şirket olmaması da sonucu etkilemez³⁴.

TTK'nın 518. maddesiyle yapılan gönderme gereği, ana şirketin yönetim kurulu tarafından hazırlanacak olan topluluğa ilişkin bu yıllık faaliyet raporunda;

- Şirketler topluluğunun, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılmalı,
- Topluluğun finansal durumu, finansal tablolara göre değerlendirilmeli,
- Topluluğun gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret edildikten sonra, bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer almalı,

anılan raporda, ayrıca;

a) Faaliyet yılının sona ermesinden sonra topluluk şirketlerinde meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylara,

³⁴ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

- b) Topluluk şirketlerinin araştırma ve geliştirme çalışmalarına,
- c) Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi malî menfaatlara, ödeneklere, yolculuk, konaklama ve temsil giderlerine, aynî ve nakdi imkânlarla, sigortalara ve benzeri teminatlara da
- açıkça yer verilmelidir (TTK, m.518, m.516).

Dürüst resim ilkesi topluluğun yıllık faaliyet raporunda da geçerlidir. Anonim şirket yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna ilişkin kısımda belirtildiği üzere, hem anonim şirketler hem de şirketler topluluğu bakımından, yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgarî içeriği, ayrıntılı olarak Ticaret Bakanlığı³⁵ tarafından “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir³⁶ (TTK, m.516/f.3). Anılan Yönetmeliğe göre, şirketler topluluğuna ilişkin olarak ana şirketin yönetim kurulu tarafından düzenlenecek olan yıllık faaliyet raporunun içeriği anonim şirket yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ile aynı olup, bu zorunlu içeriğe ilave olarak aşağıda belirtilen hususlara da yer verilir (YFRY, m.15):

- a) Bir sermaye şirketinin sermayesinin, doğrudan veya dolaylı olarak, yüzde beşini, onunu, yirmisini, yirmi beşini, otuz üçünü, ellisini, altmış yedisini veya yüzde yüzünü temsil eden miktarda paylarına sahip olduğu veya payları bu yüzdelerin altına düştüğü takdirde bu durum ve gerekçesi,
- b) Topluluğa dâhil işletmelerin ana şirket sermayesindeki payları hakkında bilgiler,

³⁵ TTK'da "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" olarak geçmekle birlikte, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yerini "Ticaret Bakanlığı" almıştır.

³⁶ 28 Ağustos 2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

c) Konsolide finansal tabloların hazırlanması süreci ile ilgili olarak topluluğun iç denetim ve risk yönetimi sistemlerine ilişkin açıklamalar,

ç) Yönetim organı üyelerinden birinin talep etmesi halinde, TTK'nın 199'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen raporun³⁷ sonuç kısmı.

2.1.3.2.5. Finansal Tablolar İle Yıllık Faaliyet Raporu İlan Edilecek midir?

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilk halinde, anonim şirketin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarını düzenlemekle yükümlü ana şirketin yönetim kuruluna, bilânço gününden itibaren altı ay içinde, şirketin;

- Finansal tablolarını (bilanço, gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu, nakit akım tablosu),
- Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu,
- Kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararını,
- Bağımsız denetçinin görüşünü (olumlu, sınırlı olumlu, olumsuz görüş yazısı ya da görüş vermekten kaçınması) ve genel kurulun buna ilişkin kararını

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirme ve aynı zamanda şirketin internet sitesine koyma yükümlülüğü getirilmişti. Söz konusu finansal tabloların, raporların, görüş ve kararların ilan

³⁷ Hâkim şirketin her yönetim kurulu üyesi, yönetim kurulu başkanından; bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile üç aylık hesap sonuçları, hâkim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hâkim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri; yaptıkları işlemler ve bunların sonuç ve etkileri hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine göre düzenlenmiş bir rapor hazırlattırıp yönetim kuruluna sunmasını ve bunun sonuç kısmının yıllık rapor ile denetleme raporuna eklenmesini isteyebilir (TTK, m.199/f.4).

ettirilmemesi durumunda ise ilgili yönetim kurulu üyelerine, ikiyüz günden az olmamak üzere adlî para cezası, yani 4.000 TL'den 73.000 TL'ye kadar adlî para cezası verilmesi öngörülmüştü.

Kanunun yine ilk halinde merkezleri Türkiye dışında bulunan şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin müdürlerine;

- Şubeye özgü finansal tablolarının ayrıntılı şeklini,
- Şubesi oldukları şirketin ve varsa bu şirketin dâhil bulunduğu topluluğun, yılsonu tablolarının özetlerini ve yıllık raporlarını merkezin tâbi olduğu hukuka göre gerekli olan onaylanmalarından itibaren altı ay içinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirme zorunluluğu getirilmiş, bu şubelerinin yayınlayacakları özet finansal tabloların içeriğinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirlenmesi öngörülmüştü. 526. maddesinde ise küçük ölçekteki anonim şirketlerin yayınlayacakları özet finansal tabloların içeriğinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirleneceği belirtilmekteydi.

26/06/2012 tarihli ve 6335³⁸ sayılı Kanunla değişiklik ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yukarıda belirtilen yükümlülükleri içeren 524, 525 ve 526. maddeleri yürürlükten kaldırılmış; 524. madde gereği finansal tabloların ilan edilmemesine ceza öngören 562. maddenin altıncı fıkrası ise ticari defterlere ilişkin bir başka ceza hükmü ile değiştirilmiştir.

Dolayısıyla, anonim şirketler ve şirketler topluluğundaki ana şirket; finansal tablolarını, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararını ve bağımsız denet-

³⁸ 26/06/2012 tarihli ve 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

çinin görüşü ile genel kurulun buna ilişkin kararını Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirmek ve şirketin internet sitesine koymak zorunda değildir. Yine, merkezleri Türkiye dışında bulunan şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin müdürleri şubenin ayrıntılı finansal tabloları ile merkezlerinin yılsonu tablolarının özetlerini ve yıllık raporlarını Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân ettirmezler.

Buna karşılık, finansal tablolar (bilanço ve gelir tablosu), yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az onbeş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulmak zorundadır. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir (TTK, m.437/f.1).

2.1.3.2.6. Genel Kurul Toplantısında Bakanlık Temsilcisi Bulundurulacak mıdır?

ETK, herhangi bir ayrıma gitmeksizin, bütün anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisinin (Bakanlık Komiseri veya Hükümet Komiseri diye de anılmaktadır) bulunmasını şart koşmakta, bu şarta uyulmadan alına genel kurul kararlarını geçersiz saymakta idi.

TTK'nın 407. maddesinin Adalet Komisyonu'nca kabul edilen metninde ise “*Genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığının temsilcisi veya anılan Bakanlığın yetkilendireceği Bakanlık temsilcisi bulunur. Temsilcilerin kimler olacağı, görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, bunların nitelik, görev ve yetkileri ile ücret tarifeleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. Bakanlık temsilcisinin toplantıya katılma giderleri ve ücretleri ilgili şirket tarafından karşılanır.*” denilmek-

teydi. Yani, TTK Tasarısı'nda da, ETK'daki sistem benimsenmiş ve ayırım yapılmaksızın bütün anonim şirketlerin genel kurullarında Bakanlık Temsilcisi'nin bulunması öngörülmüş idi.

Ancak, TTK Tasarısı'nın kabul edildiği TBMM'nin 23. Dönem 5. Yasama Yılı 51. Birleşiminde (13 Ocak 2011), Adalet Komisyonunca Kabul Edilen 407. maddenin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi yönünde önerge verilmiş ve anılan fıkra verilen önerge doğrultusunda *“333'üncü madde gereğince belirlenen şirketlerin genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığının temsilcisi de yer alır. Diğer şirketlerde, hangi durumlarda Bakanlık temsilcisinin genel kurulda bulunacağı ve genel kurul toplantıları için temsilcilerin görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile bunların nitelik, görev ve yetkileri ayrıca ücret tarifeleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. Bakanlık temsilcisinin toplantıya katılma giderleri ve ücretleri ilgili şirket tarafından karşılanır.”* şeklinde kabul edilmiştir³⁹. Anılan değişikliğin gerekçesinde ise *“Bilindiği üzere, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu gereğince anonim şirketlerin genel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunluluğu vardı. Tasarıda da aynı zorunluluk öngörülmektedir. Özellikle aile şirketi şeklindeki anonim şirketler ile bir kişi ile kurulacak anonim şirketlerde Bakanlık temsilcisinin zorunlu olarak bulundurulmasında kamu yararı görülmediği gibi tasarıda yapılacak bu düzenleme ile bu tür şirketler için kolaylık getirilmekte ve ortaya çıkacak maliyetler ile zaman kayıplarının önüne geçilmesi sağlanmış olacaktır.”* denilmiştir⁴⁰.

Gelinen noktada, Ticaret Bakanlığı⁴¹ tarafından yayımlanan tebliğle (Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari

³⁹ Bkz. TBMM Genel Kurul Tutanağı

⁴⁰ Bkz. TBMM Genel Kurul Tutanağı

⁴¹ TTK'da “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” olarak geçmekle birlikte, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaş-

Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ) belirlenip ilân edilen anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında mutlak surette Bakanlık Temsilcisi bulunur. Bir başka deyişle;

- Bankaların,
- Finansal kiralama şirketlerinin,
- Faktoring şirketlerinin,
- Tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketlerinin,
- Varlık yönetim şirketlerinin,
- Sigorta şirketlerinin,
- Anonim şirket şeklinde kurulan holdinglerin,
- Döviz büfesi işleten şirketlerin,
- Umumi mağazacılıkla uğraşan şirketlerin,
- Tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketlerinin,
- Ürün ihtisas borsası şirketlerinin,
- Bağımsız denetim şirketlerinin,
- Gözetim şirketlerinin,
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketlerinin,
- Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerin,
- Serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin

herhangi bir ayrıma gitmeksizin bütün genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisinin bulunması zorunludur.

Ancak, genel kurulda Bakanlık temsilcisi bulunduracak şirketler bu sayılanlarla sınırlı değildir. Zira, TTK'nın 407. maddesinin üçüncü fıkrası, Ticaret Bakanlığı'na, temsilcilerin görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile bunların nitelik, görev ve yetkilerine dair çıkaracağı yönetmelikte, başkaca anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında da Bakanlık temsilcisi bulundurulmasını düzenleme yetkisi vermiştir.

Ticaret Bakanlığı da TTK'nın 407. maddesinin üçüncü fıkrasının kendisine vermiş olduğu yetki çerçevesinde, Bakanlık temsilcisi bulundurulması zorunlu olan genel kurul toplantılarını "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik"⁴² ile belirlemiştir.

Anılan Yönetmeliğin 32. maddesine göre;

- 1) Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan (yukarıda sayılan) şirketlerin bütün genel kurul toplantılarında,
- 2) Diğer şirketlerde ise, gündeminde;
 - a. Sermayenin arttırılması,
 - b. Sermayenin azaltılması,
 - c. Kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi,
 - d. Kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması,
 - e. Kayıtlı sermaye tavanının arttırılması,
 - f. Faaliyet konusunun değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliği,
 - g. Birleşme,

⁴² 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

h. Bölünme,

i. Tür değişikliği

konuları bulunan genel kurul toplantılarında,

3) Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında,

4) Yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında,

5) Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında

ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunludur⁴³.

Yukarıda belirtilenlerin dışındaki genel kurul toplantılarında, kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan şirketler hariç olmak üzere tek pay sahipli şirketlerin genel kurul toplantılarında ve imtiyazlı pay sahipleri özel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu değildir. Ancak genel kurulu toplantıya çağırılanların talep etmeleri ve bu taleplerin görevlendirme makamınca uygun görülmesi halinde Bakanlık temsilcisi görevlendirilir (BTY, m.32/f.2).

Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olmayan toplantılar için, çağrı yapanlar dışındakilerin Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine ilişkin görevlendirme makamına doğrudan yapacakları

⁴³ TTK'nın 407. maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişikliğe ilişkin gerekçe göz önünde bulundurulduğunda, tek ortaklı anonim şirketler ile aile şirketi hüviyetindeki anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğunun aranmayacağı kanısında idik. Ancak, mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik'te böyle bir ayrıma gidilmemiş; bütün anonim şirketler bir şekilde Bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğunun kapsamına dahil edilmiştir.

başvurular dikkate alınmaz. Ancak sermayenin en az onda birini oluşturan pay sahipleri tarafından gerekçeleri de bildirilmek suretiyle Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine dair talep, görevlendirme makamının değerlendirilmesine sunulmak üzere şirkete yapılır. Toplantıya çağırılanlar tarafından bu talebin görevlendirme makamına iletilmesi zorunludur (BTY, m.32/f.3).

İster zorunlu isterse talep üzerine olsun, Bakanlık temsilcisi bulunması gereken toplantılarda, Bakanlık temsilcisinin yokluğunda alınan kararlar geçerli değildir (BTY, m.32/f.4).

2.1.3.2.6.1. Bakanlık Temsilcisinin Görev ve Yetkileri

Bakanlık temsilcisinin temel görevi, toplantının Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat ile esas sözleşme hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmektir. Bakanlık temsilcisi genel kurul tutanağının hazırlanmasına nezaret eder. Tutanağın, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenmesini sağlar. Bakanlık temsilcisi toplantının yapılması ve kararların alınması ile ilgili tespit ettiği hukuka aykırılıkları ve usulsüzlükleri, toplantı tutanağına da geçirir ve ilgililerle birlikte imzalar⁴⁴ (BTY, m.34/f.1).

Bakanlık temsilcisi toplantıdan sonra, hazır bulunanlar listesi, gündem ve genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını alarak, bir hafta içinde, Bakanlık merkez teşkilâtında Genel Müdürlüğe, illerde il müdürlüğüne teslim eder. Bakanlık temsilcisi; genel kurul toplantısı sırasında, Kanun, esas sözleşme ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık olmasına rağmen herhangi bir nedenle toplantı tutanağında belirtilemeyen hususlar ile herhangi bir sebeple toplantının açılmaması veya açılan toplantının tamamlanamaması gibi hususların varlığı hâlinde, rapor düzenleyerek diğer belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe/il müdürlüğüne verir. Bu rapor genel kurul

⁴⁴ Bakanlık temsilcisinin bu görev ve yetkileri, Bakanlık temsilcisinin bulunmadığı toplantılarda toplantı başkanı tarafından yerine getirilir (BTY, m.34/f.4).

belgeleriyle birlikte saklanır. Ayrıca, belgeler, Genel Müdürlüğe/il müdürlüğüne teslim edilmeden önce Bakanlık temsilcisi tarafından MERSİS'te ilgili alana yüklenir (BTY, m.34/f.3).

2.1.3.2.6.2. Bakanlık Temsilcisinin İstenmesine İlişkin Başvuru Yazısı ve Ekleri

Toplantı yeri yurt içinde olan genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisi görevlendirme yetkisi Valiliklere aittir (BTY, m.37/f.1). Toplantı yeri yurt dışında ise görevlendirme yetkisi Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne aittir (BTY, m.37/f.2). Dolayısıyla, eğer genel kurul toplantısı yurt içinde yapılacak ise, müracaatın toplantının yapılacağı ildeki Ticaret Müdürlüğü'ne, yurtdışında yapılacak ise Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne yapılması gerekir.

Toplantının 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirlenen ulusal bayram⁴⁵ ve genel tatil günlerine⁴⁶ rastlaması halinde görevlendirme yapılmaz (BTY, m.37/f.3). Bu

⁴⁵ 1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Türkiye'nin içinde ve dışında Devlet adına yalnız bugün tören yapılır. Bayram 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder (2429 sK, m.1).

⁴⁶ Aşağıda sayılan resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü ve 1 Mayıs günü genel tatil günleridir.

A) Resmi bayram günleri şunlardır:

1. 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıdır.
2. 19 Mayıs günü Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı günüdür.
3. 30 Ağustos günü Zafer Bayramıdır.

B) Dini bayramlar şunlardır:

1. Ramazan Bayramı; Arefe günü saat 13.00'ten itibaren 3,5 gündür.
2. Kurban Bayramı; Arefe günü saat 13.00'ten itibaren 4,5 gündür.

C) 1 Ocak günü yılbaşı tatili, 1 Mayıs günü Emek ve Dayanışma Günü tatilidir.

D) Ulusal, resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü ve 1 Mayıs günü resmi daire ve kuruluşlar tatil edilir.

Ulusal Bayram ve genel tatil günleri; Cuma günü akşamı sona erdiğinde müteakip Cumartesi gününün tamamı tatil yapılır (2429 sK, m.2).

nedenle, toplantıda Bakanlık temsilcisi bulundurması zorunlu olan şirketlerin, 1 Ocak, 23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim, Ramazan Bayramı gibi ulusal bayram ve genel tatil günlerinde genel kurul toplantısı yapmaları mümkün değildir.

Yönetim kurulu tarafından çağrısı yapılan genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisinin bulundurulması için; yönetim kurulu üyelerinden herhangi biri tarafından veya şirketi temsile yetkili kılınan kişilerce toplantının yer, gün ve saati bildirilmek suretiyle toplantı tarihinden en az on gün önceden Yönetmelik ekindeki (Ek-1)⁴⁷ örneğe uygun olarak bir dilekçe ile fiziki ortamda veya MERSİS üzerinden elektronik ortamda müracaat edilmelidir. Yurt dışında yapılacak toplantılar için bu süre otuz gündür. Genel kurulun, yönetim kurulu dışında çağrıya yetkili olanlar tarafından çağrılması halinde, dilekçe bunlar tarafından imzalanır (BTY, m.35/f.1,3).

Yönetim kurulunun mevcut olmaması veya yönetim kurulu toplantı nisabı oluşmasına imkan bulunmaması ve münhasıran yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi amacıyla çağrısız toplantı yapılmak istenmesi halinde, pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tamamının imzaları noterce onaylanmış dilekçesiyle de Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi istenebilir (BTY, m.35/f.3).

Müracaatın on günden daha kısa bir sürede yapılabilmesi müracaat merciinin uygun görüşüne bağlıdır. Genel kurul toplantılarının yoğun olduğu dönemlerde Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesinde bir aksaklığa yol açılmaması için toplantıya çağrı işlemlerine başlanmadan önce gün alınması hususunda Genel Müdürlük/il müdürlükleri düzenleme yapmaya yetkilidir (BTY, m.35/f.2).

⁴⁷ Yönetmeliğin anılan ekini (Ek-1), kitabımızın sonundaki Ekler kısmında bulabilirsiniz.

Bakanlık temsilcisi istenmesine ilişkin başvuru dilekçesine aşağıdaki belgeler eklenir (BTY, m.36):

a) Yönetim kurulu kararının noter onaylı bir örneği veya karar defterinin ilgili sayfasının şirket yetkililerince aslına uygunluğunun tasdik edilmiş fotokopisi.

b) Genel Kurulun mahkemece izin verilmiş pay sahipleri tarafından toplantıya çağırılması halinde buna ilişkin mahkeme kararının bir örneği.

c) Genel kurulun mahkemece atanmış kayyım tarafından çağırılması halinde buna ilişkin mahkeme kararının bir örneği.

ç) İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantıya çağırılması mahkeme kararına dayanıyor ise buna ilişkin mahkeme kararının bir örneği.

d) Gündem.

e) Bakanlık Temsilcisi ücretinin yatırıldığını gösterir belge.

2.1.3.2.6.3. Bakanlık Temsilcisinin Ücretleri ve Giderleri

Bakanlık temsilcisinin toplantıya katılma giderleri ve ücretleri ilgili şirket tarafından karşılanır (TTK, m.407/f.3).

Şirketlerin yurt içinde yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilen Bakanlık temsilcilerinin ücretleri, her yıl Bütçe Kanununun (H) cetvelinin (I-B) bendi ile tespit edilen Devlet memurlarına ödenen en yüksek yurtiçi gündelik tutarının *üç katı*; hafta tatili günleri için *dört katı net olarak* ödenir (BTY, m.38/f.1).

Yurt dışında yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilecek Bakanlık temsilcilerinin, kendi aylık/kadro dereceleri için 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 34'üncü maddesi uyarınca Cumhurbaşkanınca tespit edilen gündelikleri

ilgili şirket tarafından karşılanır. Bu amaçla yapılacak görevlendirmeler *beş günü* aşamaz (BTY, m.38/f.2).

Bakanlık temsilcisi ücretleri, ücret ile ilgili tahakkuk edecek vergilerle birlikte ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır (BTY, m.38/f.4); temsilciye elden ödenemez.

Yurt içinde yapılan toplantılarda, toplantı mahalline gidiş ve dönüş şirket tarafından temin edilecek araçla sağlanır. Bunun mümkün olamaması halinde yol giderleri belgelendirilmek kaydıyla şirket tarafından karşılanır. Kendi aracıyla gidilmesi veya gider belgesinin ibraz edilmemesi halinde şirketçe hiçbir ödeme yapılmaz (BTY, m.38/f.5).

Yurt dışında yapılacak genel kurul toplantılarına görevlendirilen Bakanlık temsilcisinin yol giderleri ise ilgili şirket tarafından karşılanır (BTY, m.38/f.5).

2.1.3.2.7. Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulundurulması Gereken Belgeler Nelerdir?

Genel kurul toplantı yerinde;

- a) Şirketin esas sözleşmesi,
- b) Pay defteri,
- c) Toplantıya çağrının yapıldığını gösteren gazete ve diğer belgeler,
- ç) Yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporu,
- d) Denetçi raporu,
- e) Finansal tablolar,
- f) Gündem,
- g) Gündemde esas sözleşme değişikliği varsa, izne tabi şirketlerde Bakanlıktan alınan izin yazısı ve eki değişiklik tasarısı, diğer şirketlerde ise yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısı,

ğ) Hazır bulunanlar listesi ile varsa hamiline yazılı pay sahiplerine ilişkin Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanan pay sahipleri çizelgesi,

h) Genel kurul erteleme üzerine toplantıya çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin toplantı tutanağı,

fiziki ve/veya elektronik ortamda hazır bulundurulur (BTY, m.15).

2.2. GENEL KURUL ESNASINDA YAPILACAK İŞLEMLER VE DÜZENLENECEK BELGELER

2.2.1. Genel Kurul Toplantısının Açılması ve Yönetimi

Çağrısı yönetim kurulu tarafından yapılan toplantılar, iç yönergede yapılan belirlemeye uygun olarak, çağrısı yönetim kurulu dışındaki yetkililer tarafından yapılan toplantılar ise iç yönergede bu konuda belirleme yapılmamışsa bu yetkililer tarafından fiziki ve elektronik ortamda açılır (BTY, m.23/f.1). Genel kurul, açılışı müteakip toplantı başkanlığı tarafından yönetilir (BTY, m.23/f.2).

Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu olan toplantılarda başkanlık temsilcisinin, diğer toplantılarda ise toplantı başkanının; şirket esas sözleşmesi ve iç yönergesi ile TTK ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen hususların yerine getirildiğini ve gerekli nisabın sağlandığını tespit etmesinden sonra toplantıya devam edilir (BTY, m.23/f.3).

2.2.2. Genel Kurul Toplantı Başkanlığının Oluşturulması

Şirket esas sözleşmesinde, genel kurulu, pay sahibi sıfatını taşıyan bir kişinin yönetmesi öngörülebilir ya da belli bir şahıs ismi belirtilebilir. Ancak, şirket esas sözleşmesinde bu yönde bir düzenleme yahut aksine herhangi bir hüküm yok ise, genel kurul toplantısını, genel kurul tarafından seçilen ve pay sahibi sıfatını taşıması şart olmayan bir başkan yönetir (TTK, m.419/f.1). Böylece, TTK, zaten yerleşik olan uygulamayı hükme bağlamıştır.

Başkan olarak seçilen yahut esas sözleşme ile belirlenen kişi "tutanak yazmanı" ile gerek görürse "oy toplama memuru"⁴⁸nu belirleyerek başkanlığı oluşturur. Genel kurul gerekli görür ise başkan yardımcısı da seçilebilir.

Ayrıca tutanak yazmanı ve oy toplama memuru seçilmemişse, bunlara ait görevler toplantı başkanı tarafından yerine getirilir. Elektronik Genel Kurul Sistemindeki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için toplantı başkanı tarafından uzman kişiler de görevlendirilebilir (BTY, m.14/f.2).

Tek pay sahipli anonim şirketlerde, başkanlık oluşturulması ile genel kurul toplantısına katılabilecekler listesinin hazırlanması zorunlu değildir (BTY, m.14/f.2).

2.2.3. Genel Kurul Toplantısı Hangi Hallerde Yapılmaz?

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 27. maddesine göre;

- Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olan veya talep üzerine Bakanlık temsilcisi görevlendirilen genel kurul toplantılarında (BTY, m.32) Bakanlık temsilcisinin bulunmaması,
- Çağrısız ya da Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile çağrısı yapılmadan toplanan genel kurullarda tüm pay sahiplerinin asaleten veya temsilen hazır bulunmaması,
- Çağrısız ya da Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile çağrısı yapılmadan toplanan genel kurullarda tüm pay sahiplerinin asale-

⁴⁸ "Kanunun bulunmasına izin verdiği "oy toplama memuru", esasında pay sahibi sayısı fazla olan şirketlerde bir anlam ifade eder. Kanun da, bu hususu gözeterek "oy toplama memurunun" belirlenmesine izin vermiştir. Yoksa, tek veya birkaç ortaklı şirketlerde, oy toplama memurunun bulunması anlamlı olmaz." Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

ten veya temsilen hazır bulunmalarına rağmen aralarından birinin toplantının yapılmasına itirazda bulunması,

- Toplantının yapılmasının mahkeme kararıyla durdurulması,

hallerinde genel kurul toplantısı yapılamaz.

Esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde değişikliğe ilişkin iznin alınmamış olması halinde ise, toplantı yapılır, ancak gündemde yer alan esas sözleşme değişikliği görüşülemez (BTY, m.27/f.2).

2.2.4. Genel Kurul Toplantısı Hangi Hallerde Ertelenir?

Toplantı başlamadan önce, Kanun ve esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının sağlanamaması veya toplantı sırasında yapılan yoklama sonucunda toplantı açılmadan önceki hazır bulunan pay listesine göre hesaplanan karar nisabı kadar payın temsil edilmediğinin anlaşılması halinde toplantı ertelenir (BTY, m.28/f.1).

Kanun ve esas sözleşmeye uygun olarak çağırılmış genel kurul toplantısı ancak gündeme geçilmeden önce ve genel kurul tarafından alınacak bir karar ile ertelenebilir (BTY, m.28/f.1).

Kolluk güçlerinin ve varsa Bakanlık temsilcisinin görüşü alınmak suretiyle toplantının güvenlik açısından sağlıklı bir şekilde yapılamayacağının anlaşılması üzerine genel kurul toplantısı, toplantı başkanlığı tarafından ertelenebilir (BTY, m.28/f.5).

TTK'nın 1527'nci maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında Elektronik Genel Kurul Sisteminin çalışması için Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şartların sağlanmadığının tespiti üzerine genel kurul, Bakanlık temsilcisinin görüşü alınmak kaydıyla toplantı başkanlığı tarafından ertelenebilir (BTY, m.28/f.6).

Finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konuların da ertelenmesi mümkündür. Bu konu ileride ayrı bir başlık olarak detaylı şekilde açıklanmıştır.

BTY'nin 28'inci maddesinin yedinci fıkrasında *“Birinci fıkrada sayılan nedenlerle toplantının ertelenmesi durumu hariç olmak üzere, erteleme üzerine yapılacak genel kurul toplantılarında toplantı ve karar nisabı hakkında 22'nci maddenin birinci fıkrası uygulanır.”* hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, ilk genel kurul toplantısında nisapların sağlanamaması nedeniyle erteleme dışında kalan hallerde, eğer esas sözleşmede daha ağır bir nisap öngörülmemişse, erteleme üzerine yapılacak genel kurullarda şirket sermayesinin en az dörtte birini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları gerekir. Bu nisap toplantı süresince korunur.

Kanun ve esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının sağlanamaması veya toplantı sırasında yapılan yoklama sonucunda toplantı açılmadan önceki hazır bulunan pay listesine göre hesaplanan karar nisabı kadar payın temsil edilmediğinin anlaşılması halinde yapılan erteleme üzerine yapılacak genel kurul toplantısında ise herhangi bir nisap aranmaz, ikinci toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun müzakere yapılır ve toplantıda hazır bulunanların oylarının çoğunluğu ile karar alınır.

2.2.5. Genel Kurul Toplantısına Hangi Pay Sahipleri Katılabilir?

Anonim şirket genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen “hazır bulunanlar listesi”nde adı yer alan pay sahipleri katılabilir⁴⁹ (TTK, m.415/f.1).

⁴⁹ Genel kurul toplantısına katılmaya hakkına ilişkin olarak, ETK'nin 360. maddesinde;

Dolayısıyla, hazır bulunanlar listesinde adı bulunan senede bağlanmamış payların, ilmühaberlerin, nama yazılı payların sahipleri ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13'üncü maddesi uyarınca kayden izlenen payların sahipleri veya anılanların temsilcileri genel kurula katılırlar. Toplantıya katılan gerçek kişilerin kimlik göstermeleri, tüzel kişilerin temsilcilerinin ise vekaletname ibraz etmeleri şarttır (TTK, m.415/f.2). Gerçek kişi pay sahipleri, genel kurula katılabilecekler listesini kimliklerini ibraz etmek suretiyle, tüzel kişi pay sahipleri ise tüzel kişiyi temsile yetkili olan kişilerin kimlikleriyle beraber yetki belgelerini ibraz etmek suretiyle imzalarlar. Gerçek veya tüzel kişi pay sahiplerini temsilen genel kurula katılacakların ayrıca temsil belgelerini de ibraz etmeleri zorunludur (BTY, m.18/f.2).

"Pay sahipleri; organların tayini, hesapların tasdik ve kazancın dağıtılması gibi şirket işlerine mütaallik haklarını umumi heyet toplantılarında kullanırlar.

Rey hakkını haiz olan pay sahibi, umumi heyet toplantılarında bu hakkını bizzat kullanabileceği gibi pay sahibi olan veya esas mukavelede hilafına hüküm bulunmadıkça, pay sahibi olmayan üçüncü bir şahıs vasıtasıyla de kullanabilir.

Nama yazılı hisse senetleri için temsil salahiyetinin yazı ile verilmesi şarttır. Hamile yazılı bir hisse senedinin zilyedi bulunduğunu ispat eden kimse şirkete karşı rey hakkını kullanmaya salahiyetlidir. Bunu ispat maksadiyle hamile yazılı hisse senetlerinin sahipleri rey haklarını umumi heyette kullanabilmek için hisse senetlerini veya bunlara mutasarrıf olduklarını gösteren vesikaları toplantı gününden bir hafta önce şirkete tevdi mecburdurlar. Hamile yazılı hisse senetleri rehin veya tevdi edilmiş yahut ariyet olarak başka bir kimseye bırakılmış olduğu takdirde malik ve zilyed arasındaki münasebetlerde rey hakkının kullanılması bakımından aşağıdaki hükümler caridir:

1. Rey hakkı malike aittir;
2. Temsil salahiyeti ayrı bir senete yazılmış olmak şartıyla, temsile salahiyetli zilyed malik yerine ve onun menfaatine olarak rey hakkını kullanmaya salahiyetli sayılır.

Üzerinde intifa hakkı bulunan bir hisse senedinden doğan rey hakkı, intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır. Şu kadar ki; intifa hakkı sahibi, menfaatlerini hakka-niyete uygun bir şekilde göz önünde tutarak hareket etmemiş olmasından dolayı malike karşı mesuldür."

hükmü yer almakta idi.

Hamiline yazılı pay senedi sahipleri de, Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanan pay sahipleri çizelgesinde isim veya unvanları bulunmak ve hamiline yazılı pay senedine zilyet olduklarını genel kurul toplantısına katılabilecekler listesini imzalamadan önce yönetim kuruluna ispatlamak suretiyle genel kurul toplantısına katılabilirler (BTY, m.18/f.3).

Hamiline yazılı pay senedini, rehin, hapis hakkı, saklama sözleşmesi veya kullanım ödöncü sözleşmesi ve benzeri sözleşmeler sebebiyle elde bulunduran kimse, pay sahibi tarafından *-Yönetmelik hükümleri uyarınca-* yetkilendirilmişse genel kurula katılıp oy kullanabilir (BTY, m.18/f.4).

Bir payın üzerinde intifa hakkı bulunması halinde aksi kararlaştırılmamışsa genel kurula katılma ve oy hakkı intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır. Bu durumda genel kurul toplantısına katılan kimse intifa hakkı sahibi olduğunu belgelendirmek zorundadır (BTY, m.18/f.5).

Bir pay birden çok kişinin ortak mülkiyetinde ise, bunlar ancak kendi içlerinden veya dışarıdan seçecekleri bir temsilci vasıtasıyla genel kurula katılıp oy kullanabilirler (BTY, m.18/f.6).

Her pay sahibinin genel kurulda sadece bir kişi tarafından temsil edilmesi esastır. Ancak birden fazla kişiye temsil yetkisinin verilmesi veya tüzel kişi pay sahiplerini temsile yetkili birden fazla kişinin genel kurula katılması durumlarında ise bunlardan ancak birisi tarafından oy kullanılabilir. Oy kullanmaya kimin yetkili olduğunun yetki belgesinde gösterilmesi şarttır⁵⁰ (BTY, m.18/f.8).

Genel kurula katılma hakkını haiz bulunanlar sadece 407'nci maddede gösterilmiş olanlarla sınırlı değildir. Örneğin, *pay sahip-*

⁵⁰ Bu hüküm TTK'nın 429'uncu maddesi uyarınca payların birden fazla kişiye tevdi edildiği durumda her biri oy hakkı sahibi olan tevdi eden temsilcilerine uygulanmaz (BTY, m.18/f.8).

lerinin temsilcileri, tevdi eden temsilcisi ve intifa hakkı sahipleri de genel kurula katılma hakkına sahiptirler.

TTK, ayrıca, genel kurula katılma ve oy kullanma hakkının, pay sahibinin payların sahibi olduğunu kanıtlayan belgeleri veya pay senetlerini şirkete bir kredi kuruluşuna veya başka bir yere depo edilmesi şartına bağlanmasını yasaklamıştır (TTK, m.415/f.4).

Ayrıca belirtmeliyiz ki, genel kurula katılma hususu, pay sahipleri yönünden bir hak oluşturmaktadır, yoksa katılma yükümlülüğü getirmemektedir. Dolayısıyla, pay sahipleri genel kurul toplantılarına bizzat kendileri katılabileceği gibi üçüncü bir kişiyi de temsilcisi olarak genel kurula gönderebilir. Temsilcinin pay sahibi olması şartını öngören esas sözleşme hükmü geçersizdir (BTY, m.18/f.1).

2.2.6. Genel Kurul Toplantısına Kimler Katılmak Zorundadır?

TTK, bazı kişilerin genel kurul toplantısında hazır bulunmasını şart koşturmuştur. Şöyle ki; şirketin ***murahhas üyeleri ile en az bir yönetim kurulu üyesinin ve şirket denetçisinin*** genel kurul toplantısında hazır bulunmaları şarttır (TTK, m.407/f.2). Bu manada, genel kurula katılma, murahhas üyeler, yönetim kurulu üyeleri ve denetçi için hem bir hak hem de yükümlülüktür. Kanun, Yönetim Kurulunun, kurul olarak genel kurulda bulunmasını ise zorunlu tutmamıştır. Dolayısıyla, yönetim kurulundan tek bir üyenin genel kurula katılması yeterli olur. Bununla birlikte, Kanun yönetim kurulu üyelerinin genel kurula katılımını engelleyici bir hüküm de içermemektedir. Bu nedenle, diğer yönetim kurulu üyeleri de genel kurul toplantısına katılma hakkına sahiptirler. Hatta, yönetim kurulu üyelerinin ve denetçinin görüş açıklayabilme hakları Kanunun 407. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi ile açıkça hükme bağlanmış, bu yolla yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin gerektiğinde kendilerini savunabilmeleri ve yaptıkları işlem ve kararları

açıklayabilme olanakları yaratılmış ve böylelikle sorumluluk hukuku yönünden konumları güçlendirilmiştir⁵¹.

2.2.7. Toplantı Gündeminin Görüşülmesinde Nelere Dikkat Edilmelidir?

Aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz (BTY, m.25/f.1):

a) Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.

b) TTK'nın 438. maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.

c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.

ç) Gündemde madde bulunmasa bile, yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükümünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oy çokluğuyla gündeme alınır.

Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir (BTY, m.25/f.2).

Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yenden görüşülüp karara bağlanamaz (BTY, m.25/f.3).

⁵¹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

2.2.8. Yönetim Kurulu Üyeleri Gündemde Madde Olmadan Görevden Alınabilir mi?

TTK'nın genel kurul gündemine ilişkin olarak öngördüğü yeniliklerden biri de, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçiminin yılsonu finansal tablolarının müzakeresi maddesiyle ilgili sayılmasıdır (TTK, m.413/f.3). Bu düzenleme, genel kurula yönetim kurulu üyelerini her olağan genel kurul toplantısında görevden alabilme olanağını vermektedir. Hükmün temelindeki mantık şudur: Genel kurul yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun ortaya koyduğu sonuçlardan memnun kalmamışsa yönetim kurulunu değiştirebilmelidir; icraatı beğenilmeyen bir yönetim kurulu süre endişeleriyle görevde tutulmamalıdır⁵².

2.2.9. Bilanço ile Gelir Tablosunun Müzakeresi Ertelenebilir mi?

ETK sadece bilançonun tasdikine dair müzakerelerin ertelenmesine izin verdiği halde TTK finansal tabloların –bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, özkaynaklar değişim tablosu- müzakeresi ile buna bağlı konuların ertelenmesine imkan tanımıştır.

Buna göre; halka açık olan anonim şirketlerde sermayenin %5'ine, kapalı anonim şirketlerde ise %10'una sahip olan pay sahipleri tarafından talep edilmesi halinde, *finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular -örneğin; yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin ibrası-*, toplantı başkanının kararıyla ***bir ay sonraya*** bırakılır. Bu konuda, genel kurulun herhangi bir karar almasına gerek yoktur (TTK, m.420/f.1).

Anılan hakkın kullanımında, azlık, talebini genel kurula açık bir şekilde ifade etmelidir. Yoksa pay sahiplerinden birisinin teklif

⁵² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

talebinde bulunması ve bu teklifin esas sermayenin onda biri oranında oy toplaması aynı manaya gelmez ve finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konular ertelenemez. Böyle bir teklif ancak çoğunluğun oyunun alması durumunda genel kurul ertelenebilir⁵³. Azlığın finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konuların ertelenmesini talep ederken, herhangi bir gerekçe göstermesi zorunlu değildir. TTK'nın 420. maddesinde öngörülen “*bir aylık süre*”, azlık lehine tanınmış “müktesep hak” niteliğinde bir süredir. Bu nedenle, şirket esas sözleşmesine konulacak bir hüküm ile kısaltılması mümkün değildir.

Ayrıca, dikkat edileceği üzere, TTK burada “toplantı başkanının” kararını öngörmektedir. Bu kararın, anılan işlemi kayıtlara geçirmekten ibaret bir karar mı olacağı, yoksa ertelenip ertelenmemesi yönünde bir karar mı olacağı açık değildir. Bununla birlikte, Kanunun genel kurulun dahi kararını aramadığı bir işlemde, tek kişiden ibaret toplantı başkanının kararının belirleyici olacağını düşünmek yanıltıcı olur. Bu manada, Kanunda belirtilen “toplantı başkanının kararı”nın belirleyici değil teyit edici bir karar olduğu kanısındayız.

Nitekim, BTY’de “Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular sermayenin en az onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip azlık pay sahiplerinin istemi üzerine genel kurul kararına gerek olmaksızın, toplantı başkanı tarafından bir ay sonraya ertelenmesi zorunludur.” denilerek bu konuda doğabilecek tereddütler giderilmeye çalışılmıştır (BTY, m.28/f.3).

Genel kurul gündeminde yer alan sair konulara ilişkin müzakerelerin ertelenmesi ise mümkün değildir. *Finansal tabloların müzakeresi ile buna bağlı konuların* ertelendiği hususu, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ve internet sitesi yükümlüsü ise şirketin

⁵³ Arslanlı, Halil, Anonim Şirketler:Umumi Hükümler (2. bs.), Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1959, s.227

internet sitesinde yayımlanır. Ayrıca, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. Ertelenen hususların görüşüleceği genel kurula ilişkin çağrı ve toplantı gündemi de, aynı usulle, toplantı tarihinden *en az iki hafta önce* pay sahiplerine bildirilir (TTK, m.420/f.1, m.414/f.2).

Azlık pay sahipleri tarafından finansal tablolar hakkında ileri sürülecek tüm itirazların ilk toplantıda yapılması ve bunların tutanağa yazılması zorunludur (BTY, m.28/f.3). Erteleme üzerine yapılacak toplantıda aynı veya farklı gerekçelerle azlık pay sahipleri tarafından finansal tabloların müzakeresinin tekrar ertelenmesi talep edilemez (BTY, m.28/f.4). Zira, finansal tabloların müzakeresi, azlığın talebi üzerine, bir defa ertelendikten sonra, kural olarak ikinci kez ertelenemez. Ancak, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş bulunan noktaları hakkında, ilgililer tarafından, dürüst hesap verme ölçüsü ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş ise, finansal tabloların müzakeresinin ertelenmesi azlık tarafından ikinci kez talep edilebilir (TTK, m.420/f.2). Bu durumda, toplantı yeniden bir ay sonraya ertelenir (BTY, m.28/f.4).

2.2.10. Genel Kurul Toplantısında Oy Nasıl Kullanılır?

Özel mevzuatında ve şirket esas sözleşmesinde, iç yönergede yer alan özel hükümler ve genel kurulda alınacak kararlar saklı kalmak üzere, genel kurul toplantısında oylama açık oy ve el kaldırmak sureti ile yapılır⁵⁴ (BTY, m.20/f.1).

Ancak, ortakların talep etmesi halinde, farklı bir oylama şekli de genel kurul tarafından belirlenebilir. Örneğin; genel

⁵⁴ Elektronik ortamda yapılan genel kurullarda oy kullanımına ilişkin hükümler saklıdır (BTY, m.20/f.2).

kurul, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin ibrası ya da sorumluluklarına gidilmesi hususunda gizli oy kullanılmasını kararlaştırabilir.

2.2.11. Pay Sahiplerinin Genel Kuruldaki Oy Hakkı Nasıl Belirlenir?

TTK'nın 434. maddesinin birinci fıkrasında “Pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda, *paylarının toplam itibarî değeriyle orantılı olarak* kullanır.” denilerek, pay sahibinin oy hakkının, paylarının toplam itibarî değeriyle orantılı olarak kullanacağı öngörülmüştür.

Böylece “oy hakkı”nda ETK'nın “pay” sisteminden “pay sahibinin paylarının toplam itibarî değeri” sistemine geçilmiştir. Bilindiği üzere, ETK'nın benimsediği sistemde, itibarî değerden soyutlanmış olarak, her paya en az bir oy hakkı tanınmakta, böylece farklı itibarî değerli payların da bir oy hakkı haiz olması gibi zoraki bir imtiyaza yol açılmakta idi. Bu husus, TTK'nın benimsediği sistem değişikliği ile giderilmiştir⁵⁵.

Ancak, TTK, oy hakkının payların itibari değerine göre belirlenmesini kural olarak kabul etmekle birlikte, “şirketin finansal durumunun düzeltilmesi sırasında payların itibarî değerleri indirilmişse payların indiriminden önceki itibarî değeri üzerinden tanınan oy hakkı”nın korunabilmesine de izin vermiştir (TTK, m.434/f.3). Nitekim, Kanunun 476. maddesinin üçüncü fıkrası ile, zora giren bir şirketin finansal durumunun düzeltilmesi amacıyla, payların itibarî değerlerinin kanunda öngörülen asgarî değer altına indirilmesine cevaz verilmiştir. Bu hükme dayanılarak payın itibarî değeri indirilmiş olsa bile, indirimden önceki itibarî değerinden oy hakkı sağlar⁵⁶.

⁵⁵ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁵⁶ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

TTK'nın oy hakkı hususunda getirdiği diğer bir yenilik ise, elektronik ortam üzerinden oy kullanımına imkan sağlanması olmuştur. Zira, TTK'da oy hakkının genel kurulda kullanılmasına ilişkin emredici kural korunmuş, ancak bu kural 1527'nci madde ile yumuşatılmıştır. Şöyle ki, TTK'nın 434. maddesinin birinci fıkrasında “pay sahiplerinin oy haklarını sadece genel kurulda kullanabilecekleri” belirtilmekle birlikte, aynı fıkra da 1527'nci madde hükmünün saklı olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, oyun genel kurulda kullanılabileceği emredici bir kuraldır. Emredici kural uyarınca mektupla oy verilmesi mümkün değildir. Bu yolla kullanılan oylar geçersizdir. Buna karşılık, 1527. maddenin ikinci fıkrasındaki düzenlemeye uyularak genel kurula elektronik ortamda katılmak ve elektronik ortamda oy vermek mümkündür. Söz konusu sistemde genel kurula elektronik ortamda da - olsa “katılma” olgusu gerçekleştiği için bu ortamda verilen oyun genel kurulda kullanıldığı, 1527. maddenin ikinci fıkrasının kurala bir istisna oluşturmadığı düşünülebilir⁵⁷.

Bunun yanında, TTK'nın 434. maddesinin ikinci fıkrasında; *“Her pay sahibi sadece bir paya sahip olsa da en az bir oy hakkını haizdir. Şu kadar ki, birden fazla paya sahip olanlara tanınacak oy sayısı esas sözleşmeyle sınırlandırılabilir.”* denilmektedir. Kanun, bu ifadeyle, her “pay sahibinin en az bir oyu vardır” ya da farklı bir anlatımla “oysuz pay sahibi olmaz” ilkesini koymaktadır. Bu ilkeye bağlı kalmak şartı ile oy hakkının pay sahibi temelinde sınırlandırılabilmesine izin verilmiştir⁵⁸.

Diğer yandan, **birikimli oyu** sadece halka açık anonim şirketlere özgülemenin haklı bir sebebi olmadığını düşünen Yasa Koyucu, TTK'da halka açık olmayan anonim şirketler için de bu kuruma yer

⁵⁷ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁵⁸ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

vermiş ve düzenleme yetkisini Ticaret Bakanlığı'na bırakmıştır (TTK, m.434/f.4).

2.2.11.1. Oy Hakkı Ne Zaman Doğar?

TTK'nın 435. maddesinde; "*Oy hakkı, payın, kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenmiş bulunan en az miktarının ödenmesiyle doğar.*" denilmiştir. Bu hükme göre, "oy hakkı" payın taahhüt edilmesi ile değil, kanunda ve esas sözleşmede öngörülen asgari tutarın ödenmesi ile doğar.

TTK'nın 344. maddesinin birinci fıkrası gereği "nakden taahhüt edilen payların itibarî değerlerinin en az yüzde yirmibeşi tescilden önce, gerisi de şirketin tescilini izleyen yirmidört ay içinde ödenmesi" gerekir. Dolayısıyla, oy hakkı, taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az %25'i veya esas sözleşmede daha yüksek bir oran öngörülmüş ise bu meblağın ödenmesi ile birlikte doğar. Ödeme yükümlülüğü yerine getirilmedikçe, bu payları temsilen oy kullanılmaz.

2.2.11.2. Pay Sahibi Hangi Hallerde Oy Hakkını Kullanamaz?

Anonim şirketin pay sahibi;

- Kendisi,
- Eşi, alt ve üst soyu,
- Kendisinin, eşinin, alt ve üst soyunun ortağı olduğu şahıs şirketleri,
- Ya da kendisinin, eşinin, alt ve üst soyunun hakimiyeti altındaki sermaye şirketleri

ile "şirket" arasındaki "*kişisel nitelikte bir işe veya işleme*" veya "*herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya*" ilişkin olan müzakerelerde oy kullanamaz (TTK, m.436/f.1). Böylece, ETK

m.374⁵⁹ hükmüne ilave olarak, “işlemler” de kapsama alınmış ve ETK’deki “dava” sözcüğü açıklığa kavuşturulmuştur⁶⁰.

Oydan yoksunluk içeren diğer bir düzenleme de, şirketin “yönetim kurulu üyeleri” ile “yönetimde görevli imza yetkisini haiz kişiler”e yöneliktir. Bu kişiler, “yönetim kurulu üyelerinin ibra edilmelerine ilişkin kararlarda”, kendilerine ait paylardan doğan oy haklarını kullanamazlar (TTK, m.436/f.2). Ancak anılan kişiler, yönetim kurulu üyesi olmayan diğer pay sahiplerinin oy haklarını temsilen kullanabilirler (BTY, m.19/f.4).

2.2.12. Pay Sahipleri Genel Kurula Temsilcilerini Gönderebilirler mi?

Kanunî istisnalar saklı olmak üzere, pay sahipleri şirket işlerine ilişkin *haklarını* genel kurulda kullanırlar (TTK, m.407/f.1). Pay sahibinin, paylarından doğan haklarını kullanmak üzere, genel kurula bizzat kendisinin katılması genel ilkedir (TTK, m.425). Bununla birlikte, pay sahibi, katılamadığı genel kurullara, “temsilcisi” olarak pay sahibi olan ya da olmayan bir kişiyi de yollayabilir (TTK, m.425). Temsilcinin pay sahibi olmasını şart koşan esas sözleşme hükümleri geçersizdir (TTK, m.425).

TTK, bu düzenleme ile pay sahipliği haklarının temelini oluşturan “temsil edilebilirlik” ilkesini, esas sözleşme, genel kurul kararları, diğer düzenlemeler ve özellikle idari tasarruflarca kaldıramayacak bir kanunî kural haline getirmekte; aksine düzenlemeleri geçersiz kılmaktadır. Hükmün, temsil edilebilirliği ağır şekil şartlarına bağlayan düzenlemeleri de engellediği, yerli ve yabancı

⁵⁹ ETK’nın 374. maddesinde “Pay sahiplerinden hiçbirisi, kendisi veya karı ve kocası yahut usul ve furu ile şirket arasındaki şahsi bir işe veya davaya dair olan müzakerelerde, rey hakkını kullanamaz. Şirket işlerinin görülmesine her hangi bir suretle iştirak etmiş olanlar, idare meclisi azalarının ibrasına ait kararlarda rey hakkını haiz değildirler. Bu yasağın murakiplara şümulü yoktur.” hükmü yer almakta idi.

⁶⁰ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

doktrinde savunulur. Kanun koyucu, temsilcinin pay sahibi olmasını şart koşan esas sözleşme hükmünü geçersiz sayarak bir sınırlama için tavrını açıklamış ve diğer sınırlamalara da ışık tutmuştur. Diğer geçerli ve geçersiz sınırlamalar ise öğreti ve mahkeme kararlarına bırakılmıştır⁶¹.

TTK'nın getirdiği yeniliklerden birisi de "*temsilcinin talimata uyma yükümü*"dür. Buna göre, genel kurula temsilci olarak katılan kişi, temsil edilenin, yani pay sahibinin talimatına uyma yükümlülüğündedir (TTK, m.427/f.1). Ancak, temsilcinin talimata aykırı hareket etmesi, kullandığı oyu geçersiz kılmaz. Bununla birlikte, Kanun, böyle bir durumda, pay sahibinin temsilciye karşı haklarını saklı tutmuştur (TTK, m.427/f.1). Bu yönüyle, talimatın, vekâlet sözleşmesinin iç ilişkisine ait kurum olduğuna ve oyu ve dolayısıyla genel kurul kararını geçersiz kılamayacağına vurgu yapılmıştır⁶².

Diğer taraftan, Kanun, sahibinin zilyetliğinde bulunmayan hamiline yazılı hisse senetlerine ilişkin temsil yetkisini özel bir düzenlemeye tabi tutmuştur. Buna göre, hamiline yazılı pay senedini, "*rehin, hapis hakkı, saklama sözleşmesi veya kullanım ödöncü sözleşmesi ve benzeri sözleşmeler sebebiyle*" elde bulunduran kimse, pay sahipliği haklarını, ancak pay sahibi tarafından *özel bir yazılı belge ile yetkilendirilmişse* kullanabilir (TTK, m.427/f.2).

2.2.13. Vekaletname Nasıl Düzenlenmelidir?

Vekaletnamede; şirketin unvanı, ait olduğu genel kurul toplantısının tarihi, vekilin adı ve soyadı, pay sahibinin pay adedi ile adı ve soyadı veya unvanı ve imzasının bulunması şarttır. Bu bilgilerden herhangi biri bulunmayan özel veya genel vekâletnameler ge-

⁶¹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁶² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

çersizdir (BTY, m.21/f.1). Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik ekinde (Ek-3)⁶³ vekaletname örneğine yer verilmiştir.

Vekaletnameler, ait olduğu genel kurul toplantısı ve yeni bir vekil atanmadığı sürece hukuken bunun devamı sayılan toplantılar için geçerlidir. Gündemin değiştirilmemesi kaydıyla, nisabın yokluğu, azlığın talebi veya genel kurulun kararıyla yahut herhangi bir nedenle toplantının ertelenmesi halinde yapılacak toplantılar hukuken önceki toplantının devamı sayılır (BTY, m.21/f.2).

2.2.14. Genel Kurul Toplantı Tutanağı Düzenlenirken Nelere Dikkat Edilmelidir?

Genel kurul toplantı tutanağında bulunması gereken hususlara TTK'nın 422'nci maddesinde yer verilmiştir. Buna göre, genel kurul toplantı tutanağında;

- Pay sahiplerinin veya temsilcilerinin isimleri ile sahip oldukları payların adedinin, grubunun ve itibarî değerlerinin,
- Genel kurulda sorulan soruların, verilen cevapların,
- Alınan kararların, her karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayılarının

belirtilmesi gerekmektedir (TTK, m.422/f.1).

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik ekinde (Ek-4)⁶⁴ genel kurul toplantı tutanağı örne-

⁶³ Yönetmeliğin anılan ekine (Ek-3), kitabımızın sonundaki Ekler kısmında yer verilmiştir.

⁶⁴ Yönetmeliğin anılan ekine (Ek-4), kitabımızın sonundaki Ekler kısmında yer verilmiştir.

ğine yer verilmiş ve tutanakta “şirketin unvanının, toplantı tarihinin ve yerinin, şirketin toplam sermayesinin ve pay adedinin, toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları pay sayılarının toplamı ve grupları ile paylarının itibari değerlerinin toplamı gösterilmek suretiyle toplantı nisabı, genel kurulda sorulan soruların ve verilen cevapların, alınan her karar için kullanılmış olumlu ve olumsuz oy sayılarının, Bakanlık temsilcisi bulunmakta ise bunların ad ve soyadları ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısının, çağrıya dayalı toplantı yapılıyorsa çağrının ne surette yapıldığının; çağrısız toplantı yapılıyorsa bu durumun” belirtilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir (BTY, m.26/f.2).

TTK uyarınca, tutanağın geçerlilik kazanabilmesi için, toplantı başkanlığı (eski uygulamada “divan heyeti” olarak ifade ediliyordu) ve Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanması zorunludur; aksi hâlde geçersizdir (TTK, m.422/f.1). BTY’ye göre ise, toplantı başkanının, Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olan veya talep üzerine Bakanlık temsilcisi görevlendirilen toplantılarda Bakanlık temsilcisinin veya tek pay sahipli şirkette hazır bulunan pay sahibinin veya temsilcisinin imzalamadığı toplantı tutanakları da geçersizdir (BTY, m.26/f.5).

Genel kurul toplantısında yapılan görüşmeler ve alınan kararlar, toplantı başkanlığı tarafından tutanağa yazılır. Genel kurul tutanağı, toplantı mahallinde ve toplantı sırasında en az iki nüsha olarak düzenlenir. Tutanak, toplantı başkanlığı ve Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olan veya talep üzerine Bakanlık Temsilcisi görevlendirilen toplantılarda Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır. Tek pay sahipli şirketlerde toplantıda hazır bulunan pay sahibinin veya temsilcisinin de toplantı tutanağını imzalaması zorunludur (BTY, m.26/f.1).

Toplantıda alınan kararlar, hiçbir tereddütte yer vermeyecek şekilde, olumlu ve olumsuz oyların toplamaları da gösterilmek suretiyle tutanakta belirtilmelidir (BTY, m.26/f.3).

Toplantıda alınan kararlara muhalif kalarak, muhalefet şerhi yazmak isteyenlerin şerhleri tutanağa yazılır veya yazılı olarak verilen muhalefet şerhleri tutanağa eklenir. Tutanağa şerh koyan pay sahibinin adı ve soyadı yazılarak, muhalefet şerhinin ekli olduğu belirtilir. Tutanağa eklenen muhalefet şerhi de toplantı başkanı ve Bakanlık temsilcisi bulunan toplantılarda Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır (BTY, m.26/f.4).

2.2.15. Genel Kurulun Toplantı ve Karar Yetersayısı Nedir?

2.2.15.1. Genel Toplantı ve Karar Yetersayısı

Eski Ticaret Kanunu'nda olduğu üzere (ETK, m.372⁶⁵), TTK da, istisnaî haller dışında, genel kurulun toplanabilmesi için *şirket sermayesinin en az dörtte birine (%25'ine)* sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığını yeterli görmüştür (TTK, m.418/f.1). İstisnaî hallerden kasıt ise, TTK'da veya şirket esas sözleşmesinde daha ağır bir yetersayının öngörülmüş olmasıdır. Dolayısıyla, Kanunda veya şirket esas sözleşmesinde daha ağır bir yetersayı öngörülmemiş ise, genel kurul şirket sermayesinin en az %25'ini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı ile toplanır⁶⁶.

Bununla beraber, şirket esas sözleşmesinde, örneğin “genel kurulun, sermayenin en az yarısına sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımıyla” toplanacağı yönünde bir hüküm

⁶⁵ ETK'nın 372. maddesinde “Umumi heyetler bu kanunda veya esas mukavelede aksine hüküm bulunan haller hariç olmak üzere şirket sermayesinin en az dörtte birini temsil eden pay sahiplerinin huzuriyle toplanırlar. İlk toplantıda bu nisap hasıl olmadığı takdirde tekrar toplantıya davet edilirler. İkinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri, temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun, müzakere yapmaya ve karar vermeye yetkilidirler.” hükmü yer almakta idi.

⁶⁶ Genel toplantı ve karar yetersayısı ile alınabilecek kararlara örnek olarak, genelde olağan genel kurul toplantılarında görüşülen “yönetim kurulu üyelerinin seçimi, görevden alınmaları, ibraları, kârın dağıtımı, şirketin finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması” kararlarını verebiliriz.

var ise, genel kurul toplantı nisabı şirket sermayesinin en az %50'sinin temsili olarak kabul edilir. Şirket esas sözleşmesi ile, kanunun aradığı “en az dörtte bir” şartının ağırlaştırılabileceğini, ancak hafifletilemeyeceğini belirtmekte fayda görülmektedir. Örneğin, şirket esas sözleşmesinde yer verilecek, genel kurulun “şirket sermayesinin en az %10'unu karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı ile toplanacağı” yönündeki bir düzenleme geçersiz olacaktır.

TTK “*şirket sermayesinin en az dörtte biri*” olan yetersayının sadece genel kurul toplantısının açılışı sırasında değil, **toplantı süresince**⁶⁷ korunmasını şart koşturmuştur (TTK, m.418/f.1). Bu manada, söz konusu yetersayının genel kurul toplantısı süresince muhafaza edilmesi gerekmektedir. Zira, toplantı nisabı genel kurulun karar alma yeteneğini (ehliyetini) ifade eder. Toplantının devamı sırasında bu nisapta bir eksilme olursa, genel kurul daha sonraki maddeleri görüşüp karara bağlama yeteneğini yitirmiş demektir⁶⁸.

⁶⁷ Çamoğlu'na göre, “bu kuralın toplantı boyutunda değil, her gündem maddesi bağlamında uygulanması gerekir. Örneğin, gündemin ilk üç maddesi görüşülüp olandıktan sonra (bir grup ortağın toplantıyı terk etmesi sonucu) toplantı nisabı düşerse, karara bağlanan ilk üç maddede alınan kararlar geçerliliğini korur. Bir gündemde farklı toplantı nisaplarını gerektiren maddeler de bulunabilir. Bu varsayımda da toplantı nisabının toplantı süresince değil, ilgili gündem maddesinin görüşülüp oylanmasının tamamlanmasına kadar korunması yeterlidir. Örneğin gündemin 3. maddesindeki sermayenin yüzde yetmişbeşini gerektiren işletme konusunun tamamen değiştirilmesi oylanıp bittikten sonra bir grup paydaşın toplantıyı terk etmesi sonucunda aranan nisabın düşmesi alınan kararın geçerliliğini etkilemez. Toplantıda nisap yüzde yirmibeşin altına düşmediği takdirde gündemdeki görüşülmesi için adi nisabın yeterli olduğu (örneğin bilanço ve kâr-zarar hesabının müzakeresi ve oylanması veya yönetim kuru üyelerinin seçimi gibi) maddelerin görüşülmesine devam olunabilir.” Dolayısıyla, TTK m.418/f.1'deki “**Nisabın toplantı süresince korunması**” hükmünü, “**ilgili gündem maddesinin oylanmasının tamamlanmasına kadar**” şeklinde yorumlanmalıdır. Bkz. Çamoğlu, agm (2013), s.250-251; Moroğlu ise TTK m.418/f. 1'deki bu koşulun toplantıda nisabın bozulmasından önce alınmış kararların geçerliliğini de etkileyeceği görüşündedir. Bkz. Moroğlu, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarıları (6. bs.), İstanbul, 2009, s.222

⁶⁸ Çamoğlu, agm (2013), s.250

Ancak, ilk toplantıda bu yetersayı sağlanamayabilir. Bu durumda, pay sahipleri yeniden genel kurul toplantısına çağrılırlar. Yapılacak olan bu ikinci toplantı için nisap aranmaz (TTK, m.418/f.1). Bu nedenle, ikinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri yahut temsilcileri, temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun, genel kurul toplantısını yaparlar ve karar alırlar.

Yukarıda belirtilen şekillerde toplanan genel kurullarda, kararlar, toplantıda (asaleten ve vekaleten) *hazır bulunan oyların çoğunluğu* ile verilir⁶⁹ (TTK, m.418/f.2). Ancak, bu kural gündemde özel (nitelikli) nisap gerektiren maddelerin bulunmaması halinde geçerlidir. Gündemde TTK'nın veya şirket esas sözleşmesinin daha ağır bir nisapla görüşülmesini ya da karara bağlanmasını emrettiği bir madde varsa (örneğin, esas sözleşme değişikliği), bu madde veya maddeler için zorunlu kılınan nisaplar sağlanmadıkça görüşme yapılamaz ve karar alınamaz. Çünkü, nisaplar yönünden gündem maddeleri birbirinden **bağımsızdır**; nitelikli çoğunluk gerektiren özel maddeler kendi nisaplarıyla görüşülür ve karara bağlanır. Böyle karma nitelikli bir gündemle toplanan genel kurulda, yeterli çoğunluğu sağlayan maddeler görüşülüp karara bağlanabilir; özel nisap gerektirenler ise o toplantıda görüşülemez⁷⁰.

2.2.15.2. Özel Toplantı ve Karar Yetersayıları

2.2.15.2.1. Esas Sözleşme Değişikliklerinde Genel Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

TTK'da, şirket esas sözleşme değişikliklerine uygulanacak toplantı ve karar nisapları, olağan gündem maddelerinden ayrı olarak düzenlenmiş ve bunlar için ağırlaştırılmış yetersayılar öngörmüştür.

⁶⁹ ETK'ya göre de, genel nitelikli toplantılarda kararlar mevcut oyların çoğunluğu ile alınabiliyordu (ETK, m.378/f.1).

⁷⁰ Çamoğlu, agm (2013), s.244

TTK'nın 421. maddesinin birinci fıkrasında, "Kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, *esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin en az yarısının*⁷¹ temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır" denilmiştir. Anılan fıkra, esas sözleşmenin değiştirilmesi ile ilgili toplantı ve karar nisabına ilişkin genel hükümü içermektedir. Dolayısıyla, genel nitelik arz eden esas sözleşme hükümlerinin değiştirilebilmesi için, şirket sermayesinin en az *yarısını (%50'sini)* temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına katılması gerekir. Karar ise toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır (TTK, m.421/f.1).

İlk toplantıda bu nisap sağlanamadığı takdirde, *en geç bir ay içinde* ikinci bir toplantı *yapılabilir*⁷² (TTK, m.421/f.1). Kanun, ikinci toplantı için gerekli olan toplantı nisabını, *şirket sermayesinin en az üçte birinin* toplantıda temsili olarak belirlemiştir (TTK, m.421/f.1).

Bu itibarla, esas sözleşmesinin değiştirilebilmesi için, ilk toplantıda şirket sermayesinin en az yarısını temsil eden pay sahipleri yahut temsilcilerinin hazır bulunması, bu sağlanamadığı takdirde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantının yapılması ve bu toplantıda da şirket sermayesinin en az üçte birinin temsil edilmesi,

⁷¹ Şirket esas sözleşmesi ile, bu nisap ağırlaştırılabilir, ancak hafifletilemez. Örneğin; şirket esas sözleşmesinde "esas sözleşme değişikliklerinin şirket sermayesinin tamamının temsil edildiği genel kurulda kararlaştırılacağı" yönünde bir hüküm var ise, bu durumda genel kurulunun toplanabilmesi ve karar alabilmesi için Kanunda öngörülen nisap (sermayenin en az yarısının temsili) yerine esas sözleşmedeki nisabın (sermayenin tamamının temsili) varlığı aranır. Kanun koyucu pay sahipleri yönünden bir anayasa işlevini haiz bulunduğu için esas sözleşmenin çoğunluğun altındaki bir nisapla değiştirilmesini uygun görmemiştir. Bkz. 421. madde gerekçesi

⁷² Kanun'da "ikinci bir toplantı yapılabilir" denilerek, genel kurulun ilk toplantıda gerekli nisabın elde edilememesi durumunda genel kurulun ikinci bir toplantıya çağrılmasına izin verilmiş, ancak bu konuda bir mecburiyet de getirilmemiştir. Yani, ilk toplantıda gerekli nisabın sağlanamaması halinde, genel kurulun ikinci bir toplantıya çağrılması şart değildir.

kararların da toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınması gerekmektedir. Kanunun gerek birinci gerek ikinci toplantı için aradığı yetersayıların, şirket esas sözleşmesine konacak bir hüküm ile düşürülmesi yahut nispi çoğunluğun öngörülmesi ise geçersiz olacaktır (TTK, m.421/f.1). Bir aylık süre geçirildiği takdirde, ilk toplantıya ilişkin nisap aranır; yani sermayenin en az yarısının toplantıda temsili gerekir.

Kanunun, esas sözleşme değişikliğine⁷³ ilişkin olarak getirdiği bu düzenleme genel kuraldır. Bununla birlikte, TTK, esas sözleşmenin bazı maddelerinin değiştirilebilmesi için “sermayenin yarısını” aşan ağırlaştırılmış nisaplar öngörmüştür. Bunlara aşağıda sırasıyla değinilmiştir.

2.2.15.2.1.1. Pay Sahiplerinin Tümünün Oybirliğini Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri

Şirket esas sözleşmesinde;

- *Bilânço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük konulması*⁷⁴

⁷³ Esas sözleşme değişikliğinden kasıt, şirket esas sözleşmesinin bir maddesinin değiştirilmesi ya da olmayan bir hükmün esas sözleşmeye ilave edilmesidir.

⁷⁴ Gerekçede “Bilânço zararlarının kapatılması için yükümlülük” ile KoopK 31’inci madde anlamında “ek ödeme yüklemi” ve 376’ncı maddenin ikinci fıkrası hükmü (son yıllık bilânçoya göre, sermaye ile kanunî yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması durumunda, genel kurulun, sermayenin tamamlanmasına karar vermesi hali- anlamında tamamlama kastedilmiştir. Her iki yüküm de TTK’nın 480’inci maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırıdır. Zira, TTK’nın 480’inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kanunda öngörülen istisnalar dışında, esas sözleşmeyle pay sahibine, pay bedelini veya payın itibarî değerini aşan primi ifa dışında borç yükletilemez.” hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla, böyle bir yüküm ancak tüm pay sahiplerinin oybirliği yani her pay sahibinin rızası varsa geçerlidir. TTK’nın 421’inci maddesinin (a) bendinin ikinci kısmı ikincil yüküm koyan kararlar ile ilgilidir. İkincil yükümlülük ise TTK’nın 480’inci maddesinin 4’üncü fıkrasında belirtilmiştir. Anılan fıkra; “Pay devirlerinin şirketin onayına bağlı olduğu hâllerde, esas sözleşmeyle pay sahiplerine sermaye taahhüdünden doğan borçtan başka, belli zamanlarda tekrarlanan ve konusu para olmayan edimleri yerine getirmek yükümlülüğü

- *Şirket merkezinin yurtdışına taşınması*

yönünde değişiklik yapılabilmesi için, *sermayenin tümünü* (% 100 'ünü) oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına katılması ve bu yöndeki kararları *oy birliği* ile almaları gerekmektedir (TTK, m.421/f.2). Toplantı ve karar yeter-sayısına ilk toplantıda ulaşamadığı takdirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı aranır (TTK, m.421/f.4).

2.2.15.2.1.2. Şirket Sermayesinin En Az %75'ini Oluşturan Payların Sahiplerinin veya Temsilcilerinin Olumlu Oylarını Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri

Esas sözleşmede;

- Şirketin işletme⁷⁵ konusunun tamamen değiştirilmesi⁷⁶,
- İmtiyazlı pay oluşturulması⁷⁷,

de yüklenebilir. Bu ikincil yükümlülüklerin nitelik ve kapsamı pay senetlerinin veya ilmühaberlerin arkasına yazılabilir." denilmiştir.

⁷⁵ TTK, işletme konusunun "tamamen" değiştirilmesi durumunda, şirket sermaye-sinin en az yüzde yetmişbeşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcileri-nin olumlu oyunu şart koşmuştur. Bu manada, şirketin işletme konusu içerisinde yer alan faaliyetlerden biri yahut birkaçı üzerinde değişikliğe gidilmesi yahut ek-lenmesi durumunda ağırlaştırılmış olan bu nisap yerine "genel hüküm" uygula-nacak, diğer bir anlatımla genel kurul "sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığı ile toplanacak" ve toplantıda ha-zır bulunan oyların çoğunluğu ile alınacaktır.

⁷⁶ İşletme konusunun "tamamen" değiştirilmesi ile bir konudan başka bir işletme konusuna geçilmesi veya bu sonucu doğuracak değişiklikler kastedilmiştir. Me-sela mobilya üretiminden vazgeçilip turizm yapılmak istenmesi veya mobilyacılık muhafaza edilmekle birlikte kaleme alış şekline göre pasif konu kabul olunması gibi. İşletme konusunun daraltılması veya genişletilmesi, hatta önemli değişiklik-ler, bu hükmün kapsamı dışındadır. Mevcut işletme konusunun terk edilip ona çok yakın yeni bir konuya geçmesine bu hükmün uygulanıp uygulanmayacağı mahkeme kararları ile doktrine bırakılmıştır. Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁷⁷ İmtiyazların genişletilmesi bu kapsamda değerlendirilemez. Çünkü sonradan imtiyazlı payın oluşturulması, yeni bir düzenin gelmesi demektir. Oysa, imtiyaz-ların genişletilmesinde böyle bir durum söz konusu değildir. Mevcut bir imtiyazın

- Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması⁷⁸

yönünde değişiklik yapılabilmesi için, şirket sermayesinin *en az yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu gerekmektedir (TTK, m.421/f.3). Toplantı ve karar yetersayısına ilk toplantıda ulaşamadığı takdirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı aranır (TTK, m.421/f.4). Bu nisaplar belirlenirken, azlık özellikle korunmuştur. Bu sebeple her iki nisap da hafifletilemez; ağırlaştırılabilir. “*en az*” ibaresinin hükümde yer almasının sebebi budur.

Bu düzenleme yanında, Kanun, nama yazılı pay sahiplerinin, “*işletme konusunun tamamen değiştirilmesi*” veya “*imtiyazlı pay oluşturulması*”na ilişkin genel kurul kararına olumsuz oy vermiş olmaları halinde, bu kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmasından itibaren *altı ay boyunca* “payların devredilebilirliği hakkındaki kısıtlamalarla” bağlı olmayacaklarını hükme bağlamıştır⁷⁹ (TTK, m.421/f.6). Bir başka deyişle, bu kapsamdaki pay sahipleri, kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlandığı tarihten

veya imtiyazların kaldırılması veya zayıflatılması ise TTK'nın 454'üncü maddesine tâbidir. Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁷⁸ “Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması” ibaresinin kapsamına, nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması sisteminin hem konulması hem de ağırlaştırılması dahildir. Hüküm mevcut sınırlamalara tâbi yeni nama yazılı pay (pay senedi) çıkarılmasına veya hamiline yazılı payların nama dönüştürülmesine uygulanmaz. Çünkü her iki varsayımda da zaten devri sınırlandıran sistem esas sözleşmede mevcuttur. Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁷⁹ Çamoğlu'na göre, TTK'nın 421. maddesinin altıncı fıkrasında açıkça ifade edilmiş olmamakla birlikte, Yasa Koyucu bu fıkra da nama yazılı payların devri konusunda bir bağlam hükmünün mevcut olduğu varsayımından hareket etmiştir. Buna karşılık 421. maddenin 3. fıkrasının (c) bendi uyarınca sözleşme değişikliği ile yeni bağlam getirmesi halinde karara olumsuz oy veren paydaşlara, paylarını serbestçe devredebilecekleri bir süre tanınmamıştır. Oysa karara muhalif kalan paydaşlar açısından, aynı türden serbest devir süresine işletme konusunun tamamen değiştirilmesi ve imtiyaz hallerinden çok, nama yazılı payların devrine yeni bağlam getirilmesi halinde ihtiyaç vardır. Çamoğlu, bu çelişkinin Yasa koyucu tarafından ilk imkanda giderilmesi gerektiği düşüncesindedir. Bkz. Çamoğlu, agm (2013), s.247

itibaren 6 ay içerisinde paylarını devredip şirketten çıkabilirler. TTK'nın 491. maddesi hükmü mahfuzdur⁸⁰. Olumsuz oy kullanmış olsalar dahi, bu altı aylık sürenin geçirilmesi ile, alınan "nama yazılı payların devir yasağı" bu pay sahipleri için de geçerli olur.

2.2.15.2.1.3. Hafifletilmiş Nisabın Yeterli Görüldüğü Esas Sözleşme Değişiklikleri

Yasa Koyucu, pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde küçük paydaşların genel kurullara olan ilgisizliğini göz önünde tutarak, genel kurullardaki bazı kararların toplantı ve karar yetersayısını düşük tutmuştur⁸¹. Buna göre, pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören anonim şirketlerde;

- Sermayenin artırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklikleri ile
- Birleşme, bölünme ve tür değiştirme yönündeki kararlar

için, esas sözleşmelerinde ağırlaştırılmış bir nisap öngörülmediği takdirde, genel kurul, sermayenin *en az dörtte birini (%25'ini)* karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanır ve toplantıda *hazır bulunan oyların çoğunluğu* ile karar verir (TTK, m.421/f.5, m.418).

Bu nisabın toplantı süresince korunması şarttır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde yapılacak ikinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri, sahip oldukları payların miktarı ne olursa olsun müzaker yapmaya ve karar vermeye yetkilidir. Kararlar toplantıda hazır bulunanların oylarının çoğunluğu ile alınır (BTY, m.22/f.9).

⁸⁰ Bedeli tamamen ödenmemiş nama yazılı paylar, ancak şirketin onayı ile devrolunabilir; meğerki, devir, miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cebri icra yoluyla gerçekleşsin (TTK, m.491/f.1). Şirket, sadece, devralanın ödeme yeterliliği şüpheli ise ve şirketçe istenen teminat verilmemişse onay vermeyi reddedebilir (TTK, m.491/f.2).

⁸¹ Çamoğlu, agm (2013), s.249

Hüküm, sadece hisse senetleri borsada işlem gören anonim şirketlere uygulanır, bu nitelikte olmayan halka açık anonim şirketler ile kapalı anonim şirketler hükmün kapsamında değildir. Hüküm mezkûr anonim şirketler yönünden önem taşıyan, ancak ağırlaştırılmış nisaplarla alınması çok güç olan kararların alınmasını mümkün kılmak için öngörülmüştür. İstisnaî nitelik taşıyan hükmün kıyas yolu ile genişletilemeyeceği şüphesizdir⁸².

2.2.15.2.2. Yapı Değişikliklerinde Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Tür değiştirme kararı genel kurulda mevcut bulunan oyların *üçte ikisi* ile alınır. Ancak bu kararın geçerli olabilmesi için karar lehinde kullanılan oyların esas veya çıkarılmış sermayenin üçte ikisini temsil etmesi şarttır⁸³ (TTK, m. 189/f.1).

Anonim şirketin limited şirkete veya kooperatife dönüştürülmesinde, ek ödeme veya kişisel edim yükümlülüğünün doğması halinde, kararlar tüm pay sahiplerinin *oybirliği* ile alınır. İlk toplantıda bu nisapların bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisaplar aranır (TTK, m. 189/f.1; BTY, m.22/f.4).

Bölünme kararı genel kurulda mevcut bulunan oyların *dörtte üçü* (%75'i) ile alınır. Ancak bu kararın geçerli olabilmesi için karar lehinde kullanılan oyların esas veya çıkarılmış sermayenin *çoğunluğunu* temsil etmesi şarttır (TTK, m. 173/f.2, m. 151/f.1). Bölünme sonucunda, devreden şirketteki mevcut pay oranının değişmesi halinde devreden şirketin bölünme kararı, oy hakkını haiz pay sahiplerinin oylarının en az *yüzde doksaniyle* (%90'ı) alınır (TTK, m. 173/f.3). İlk

⁸² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁸³ TTK'nın "pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören şirketlerde, birleşmeye, bölünmeye ve tür değiştirmeye ilişkin kararların görüşüleceği genel kurullarda, esas sözleşmede daha ağır bir nisap öngörülmemişse, şirket sermayesinin en az dörtte birini oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmasının yeterli olduğuna" dair m.421/f.5 hükmü saklıdır .

toplantıda bu nisapların bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisaplar aranır (BTY, m.22/f.5).

Birleşme kararı genel kurulda mevcut bulunan oyların *dörtte üçü (%75'i)* ile alınır. Ancak bu kararın geçerli olabilmesi için, karar lehinde kullanılan oyların esas veya çıkarılmış sermayenin *çoğunluğunu* temsil etmesi şarttır (TTK, m. 151/f.1).

Birleşme sözleşmesinde bir ayrılma akçesi öngörülüyorsa, birleşme sözleşmesinin oy hakkını haiz pay sahiplerinin en az *yüzde doksanının (%90'ının)* olumlu oyuyla onaylanması şarttır (TTK, m. 151/f.5). İlk toplantıda bu nisapların bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisaplar aranır (BTY, m.22/f.6).

Birleşme nedeniyle şirketin işletme konusunun tamamen değişmesi halinde, genel kurul kararı sermayenin en az *yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisap aranır. İşletme konusunda kısmi değişiklik öngörülmesi halinde ise şirket sermayesinin *yarısını* temsil eden pay sahiplerinin hazır bulunmaları şarttır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde, en geç bir ay içinde yapılacak ikinci toplantıda şirket sermayesinin en az *üçte birini* oluşturan pay sahiplerinin hazır bulunmaları yeterlidir. Kararlar toplantıda hazır bulunanların oylarının çoğunluğu ile alınır (TTK, m. 151/f.6; BTY, m.22/f.6).

2.2.15.2.3. Sermayenin Azaltılmasında Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Şirket sermayesinin azaltılmasına ilişkin esas sözleşme değişikliği kararları, sermayenin en az *yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisap aranır (TTK, m.473/f.3, m.421/f.3; BTY, m.22/f.7).

TTK'da sermayenin azaltılması kararı için herhangi bir toplantı yetersayısından bahsedilmemiştir. Ancak, öngörülen karar yeter sayısı dikkate alındığında, sermayenin azaltılması hususunda aranacak toplantı nisabı şirket sermayesinin yüzde yetmişbeş ve üzerini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı olmalıdır.

2.2.15.2.4. Diğer Hususlarda Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Şirketin sona ermesi kararı, toplam sermayenin *yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisap aranır (TTK, m.529/d; BTY, m.22/f.10).

Özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, esas sözleşmede aksi düzenlenmedikçe, her çeşidi ile tahviller, finansman bonoları, varlığa dayalı senetler, iskonto esası üzerine düzenlenenler de dâhil diğer borçlanma senetleri, alma ve değiştirme hakkını haiz senetler ile her çeşit menkul kıymetlerin ihracı veya bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi ile ilgili genel kurul kararları, sermayenin en az *yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisaplar aranır (TTK, m.504; BTY, m.22/f.11).

Genel kurul toplantısında, önemli miktarda şirket aktiflerinin toptan satışı kararı, şirket sermayesinin en az *yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan pay sahiplerinin olumlu oylarıyla alınır. İlk toplantıda bu nisabın bulunmaması halinde, yapılacak ikinci toplantıda da aynı nisaplar aranır (TTK, m.538/f.2; BTY, m.22/f.12).

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısında, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin en az *yüzde altmışına (%60'ına)* sahip pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları şarttır. Ka-

rarlar, toplantıda temsil edilen payların çoğunluğu ile alınır (TTK, m.454/f.3; BTY, m.22/f.13).

Şirket süresinin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla tasfiye-ye girmiş olan anonim şirketlerde, tasfiyeden dönülmesi kararı, şirket sermayesinin en az *yüzde altmışını (%60'ına)* oluşturan pay sahiplerinin olumlu oylarıyla alınır. Bu kararın alınabilmesi için şirket malvarlığının dağıtımına başlanmamış olmalıdır (TTK, m.548/f.1; BTY, m.22/f.14).

Yukarıda ve önceki bölümlerde gösterilen hususlarda, genel kurulda karar alınabilmesi için esas sözleşmede daha ağır nisaplar da öngörülebilir. Bu durumda söz konusu toplantılarda esas sözleşmedeki nisaplara göre karar alınır (BTY, m.22/f.10).

2.3. GENEL KURUL TOPLANTISI SONRASINDA YAPILMASI GEREKEN İŞLEMLER

Toplantı başkanı genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını ve hazır bulunanlar listesi dahil toplantı ile ilgili diğer tüm belgeleri, derhal şirkete teslim eder. Yönetim kurulunca genel kurul toplantısından sonra genel kurul tutanağının noter tasdikli bir sureti ile Bakanlık temsilcisi bulunan toplantılarda temsilcinin görevlendirme yazısının bir nüshası ve ticaret sicili müdürlüğünce istenecek diğer belgeler, derhal ilgili ticaret sicili müdürlüğüne verilir (BTY, m.29/f.1).

Yönetim kurulu tescil ve ilana tabi hususları, ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirir⁸⁴. İnternet sitesi aç-

⁸⁴ ETK'nın 378. maddesinin ikinci fıkrasında "Kararların muteber olması için zabıtların 297'nci maddede gösterilen esaslar dairesinde tutulması şarttır. Toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcilerinin ad ve soyadlarını gösteren 376'nci maddedeki cetvel ile toplantıya davetin usulü dairesinde cereyan ettiğini ispat eden vesikalar zapta bağlanır. Adı geçen vesikaların münderecatı zabıta açıklandığı takdirde bunların ayrıca bağlanmasına lüzum yoktur. İdare meclisi bu zaptın noterce tasdikli bir suretini derhal ticaret sicili dairesine vermekle beraber bu zabıt münderecatından tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettir-

makla yükümlü olan şirketler, genel kurul tutanağını hemen internet sitelerinde de ilân eder (TTK, m.422/f.2; BTY, m.29/f.2).

Toplantı başkanı, hazır bulunanlar listesinin, gündemin ve genel kurul toplantı tutanağının birer nüshasını Bakanlık temsilcisine teslim eder (BTY, m.29/f.3).

Genel kurul işlemleri ile ilgili belgelerin elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile düzenlenmesi halinde bu belgelerde noter onayı aranmaz (BTY, m.29/f.5).

2.4. GENEL KURUL KARARLARI TOPLANTIYA KATILMAYAN PAY SAHİPLERİNİ BAĞLAR MI?

Anonim şirket genel kurulu tarafından verilen kararlar, şirketin bütün pay sahipleri hakkında geçerli olur ve hepsini bağlar (TTK, m.423). Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılmamış yahut anılan karara olumsuz oy vermiş olması, bu durumu değiştirmez.

2.5. GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİNİ KİMLER HANGİ HALLERDE İSTEYEBİLİR?

Kanuna veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren **üç ay içinde**, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki *asliye ticaret mahkemesinde* iptal davası açılabilir (TTK, m.445).

İptal davası açabilecek kişilere ise, TTK'nın 446. maddesinde yer verilmiştir. Anılan maddeye göre, **pay sahipleri, yönetim kurulu ve yönetim kurulu üyeleri**, genel kurul kararları aleyhine iptal davası açabilirler.

Pay sahiplerinin iptal davası açma haklarını, toplantıya katılıp katılmamalarına göre, ikiye ayırmak mümkündür: Birincisi, sadece

toplantıya katılan pay sahiplerine ilişkindir. Toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin genel kurul kararı aleyhine iptal davası açabilmeleri için, genel kurul kararına “olumsuz oy vermiş olmaları” ve de bu “muhalefetlerini toplantı tutanağına geçirtmeleri” zorunludur (TTK, m.446/a). Yoksa, toplantıda hazır bulunmak tek başına iptal davası açma hakkı vermez. Yargıtay, ETK (m.381)’ya ilişkin kararlarında bu şartları göz önünde bulundurmuş ve genel kurul tutanağına karşı oyunu yazdırmayan ortağın, red oyu kullanmış olsa bile, bu genel kurul kararının iptali için dava açamayacağını kabul etmiştir⁸⁵. Ancak, oy kullandırılmadığı iddiasıyla açılan iptal davasında, karşı oy yazısını (muhalefet şerhi) aramamıştır⁸⁶. Yargıtay’ın TTK’ya ilişkin kararlarının da aynı doğrultuda olacağı kanısındayız.

İptal davası açma hakkının ikincisi ise, genel kurul toplantısına katılsın veya katılmasın, bütün pay sahiplerine tanınmıştır. Buna göre, toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın, her pay sahibi, “çağrının usulüne göre yapılmaması, gündemin gereği gibi ilân edilmemesi, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullanmaları ya da genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmemesi” durumunda, bu aykırılığın ya da aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri sürerek iptal davası açabilir (TTK, m.446/b). Bu düzenlemeden hareketle, gündemde olmayan bir hususun genel kurulca görüşülerek karara bağlanması durumunda, kendilerine usulüne uygun çağrı yapıldığı halde gelmeyen pay sahipleri dahi, gündem dışı alınan kararın iptali için dava açabilirler. Ancak, Yargıtay ETK uygulamasında bu sebebe dayalı olarak açılan bir davada, “genel kurulca alınan kararların, yasa, anasözleşme ve objektif iyiniyet kurallarına aykırılığı ispat edilmedikçe, genel kurul kararlarının iptal edileme-

⁸⁵ Yargıtay 11. HD’nin 16.11.1993 tarih ve E.6742/K.7505 sayılı kararı.

⁸⁶ Yargıtay 11. HD’nin 17.05.1982 tarih ve E.1551/K.2136 sayılı kararı.

yeceğini” kararlaştırmıştır⁸⁷. Yargıtay’ın TTK’ya ilişkin uygulamada da aynı yönde karar vereceği düşünülmektedir.

Yönetim kurulu da, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine iptal davası açma hakkına sahiptir (TTK, m.446/c). Bu hak, kurul organ olarak kullanılacak bir haktır. Dolayısıyla, anılan hakkın kullanımında, yönetim kurulunun bu konuya ilişkin bir toplantı yapmasının ve genel kurul kararının iptali için dava açılması yönünde yazılı bir karar almasının uygun olacağı kanısındayız.

Genel kurul kararının yerine getirilmesinin kişisel sorumluluğuna sebebiyet vermesi durumunda, yönetim kurulu üyelerinden her birinin de iptal davası açması mümkündür (TTK, m.446/d). Burada, dikkat edilecek husus, genel kurul kararının ifasının “kişisel sorumluluk” doğurup doğurmadığının ortaya konulmasıdır. Kişisel sorumluluk doğmuyor ise, üyelerin bireysel olarak iptal davası açma hakları da söz konusu olmaz.

Dava açmaya hakkı olanlar, genel kurul toplantısını değil, sadece ilgili genel kurul kararının iptalini isteyebilirler⁸⁸. Bu itibarla, genel kurulda alınan bir karar için, genel kurulun, dolayısıyla alınan bütün kararlarının iptalini istemek mümkün değildir. Ayrıca, belirtmek gerekir ki, genel kurul kararları aleyhine iptal davası açabilmek için, her şeyden önce genel kurul tarafından alınmış bir kararın bulunması gerekir. Genel kurulca herhangi bir karar alınmamışsa, iptal davası da söz konusu olmaz⁸⁹.

⁸⁷ Yargıtay 11. HD’nin 19.04.1996 tarih ve E.1820/K.2657 sayılı; 20.09.1983 tarih ve E.5602/ K.5693 sayılı; 30.09.1993 tarih ve E.6634/K.6030 sayılı kararları; Yargıtay’a göre, genel kurula çağrının usule aykırı yapılmış olması, bu genel kurulda alınan kararların geçersiz, yani batıl olmasını gerektirmemektedir. Bkz. Yargıtay 11. HD’nin 29.09.1994 tarih ve E.2730/K.6949 sayılı kararı.

⁸⁸ Yargıtay 11. HD’nin 15.09.1989 tarih ve E.5854/K.4342 sayılı kararı.

⁸⁹ Eriş, age, s.449

İptal davası açılması konusunda dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan birisi de dava açma süresine ilişkindir. İptal davasının, genel kurul kararının alındığı tarihten –doğal olarak genel kurul toplantı tarihi esas alınır- itibaren **üç ay içinde** açılması gerekir. Bu sürenin geçirilmiş olması durumunda, dava açma hakkı ortadan kalkar.

Genel kurul kararlarının iptali davası şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yoksa asliye hukuk mahkemesi nezdinde açılır. Husumet şirket tüzel kişiliğine yöneltilir ve şirketi kural olarak yönetim kurulu temsil eder⁹⁰.

2.6. HANGİ GENEL KURUL KARARLARI GEÇERSİZDİR (BATILDIR)?

ETK'nin yürürlüğe girdiği ilk yıllarda genel kurul kararlarının butlanının, bazı Yargıtay kararlarına göre hükümsüzlüğünün (geçersizliğinin) bir tespit davası ile ileri sürülüp sürülemeyeceği tartışmalıydı. Ancak, tartışma kısa sürede olumlu sonuca bağlandı ve iptal edilebilir genel kurul kararları yanında bâtıl genel kurul kararlarının da varlığı öğretide görüş birliği halinde kabul edildi. Yargıtay da bu ayrımı yerleşik içtihadı haline getirdi. Bu manada, TTK'nın genel kurul kararlarının butlanına ilişkin düzenlemesi, uzun yıllara dayanan Türk uygulamasını hükme bağlamakta, özellikle butlan sebeplerini somut bir şekilde göstermektedir.

TTK'nın 447'nci maddesinde; “genel kurulun, **özellikle**;

a) Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgarî oy, dava ve kandan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,

b) Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,

⁹⁰ Eriş, age, s.218, 451

c) Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan

kararları batıldır.” denilmiştir.

Hükümdeki, “*özellikle*” sözcüğü geçersiz Genel Kurul kararlarının sadece maddede belirtilen kararlardan ibaret olmadığını, yani maddenin sınırlı sayı (numerus clausus) niteliği taşımadığını ifade etmektedir. Ancak, hem “*özellikle*” sözcüğü nispî bir sınırı ifade etmekte hem de seçilen karar kategorileri, kanun koyucunun konuya sakınarak ve ihtiyatla yaklaştığını ortaya koymaktadır. Sakınma, hükmün içerdiği bir ilkedir. “*Özellikle*” sözcüğü bu sebeple sınırlayıcı bir işleve de sahiptir. Konusu itibarıyla bâtil olan genel kurul kararları, bazı niteliklere sahip pay sahipliği haklarını kaldıran veya sınırlandıran, anonim şirketin temel yapısını bozan ve sermayenin korunması ilkesine aykırı olan kararlara özgülenmiştir. Bunun dışındaki bâtil genel kurul kararlarının tespitinde ise “butlanın ikincilliği” ilkesi uygulanır. Bu ilke, özel sebepler dolayısıyla iptal etmenin yeterli ve tatmin edici bir yaptırım oluşturmadığı hallerde hukukun genel hüküm ve ilkelerine göre butlana karar verilmesi anlamını taşır. Sakınma ilkesinin özellikle şeklî sebeplerin (eksiklik ve aksaklıkların) butlana yol açtığı hallerde gözetilmesi gerekir. Yabancı mahkeme kararları söz konusu halde butlanı sözde genel kurul kararları ve “karar olmayan genel kurul kararları”na indirgemektedir⁹¹.

Bâtil genel kurul kararları baştan itibaren hüküm doğurmazlar ve sonradan sağlığa kavuşturulamazlar; mahkemece resen dikkate alınırlar; def’i olarak ileri sürülebilecekleri gibi süreye bağlı olmaksızın bir tespit davasının konusunu da oluşturabilirler. Diğer yandan, söz konusu kararlar işlem güvenliği yönünden bir önemli sakıncayı içerirler. Şirketin bir kararının, kararın alınmasından yıllar sonra bile butlanının ileri sürülebilmesi tehlikesi ve tehdidi,

⁹¹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

şirket yönetiminde pay sahiplerinde, alacaklılarda ve sermaye piyasasındaki potansiyel yatırımcılarda büyük tedirginliğe sebep olabilir. Yıllar sonra butlanın mahkemece tespiti ise o kararın kurduğu bir çok ilişkiyi çoğu kez geriye etkili olarak ortadan kaldırır. Bu sakıncası sebebiyle mahkemelerin geçersizlik kararlarını ayrıntılı ve çok yönlü değerlendirmeler sonucu sakınarak vermeleri yanında, kanun koyucunun da iptal edilebilirlik ile butlanın sınırlarını açıkça belirlemesi gerekir⁹².

2.7. HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL TOPLANTILARI

2.7.1. HAAO Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması

Halka açık ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır⁹³ (SPKn, m.29/f.1).

TTK'nın "toplantı günü ile gündemin" ve "ilânın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin", pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesini zorunlu kılan 414. maddesi, nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında uygulanmaz (SPKn, m.29/f.2).

TTK'nın 411'inci maddesinde azlığa tanınmış bulunan gündeme madde ekletme hakkı, halka açık ortaklıklarda gündem mad-

⁹² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

⁹³ HAAO genel kurulunun toplantıya çağırılmasına ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından belirlenir (SPKn, m.29/f.1).

delerine ilişkin karar taslaklarının görüşmeye sunulmasını da kapsar (SPKn, m.29/f.5).

2.7.2. HAAO Genel Kurul Toplantısına Katılım ve Oy Kullanma

Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından MKK'dan sağlanan pay sahipleri listesi dikkate alınarak oluşturulan hazır bulunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri katılabilir. Bu listede adı bulunan hak sahipleri kimlik göstererek genel kurula katılırlar⁹⁴ (SPKn, m.30/f.2). Payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına katılma hakkı olan pay sahiplerinin tespitinde ise, TTK hükümleri uygulanır (SPKn, m.30/f.3). Payları kayden izlenen anonim ortaklık genel kurullarına elektronik ortamda katılım, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilir (SPKn, m.30/f.5).

Halka açık ortaklık genel kuruluna katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz (SPKn, m.30/f.1).

Halka açık ortaklıkların genel kurullarında oy kullanma hakkına sahip olanlar, bu haklarını vekil tayin ettikleri kişiler aracılığıyla da kullanabilirler. Ancak, payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıklarda hamiline yazılı payların zilyetliğinin devri veya bunlara mutasarrıf olunduğunu gösteren belgelerin temlik yoluyla da, genel hükümler çerçevesinde oy kullanılabılır. Saklama hizmeti sunanların, saklama hizmeti sundukları paylara ilişkin oy haklarını vekil sıfatıyla kullanmaları hâlinde de bu hüküm uygulanır. Çağrı yoluyla vekâlet toplanmasına ve vekâleten oy kullanmaya ilişkin *usul ve esaslar SPK tarafından belirlenir.*

⁹⁴ Söz konusu listenin genel kurul toplantı tarihinden azami kaç gün önceki pay sahiplerinden oluşacağını ve/veya gereğinde pay sahipleri ile temsilcilerinin toplantıya katılacaklarını elektronik ortam üzerinden MKK'ya bildirmelerine ilişkin esasları belirlemeye SPK yetkilidir (SPKn, m.30/f.2).

2.7.3. HAAO Genel Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları

Halka açık anonim ortaklıkların genel kurul toplantılarında, ortaklık merkezinin yurt dışına taşınması ile bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar hariç olmak üzere, Sermaye Piyasası Kanunu'nda veya esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde⁹⁵, TTK'nın 418'inci maddesi uygulanır (SPKn, m.29/f.3). Bir başka deyişle, istisnaî haller dışında, halka açık anonim şirketlerde genel kurulun toplanabilmesi için *şirket sermayesinin en az dörtte birine (%25'ine)* sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekir (SPKn, m.29/f.3; TTK, m.418/f.1). İstisnaî hallerden kasıt, Sermaye Piyasası Kanunu'nda, TTK'da veya şirket esas sözleşmesinde daha ağır bir yetersayının öngörülmüş olmasıdır. İlk toplantıda bu yetersayının sağlanamaması üzerine yapılacak olan ikinci toplantı için ise herhangi bir nisap aranmaz (SPKn, m.29/f.3; TTK, m.418/f.1). Bu çerçevede, ikinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri yahut temsilcileri, temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun, genel kurul toplantısını yaparlar ve karar alırlar. Yukarıda belirtilen her iki toplantıda da, kararlar, toplantıda (asaleten ve vekaleten) *hazır bulunan oyların çoğunluğu* ile alınır (SPKn, m.29/f.3; TTK, m.418/f.2).

Halka açık anonim şirketlerde;

- 1) Yeni pay alma haklarının kısıtlanmasına,
- 2) Kayıtlı sermaye sisteminde yönetim kuruluna yeni pay alma haklarını kısıtlama yetkisinin verilmesine,
- 3) Sermaye azaltımına,

⁹⁵ Esas sözleşmelerde, TTK'daki hükmün içeriği yazılmaksızın yalnızca TTK'ya veya ilgili madde numarasına atıf yapılmış olması aksine hüküm sayılmaz (SPKn, m.29/f.3).

4) Sermaye Piyasası Kanunu'nun 23. maddesinin⁹⁶ birinci fıkrasında “önemli nitelikte işlem sayıldıkları” belirtilen, HAAO'nun;

a) Birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması,

b) Mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde bir ayni hak tesis etmesi veya kiralaması,

c) Faaliyet konusunu tümüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi,

ç) İmtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi,

d) Borsa kotundan çıkması *gibi hususlara*

ilişkin kararların genel kurulca kabul edilebilmesi için, esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde, toplantı nisabı aranmaksızın, ortaklık genel kuruluna katılan oy hakkını haiz payların *üçte ikisinin* olumlu oy vermesi şartı aranır. Ancak, toplantıda sermayeyi temsil eden oy hakkını haiz payların en az yarısının hazır bulunması hâlinde, esas sözleşmede açıkça daha ağır nisaplar öngörülmedikçe, toplantıya katılan oy hakkını haiz payların çoğunluğu ile karar alınır⁹⁷. Bu nisapları hafifleten esas sözleşme hükümleri geçersizdir (SPKn, m.29/f.6).

Bu noktada, Sermaye Piyasası Kanunu ile halka açık anonim şirketlere özgü olarak getirilen bir düzenlemeyi daha belirtelim: halka açık ortaklıkların genel kurullarında gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK'nın görüşülmesini veya ortaklara duyurul-

⁹⁶ Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının, azami oranı Sermaye Piyasası Kurulu'nca belirlenecek miktarda varlıklarının toptan satışında Sermaye Piyasası Kanunu'nun 23'üncü maddesi hükümleri uygulanmaz (SPKn, m.49/f.6).

⁹⁷ Bu işlemlerde, HAAO pay sahipleri; kendileri, eşleri, alt ve üstsoyları veya bunların ortağı oldukları şahıs şirketleri ya da hâkimiyetleri altındaki sermaye şirketleri ile şirket arasındaki kişisel nitelikte bir işe veya işleme veya herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya ilişkin işlemlerin onaylanacağı genel kurul toplantılarında oy kullanamazlar (SPKn, m.29/f.6; TTK, m.436/f.1).

masını istediği hususların genel kurul gündemine alınması zorunludur (SPKn, m.29/f.4).

2.8. ANONİM ŞİRKET ESAS SÖZLEŞMESİNİN TTK'YA UYUMLAŞTIRILMASINDA NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 22. maddesine göre, anonim şirketlerin esas sözleşmelerini *en geç 1 Temmuz 2014⁹⁸ tarihine kadar* TTK'ya uyumlu hâle getirmeleri gerekiyordu.

Ayrıca, eğer anonim şirketin esas sözleşmesinde genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına, madde numarası belirtilerek veya belirtilmeksizin ETK hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüşse, bu şirketlerin de *en geç 1 Temmuz 2013 tarihine kadar* esas sözleşmelerini değiştirerek TTK'ya uygun düzenleme yapmaları gerekmekteydi. Aksi hâlde, bu sürenin geçmesiyle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına ilişkin hükümlerinin uygulanması öngörülmüştü. Bu oniki aylık süre içinde yapılan genel kurullarda (1 Temmuz 2012 ile 1 Temmuz 2013 tarihleri arasında) ise ETK'nın genel kurulların toplantı ve karar nisapları hakkındaki hükümleri uygulanıyordu⁹⁹ (6103 sK, m.26/f.1).

⁹⁸ 6103 sayılı Kanunun 22. maddesinin üçüncü fıkrasının verdiği yetkiye istinaden hazırlanıp 29 Haziran 2013 tarihli ve 28692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anonim ve Limited Şirketlerin Sözleşmelerinin Türk Ticaret Kanununa Uyumlu Hale Getirilme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğ ile; 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 22'nci maddesi gereğince anonim şirketlerin esas sözleşmelerini ve limited şirketlerin şirket sözleşmelerini, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa uyumlu hale getirmeleri için öngörülen süre (1 Temmuz 2013) mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 1 Temmuz 2014 tarihine kadar uzatılmıştır.

⁹⁹ Çamoğlu, bu konuda "Esas sözleşmelerinde genel kurulun toplantı ve karar nisapları hususunda somut madde numaraları zikredilerek yollama yapılan veya genel olarak **"6762 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı"** belirtilen anonim şirketler, yeni Yasa'nın yürürlüğe girmesinden itibaren oniki ay içinde

Anılan yasal uyum süreleri her ne kadar geçirilmişse de, esas sözleşmelerinde ETK döneminden kalma hükümler bulunan anonim şirketlerin esas sözleşme değişikliğine giderek TTK uyumunu her zaman için gerçekleştirmeleri mümkündür. Bu hükümler genelde bilinmekle birlikte, anonim şirket yönetimlerini esas meraka sevk eden husus, esas sözleşme uyumunda nelere dikkat edileceğidir. Anonim şirket esas sözleşmelerinin yeni TTK'ya uyumlaştırılmasında yol göstermesi bakımından neler yapılması gerektiği, şirket esas sözleşmelerinde yer alan maddeler gözetilerek, aşağıda genel hatlarıyla belirtilmiştir:

- Şirketin kuruluş maddesinde herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek yoktur.
- Şirketin ticaret unvanında, eğer şirketin ticaret unvanı değiştirilmeyecekse, tadilat yapmaya gerek yoktur.

bu hükmü değiştirerek **anılan (yeni) Kanuna** uygun düzenleme yapmakla yükümlüdürler. Aksi takdirde bu sürenin geçmesi ile yeni Yasa'nın genel kurulda nisaplara ilişkin hükümleri (418 ve 421. maddeleri) uygulanır. Görüldüğü gibi Yasa, esas sözleşmelerinde 6762 sayılı Kanun hükümlerine genel olarak ya da madde numaraları zikredilerek yollama yapılan anonim şirketlerde Yasa'nın yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden itibaren oniki ay daha ETK hükümlerinin uygulanacağını belirtmektedir. Bu hüküm yoruma muhtaçtır. Esas sözleşmede genel kuruldaki toplantı ve karar nisapları hususunda madde numarası zikredilerek veya açıkça Türk Ticaret Kanunu'na genel bir yollama yapılmışsa, yani ortakların esas sözleşmede somutlaşan iradesi o tarihte yürürlükte olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu işaret ediyorsa, TKYUK 26. maddenin 1. fıkrasına göre bu hükümler oniki ay daha yürürlükte kalacaktır. Esas sözleşmede Türk Ticaret Kanunu'ndan söz edilmeksizin ve madde numaraları zikredilmeden "**yasal hükümler**"in uygulanacağı öngörülmüşse, bu terim nasıl yorumlanmalıdır? Kanımızca yasal hükümler sözcüğünden, genel kurulun yapıldığı tarihte yürürlükte olan yasal düzenleme anlaşılmalıdır. Zira ortaklar esas sözleşmede kullandıkları "**yasal hükümler**" sözcüğüyle kesin ve somut bir tercihte bulunmamışlardır. Yasa koyucunun da amacı getirilen yeni hükümlerin gecikmeksizin yürürlüğe girmesidir. Bu nedenle esas sözleşmedeki "**İşbu sözleşmede hüküm bulunmayan konularda yasal hükümler uygulanır**" şeklindeki düzenlemeden, genel kurulun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan yasal hükümlerin anlaşılması gerektiği inancındayız." demektedir. Bkz. Çamoğlu, agm (2013), s.251-252

- Şirketin işletme konusunda (şirket esas sözleşmelerinde “maksat ve mevzu” ya da “amaç ve gayesi” olarak yer almaktadır), eğer şirketin işletme konusu değiştirilemeyecekse, bir tadilat yapmaya gerek yoktur. Ultra vires ilkesinin kaldırılmış olması, şirketlerin işletme konularının olmayacağı manasına gelmemektedir¹⁰⁰.
- Bazı anonim şirketlerin “Şirketin merkezi ve şubeleri” maddesinde “Şirket Ticaret Müdürlüğüne bilgi vermek şartıyla yurt içinde yurt dışında şubeler, bürolar, satış mağazaları ve fabrikalar, acentelikler açabilir.” hükmüne yer verilmiştir. Böyle bir zorunluluk söz konusu olmadığından, anılan maddenin kitabımızın sonundaki esas sözleşme tadil metninde gösterildiği şekilde düzenlenmesi mümkündür.
- Şirketin süresi maddesinde şirket için belli bir süre öngörül-müşse, bu süresiz hale getirilebilir.
- Yönetim kurulu maddesi, yeni TTK tek kişilik şirkete izin verdiği için, tek kişilik yönetim kuruluna sahip olmayan şirketlerde buna göre düzenlenebilir. Ya da bu konuda bir aralık belirlenip, takdir genel kurula bırakılabilir. Örneğin; Yönetim kurulu maddesine “Şirket, Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu’nun ve işbu esas sözleşmenin hükümleri uyarınca seçilen 1 ila 5 kişilik bir yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil edilir.” şeklinde bir hüküm konulabilir.
- Şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyelerine hisse veya hisse senedi ibrazı zorunluluğu getirilmişse, bu madde kaldırılabilir. Örneğin; şirket esas sözleşmesinin eski halinde yer alan “Yönetim kurulu üyeleri Türk Ticaret Kanununun 313’üncü maddesi hükümlerine uyarak şirkete garanti yerine hisse senet-

¹⁰⁰ Ultra vires ilkesinin kaldırılmasının ne ifade ettiği konusunda detaylı açıklama için Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketler (Seçkin Yayıncılık, 2022) adlı kitabımıza bakabilirsiniz.

lerini vermek zorundadırlar.” hükmü, yeni metinde “ilga edilmiştir” denilerek kaldırılır.

- Yeni TTK, Yönetim Kurulunun bir karar verebilmesi için üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanmasını yeterli görmüştür. Bu nedenle, şirket esas sözleşmesinin eski halinde yer alan “Yönetim kurulunun bir karar verebilmesi için üyelerin yarısından bir fazlasının hazır olması şarttır.” hükmü, “Yönetim Kurulunun bir karar verebilmesi için üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanması zorunludur.” şeklinde değiştirilebilir.
- ETK’da öngörülen murakıplık sistemi TTK ile kaldırıldığından, şirket esas sözleşmesinde yer alan “murakıplar, “murakıpların ücretleri”, “murakıpların görevleri” gibi maddeler şirket esas sözleşmesinden çıkarılabilir.
- Genel kurulun toplantı ve karar yetersayıları yeni TTK’da öngörülen toplantı ve karar yetersayısına uygun şekilde düzenlenir veya Kanunun izin verdiği hallerde ağırlaştırılmış yetersayılar öngörülebilir. Örneğin, şirket esas sözleşmesinin eski halinde yer alan;

“Şirketin tabiyetini değiştirmek veya pay sahiplerinin Taahhütlerini artırmak hususundaki kararlar için bütün pay sahiplerinin ittifakı şarttır.

Şirketin mevzuu veya nev’inin değiştirilmesine taalluk eden genel kurul toplantılarında şirket sermayesinin en az üçte ikisine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda sermayenin üçte ikisi temsil edilmediği takdirde yönetim kurulu, genel kurulu usulüne uygun olarak ikinci defa toplantıya çağırabilir. İkinci toplantının yapılabilmesi için esas sermayenin yarısına malik olan pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekir.

Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı hususlar dışındaki değişiklikler için yapılacak genel kurul toplantılarında şirket sermayesinin en az yarısına malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları gerekir. İlk toplantıda bu nisap nasıl olmadığı takdir-

de, 368. maddeye uyulmak suretiyle en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantıda müzakere yapabilmek için şirket sermayesinin en az üçte birine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması yeterlidir.

İkinci ve üçüncü fıkralara göre toplanan genel kurulun kararları mevcut şeylerin ekseriyetiyle verilir.” hükmü,

“Genel kurul, Türk Ticaret Kanunu’nda veya bu esas sözleşmede aksine hüküm bulunan istisnaî haller hariç olmak üzere, şirket sermayesinin en az dörtte birine sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı ile toplanır. İlk toplantıda bu nisap sağlanamadığı takdirde, pay sahipleri yeniden genel kurul toplantısına çağrılır. İkinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcileri, temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun, görüşme yapmaya ve karar vermeye yetkilidirler. Kararlar, toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilir.

Türk Ticaret Kanunu’nda veya bu esas sözleşmede aksine hüküm bulunan istisnaî haller hariç olmak üzere, esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır. Bu sağlanamadığı takdirde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantıda şirket sermayesinin en az üçte birinin temsil edilmesi gerekir.

İşbu esas sözleşmede düzenlenmeyen hallerde, ilgili mevzuatın öngördüğü toplantı ve karar yetersayılarına uyulur.”

şeklinde düzenlenebilir.

- Şirkete ait ilanların nasıl yapılacağının şirket esas sözleşmesinde belirtilmesi gerekir. Bu çerçevede, şirket esas sözleşmesinin eski halinde yer alan;

“Şirkete ait ilanlar Türk Ticaret Kanunu’nun 37. maddesinin 4. fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla Şirket merkezinin bulundu-

ğu yerde çıkan bir gazete ile en az yedi gün evvel yapılır. Mahalinde gazete yayınlanmadığı takdirde ilan en yakın yerdeki gazete ile yapılır.

Genel Kurulun Toplantıya çağırılmasına ait ilanlar Türk Ticaret Kanununun 368. maddesi hükümleri gereğince ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere en az iki hafta evvel yapılması zorunludur.

Sermayenin azaltılmasına ve tavsiyeye ait ilanlar için kanunun 397 ve 439'uncu maddeleri hükümleri dairesinde en az bir hafta ara ile üç defa ilan olunur.” şeklindeki ilan maddesi

“Şirkete ait ilanlar, ilgili mevzuatın zorunlu tuttuğu hallerde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirilir, yasal zorunluluk doğması halinde ayrıca internet sitesine konulur. İlanın internet sitesinde kalma süresi, ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak yönetim kurulu tarafından kararlaştırılır. Gerek duyulması halinde, şirkete ait ilanlar Şirket merkezinin bulunduğu yerde çıkan yerel bir gazete ile on beş gün önceden de yapılabilir. Yönetim kurulu, gerekli gördüğü hallerde veya mevzuatın zorunlu tuttuğu hallerde şirkete ait ilanları başka vasıtalarla da ilgililere duyurur.

Genel kurul toplantısına çağrı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanır. Ayrıca, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir.

Genel kurul toplantısına çağrı, ilân ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Genel Kurulu toplantıya çağırmaya ilişkin olan ilan veya çağrı mektuplarında gündem gösterilir. Genel kurulun gündemi, genel kurul toplantıya çağırان tarafından belirlenir. Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz.”

şeklinde değiştirilebilir.

- TTK, anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının tamamında Bakanlık Temsilcisinin bulundurulmasını şart koşmamıştır. Bu çerçevede, -Bakanlık iznine tabi olan anonim şirketler haricindeki- şirketlerin esas sözleşmelerinin eski halinde yer alan; “Gerek olağan gerekse olağan üstü genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü komiserinin bulunması ve toplantı zabıtlarını ilgililerle birlikte imza etmesi şarttır. Komiserin gıyabında yapılacak Genel Kurul toplantılarında alınacak kararlar ve komiserin imzasını taşımayan toplantı zabıtları geçerli değildir.” maddesinin “Türk Ticaret Kanunu’nun ve ilgili mevzuatın zorunlu tuttuğu genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisi bulundurulur.” şeklinde düzenlenmesi uygun olur.
- Yukarıda belirtilen hususlar haricinde, kurumsal yönetimi hedefleyen anonim şirketlerin, TTK’nın şirket esas sözleşmesi ile düzenlenmesine izin verdiği ihtiyarî hükümleri de, yeni TTK’ya uyum sürecini bir fırsat olarak değerlendirip, şirket esas sözleşmelerine koymaları mümkündür. Yeni TTK’nın şirket esas sözleşmesi ile düzenlenmesine izin verdiği hususlar hakkında detaylı bilgi edinmek için Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketler kitabımıza bakabilirsiniz¹⁰¹.
- Anonim şirket esas sözleşmesinin TTK’ya uyumlaştırılması amacıyla kullanılabilecek tadil metni örneğine kitabımızın sonundaki Ekler (Ek-10) kısmında yer verilmiştir.

¹⁰¹ Altaş, Soner, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketler (10. bs.), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021

Üçüncü Bölüm ELEKTRONİK (ONLİNE) GENEL KURUL TOPLANTISI

3.1. ELEKTRONİK GENEL KURUL (E-GENEL KURUL)

TTK'nın Türk Şirketler Hukukuna kazandırdığı en önemli yeniliklerden birisi, elektronik ortam üzerinden (online olarak) genel kurul toplantılarına katılmayı mümkün kılması olmuştur. Bu amaçla, TTK'nın 1527. maddesinin beşinci fıkrasında; *“Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukukî sonuçlarını doğurur.”* denilmiştir. Dolayısıyla, anonim şirket pay sahiplerinin elektronik ortam üzerinden genel kurula katılmaları ve oy kullanmaları mümkündür. Online toplantı sistemi vasıtasıyla genel kurula katılım, öneride bulunma ve oy verme, hukuksal sonuçları açısından, fizikî katılım, öneride bulunma ve oy vermenin bütün sonuçlarını doğurur.

Ancak, bu imkandan faydalanabilmek isteyen anonim şirketlerin, Kanunun 1527. maddesinin beşinci fıkrası gereği hazırlanıp yürürlüğe giren Yönetmelikteki “genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmü örneği”ni aynen esas sözleşmelerine almaları gerekmektedir. Anonim şirket, bahsi geçen Yönetmelikten aynen aktarılacak olan bu hükümde değişiklik yapamaz (TTK, m.1527/f.5). Anılan Yönetmelikte, ayrıca “oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar” ile toplantıya katılması zorunlu olan Bakanlık Temsilcisinin bu hususa ilişkin yetkileri de yer almaktadır. Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri, elektronik posta adreslerini şirkete bildirmek zorundadırlar (TTK, m.1528). Dolayısıyla, ge-

nel kurula elektronik ortam üzerinden de katılma hakkı veren anonim şirketlerin, söz konusu Yönetmelik hükümlerine harfiyen uymaları önem arz etmektedir.

Online genel kurula katılma ve oy kullanma hususu kapalı anonim şirketler ile hisse senetleri borsaya kote olmamış halka açık anonim şirket açısından zorunlu olmayıp, şirketlerin ihtiyarına bırakılmıştır. Bununla birlikte, 1527. maddede öngörülen Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2012 tarihi itibarıyla, genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması, *pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde*¹⁰² *zorunlu hâle gelmiştir*¹⁰³ (TTK, m.1527/f.5).

Ticaret Bakanlığı, TTK'nın 1527. maddesinin beşinci fıkrasının kendisine vermiş olduğu yetki çerçevesinde, anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılmaya, öneride bulunmaya, görüş açıklamaya ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasları, genel kurullara elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneğini, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esaslarını, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esaslarını ve bu sistemin katılımcılarının yükümlülüklerini "*Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik*"¹⁰⁴ (EGKY)" ile düzenlenmiştir. Bu çerçevede, genel kurul toplantılarını elektronik ortamda yapmak isteyen anonim şirketlerin uymaları gereken usul ve esaslar aşağıda başlıklar halinde izah edilmiştir.

¹⁰² Borsaya kote şirket; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (Borsa İstanbul) düzenlemeleri uyarınca borsaya kote olan anonim şirketleri ifade eder (EGKY, m.4/b).

¹⁰³ Pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler açısından, en büyük sorun yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğudur. Halk pay sahiplerinin genel kurullara katılımı yetersiz kalabilmektedir. On-line genel kurullar, bu soruna önemli bir katkı sağlamakta ve halka açık anonim şirketlerin daha şeffaf bir şekilde yönetilmelerine hizmet etmektedir. Bkz. 1527. madde gerekçesi

¹⁰⁴ 28 Ağustos 2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.2. ONLİNE GENEL KURUL İÇİN ESAS SÖZLEŞMEYE KONULACAK HÜKÜM

TTK'nın 1527'nci maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına elektronik ortam üzerinden katılmaya¹⁰⁵ imkan sağlayacak, diğer bir anlatımla Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS)¹⁰⁶'ni uygulayacak olan anonim şirketlerin esas sözleşmesinde, aşağıda belirtilen hükmün *genel kurul toplantılarının düzenlendiği maddelerden biri içerisinde* yer alması zorunludur (EGKY, m.5/f.1):

“Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım:

Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527'nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.”

¹⁰⁵ Elektronik ortamda katılma; anonim şirket genel kurul toplantılarına EGKS'den katılmayı, görüş açıklamayı, öneride bulunmayı ve oy kullanmayı ifade eder (EGKY, m.4/1.ç).

¹⁰⁶ Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS); Genel kurullara elektronik ortamda katılmayı teminen Sermaye Piyasası Kanunu'nun m.13/f.3 hükmü uyarınca payları Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler için Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından sağlanacak elektronik platformu ve diğer şirketlerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kuracakları veya destek hizmeti alabilecekleri bilişim sistemini ifade eder (EGKY, m.4/1.c).

Hak sahipleri ve temsilcilerinin elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma ve oy kullanmasına imkan tanıyacak olan anonim şirketler, yukarıda belirtilen esas sözleşme hükmünde herhangi bir *değişiklik yapmadan* bu metni esas sözleşmelerine aktarmak zorundadır. ***Esas sözleşmelerinde bu maddede belirtilen esas sözleşme hükmü bulunan şirketler, yapacakları her genel kurul toplantısında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamak zorundadır*** (EGKY, m.5/f.2).

Payları Merkezi Kayıt Kuruluşu¹⁰⁷ (MKK) tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılır (EGKY, m.5/f.3; SPKn, m.30/f.5).

Yukarıda belirtilen örnek hükmü esas sözleşmeye işlemek amacıyla yapılacak değişikliğin, payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerce, 1 Ekim 2012 tarihinden sonra yapacakları ilk genel kurul toplantısında yapılması zorunludur (EGKY, Geçici Madde 1/f.1).

3.3. ONLINE GENEL KURUL ÖNCESİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

3.3.1. Genel Kurula İlişkin Bilgi ve Belgelere Erişimin Sağlanması

TTK'nın 1527'nci maddesi uyarınca EGKS'yi uygulayacak şirketlerin, genel kurul toplantılarına ilişkin Kanun ve esas sözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağrılarını, genel kurul öncesi hak

¹⁰⁷ Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS); ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulduğu merkezi ortak veri tabanını da içeren, Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan ve yönetilen uygulamayı ifade eder (EGKY, m.4/1.ğ).BSM

sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli **elektronik imzalı olarak** TTK'da öngörülen süreler içinde EGKS'de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunludur (EGKY, m.6).

3.3.2. Genel Kurula Elektronik Ortamda Katılma Bildirimi

Genel kurula elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen hak sahipleri¹⁰⁸ bu tercihlerini EGKS'den bildirmek zorundadır (EGKY, m.7/f.1).

Genel kurula hak sahibi yerine temsilcinin katılacağı durumda temsilcinin kimlik bilgisinin EGKS'ye kaydedilmesi zorunludur. Temsilcinin toplantıya fiziken katılacağı durumlarda da yetkilendirme bu şekilde yapılabilir. Hak sahibi temsilci tayin ederken temsilcisini genel olarak yetkilendirebileceği gibi her bir gündem maddesine ilişkin ayrı ayrı da yetkilendirebilir. Katılma haklarını temsilci olarak kullanan kişi, temsil edilenin talimatına uygun oy kullanır (EGKY, m.7/f.2).

Tüzel kişi hak sahipleri adına, yukarıdaki hükümler uyarınca EGKS'de yapılacak bildirimlerin tüzel kişi imza yetkilisince - TTK'nın 1526. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince- şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imzalanması gerekir (EGKY, m.7/f.3).

Bildirimler, hak sahibinin talimatına uygun olarak payların tevdi edildiği kuruluş tarafından da yapılabilir (EGKY, m.7/f.4).

Anonim şirketin genel kurul toplantısına elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen hak sahipleri, bu tercihlerini genel kurul tarihinden **iki gün öncesine kadar**

¹⁰⁸ Hak sahibi; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca anonim şirket genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma hakkı olan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder (EGKY, m.4/1.e).

EGKS'den bildirmek zorundadırlar. Bu süre, payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerde ***bir gün*** olarak uygulanır (EGKT¹⁰⁹, m.4/f.1).

Şirket, genel kurula katılma taleplerini *en geç iki iş günü* içinde kontrol ederek EGKS'den kabul veya reddeder. Bu süre içinde reddedilmeyen talepler kabul edilmiş sayılır¹¹⁰ (EGKT, m.4/f.2).

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren hak sahibi bu tercihini genel kurul tarihinden ***bir gün öncesine kadar*** EGKS'de geri alabilir. Elektronik ortamda katılma yönündeki bu talebini geriye almayan hak sahibi veya temsilcisi genel kurul toplantısına fiziken katılamaz (EGKY, m.7/f.5; EGKT, m.4/f.3).

3.4. ONLİNE GENEL KURUL TOPLANTISI ESNASINDA YAPILACAK İŞLEMLER

3.4.1. Genel Kurul Toplantısına Katılım

Hak sahiplerinin veya temsilcilerinin elektronik ortamda genel kurula katılabilmeleri için EGKS'ye *güvenli elektronik imza* ile giriş yapmaları gereklidir (EGKY, m.8/f.1, m.14/f.1). Anonim şirket genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım için sisteme giriş, genel kurulun ilan edilen başlama saatinden ***bir saat öncesinde*** başlar, genel kurulun başlama saatinden ***beş dakika öncesine*** kadar sürer (EGKT, m.5/f.1).

Toplantıya elektronik ortamda katılan hak sahipleri ve temsilcilerine ilişkin liste toplantı başlamadan önce EGKS'den alınır. Bu

¹⁰⁹ Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ

¹¹⁰ Bu hüküm, payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirket genel kurullarında uygulanmaz (EGKT, m.4/f.2).

liste. *Hazır Bulunanlar Listesinin* oluşturulmasında kullanılır¹¹¹ (EGKY, m.8/f.2).

3.4.2. Genel Kurul Toplantısının Elektronik Ortamda Açılması

Genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda *aynı anda* açılır. Toplantının açılabilmesi için ilgili mevzuattaki şartların yerine getirildiğinin Bakanlık temsilcisince de tespiti zorunludur. EGKS'deki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için toplantı başkanı tarafından uzman kişiler de görevlendirilebilir (EGKY, m.9).

3.4.3. Elektronik Ortamda Görüş İletme ve Oy Verme

Hak sahibi veya temsilcisi, elektronik ortamda katıldığı genel kurul toplantısında görüşlerini elektronik olarak iletir (EGKY, m.10). Anonim şirketin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan hak sahibi, görüşülmekte olan gündeme ilişkin görüşünü EGKS'de yazılı olarak iletebilir. Hak sahibi her bir gündem maddesi için en fazla *iki adet görüş* iletebilir. Her bir görüş *en fazla 600 karakter* olabilir (EGKT, m.6).

Genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılanlar, toplantı başkanının ilgili gündem maddesine ilişkin oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra, oylarını EGKS üzerinden kullanır (EGKY, m.11/f.1). Anonim şirketin genel kurul gündeminde yer alan her bir gündem maddesine ilişkin olarak oylama, toplantı başkanı tarafından fiziki ve elektronik ortamda katılan hak sahipleri için *aynı anda* başlatılır. Elektronik ortamda oyların gönderilmesi *iki dakika* ile sınırlıdır (EGKT, m.7/f.1).

¹¹¹ Hazır Bulunanlar Listesinin hazırlanmasında TTK'nın 407'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca çıkarılacak Yönetmelik hükümleri dikkate alınır (EGKY, m.8/f.2).

Her gündem maddesinin toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra ayrı ayrı oylanması zorunludur. Hak sahibi veya temsilci ilgili gündem maddesine ilişkin olarak verdiği oyu değiştiremez. Oylama sonucu, EGKS üzerinden toplantı başkanına iletilir. Toplantı başkanı bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet beyanını tutanağa işletir (EGKY, m.11/f.2).

3.5. ONLİNE GENEL KURUL TOPLANTISI SONRASINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Hazır bulunanlar listesi ve toplantı tutanağı toplantı bitiminde Bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içerisinde de teslim edilir (EGKY, m.12).

EGKS üzerinden oluşturulan belgeler; toplantı başkanlığını oluşturan üyeler, şirket yöneticileri ve Bakanlık temsilcisi tarafından güvenli elektronik imza ile de imzalanabilir (EGKY, m.14/f.2).

Ticaret Bakanlığı'nca genel kurula ilişkin belgelerin EGKS tarafından MERSİS'e elektronik ortamda aktarılması uygulamasının başlatılmasına kadar genel kurul belgeleri toplantı bitiminde, toplantı başkanı tarafından, Bakanlık temsilcisinin kurumsal elektronik posta adresine veya Kayıtlı Elektronik Posta hesabına gönderilir veya elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içinde Bakanlık temsilcisine teslim edilir (EGKY, Geçici madde 1/f.2).

3.6. ONLİNE GENEL KURUL TOPLANTISI YAPACAK ŞİRKETLERİN UYACAKLARI DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

TTK'nın 1527. maddesi uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak olan anonim şirketler ile bu amaçla destek hizmeti sunacak şirketler, yukarıdaki bölümlerde belirtilen yükümlülüklerin yanında aşağıda belirtilen yükümlülükleri de yerine getirmek zorundadır:

a) Şirketler, EGKS'nin TTK'ya, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik ve Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ¹¹²'e uygunluğunu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya bünyesinde asgari CISA¹¹³ sertifikası bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkilendirilmiş şirketlerden birisine tespit ettirmek ve söz konusu kurumlar tarafından düzenlenecek teknik raporu ticaret sicili müdürlüğüne tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür (EGKT, m.8/f.1). Teknik raporun aynı işlemler tekrarlanarak üç yılda bir yenilenmesi zorunludur. Ancak, Ticaret Bakanlığı gerekli gördüğü hallerde bu teknik raporun daha kısa veya daha uzun bir sürede de alınmasını isteyebilir (EGKY, m.13/a; EGKT, m.8/f.3).

Yukarıda sayılan kurumlar tarafından düzenlenecek teknik raporda, EGKS'nin asgari olarak;

1) ISO 27001'e uygun bir bilgi güvenliği ve kişisel verilerin korunması alt yapısına sahip olduğu,

2) Güvenli elektronik imza oluşturma ve doğrulama uygulamalarının, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na ve ikincil düzenlemelerle belirlenen standartlara uygun olduğu,

3) 5070 sayılı Kanun ve ikincil düzenlemelerle belirlenen standart ve kriterlere uygun olarak verilerin uzun dönemli arşivlenmesine imkan tanıdığı,

4) Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından ve diğer destek hizmeti veren şirketler tarafından oluşturulan platform veya bilişim sisteminin MERSİS¹¹⁴'e ve ilgili diğer veri tabanlarına entegrasyonu

¹¹² 29 Ağustos 2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹¹³ CISA (Certified Information Systems Auditor); bilgi sistemleri denetçi sertifikasını ifade eder (EGKT, m.3/c).

¹¹⁴ Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

sağlayacak yeterlikte olduğu, şirketlerin kendilerinin kurdukları bilişim sisteminin ise tescili gerekli belgeleri bu veri tabanlarına iletebilecek nitelikte olduğu,

gibi hususların tespitine yer verilmesi içerir (EGKT, m.8/f.4).

b) Şirketlerin EGKS'yi kurmak yerine destek hizmeti alımını tercih etmeleri durumunda destek hizmeti alınan şirketler de sağlayacakları EGKS'nin TTK'ya, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik ve Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ'e uygunluğunu, *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya bünyesinde asgari CISA sertifikası bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkilendirilmiş şirketlerden birisine* tespit ettirmek zorundadırlar. Hizmet sağlayıcı şirketler bu teknik raporu, Ticaret Bakanlığı'nın uygun görüşünü aldıktan sonra kayıtlı bulundukları ticaret sicili müdürlüğüne tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür. Yükümlülük yerine getirilmeden şirketler destek hizmeti veremez (EGKT, m.8/f.2). Teknik raporun aynı işlemler tekrarlanarak *üç yılda bir* yenilenmesi zorunludur. Ancak, Ticaret Bakanlığı gerekli gördüğü hallerde bu teknik raporun daha kısa veya daha uzun bir sürede de alınmasını isteyebilir (EGKT, m.8/f.3).

EGKS'den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan gerek destek hizmeti alan gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirlenir (EGKY, m.13/d).

c) Şirketlerin kendisi veya destek hizmeti aldıkları şirketler, EGKS'de yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtları, genel kurula elektronik ortamda katılan hak sahiplerinin ve temsilcilerinin kimlik bilgilerini, elektronik ortamda, bunların gizliliğini ve bütünlüğünü sağlayarak **on yıl süreyle** saklamak zorundadır. Borsaya kote

şirketler için söz konusu saklama zorunluluğu MKK tarafından yerine getirilir (EGKY, m.13/c).

ç) Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler, kendileri veya destek hizmeti aldıkları kuruluşlar aracılığıyla genel kurul toplantısına ilişkin görüntü ve ses naklini EGKS'ye aktarmak ve sistemin işleyişine ilişkin olarak Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ'de belirlenen işleyiş esaslarına uymak zorundadır (EGKY, m.13/ç).

3.7. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNİN GÜVENLİK KRİTERLERİ

EGKS, asgari olarak Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelikte belirtilen tüm işlemlerin yapılabilmesini sağlayan tasarım ve kapasiteye, yedekleme ve felaketten kurtarma planlarına, yetkisiz erişimlere ve saldırılara karşı gerekli ağ ve sistem güvenliğine sahip olmalıdır (EGKT, m.9/f.1).

EGKS, toplantı yerinden elektronik ortamda ses ve görüntü aktarımını sağlayacak, mesajlaşma gerçekleştirecek, birden çok güvenli elektronik imzanın seri ve paralel olarak atılabilmesini destekleyecek, sisteme erişim taleplerine mümkün olan en kısa sürede cevap iletebilecek, genel kurul öncesi hak sahipleri tarafından elektronik genel kurul sistemine yapılacak kayıtların gizliliğini sağlayacak, toplantı başkanı ve Bakanlık temsilcisi tarafından bahsi geçen Yönetmelik hükümlerinde belirtilen güvenli elektronik imzayla imzalanacak işlemleri destekleyecek alt yapıya sahip olmalıdır (EGKT, m.9/f.2).

Dördüncü Bölüm

ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE, SERMAYENİN ARTIRILMASINA VE AZALTILMASINA DAİR GENEL KURUL TOPLANTILARI

4.1. ŞİRKET ESAS SÖZLEŞMESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Esas sözleşme değişiklikleri; esas sözleşmedeki bir hükmün çıkarılması, esas sözleşmeye yeni bir hükmün eklenmesi ya da esas sözleşmedeki mevcut bir hükmün değiştirilmesi şeklinde ve çeşitli sebeplerle gerçekleşir¹¹⁵.

TTK'nın 452. maddesinde;

“Genel kurul, aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde, kanunda öngörülen şartlara uyarak, esas sözleşmenin bütün hükümlerini değiştirebilir; müktesep ve vazgeçilmez haklar saklıdır.” denilmiştir.

Dolayısıyla, şirket esas sözleşmesi ancak genel kurul kararı ile değiştirilebilir.

4.2. KAYITLI SERMAYE SİSTEMİNE GEÇİŞ İÇİN ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ GEREKİR Mİ?

Esas sermaye sistemine tabi olarak kurulan bir anonim şirketin, sonradan esas sözleşme değişikliğine giderek kayıtlı sermaye sistemine geçmesi mümkündür. Halka açık olmayan anonim şirket-

¹¹⁵ Tekinalp, age, s.651

lerin¹¹⁶ kayıtlı sermaye sistemini kabul etmelerine, daha sonra bu sisteme geçmelerine, sermayelerini artırmalarına, kayıtlı sermaye tavanını yükseltmelerine, sistemden çıkmalarına ve çıkarılmalarına, yönetim kurulunun imtiyazlı ve primli paylar ihracına, rüçhan haklarını kanun çerçevesinde sınırlamasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar *Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ*¹¹⁷ (KSST) ile düzenlemiştir. Bu usul ve esaslar aşağıda başlıklar halinde ele alınmıştır.

4.2.1. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçişe İlişkin Şartlar

Başlangıç sermayesi¹¹⁸ en az 500.000¹¹⁹ TL (beşyüzbin Türk Lirası) olan kapalı (halka açık olmayan) anonim şirketler, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nden izin almak şartıyla, esas sözleşmelerini değiştirerek kayıtlı sermaye sistemine geçebilirler (KSST, m.5/f.1). Kayıtlı sermaye ile kastedilen, anonim şirketlerin, TTK'nın esas sermaye sistemindeki sermayenin artırılmasına ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın yönetim kurulu kararı ile yeni pay çıkarmak suretiyle ulaşabilecekleri azami sermaye tavanını gösteren ve esas sözleşmelerinde yer alan sermayedir (KSST, m.4.f). Kayıtlı sermaye sistemine geç-

¹¹⁶ Halka açık olmayan anonim şirket; Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca, pay senetleri halka arz edilmiş olmayan veya halka arz edilmiş sayılmayan anonim şirketleri ifade eder (KSST, m.4/d).

¹¹⁷ 19 Ekim 2012 tarihli ve 28446 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹¹⁸ Başlangıç sermayesi; kayıtlı sermaye sistemini kabul eden şirketlerde, kuruluşta veya kayıtlı sermaye sistemine ilk geçildiğinde sahip olunması zorunlu sermayeyi ifade eder (KSST, m.4/b).

¹¹⁹ 24/11/2023 tarihli ve 7887 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 332'nci maddesinin birinci fıkrasında kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş bulunan halka açık olmayan anonim şirketlerde yüzbin Türk Lirası olarak öngörülen en az başlangıç sermayesi tutarı beşyüzbin Türk Lirasına yükseltilmiştir.

cek şirketlerde *esas*¹²⁰ *sermayenin tamamının ödenmiş ve de sermayenin karşılıksız kalmamış olması* şarttır¹²¹ (KSST, m.5/f.2).

Kayıtlı sermaye sistemine geçmek etmek isteyen anonim şirketlerin esas sözleşmelerinde *en az*;

a) Başlangıç sermayesi,

b) En fazla *beş yıl* olmak üzere yönetim kuruluna verilen sermayeyi kayıtlı sermaye tavanına kadar artırma yetkisinin süresi, sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri,

c) Kayıtlı sermaye tavanı,

ç) Yönetim kurulunun sermaye artırımına ilişkin kararının ne şekilde ilan edileceği,

hususlarının belirtilmesi zorunludur (KSST, m.5/f.3). Yönetim kuruluna imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde pay çıkarma ya da rüçhan haklarını sınırlandırma yetkisi verilecek ise, buna ilişkin hükümlerin de esas sözleşmede yer alması gerekir (KSST, m.5/f.4).

Kayıtlı sermaye tavanı *başlangıç sermayesinin beş katından fazla* olamaz (KSST, m.5/f.5). Örneğin; şirketin kayıtlı sermaye

¹²⁰ Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında "çıkarılmış sermayenin" ifadesi kullanılmış olmakla birlikte, kanımızca burada kastedilen "esas sermaye"dir. Zira, kayıtlı sermaye sistemine geçen şirketin önceden tabi olduğu sistem esas sermaye sistemidir ve esas sermaye sisteminde de çıkarılmış sermaye söz konusu değildir. Çıkarılmış sermaye, kayıtlı sermaye sisteminde kullanılan bir kavramdır. Tebliğde yer alan bu hususun yazım hatasından kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

¹²¹ Şirket sermayesinin tamamen ödendiği ve sermayenin karşılıksız kalmadığı, bu konuda düzenlenmiş yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile ispat edilir (KSST, m.6/f.3.c).

sistemine ilk geçtiğinde sahip olduğu sermaye tutarı TTK'nın asgarî tutar olarak aradığı 500.000 TL'den ibaret ise, kayıtlı sermaye tavanı en fazla 2.500.000 TL olarak belirlenebilir.

Kayıtlı sermaye tavanı, çıkarılmış sermayenin kayıtlı sermaye tavanına ulaşp ulaşmadığına bakılmaksızın esas sözleşme değiştirilerek yükseltilebilir. Kayıtlı sermaye sistemine geçilmesinden sonra izleyen dönemlerde kayıtlı sermaye tavanı, esas sözleşmenin değiştirileceği genel kurul toplantısı sırasındaki çıkarılmış sermayenin *en fazla beş katı* olarak belirlenebilir (KSST, m.5/f.5). Bir önceki örneğimize dönecek olursak, eğer kayıtlı sermaye sistemine ilk geçildiğinde şirketin kayıtlı sermaye tavanı 2.500.000 TL olarak belirlenmiş ve sermayenin 1.500.000 TL'si çıkarılmış ise, bir sonraki esas sözleşme değişikliğinde kayıtlı sermaye tavanı 7.500.000 TL olarak belirlenebilir.

Kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin dışındaki şirketlerde, *kayıtlı sermaye tavanının arttırılmasına ilişkin esas sözleşme değişiklikleri* Ticaret Bakanlığı'nın *iznine tabi değildir* (KSST, m.5/f.7).

En fazla beş yıl olmak üzere yönetim kuruluna verilen sermayeyi kayıtlı sermaye tavanına kadar artırma yetkisinin süresi dolduktan sonra, yönetim kurulunun sermaye artırımını kararı alabilmesi için esas sözleşmenin değiştirilerek yönetim kuruluna yeniden yetki süresi belirlenmesi şarttır. Esas sözleşmede belirlenen yetki süresi içinde yönetim kurulunun değişmesi, yönetim kuruluna verilen yetkiyi ortadan kaldırmaz (KSST, m.5/f.6).

Kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin dışındaki şirketlerde, *sermaye artırımını hususunda yönetim kuruluna verilen yetkinin süresinin uzatılmasına ilişkin esas sözleşme değişiklikleri de* Ticaret Bakanlığı'nın *iznine tabi değildir* (KSST, m.5/f.7).

Hem kayıtlı sermaye sistemine geçmek hem de kayıtlı sermaye sistemine geçtikten sonra kayıtlı sermaye tavanını yükseltmek isteyen anonim şirketlere yol göstermesi bakımından konunun bir örnek olay ile somutlaştırılmasında fayda vardır.

Örneğimizdeki (ABC) Anonim Şirketi 2015 yılında esas sermaye sistemine tabi olarak 100.000 TL sermaye ile kurulmuş halka açık olmayan (kapalı) bir anonim şirkettir. Şirket sermayesinin tamamı 2017 yılı sonu itibariyle ödenmiştir. Şirket, TTK'nin tanıdığı imkan çerçevesinde kayıtlı sermaye sistemine geçmek istemektedir. 2018 yılı Aralık ayı içerisinde Ticaret Bakanlığı'ndan gerekli izin alındıktan sonra olağanüstü toplantıya davet edilen şirket genel kurulu, şirketin kayıtlı sermaye sistemine geçmesini onaylamış ve esas sözleşmede buna uygun değişiklik yapılmasını karara bağlamıştır. Yapılan esas sözleşme değişikliği ile şirket yönetim kuruluna sermayeyi artırma konusunda 5 yıllık bir yetki verilmiş, beşinci yılın sonunda şirketin çıkarılmış sermayesi 400.000 TL'ye ulaşmıştır. Beş yıl sonunda çıkarılmış sermayesinin tamamı ödenmiş olan şirket, kayıtlı sermaye tavanını artırmak amacıyla yeniden esas sözleşme değişikliğine gider. Şirket, kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi (m.333) şirketlerden değildir. Bu nedenle, kayıtlı sermaye tavanının artırılmasına ilişkin esas sözleşme değişikliğinde Bakanlık izni aranmaz; kayıtlı sermaye tavanının artırılmasına dair değişiklik doğrudan genel kurul kararıyla sonuca bağlanır.

Bu veriler çerçevesinde, Şirketin gerek kayıtlı sermaye sistemine geçerken gerek kayıtlı sermaye tavanını artırırken yapacağı esas sözleşme değişikliğinde şirket esas sözleşmesine koyacağı sermaye maddesi örnekleri aşağıdaki gibi olacaktır:

Örnek-1: Esas Sermaye Sisteminden Kayıtlı Sermaye Sistemine Gececek Anonim Şirketler İçin Sermaye Maddesi Örneği

Madde 5- Şirket Sermayesi:

Şirketin kayıtlı sermayesi 2.500.000 (ikibuçukmilyon) Türk Lirası olup, her biri 1 (Bir) Türk Lirası itibari değerinde 2.500.000 (ikibuçukmilyon) adet nama yazılı paya bölünmüştür.

Şirketin başlangıç sermayesi 500.000 (beşyüzbin) Türk Lirası olup, her biri 1 (Bir) Türk Lirası itibari değerinde 500.000 (beşyüzbin) adet nama yazılı paya bölünmüştür. Başlangıç sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun şekilde, gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar pay ihraç ederek, çıkarılmış sermayeyi artırmaya yetkilidir. Yönetim kuruluna tanınan bu sermaye artırım yetkisinin süresi beş yıl olup, işbu esas sözleşme değişikliğinin tescil edilmesi sonrasında 1 Ocak 2024 tarihinde başlar ve 31 Aralık 2028 tarihinde sona erer.

Yönetim Kurulu, imtiyazlı ve itibari değerinin üzerinde pay çıkarmaya, pay sahiplerinin yeni pay alma haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar almaya yetkilidir. Çıkarılan payların tamamı satılıp bedelleri tahsil edilmedikçe yeni pay ihraç edilemez.

Yönetim kurulu tarafından alınacak sermaye artırım kararları pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine elden teslim veya mektupla bildirilir. İlânda, ödenmesi istenen sermaye borcunun oranı veya tutarı ile ödeme tarihi ve ödemenin nereye yapılacağı açıkça belirtilir. Yönetim kurulunca alınan sermaye artırım kararları, ayrıca ticaret siciline tescil ettirilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile ilân olunur.

Örnek-2: Kayıtlı Sermaye Tavanını Artıracak Anonim Şirketler İçin Sermaye Maddesi Örneği

Madde 5- Şirket Sermayesi:

Şirketin kayıtlı sermayesi 10.000.000 (onmilyon) Türk Lirası olup, her biri 1 (Bir) Türk Lirası itibari değerinde 10.000.000 (onmilyon) adet nama yazılı paya bölünmüştür.

Şirketin çıkarılmış sermayesi 2.000.000 (ikimilyon) Türk Lirası olup, her biri 1 TL itibari değerinde 2.000.000 (ikimilyon) adet nama yazılı paya bölünmüştür. Çıkarılmış sermayenin tamamı ödenmiştir.

Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun şekilde, gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar pay ihraç ederek, çıkarılmış sermayeyi artırmaya yetkilidir. Yönetim kuruluna tanınan bu sermaye artırım yetkisinin süresi beş yıl olup, işbu esas sözleşme değişikliğinin tescil edilmesi sonrasında 1 Ocak 2024 tarihinde başlar ve 31 Aralık 2028 tarihinde sona erer.

Yönetim Kurulu, imtiyazlı ve itibari değerinin üzerinde pay çıkarmaya, pay sahiplerinin yeni pay alma haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar almaya yetkilidir. Çıkarılan payların tamamı satılıp bedelleri tahsil edilmedikçe yeni pay ihraç edilemez.

Yönetim kurulu tarafından alınacak sermaye artırım kararları pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine elden teslim veya mektupla bildirilir. İlânda, ödenmesi istenen sermaye borcunun oranı veya tutarı ile ödeme tarihi ve ödemenin nereye yapılacağı açıkça belirtilir. Yönetim kurulunca alınan sermaye artırım kararları, ayrıca ticaret siciline tescil ettirilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile ilân olunur.

4.2.2. Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçiş İçin Bakanlık İzni ve Genel Kurul Kararı Alınması

Kayıtlı sermaye sistemine geçmek isteyen anonim şirketler, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne başvurarak izin alırlar. Bu izin; TTK'nın 333. maddesi uyarınca kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği izne tabi olan şirketlere (*bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketler*), kuruluş veya esas sözleşme değişikliği izni ile birlikte verilir. Bakanlık izni sadece sisteme geçilmesi için söz konusu olup, ***kayıtlı sermaye sistemine geçmesine izin verilen şirketlerin kayıtlı sermaye tavanı içinde yapacakları sermaye artırımlarında Bakanlık izni aranmaz*** (KSST, m.6/f.1). Kayıtlı sermaye sistemine kabul edilen Sermaye Piyasası Kanununa tabi halka açık anonim şirketlerin kayıtlı sermaye tavanı içinde yapacakları sermaye artışlarında da Bakanlık izni aranmaz (KESDİTŞT, m.5).

Kayıtlı sermaye sistemine geçmek isteyen şirketler, izin başvurusunda;

a) Yürürlükte bulunan, tüm değişiklikleri içeren ve tek bir metin haline getirilmiş, şirketi temsile yetkili kişilerce onaylanmış esas sözleşme örneğini,

b) Şirket yönetim kurulunca hazırlanmış esas sözleşmede yer alacak kayıtlı sermaye maddesi taslağı ile esas sözleşmesinin kayıtlı sermaye sistemine uyum sağlaması için değişmesi gereken diğer maddelerine yönelik değişiklik taslaklarını,

c) Şirket sermayesinin tamamen ödendiğine ve sermayenin karşılıksız kalmadığına ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporunu,

ç) Son *üç yıla* ait bilanço ve gelir tablosunu,

d) Esas sözleşme ile yönetim kuruluna imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde pay çıkarma veya rüçhan hakkını sınırlandırma yetkilerinin verilmesi halinde, bunların ve kayıtlı sermaye sistemine geçilmesinin gerekçelerini içeren şirketi temsile yetkili kişilerce imzalanmış beyanı,

e) Bağımsız denetime tabi olan şirketlerde denetleme raporunu, dilekçe ekinde Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne verirler (KSST, m.6/f.3).

Anılan Genel Müdürlükçe yapılacak değerlendirmelerde, TTK'nın genel amaç ve ilkeleri, Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ hükümleri, piyasanın gerekleri, kayıtlı sermaye sisteminin gayesi, ortakların hak ve yararları, şirketin yasal yükümlülüklerine uyma durumu gibi hususlar göz önünde bulundurulur (KSST, m.6/f.4).

Kayıtlı sermaye sistemine geçmek için Bakanlıktan izin alındıktan sonra genel kurul usulüne uygun olarak toplantıya çağrılır. Genel kurul, TTK'nın 421. maddesinin birinci fıkrasındaki nisaplarla, şirketin kayıtlı sermaye sistemine geçilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliklerini karara bağlar (KSST, m.7/f.1). Bir başka deyişle, bu genel kurul kararı, esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, şirket sermayesinin *en az yarısının* temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan *oyların çoğunluğu* ile alınır. İlk toplantıda öngörülen toplantı nisabı elde edilemediği takdirde, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için toplantı nisabı, şirket sermayesinin *en az üçte birinin* toplantıda temsil edilmesidir (TTK, m.421/f.1).

Eğer kayıtlı sermaye sistemine geçişe, yönetim kuruluna verilen yetki süresinin uzatılmasına veya kayıtlı sermaye tavanının artırılmasına ilişkin olarak yapılacak esas sözleşme değişiklikleri, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici nitelikte ise, bu genel kurul kararının anılan pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda onanması zorunludur. Bu durumda TTK'nın imtiyazlı pay sahiplerine ilişkin 454. maddesi hükmü uygulanır (KSST, m.7/f.2).

Kayıtlı sermaye sistemine geçilmesine dair esas sözleşme değişikliği yukarıda belirtilen şekilde genel kurulca onaylandıktan sonra ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir (KSST, m.7/f.3).

Bu noktada bir hususa daha değinmek faydalı olacaktır: (*kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olmayan tek pay sahipli anonim şirketler hariç olmak üzere*) kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olsun ya da olmasın, herhangi bir ayrıma gitmeksizin, bütün anonim şirketler açısından, kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ile kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması ve kayıtlı sermaye tavanının arttırılması hususlarının görüşüleceği genel kurul toplantılarında ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunludur (BTY, m.32/1.a).

4.2.3. Kayıtlı Sermaye Sisteminden Çıkmış Sayılma, Çıkma ve Çıkarılma

En fazla beş yıl olmak üzere yönetim kuruluna verilen sermayeyi kayıtlı sermaye tavanına kadar artırma yetkisinin süresi dolduktan sonra, yönetim kurulunun sermaye artırımını kararı alabilmesi için esas sözleşmenin değiştirilerek yönetim kuruluna yeniden yetki süresi belirlenmesi şarttır. En geç *yetki süresinin dolduğu yıl genel kurul toplantısında* yetki süresine ilişkin esas sözleşme değişikliği yapmayan şirketler kayıtlı sermaye sisteminden **çıkmuş sayılırlar** (KSST, m.5/f.6). Kayıtlı sermaye sisteminden çıkmış sayılan

şirketlerin bundan sonra gerçekleştirecekleri sermaye artırımlarında, TTK'nın esas sermayenin arttırılmasına dair hükümleri uygulanır (KSST, m.5/f.8). Kayıtlı sermaye sisteminden çıkmış sayılan şirketlerin, bu tarihten sonra esas sermaye sistemi uyarınca yapacakları sermaye artırımına bağlı esas sözleşme değişikliği sırasında, kayıtlı sermaye sistemine ilişkin hükümleri esas sözleşmeden çıkarılır (KSST, m.8/f.2).

Kayıtlı sermaye sistemini kabul eden veya bu sisteme geçen şirketlerin, esas sözleşmelerinde belirlenen süre dolmadan önce bu sistemden çıkmak istemeleri halinde, yönetim kurulunca esas sözleşme değişiklik taslağı hazırlanarak Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne başvurulur. Bakanlığın bu konudaki izni ve Kanunun 421. maddesinin birinci fıkrasındaki nisaplara uygun olarak alınan genel kurul kararı¹²² üzerine sistemden *çıkılabilir*. Buna ilişkin esas sözleşme değişikliği ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir (KSST, m.8/f.1).

Kayıtlı sermaye sisteminin amacı dışında; ortakların ve diğer tasarruf sahiplerinin istismarına yol açacak şekilde kullandığı anlaşılan, ortaklık yapısı nedeniyle bu sisteme ihtiyaç duymaksızın kolayca sermaye artırımını yapabilecek durumda olan ve bu sisteme geçişte aranan diğer nitelikleri yitiren şirketler Ticaret Bakanlığı tarafından sistemden çıkartılabilir (KSST, m.8/f.3).

Kayıtlı sermaye sisteminden çıkan veya çıkartılan şirketler, çıkış tarihinden itibaren *en az 2 yıl* geçmeden yeniden sisteme kabul edilmezler. Ancak, şirket yönetiminin değişmesi veya kayıtlı sermaye sisteminden çıkma veya çıkartılma sebeplerinin ortadan kalk-

¹²² Genel kurul kararı, şirket esas sözleşmesinde aksine hüküm bulunmadığı takdirde, şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır. İlk toplantıda öngörülen toplantı nisabı elde edilemediği takdirde, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için toplantı nisabı, şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesidir (TTK, m.421/f.1).

tığının ispatlanması şartıyla, şirketlerin başvurusu üzerine 2 yıllık sürenin dolması beklenmeksizin şirketlerin yeniden kayıtlı sermaye sistemine geçmelerine Ticaret Bakanlığı'na izin verilebilir (KSST, m.8/f.3).

4.2.4. Halka Açık Anonim Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine Geçiş

Halka açık anonim şirketlerde kayıtlı sermaye sistemi, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 18. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddeye göre, halka açık ortaklıklar ile paylarını halka arz etmek üzere SPK'ya başvurmuş olan ortaklıklar, SPK'dan izin almak şartıyla kayıtlı sermaye sistemini kabul edebilirler¹²³. Ancak, daha önce TTK uyarınca bu sisteme geçmiş olan ortaklıklar için ayrıca SPK'nın izni aranmaz (SPKn, m.18/f.1).

Kayıtlı sermaye sisteminde, yönetim kurulu, TTK'nın esas sermayenin artırılmasına ilişkin hükümlerine bağlı kalmaksızın esas sözleşmelerinde tespit edilen kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırmaya yetkilidir. Bu yetki genel kurul tarafından *en çok beş yıl süre* ile verilebilir. Bu yetkinin süresi azami *beş yıllık dönemler itibarıyla* genel kurul kararıyla uzatılabilir (SPKn, m.18/f.2).

İmtiyazlı payların varlığı hâlinde yapılacak esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararları, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunca *-TTK'nın 454. maddesindeki esaslara göre-* onaylanır. Fakat, ortaklıkların kayıtlı sermaye tavanı dâhilindeki sermaye artırımlarında ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı aranmaz (SPKn, m.18/f.4).

¹²³

Halka açık ortaklıkların kayıtlı sermaye sistemine geçme, sistemden çıkma ve çıkarılma usul ve esasları SPK tarafından belirlenir. Daha önce TTK uyarınca bu sisteme geçmiş olup da sonradan halka açık hâle gelen ortaklıklar da SPK tarafından belirlenecek bu usul ve esaslara tabidir (SPKn, m.18/f.10).

Kayıtlı sermaye sisteminde, çıkarılan paylar tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe veya satılamayan paylar iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz (SPKn, m.18/f.3).

Sermaye artırımının usulüne uygun olarak gerçekleştirilmesinden sonra, çıkarılmış sermayeyi gösteren esas sözleşmenin sermayeye ilişkin maddesinin yeni şekli yönetim kurulunca tescil ve ilan ettirilir (SPKn, m.18/f.7). Esas sözleşme ile tanınan yetki çerçevesinde yönetim kurulunca alınan kararlar ayrıca SPK tarafından belirlenecek şekilde kamuya duyurulur (SPKn, m.18/f.8).

Halka açık anonim şirketlerin kayıtlı sermaye sisteminde, yönetim kurulunun; imtiyazlı veya nominal değerinin üzerinde veya altında pay çıkarılması, pay sahiplerinin yeni pay alma haklarının sınırlandırılması konularında veya imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alabilmesi için esas sözleşme ile yetkili kılınması şarttır. Yeni pay alma hakkını kısıtlama yetkisi, pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz¹²⁴ (SPKn, m.18/f.5).

¹²⁴ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 18. maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesinde "6102 sayılı Kanunun 461'inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümleri halka açık ortaklıklar için uygulanmaz." denilmiştir. TTK'nın göndermede bulunulan 461. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında ise;

"Genel kurulun, sermayenin artırımına ilişkin kararı ile pay sahibinin rüçhan hakkı, ancak haklı sebepler bulunduğu takdirde ve en az esas sermayenin yüzde altmışının olumlu oyu ile sınırlandırılabilir veya kaldırılabilir. Özellikle, halka arz, işletmelerin, işletme kısımlarının, iştiraklerin devralınması ve işçilerin şirkete katılmaları haklı sebep kabul olunur. Rüçhan hakkının sınırlandırılması ve kaldırılmasıyla, hiç kimse haklı görülmeyecek şekilde, yararlandırılmaz veya kayba uğratılamaz. Nisaba ilişkin şart dışında bu hüküm kayıtlı sermaye sisteminde yönetim kurulu kararına da uygulanır. Yönetim kurulu, rüçhan hakkının sınırlandırılmasının veya kaldırılmasının gerekçelerini; yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini; primin nasıl hesaplandığını bir rapor ile açıklar. Bu rapor da tescil ve ilan edilir.

Yönetim kurulu yeni pay alma hakkının kullanılabilmesinin esaslarını bir karar ile belirler ve bu kararda pay sahiplerine en az onbeş gün süre verir. Karar tescil ve 35'inci maddedeki gazetede ilan olunur. Ayrıca şirketin internet sitesine konulur." hükümlerine yer verilmiştir.

Yönetim kurulunun kayıtlı sermaye sistemine ilişkin olarak aldığı kararlar aleyhine, TTK'nın genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümleri çerçevesinde yönetim kurulu üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren **otuz gün içinde** ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler (SPKn, m.18/f.6).

Kayıtlı sermaye sisteminde bulunan halka açık ortaklıklar tarafından pay ile değiştirilebilir tahvil veya paya dönüştürülebilir bir türev araç çıkarılması hâlinde değiştirme veya dönüştürme sonucunda verilecek paylar ile ortaklığın çıkarılmış sermayesinin toplamı kayıtlı sermayeyi aşamaz (SPKn, m.18/f.9).

4.3. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ İÇİN TİCARET BAKANLIĞI'NDAN İZİN ALINMASI VE DEĞİŞİKLİK TASLAĞININ İLAN EDİLMESİ GEREKİR Mİ?

TTK "anonim şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinin herhangi bir makamın iznine bağlanamayacağı"nı genel kural olarak benimsemiş, ancak faaliyet alanları itibariyle önem arz eden bazı anonim şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde Ticaret Bakanlığı'ndan izin alınmasını şart koşturmuştur. Bu çerçevede, TTK'nın 333. maddesinde "*Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yayımlanacak tebliğle, faaliyet alanları belirlenip, ilân edilecek anonim şirketler Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izni ile kurulur. Bu şirketlerin esas sözleşme değişiklikleri de aynı Bakanlığın iznine bağlıdır. Bakanlık incelemesi sadece kanunun emredici hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığı yönünden yapılabilir. Bunun dışında hukukî konumu, niteliği ve işletme konusu ne olursa olsun anonim şirketin kuruluşu ve esas sözleşme değişiklikleri herhangi bir makamın iznine bağlanamaz.*" denilmiştir.

Ticaret Bakanlığı da, ETK'daki yerleşik uygulamasını ufak birtakım değişikliklerle devam ettirmeyi uygun bulmuş ve **Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yük-**

*seilmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ*¹²⁵ (KESDİTŞT) ile esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi şirketleri belirlemiştir. Anılan Tebliğe göre;

- Bankaların,
- Finansal kiralama şirketlerinin,
- Faktoring şirketlerinin,
- Tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketlerinin,
- Varlık yönetim şirketlerinin,
- Sigorta şirketlerinin,
- Anonim şirket şeklinde kurulan holdinglerin,
- Döviz büfesi işleten şirketlerin,
- Umumi mağazacılıkla uğraşan şirketlerin,
- Tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketlerinin,
- Ürün ihtisas borsası şirketlerinin,
- Bağımsız denetim şirketlerinin,
- Gözetim şirketlerinin,
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketlerinin,
- Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerin,
- Serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin

esas sözleşme değişikliği işlemleri Ticaret Bakanlığı'nın (İç Ticaret Genel Müdürlüğü) iznine tabidir (KESDİTŞT, m.5/f.1). Bakanlık incelemesi sadece kanunun emredici hükümlerine aykırılık

¹²⁵ 15 Kasım 2012 tarihli ve 28468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

bulunup bulunmadığı yönünden yapılabilir. Yoksa, Bakanlık yorumlayıcı hükümlere aykırılıktan dolayı izin vermekten imtina edemez.

Genel kurul, esas sözleşmenin değiştirilmesi için toplantıya çağırıldığı takdirde;

- Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi şirketlerde, Bakanlıktan izni alınmış,
- Bakanlık iznine tabi olmayan şirketlerde ise yönetim kurulunca karara bağlanmış

olan değişiklik taslağı, değiştirilecek mevcut hükümlerle birlikte (yani eski hüküm ve yeni hüküm şeklinde karşılaştırmalı olarak) şirket esas sözleşmesinde gösterilen şekilde –örneğin; *yerel gazetede*-, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve eğer internet sitesi yükümlülüğüne tabi ise şirketin internet sitesinde ilan edilir (TTK, m.453).

4.4. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ İÇİN GEREKLİ TOPLANTI VE KARAR YETERSAYISI

TTK'da esas sözleşme değişiklikleri için öngörülen toplantı ve karar yetersayılarını “*genel esas sözleşme değişiklikleri*” ve “*özel esas sözleşme değişiklikleri*” bazında *adi* ve *özel* şeklinde iki sınıfa ayırmak ve bu başlıklar altında incelemek mümkündür.

4.4.1. Adi Toplantı ve Karar Yetersayısı

TTK'nın 421. maddesinin birinci fıkrasında “Kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin *en az yarısının* temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan *oyların çoğunluğu* ile alınır” denilmektedir. Anılan fıkra, esas sözleşmenin değiştirilmesi ile ilgili toplantı ve karar nisabına ilişkin genel hükmü içermektedir. Bu nisap esas sözleşme ile daha ağırlaştırılabilir,

ancak hafifletilemez¹²⁶. Kanun koyucu pay sahipleri yönünden bir anayasa işlevini haiz bulunduğu için esas sözleşmenin çoğunluğun altındaki bir nisapla değiştirilmesini uygun görmemiştir¹²⁷.

Bu çerçevede, genel nitelik arz eden esas sözleşme hükümlerinin değiştirilebilmesi için, şirket sermayesinin *en az yarısını (%50'sini)* temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına katılması gerekir. Genel karar nisabı ise genel kurulda mevcut bulunan oyların çoğunluğudur.

İlk toplantıda bu nisap sağlanamadığı takdirde, genel kurul *bir ay içerisinde* ikinci bir toplantıya çağrılabilir (TTK, m.421/f.1). Kanun, ikinci toplantı için gerekli olan toplantı nisabını ise, şirket sermayesinin *en az üçte birinin* toplantıda temsili olarak belirlemiştir (TTK, m.421/f.1). Söz konusu nisaplar bakımından, genel kurulun olağan yahut olağanüstü toplanmasının önemi bulunmamaktadır.

Diğer bir anlatımla, esas sözleşmesinin değiştirilebilmesi için, ilk toplantıda şirket sermayesinin en az yarısını temsil eden pay sahiplerinin yahut temsilcilerinin hazır bulunması, bu sağlanamadığı takdirde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantının yapılması ve bu toplantıda da şirket sermayesinin en az üçte birinin temsil edilmesi gerekmektedir. Bir aylık süre geçirildiği takdirde, ilk toplantıya ilişkin nisap aranır; yani sermayenin en az yarısının temsili gerekir.

¹²⁶ Örneğin; şirket esas sözleşmesinde "esas sözleşme değişikliklerinin şirket sermayesinin tamamının temsil edildiği genel kurulda kararlaştırılacağı" yönünde bir hüküm konabilir. Bu durumda genel kurulunun toplanabilmesi ve karar alabilmesi için Kanunda öngörülen nisap (sermayenin en az yarısının temsili) yerine esas sözleşmedeki nisabın (sermayenin tamamının temsili) varlığı aranır. Buna karşılık, şirket esas sözleşmesine "esas sözleşme değişikliklerinin şirket sermayesinin dörtte birinin temsil edildiği genel kurulda kararlaştırılacağı" yönünde hüküm konamaz.

¹²⁷ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

Kanunun gerek birinci gerek ikinci toplantı için aradığı yetersayıların, şirket esas sözleşmesine konacak bir hüküm ile düşürülmesi yahut nispî çoğunluğun öngörülmesi ise geçersiz sayılır (TTK, m.421/f.1).

Hemen belirtelim ki, Kanun'da "ikinci bir toplantı yapılabilir" denilerek, ilk toplantıda gerekli nisabın elde edilememesi durumunda genel kurulun ikinci bir toplantıya çağrılmasına izin verilmiş, ancak bu konuda bir mecburiyet de getirilmemiştir. Yani, ilk toplantıda gerekli nisabın sağlanamaması halinde, genel kurulun ikinci bir toplantıya çağrılması şart değildir.

4.4.2. Özel Toplantı ve Karar Yetersayıları

TTK, esas sözleşme değişikliğine¹²⁸ ilişkin olarak bir önceki bölümde izah edilen genel kural haricinde, bazı konularda yapılacak esas sözleşme değişiklikleri için "sermayenin yarısını" aşan ağırlaştırılmış nisaplar öngörmüş, bazı değişiklikler için ise hafifletirilmiş nisaba izin vermiştir. Bunları üç başlık altında inceleyebiliriz.

4.4.2.1. Pay Sahiplerinin Oybirliğini Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri

Anonim şirketin esas sözleşmesinde;

- Bilânço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük konulması
- Veya şirket merkezinin yurtdışına taşınması

yönünde değişiklik yapılabilmesi için, *sermayenin tümünü* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına katılması ve bu yöndeki kararları *oybirliği* ile almaları gerekir

¹²⁸ Esas sözleşme değişikliğinden kasıt, şirket esas sözleşmesinin bir maddesinin değiştirilmesi ya da olmayan bir hükmün esas sözleşmeye ilave edilmesidir.

(TTK, m.421/f.2). Yani, söz konusu konulara ilişkin değişiklik kararları için aranan toplantı ve karar yetersayısı, sermayenin yüzde yüzünü temsil eden pay sahiplerinin tümünün oybirliğidir. Bu nisap hafifletilemez. Çünkü hükümde yer alan kararlar tüm pay sahiplerinin onayını gerektirir¹²⁹.

Toplantı ve karar yetersayısına ilk toplantıda ulaşamadığı takdirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı, yani bütün payların sahiplerinin veya temsilcilerinin oybirliği aranır (TTK, m.421/f.4). Bir başka deyişle, TTK, bu konuda “*sabit toplantı nisabı sistemi*”ni kabul etmiştir.

4.4.2.2. Sermayenin En Az %75'ine Sahip Pay Sahiplerinin Oyunu Gerektiren Esas Sözleşme Değişiklikleri

Anonim şirketin esas sözleşmesinde;

- Şirketin işletme konusunun *tamamen* değiştirilmesi,
- İmtiyazlı pay oluşturulması,
- Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması

yönünde değişiklik yapılabilmesi için, şirket sermayesinin *en az yüzde yetmişbeşini* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu gerekmektedir (TTK, m.421/f.3). Toplantı ve karar yetersayısına ilk toplantıda ulaşamadığı takdirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı aranır (TTK, m.421/f.4). Yani, TTK, bu konularda yapılacak esas sözleşme değişiklikleri için de “*sabit toplantı nisabı sistemi*”ni kabul etmiştir. Anılan nisaplar belirlenirken, azlık özellikle korunmuştur. Bu sebeple her iki nisap da hafifletilemez; ancak ağırlaştırılabilir. Kanunda “*en az*” ibaresinin hükümde yer almasının sebebi budur¹³⁰.

¹²⁹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹³⁰ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

İşletme konusunun “tamamen” değiştirilmesi ile bir konudan başka bir işletme konusuna geçilmesi veya bu sonucu doğuracak değişiklikler kastedilmiştir. Mesela mobilya üretiminden vazgeçilip turizm yapılmak istenmesi veya mobilyacılık muhafaza edilmekle birlikte kaleme alış şekline göre pasif konu kabul olunması gibi. İşletme konusunun daraltılması veya genişletilmesi, hatta önemli değişiklikler, bu hükmün kapsamı dışındadır. Mevcut işletme konusunun terk edilip ona çok yakın yeni bir konuya geçilmesine bu hükmün uygulanıp uygulanmayacağı mahkeme kararları ile doktrine bırakılmıştır¹³¹.

“İmtiyazlı pay oluşturulması”nın kapsamına imtiyazların genişletilmesi girmez. Çünkü sonradan imtiyazlı payın oluşturulması, yeni bir düzenin gelmesi demektir. Oysa, imtiyazların genişletilmesinde böyle bir durum söz konusu değildir. Mevcut bir imtiyazın veya imtiyazların kaldırılması veya zayıflatılması ise TTK’nın 454’üncü maddesine tâbidir¹³². Yani, genel kurulca, esas sözleşmenin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararıyla yönetim kurulunun sermayenin artırılmasına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikte ise bu karar anılan pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda, verecekleri bir kararla onaylanmadıkça uygulanamaz (TTK, m.454/f.1).

“Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması” ibaresinin kapsamına ise, nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması sisteminin hem konulması hem de ağırlaştırılması dahildir. Hüküm mevcut sınırlamalara tâbi yeni nama yazılı pay (pay senedi) çıkarılmasına veya hamiline yazılı payların nama dönüştürülmesine uygulanmaz. Çünkü her iki varsayımda da zaten devri sınırlandıran sistem

¹³¹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹³² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

esas sözleşmede mevcuttur¹³³. Bu düzenlemeyi getirmekle birlikte, Kanun, nama yazılı pay sahiplerinin, “işletme konusunun tamamen değiştirilmesi” veya “imtiyazlı pay oluşturulması”na ilişkin genel kurul kararına olumsuz oy vermiş olmaları halinde, bu kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmasından itibaren *altı ay boyunca* “payların devredilebilirliği hakkındaki kısıtlamalarla” bağlı olmayacaklarını hükme bağlamıştır (TTK, m.421/f.6).

Bir başka deyişle, “işletme konusunun tamamen değiştirilmesine veya imtiyazlı pay oluşturulmasına” genel kurulda olumsuz oy veren pay sahipleri, kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlandığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde paylarını devredip şirketten çıkabilirler. Bu düzenlemenin amacı, devri sınırlandırılmış bulunan bir nama yazılı pay sahibine, işletme konusunun tamamen değiştirilmesi ve/veya imtiyazlı paylar oluşturulması halinde herhangi bir kısıtlamaya bağlı olmaksızın paylarını devrederek şirketten çıkmak olanağını vermektir. Anılan kararlar şirkette önemli değişiklikler meydana getirir; bir pay sahibi bu tür kararları önleyemeyebilir. Ancak, onun ayrıca şartları değişmiş bir şirkette, paylarının devrinin sınırlı olması nedeniyle kalmasına göz yummak da adil değildir. Sınırlamaların, yani bağlamın geçici olarak askıya alınması, ona adeta bir kurtulma olanağı verilmesi anlamını taşır. Bu hakkın sadece söz konusu kararlara karşı olumsuz oy kullanmış pay sahiplerine tanınması da ayrıca yorumlanmayı gerektirmeyecek kadar açıktır. Aynı olanağın, esas sözleşmeye bağlamın bir değişiklikle konulmuş olması halinde tanınmamasının sebebi, bağlamdan beklenen yararın etkisiz hale getirilmemesidir. Bağlam hemen daima türü, niteliği, kapsamı ne olursa olsun yabancılaştırmayı önler. Altı ay süre ile yabancılaştırmaya izin vermek değişiklikten bekleneni ortadan kaldırılabılır. Ancak, bu hüküm, sadece esas sözleşmesel bağlamla ilgili olup ka-

¹³³ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

nunî bağlamda (m. 491) uygulanmaz¹³⁴. Yani, TTK'nın 491'inci maddesi hükmü mahfuzdur¹³⁵.

Kanunda öngörülen bu altı aylık süre hak düşürücü bir süredir. Dolayısıyla, işletme konusunun tamamen değiştirilmesine veya imtiyazlı pay oluşturulmasına" ilişkin genel kurul kararlarında olumsuz oy kullanmış olsalar dahi, bu altı aylık sürenin geçirilmesi ile, nama yazılı pay sahiplerine tanınan bu hak ortadan kalkar.

Genel kurulda şirket sermayesinin en az %75'ini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyunu gerektiren bir diğer karar ise borçlanma senetleriyle alma ve değiştirme hakkını içeren menkul kıymetlerin çıkarılmasına dair 504'üncü maddede öngörülmüştür. Bu madde, menkul değer niteliği taşıyan borçlanma senetleriyle, alma ve değiştirme hakkını haiz senetlerin esas yetki sahibi genel kurul kararıyla çıkarılmaları hakkında genel bir hükümdür¹³⁶. Anılan madde uyarınca, her çeşidi ile tahviller, finansman bonoları, varlığa dayalı senetler, iskonto esası üzerine düzenlenenler de dâhil, diğer borçlanma senetleri, alma ve değiştirme hakkını haiz senetler ile her çeşit menkul kıymetler, aksi kanunlarda öngörülmedikçe, ancak genel kurul kararı ile çıkarılabilirler. Genel kurul bu kararı, kanunlarda farklı bir düzenleme yoksa, 421'inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümlerine göre verir. Diğer bir ifadeyle, genel kurul kararı şirket sermayesinin *en az yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu ile alınır. Toplantı ve karar yetersayısına ilk toplantıda ulaşamadığı tak-

¹³⁴ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹³⁵ TTK'nın 491. maddesinde "(1) Bedeli tamamen ödenmemiş nama yazılı paylar, ancak şirketin onayı ile devrolunabilir; meğerki, devir, miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cibrî icra yoluyla gerçekleşsin.

(2) Şirket, sadece, devralanın ödeme yeterliliği şüpheli ise ve şirketçe istenen teminat verilmemişse onay vermeyi reddedebilir." hükmü yer almaktadır.

¹³⁶ Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

dirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı aranır (TTK, m.504).

Ancak, esas sözleşme bu konuda farklı bir nisap da öngörebilir (TTK, m.504). Esas sözleşmede farklı nisap öngörülebileceğine ilişkin hüküm hem hafifletici hem de ağırlaştırıcı nisapları kapsar. Menkul değerlerin çıkarılmasında kolaylık sağlanmasının yararlı olacağı düşüncesiyle TTK'da öngörülenden daha düşük nisapla karar alınabilmesine de olanak tanınmıştır¹³⁷.

Genel kurul kararının çıkarılacak menkul kıymete ilişkin, gerekli bütün hüküm ve şartları içermesi gerekir¹³⁸. Genel kurul kararını yönetim kurulu yerine getirir. Bu hükme tabi menkul kıymetler hamiline veya emre yazılı ve itibarî değerli olabilir. İtibarî değer genel kurul ve yetkilendirilmiş olması hâlinde yönetim kurulunca belirlenir. Borçlanma senetlerinin bedellerinin nakit olması ve teslimi anında tamamen ödenmesi şarttır¹³⁹ (TTK, m.504).

Aksi kanunda öngörülmemişse, genel kurul herhangi bir menkul kıymetin çıkarılmasını ve hükümleriyle şartlarını saptamak yetkisini, en çok onbeş ay için yönetim kuruluna da bırakabilir¹⁴⁰.

¹³⁷ Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

¹³⁸ Hüküm gerekli olan genel kurul kararının içeriğini de belirlemiştir. Genel kurul kararı çıkarılacak menkul değerlerin cinsini, tutarını, sağladığı hakları, bunların tâbi olduğu şartları, itfa hükümleri gibi ihraca ilişkin tüm hükümleri ve şartları içermelidir. Bkz. Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

¹³⁹ Hüküm menkul değerlerin hamiline veya emre yazılı olabileceğine ilişkin genel bir hükmü de içererek mevcut menkul değerler bakımından kanunların bıraktığı bir boşluğu doldurmaktadır. Son cümle sadece borçlanma senetleri hakkındadır. Bkz. Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁴⁰ Menkul kıymetlerin, özellikle borçlanma senetlerinin genel kurulun verdiği yetki ile yönetim kurulu tarafından çıkarılmasının ve bu yetkinin onbeş aylık bir süre için süreli olmasının uygulamada kolaylık sağlayabileceği düşünülmüştür. Ancak Kanunda öngörülen istisnalar da saklı tutulmuştur. Meselâ, şarta bağlı sermaye artırımında 463'üncü madde gibi. Çünkü, bu maddenin özellikleri ve kurumun genel kurul kararına bağladığı hükümler, yönetim kurulunun yetkilendirmesine olanak tanımamaktadır. Bkz. Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

Yetkilendirme kararı için de genel kurulda şirket sermayesinin *en az yüzde yetmişbeşini (%75'ini)* oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu gerekir. Toplantı ve karar yetersayısına ilk toplantıda ulaşamadığı takdirde, izleyen toplantılarda da aynı yetersayı aranır (TTK, m.505).

Her iki halde de, yani ister genel kurul kararı ile isterse genel kurulca verilen yetkiye istinaden yönetim kurulu kararı ile çıkarılsın, borçlanma senetlerinin toplam tutarı, *sermaye ile bilançoda yer alan yedek akçelerin toplamını* aşamaz; kanunların bilançoya konulmasına izin verdiği yeniden değerlendirme fonları da toplama katılır. Bu konuda, Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili mevzuat hükümleri ile Kanunlardaki istisnalar saklıdır¹⁴¹ (TTK, m.506).

4.4.2.3. Pay Senetleri Borsada İşlem Gören Anonim Şirketlerin Adi Nisapla Kararlaştırabilecekleri Esas Sözleşme Değişiklikleri

TTK, pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören anonim şirketlerce yapılacak bazı esas sözleşme değişikliklerinde, özel toplantı ve karar yetersayıları yerine adi nisabın uygulanmasına izin vermiştir. Buna göre, pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören anonim şirketlerde,

- Sermayenin artırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklikleri,
- Birleşme, bölünme ve tür değiştirme yönündeki kararlar¹⁴²

¹⁴¹ 506'ncı madde, borçlanma senetleri için genel bir borçlanma sınırı öngörmektedir. Bu sınır bugüne kadar hukukumuzda uygulanan ölçütler dikkate alınarak oluşturulmuştur. Hüküm sadece Türk Ticaret Kanunu değil, diğer kanunları da kapsayacak şekilde kaleme alınmıştır. Bkz. Türk Ticaret Kanunu ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁴² Dikkat edileceği üzere, sayılan hususlar esas sözleşme değişikliğini değil, bu konularda alınacak genel kurul kararlarını içermektedir.

için, esas sözleşmelerinde ağırlaştırılmış bir nisap öngörülmediği takdirde, genel kurul sermayenin *en az dörtte birini* karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanır ve toplantıda hazır bulunan *oyların çoğunluğu* ile karar verir (TTK, m.421/f.5, m.418). Bu nisabın toplantı süresince korunması şarttır. İlk toplantıda anılan nisaba ulaşılamadığı takdirde, ikinci toplantının yapılabilmesi için nisap aranmaz. Kararlar toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilir (TTK, m.421/f.5, m.418).

Hüküm, sadece pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlere uygulanır, bu nitelikte olmayan halka açık anonim şirketler hükmün kapsamında değildir. Hüküm mezkûr anonim şirketler yönünden önem taşıyan, ancak ağırlaştırılmış nisaplarla alınması çok güç olan kararların alınmasını mümkün kılmak için öngörülmüştür. İstisnaî nitelik taşıyan hükmün kıyas yolu ile genişletilemeyeceği şüphesizdir¹⁴³.

4.4.3. TTK'ya Uyum Amacıyla Yapılacak Esas Sözleşme Değişiklikleri İçin Gerekli Toplantı ve Karar Yetersayısı

14.01.2011 tarihli ve 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 20. maddesinin birinci fıkrasına göre, 1 Temmuz 2012 tarihinden önce kurulmuş olup da esas sermayesi 50.000 TL'nin altında kalan anonim şirketler, TTK'nın yayımı tarihinden itibaren *üç yıl içinde -14 Şubat 2014 tarihine kadar-* sermayelerini 50.000 TL'ye –veya Bakanlar Kurulunca artırılan yeni tutara- yükseltmek zorundaydılar¹⁴⁴; aksi

¹⁴³ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁴⁴ Sermayelerini, 1/7/2012 tarihine kadar, mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 272'nci maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun 2001/3500 sayılı Kararı ile anonim şirketler için öngörülen asgari sermaye tutarına (50.000 TL) yükseltmeyen anonim şirketlerin de, sermayelerini 14 Şubat 2014 tarihine kadar ellibin Türk Lirasına yükseltmeleri gerekmektedir (KESDİTŞT, m.7/f.2). Belirlenen süre içerisinde sermayelerini öngörülen tutarlara yükseltmeyen anonim şirketler, bu sürenin sonunda infisah etmiş sayılırlar (KESDİTŞT, m.7/f.3).

takdirde bu sürenin sonunda infisah etmiş sayılacaklardı. Buna karşılık, mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, anılan fıkra da öngörülen 3 yıllık süreyi *birer yıl olarak en çok iki defa* uzatabilecekti. Yani, anılan süre, 5 yıla kadar çıkabilecekti. Fakat, Bakanlık yetkisini kullanmadı ve süre uzatımına gitmedi. Buna karşılık, 10 Eylül 2014 tarihli ve 6552¹⁴⁵ sayılı Kanunun 134'üncü maddesi ile TTK'ya Geçici 10'uncu madde eklendi ve münfesi h durumda olan bu şirketlere yeniden ihya imkanı tanındı. Buna göre; 14 Şubat 2014 tarihine kadar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre yapılması gereken sermaye artırımlarını herhangi bir nedenle yapmamış olan anonim şirketler, **11 Aralık 2014** tarihine kadar asgari sermaye şartını yerine getirirlerse, haklarında fesih işlemi uygulanmıyordu. Sermaye artırımında bulunmaması nedeniyle ticaret sicili kaydı silinen anonim şirketlerin de bu süre içinde sermaye artırımını için başvurmaları hâlinde kayıtları resen yeniden oluşturuluyordu (TTK, Geçici m.10).

6103 sayılı Kanunun 20. maddesinin ikinci fıkrasına göre, sermayenin TTK'nın 332. maddesinde öngörülen tutara -50.000 TL'ye- yükseltilmesi için yapılacak genel kurullarda toplantı nisabı aranmıyor, kararlar toplantıda mevcut oyların çoğunluğu ile alınıyor ve şartları bulunsa bile ETK (m.389) ile TTK'nın (m.454) imtiyazlı pay sahipleri genel/özel kuruluna ilişkin hükümleri uygulanmıyordu.

Yine, 6103 sayılı Kanunun 22. maddesine göre, anonim şirketlerin esas sözleşmelerini *en geç 1 Temmuz 2014*¹⁴⁶ tarihine

¹⁴⁵ 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun, 11 Eylül 2014 tarihli ve 29116 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴⁶ 6103 sayılı Kanunun 22. maddesinin üçüncü fıkrasının verdiği yetkiye istinaden hazırlanıp 29 Haziran 2013 tarihli ve 28692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anonim ve Limited Şirketlerin Sözleşmelerinin Türk Ticaret Kanununa Uyumlu

kadar, TTK'ya uyumlu hâle getirmeleri gerekiyordu. Şirket esas sözleşmesini TTK'ya uyumlu hale getirmek için yapılacak bu genel kurullarda da herhangi bir toplantı nisabı aranmıyor, kararlar toplantıda mevcut oyların çoğunluğu ile alınıyor ve şartları bulunsa bile ETK (m.389) ile TTK'nın (m.454) imtiyazlı pay sahipleri genel/özel kuruluna ilişkin hükümleri uygulanmıyordu. Anonim şirket esas sözleşmesinin 1 Temmuz 2014 tarihine kadar değiştirilmemesi hâlinde ise, şirket esas sözleşmesindeki düzenleme yerine TTK'nın ilgili hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür (6103 sK, m.22/f.1).

Eğer bir anonim şirketin esas sözleşmesinde genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına, madde numarası belirtilerek veya belirtilmeksizin ETK hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüşse, bu şirketler de 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girdiği 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren *oniki ay içinde, yani en geç 1 Temmuz 2013 tarihine kadar* esas sözleşmelerini değiştirerek TTK'ya uygun düzenleme yapmak zorundaydılar. Bu oniki aylık süre içinde yapılan genel kurullarda (1 Temmuz 2012 ile 1 Temmuz 2013 tarihleri arasında) ise ETK'nın genel kurulların toplantı ve karar nisapları hakkındaki hükümleri uygulanıyordu¹⁴⁷ (6103

Hale Getirilme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğ ile; 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 22'nci maddesi gereğince anonim şirketlerin esas sözleşmelerini ve limited şirketlerin şirket sözleşmelerini, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa uyumlu hale getirmeleri için öngörülen süre (1 Temmuz 2013) mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 1 Temmuz 2014 tarihine kadar uzatılmıştır.

¹⁴⁷ Çamoğlu, bu konuda "Esas sözleşmelerinde genel kurulun toplantı ve karar nisapları hususunda somut madde numaraları zikredilerek yollama yapılan veya genel olarak **"6762 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı"** belirtilen anonim şirketler, yeni Yasa'nın yürürlüğe girmesinden itibaren oniki ay içinde bu hükmü değiştirerek **anılan (yeni) Kanuna** uygun düzenleme yapmakla yükümlüdürler. Aksi takdirde bu sürenin geçmesi ile yeni Yasa'nın genel kurulda nisaplara ilişkin hükümleri (418 ve 421. maddeleri) uygulanır. Görüldüğü gibi Yasa, esas sözleşmelerinde 6762 sayılı Kanun hükümlerine genel olarak ya da madde numaraları zikredilerek yollama yapılan anonim şirketlerde Ya-

sK, m.26/f.1). Bu düzenlemeyi yapmayan anonim şirketler açısından, anılan sürenin geçmesiyle birlikte, TTK'nın genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına ilişkin hükümleri uygulanır hale gelmiştir.

4.5. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU

Anonim şirket genel kurulunun esas sözleşmenin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararıyla yönetim kurulunun sermayenin artırımına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikte ise bu karar anılan pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda alacakları bir kararla onanmadıkça uygulanamaz (TTK, m.454/f.1).

Bu bağlamda, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikteki esas sözleşme değişikliklerinde, imtiyazlı payların sahiplerinin onayının alınması gerekir. İmtiyazlı pay sahipleri onaylarını kendi aralarında yapacakları özel bir toplantı ile kararlaştırırlar. İşte, imtiyazlı pay sahiplerinin kendi aralarında yapa-

sa'nın yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden itibaren oniki ay daha ETK hükümlerinin uygulanacağını belirtmektedir. Bu hüküm yoruma muhtaçtır. Esas sözleşmede genel kuruldaki toplantı ve karar nisapları hususunda madde numarası zikredilerek veya açıkça Türk Ticaret Kanunu'na genel bir yollama yapılmışsa, yani ortakların esas sözleşmede somutlaşan iradesi o tarihte yürürlükte olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu işaret ediyorsa, TKYUK 26. maddenin 1. fıkrasına göre bu hükümler oniki ay daha yürürlükte kalacaktır. Esas sözleşmede Türk Ticaret Kanunu'ndan söz edilmeksizin ve madde numaraları zikredilmeden "**yasal hükümler**"in uygulanacağı öngörülmüşse, bu terim nasıl yorumlanmalıdır? Kanımızca yasal hükümler sözcüğünden, genel kurulun yapıldığı tarihte yürürlükte olan yasal düzenleme anlaşılmalıdır. Zira ortaklar esas sözleşmede kullandıkları "**yasal hükümler**" sözcüğüyle kesin ve somut bir tercihte bulunmamışlardır. Yasa koyucunun da amacı getirilen yeni hükümlerin gecikmeksizin yürürlüğe girmesidir. Bu nedenle esas sözleşmedeki "**İşbu sözleşmede hüküm bulunmayan konularda yasal hükümler uygulanır**" şeklindeki düzenlemeden, genel kurulun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan yasal hükümlerin anlaşılması gerektiği inancındayız." demektedir. Bkz. Çamoğlu, agm (2013), s.251-252

caıkları bu özel toplantıya “imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısı” denilir.

4.5.1. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantıya Çağırılması

ETK, imtiyazlı pay sahiplerini toplantıya çağırma görevini, yönetim kurulu ile şirket denetçilerine yüklemiş, bunların yanında imtiyazlı pay sahiplerinden her birine de toplantıya çağırma yetkisi tanımış idi.

TTK’da ise yönetim kuruluna belli sürelerle uyarak özel kurulu toplantıya çağırma zorunluluğu getirilmiş, yönetim kurulun ihmâli halinde de her imtiyaz sahibine çağrı için mahkemeye başvurma hakkı tanıyarak özel kurulun toplantıya çağrılmaması tehlikesini ortadan kaldırılmıştır¹⁴⁸.

Bu çerçevede, anonim şirket yönetim kurulu, en geç genel kurul kararının ilân edildiği tarihten itibaren *bir ay içinde* özel kurulu toplantıya çağırma zorundadır (TTK, m.454/f.2). Yönetim kurulunun anılan süre zarfında çağrıda bulunmaması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinden her biri yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere, *onbeş gün içinde*, bu kurulun toplantıya çağırılmasını şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden isteyebilir (TTK, m.454/f.2).

TTK’nın 454. maddesinin beşinci fıkrasında “Çağrıya rağmen, süresi içinde özel kurul toplanamazsa, genel kurul kararı onaylanmış sayılır.” denilmiştir. Bu çerçevede, eğer yönetim kurulu veya mahkeme tarafından yapılan çağrıya rağmen, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu süresi içinde toplanmaz ise, şirket genel kurulunun esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin kararı onaylanmış sayılır. Bu yeni hüküm şirketi korumak amacıyla öngörülmüştür. Çağrıya rağmen toplantının nisaplara ulaşamadığı için yapılmaması, genel

¹⁴⁸ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

kurul kararının sürüncemede kalması sonucunu doğurmakta ve uygulamanın gecikmesi, şirkete zarar vermektedir¹⁴⁹.

Ancak, Kanunda, yönetim kurulunun çağrıda bulunmaması, imtiyazlı pay sahiplerinin de mahkemeye başvurmaması durumunda, genel kurul kararının onaylanmış sayılıp sayılmayacağı açık değildir. Zira, m.454/f.5 hükmü imtiyazlı pay sahiplerinin “çağrıya rağmen” toplanmaması halinde genel kurul kararının onaylanmış sayılacağını öngörmektedir. Bu hususun yargı kararları ışığında açığa kavuşacağı kanısındayız.

4.5.2. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantı ve Karar Yetersayısı

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, imtiyazlı payları temsil eden *sermayenin yüzde altmışının* çoğunluğuyla toplanır ve toplantıda temsil edilen payların *çoğunluğuyla* karar alır (TTK, m.454/f.3). Bu toplantı ve karar nisabına uyulmadığı takdirde, özel kurul kararı alınmamış sayılır (TTK, m.454/f.3). Yasa koyucu, izleyen toplantılarda düşmeyen bu ağır nisaplarla şirketin korunmasını ve küçük bir çoğunlukla olumsuz karar alınmasının önlenmesini amaçlamıştır¹⁵⁰.

Tekrar vurgulamakta fayda vardır: TTK’da, ilk toplantıda gerekli yetersayının sağlanamaması halinde ikinci bir toplantının yapılabilmesi öngörülmemiştir. Aksine, TTK, çağrıya rağmen, süresi içinde özel kurul toplanamazsa, genel kurul kararının onaylanmış sayılacağını hükme bağlamıştır (TTK, m.454/f.5). Bu nedenle, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun, yönetim kurulu veya mahkeme çağrısında belirtilen süre içerisinde gerekli yetersayıyı sağlayarak toplantı yapması ve karar alması gerektiği kanısındayız. Aksi takdir-

¹⁴⁹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁵⁰ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

de, şirket genel kurulun esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin kararı onaylanmış kabul edilir.

4.5.3. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısının Yapılmayacağı Haller

TTK'nın 454. maddesinin dördüncü fıkrasında "*Genel kurulda, imtiyazlı payların sahip veya temsilcileri, esas sözleşmenin değiştirilmesine, üçüncü fıkra da öngörülen toplantı ve karar nisabına uygun olarak olumlu oy vermişlerse ayrıca özel toplantı yapılmaz.*" hükmüne yer verilmiştir. Göndermede bulunan üçüncü fıkra ise imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanmasını ve toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar almasını öngörmektedir.

Bu çerçevede, şirket esas sözleşmesinin imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek şekilde değiştirilmesine ilişkin kararın alındığı genel kurula imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğu da katılmış ve bu payların çoğunluğu genel kurul kararı yönünde olumlu oy kullanmış ise, bu kararın ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu tarafından onaylanması zorunluluğu ortadan kalkar. Bu durumda, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ayrıca toplantıya çağrılmaz ve genel kurul kararını onaylaması beklenmez.

Konuyu bir örnekle somutlaştıralım: esas sermayesi 100.000 paya bölünmüş olan 100.000 TL esas sermayeli (A) anonim şirketine, şirket esas sözleşmesi ile 10.000 paya imtiyaz tanınmıştır. Eğer esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin genel kurul toplantısında bu 10.000 imtiyazlı paydan 6.000 adedi temsil edilmiş ve bu 6.000 adetten 3.001 adedi esas sözleşmenin değiştirilmesi yönünde oy kullanmış ise, esas sözleşmede yapılan değişiklik kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikte olsa dahi,

imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantıya çağrılmaz; genel kurulca alınan kararın, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu tarafından onaylandığı kabul edilir.

4.5.4. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantı Tutanağı

TTK, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlâl edildiği sonucuna varılması halinde, bu kararın gerekçeli bir tutanakla belirtilmesini şart koşturur (TTK, m.454/f.3). Tutanak zorunluluğunun getirilmesinin amacı, mahkemelerin denetlemelerini kolaylaştırmaktır. Yasa koyucu, bu düzenlemeyi, ilerleyen bölümlerde açıklanacak olan özel kurul kararları aleyhindeki iptal davaları yönünden de gerekli görmüştür¹⁵¹.

Özel kurula katılan ve karar alan imtiyazlı pay sahipleri tarafından düzenlenecek olan bu tutanağın *on gün içinde* şirket yönetim kuruluna teslimi zorunludur (TTK, m.454/f.3). Ayrıca, tutanakla birlikte, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerinin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste (Hazirun Listesi) ile aldıkları karar aleyhine açılacak iptal davası için geçerli olmak üzere ortak bir tebligat adresi de yönetim kuruluna verilir (TTK, m.454/f.3). Tutanak, birlikte verilen bilgilerle beraber tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilân edilir (TTK, m.454/f.3).

Anılan fıkranın son cümlesinde “Bu hükümdeki şartlara uyulmadığı takdirde özel kurul kararı alınmamış sayılır.” denilmektedir. Bu çerçevede;

- Özel kurulda imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlâl edildiği sonucuna varılır, ancak karar gerekçeli bir tutanakla belirtilmezse,

¹⁵¹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

- Gerekçeli tutanak düzenlenmekle birlikte on gün içinde şirket yönetim kuruluna teslim edilmezse,
- Ya da sadece tutanak verilip, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy verenlerin imzalarını içeren liste ile ortak bir tebligat adresi yönetim kuruluna verilmezse,

özel kurul kararı alınmamış sayılır.

Tutanağın, birlikte verilen bilgilerle beraber tescil ve Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde ilân edilmemesi halinde, özel kurul kararının alınmamış sayılması konusunda ise tereddüt yaşamaktayız. Zira, bu görevi yerine getirecek olan şirket yönetim kurulu-
dur. Oysa, yukarıda belirtilen hususları yerine getirecek olan imtiyazlı pay sahipleridir. Bu manada, yönetim kurulunun tescil ve ilan görevini ihmal etmesi halinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurul kararını alınmamış saymak hakkaniyete uygun olamayacaktır. Ancak, TTK, bu konuda bir ayırım yapmamakta, m.454/f.3 hükmündeki şartların tamamını anılan kapsamda değerlendirmektedir. Konunun öğretisi ve yargı kararları ışığında aydınlanacağı kanısındayız.

Yeri gelmişken, TTK, anılan tutanağın sadece “imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlâl edildiği sonucuna varılması” durumunda tutulmasını şart koşmaktadır. İmtiyazlı pay sahipleri, özel kurulda, genel kurul kararını onaylarlar ise, bu durumda gerekçeli tutanak tutmaya gerek yoktur, genel kurul kararının onaylandığı yönünde karar alınması yeterli olur.

4.5.5. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantısında Bakanlık Temsilcisi Bulundurma Zorunluluğu

TTK’nın 454. maddesinin altıncı fıkrasında “Özel kurul toplantısında, 407’nci maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde, Bakanlık temsilcisi de hazır bulunur ve tutanağı imzalar.” denilmiştir.

TTK'nın 407. maddesinin üçüncü fıkrası gereği çıkarılan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin¹⁵² 32. maddesine göre;

- Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan (yukarıda sayılan) şirketlerin bütün genel kurul toplantılarında (mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca yayımlanan Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğle belirlenip ilân edilen anonim şirketlerin (bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketler) imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısında Ticaret Bakanlığı'nın temsilcisinin bulundurulması ve düzenlenecek tutanağın bu temsilci tarafından imzalanması zorunludur.),

- Diğer şirketlerde ise gündeminde “sermayenin arttırılması veya azaltılması, kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması, kayıtlı sermaye tavanının arttırılması veya faaliyet konusunun değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliği ile birleşme, bölünme veya tür değişikliği” konuları bulunan genel kurul toplantılarında.
- Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında.

¹⁵² 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

- Yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında.
- Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında

ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisi bulunur.

Dolayısıyla, anılan yönetmelik gereği genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olan anonim şirketlerin yönetim kurulları, m.454/f.2 hükmü gereği imtiyazlı pay sahiplerini özel kurul toplantısına çağırırken, Bakanlık temsilcisi talebinde de bulunmalıdırlar. Bunların dışında kalan anonim şirketlerin imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısında ise, eğer toplantı yurtdışında yapılacak ise, Bakanlık temsilcisi bulundurulur, yoksa temsilci bulundurma zorunluluğu doğmaz. Ancak, özel kurulu toplantıya çağırılanların talep etmeleri ve bu taleplerin görevlendirme makamınca uygun görülmesi halinde Bakanlık temsilcisi görevlendirilebileceği düşünülmektedir (BTY, m.32/f.2).

4.5.6. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Kararları Aleyhine İptal Davası Açılması

İmtiyazlı pay sahipleri genel kurulu kararının iptalinin dava edilebilmesi ETK’da yer almamakla birlikte, doktrin ve Yargıtay tarafından kabul edilmekte idi. Bu boşluk TTK’da açık bir hükümle doldurulmuştur¹⁵³. TTK’nın 454. maddesinin yedinci fıkrasında;

“Yönetim kurulu, özel kurulun onaylamama kararı aleyhine, karar tarihinden itibaren **bir ay içinde**, genel kurulun söz konusu kararının pay sahiplerinin haklarını ihlâl etmediği gerekçesi ile, bu kararın iptali ile genel kurul kararının tescili davasını, şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde açabilir.” denilmiştir.

¹⁵³ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

Bu itibarla, yapılan özel kurul toplantısında imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlâl edildiği sonucuna varılır ve genel kurul kararı onaylanmaz ise, yönetim kurulu, özel kurulun bu kararı aleyhine, karar tarihinden itibaren bir ay içinde, şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilir. Yasada öngörülen bu bir aylık süre hak düşürücü süredir, süre geçildikten sonra iptal davası açılamaz. Ayrıca, dikkat edileceği üzere, yasa, bu sürenin, özel kurul kararının alındığı tarihten itibaren işlemesini öngörmektedir. Yoksa, özel kurulun onaylamama kararına ilişkin tutanağın şirket yönetim kuruluna tebliğ edildiği tarih değildir.

Yine, yasa bu konuda sadece iptal davasının değil, genel kurul kararının tescili davasının açılmasını da öngörmektedir. Yani, davanın konusu, özel kurul kararının iptali ile genel kurul kararının tescilidir. Yönetim kurulunun bu konuda öne süreceği gerekçe ise genel kurulun söz konusu kararının pay sahiplerinin haklarını ihlâl etmediği olacaktır. Bir başka deyişle, yönetim kurulu, genel kurul tarafından alınan kararın imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl etmediğini ortaya koymaya çalışacaktır.

İptal davası, imtiyazlı pay sahiplerinin tamamına değil, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy kullanan imtiyazlı pay sahiplerine karşı yöneltilir (TTK, m.454/f.8).

4.6. ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN GENEL KURUL KARARLARININ TESCİL VE İLANI

Esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararı, yönetim kurulu tarafından, şirket merkezinin ve şubelerinin bulunduğu yerin ticaret siciline tescil edilir ve ilâna bağlı hususlar varsa bunlar da ilân ettirilir (TTK, m.455). Tescil ve ilân edilen bu kararın, bağımsız denetime tabi olan anonim şirketlerde, şirketin internet sitesine konulması da zorunludur (TTK, m.455).

Esas sözleşme değişikliğinin tesciline ilişkin başvuruda, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicili müdürlüğüne aşağıdaki belgeler verilir (TSY, m.71/f.1):

a) Esas sözleşme değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı.

b) Esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği.

c) Esas sözleşmenin değişen maddelerinin yeni metni.

ç) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, genel kurul kararının imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunca onaylandığına ilişkin kararın noter onaylı örneği.

Diğer yandan, TTK'nın 455. maddesinin son cümlesinde "Değiştirme kararı **üçüncü kişilere karşı** tescilden önce hüküm ifade etmez" hükmüne yer verilerek tescilin **kurucu**¹⁵⁴ etkisinin yalnızca üçüncü kişiler bakımından söz konusu olacağı hükme bağlanmıştır. Oysa, ETK'nın 390. maddesinin son cümlesinde "Değişiklik kararı tescilden önce hüküm ifade etmez" denilerek, esas sözleşme değişikliğinin tesciline hem iç hem dış ilişki bakımından kurucu etki bağlanmıştır. TTK'daki hükmün lafzı dikkate alındığında, esas sözleşme değişikliği gerektiren kararların artık sadece dış ilişkide kurucu etkiyi, iç ilişki bakımından ise **bildirir-**

¹⁵⁴ "Bazı durumlarda sicile yapılan kayıtlar, kayda konu oluşturan husus üzerinde birtakım hukuki etkilere sahip olmaktadır. İşte tescilin bir hakkın veya hukuki durumun doğumuna veya devamına sebebiyet verdiği hallerde sicilin kurucu etkisi söz konusu olur. Ticaret siciline tescil kural olarak bildirici etkiyi haiz olup; istisnai durumlarda kurucu etkiye sahiptir. Sicilin kurucu etkiyi haiz olduğu her durumda, aynı zamanda sicilin bildirici etkisi de söz konusudur. Ancak, bunun tam tersi, yani sicilin bildirici etkiyi haiz olduğu her durumda kurucu etki söz konusu olmamaktadır." Güney, agm, s.48

*ci*¹⁵⁵ etkiyi haiz olacağı sonucu çıkmaktadır. Bir başka deyişle, ETK'nin 390. maddesinin son cümlesi ile esas sözleşme değişikliği gerektiren gene kurul kararlarının tesciline iç ve dış ilişkide bir ayırım yapmaksızın kurucu etki bağlanmışken, TTK'nın 455. maddesinin son cümlesi ile iç ilişkide tescilin kurucu etkisi tamamen bertaraf edilmiştir¹⁵⁶.

4.7. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYENİN ARTIRILMASI

4.7.1. Önceki Sermayenin Ödenmiş Olması

TTK'nın 456. maddesinin birinci fıkrasında “İç kaynaklardan yapılan artırım hariç, payların nakdi bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye artırılamaz. Sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olması sermaye artırımını engellemez.” denilmiştir.

Böylece, TTK “sermaye artırımına gidilebilmesi için payların nakdî bedellerinin tamamen ödenmesi” hükmünü devam ettirmiş, iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımlarına ilişkin istisnayı ise açıklığa kavuşturmuştur. Zira, ETK'nin 391. maddesi, bu konuda bir ayırım yapmadığından, uygulamada zaman zaman iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımlarında önceki sermayenin tamamen ödenmiş olmasının gerekip gerekmediğine dair tereddütler yaşanabilmekteydi. Her ne kadar öğretilde iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımlarında pay bedellerinin ödenmiş olması koşulunun aranmayacağı baskın bir görüş olarak öne çıksa da, bu boşluğun TTK'da açıkça düzenlenmesi yerinde olmuştur.

¹⁵⁵ “Sicil kayıtlarının bildirici olması demek, bu kayıtların daha önce doğmuş veya ortadan kalkmış bir hakkın veya hukuki durumun varlığına işaret etmesi demektir. Kaydın bildirici etkiye sahip olduğu durumlarda tescilin yapılmamış olması işlemin geçerliliğine hâlel getirmez, işlem sicile kaydedilmeden önce tamamlanmış ve taraflar açısından hak ve borçlar doğmuştur.” Güney, agm, s.47

¹⁵⁶ Güney, agm, s.49-50

Anonim şirket tarafından nakdî sermaye artırımına gidilebilmesi için, önceki sermayenin tamamen ödenmiş olması gerekir. İç kaynaklardan yapılacak sermaye artırımlarında ise önceki sermayenin ödenmiş olup olmadığına bakılmaz. Fakat, TTK, sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olmasının sermaye artırımını engellemeyeceğini de hükme bağlamaktadır. Dolayısıyla, her ne kadar, nakdî sermaye artırımlarında önceki sermayenin tamamının ödenmiş olması şart olsa da, sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olması halinde de, bu koşulun sağlandığı kabul edilip sermaye artırımına gidilebilir. Ancak, anılan maddede konuya ilişkin herhangi bir oran yahut hesaplama öngörülmemiştir. Maddenin gerekçesinde ise “nispeten ihmâl edilebilir, (ifa edilmemiş) tutarlar”dan bahsedilmektedir. Bu çerçevede, ihmal edilebilir ödenmemiş sermaye tutarlarının öğreti ve yargı kararları ile şekilleneceği düşünülmektedir.

4.7.2. Sermaye Artırımına Karar Verecek Organ

Sermaye artırımına, esas sermaye sisteminde *genel kurul*; kayıtlı sermaye sisteminde ise *yönetim kurulu* karar verir (TTK, m.456/f.2).

4.7.3. Sermaye Artırımı İçin Ticaret Bakanlığı'ndan İzin Alınması

TTK'nın 333. maddesinde “Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yayımlanacak tebliğle, faaliyet alanları belirlenip, ilân edilecek anonim şirketler Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izni ile kurulur. Bu şirketlerin esas sözleşme değişiklikleri de aynı Bakanlığın iznine bağlıdır. Bakanlık incelemesi sadece kanunun emredici hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığı yönünden yapılabilir. Bunun dışında hukukî konumu, niteliği ve işletme konusu ne olursa olsun anonim şirketin kuruluşu ve esas sözleşme değişiklikleri herhangi bir makamın iznine bağlanamaz.” denilmiştir¹⁵⁷.

¹⁵⁷ ETK'nın 273'üncü maddesinde de “Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yayımlanacak tebliğle faaliyet alanları tespit ve ilân edilecek anonim şirketler Bakanlığın

Sermaye artırımını esas sözleşme değişikliğini gerektiren bir işlemdir, bu nedenle Ticaret Bakanlığı¹⁵⁸, nca yayımlanan *Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ*¹⁵⁹ (KESDİTŞT) ile faaliyet alanları belirlenip ilân edilen anonim şirketlerin sermaye artırım hususunu genel kurulda görüşüp karara bağlamadan önce anılan Bakanlığa başvurup izin almaları gerekmektedir. Bakanlık, incelemesini sadece kanunun emredici hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığı yönünden yapar (TTK, m.333).

Dolayısıyla;

- Bankalar,
- Finansal kiralama şirketleri,
- Faktoring şirketleri,
- Tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Sigorta şirketleri,

izni ile kurulur." yönünde benzer bir ifadeye yer verilmekte ve bu yetkiye istinaden anılan Bakanlık tarafından çıkarılan (İç Ticaret 2003/3) ve (İç Ticaret 2007/1) sayılı Tebliğlerde; "bankalar, katılım bankaları, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, lisanslı depoculukla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, Sermaye Piyasası Kanununa tabi ve halka açık şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin" kuruluş ve esas sözleşme değişikliklerinin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi olduğu belirtilmekte idi.

¹⁵⁸ TTK'da "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" olarak geçmekle birlikte, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yerini "Ticaret Bakanlığı" almıştır.

¹⁵⁹ 15 Kasım 2012 tarihli ve 28468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

- Anonim şirket şeklinde kurulan holdingler,
- Döviz büfesi işleten şirketler,
- Umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler,
- Tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri,
- Ürün ihtisas borsası şirketleri,
- Bağımsız denetim şirketleri,
- Gözetim şirketleri,
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri,
- Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler,
- Serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketler

sermaye artırımından kaynaklanan esas sözleşme değişikliklerinde Ticaret Bakanlığı'ndan (İç Ticaret Genel Müdürlüğü) izin almalıdır (KESDİTŞT, m.5/f.1). Ancak, kayıtlı sermaye sistemine kabul edilen Sermaye Piyasası Kanununa tabi halka açık anonim şirketlerin kayıtlı sermaye tavanı içinde yapacakları sermaye artışlarında Bakanlık izni aranmaz (KESDİTŞT, m.5).

Bu çerçevede, yukarıda sayılan şirketler sermaye artırımının genel kurulda görüşülmesinden önce aşağıda belirtilen belgelerle Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne müracaat edip izin talebinde bulunurlar (KESDİTŞT, m.6/f.2):

- a) Sermaye artırımı kaynaklı esas sözleşme değişikliğine ilişkin yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği,
- b) Esas sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin (sermaye maddesinin) yeni metni,
- c) Esas sözleşme değişikliği diğer resmi kurumların (SPK, BDDK, EPDK, vb.) uygun görüşünü veya iznini gerektiren şirketler için uygun görüş veya izin yazısı,

- d) Sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu,
- e) Sermaye artırımının iç kaynaklardan yapılması halinde, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğuna ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu, denetime tabi şirketlerde ise denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu,
- f) Konulan aynı sermaye ile sermaye artırımını sırasında devralınacak işletmeler ve ayınların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları,
- g) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı,
- h) Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı bulundukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge.

Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ kapsamı dışında kalan anonim şirketler ise, herhangi bir makamın iznine bağlı olmaksızın kendi organlarının –genel kurul veya yönetim kurulu- kararı ile sermaye artırımına giderler.

4.7.4. Sermaye Artırımının Tescil Ettirilmesi

Sermaye artırımını, ticaret siciline tescil ile hüküm ifade eder (TTK, m.456/f.4, m.355/f.1). Sermaye artırım kararı üçüncü kişilere karşı tescilden önce hüküm ifade etmez (TTK, m.456/f.5, m.455). Sermayenin artırılmasına ilişkin genel kurul kararı, yönetim kurulu tarafından, şirket merkezinin ve şubeleri-

nin¹⁶⁰ bulunduğu yerin ticaret siciline tescil edilir; ayrıca ilâna bağlı hususlar ilân ettirilir; tescil ve ilân edilen karar şirketin internet sitesine konulur.

Sermaye artırımına ilişkin olarak yapılacak tescil başvurusunda, aşağıdaki belgeler ticaret sicili müdürlüğüne verilir (TSY, m.73/f.1):

a) Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı.

b) Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği.

c) Artırılan sermayeyi oluşturan payların tamamının taahhüt olunduğunu gösterir değişik şirket sözleşmesi metni.

ç) Sermaye artırımının türüne göre yönetim kurulunca düzenlenmiş beyan.

d) Sermaye artırımını sadece iç kaynaklardan veya sermaye taahhüdü yoluyla ya da sermaye taahhüdü ile birlikte iç kaynaklardan yapılıyorsa, sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğuna ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu¹⁶¹.

¹⁶⁰ Şubeler; merkezin sicil kaydına gönderme yapılarak bulundukları yer ticaret siciline tescil olunurlar (TTK, m.456/f.4, m.354/f.2).

¹⁶¹ Sermaye artırımının sadece iç kaynaklardan yapılması durumunda, şirket sermayesinin özvarlık içinde korunduğunu, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunu doğrulayan yönetim kurulunun açık ve yazılı beyanı ile genel kurul tarafından onaylanmış yıllık bilanço, bilanço tarihinin

e) Konulan aynı sermaye ile sermaye artırımını sırasında devralınacak işletmeler ve aynı varlıkların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları.

f) Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı.

g) Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı bulundukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge.

ğ) Rüçhan haklarının sınırlandırılması veya kaldırılmasının gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini ve primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu.

h) Şirket sözleşmesinin ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun pay bedellerinin ödenmelerine ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, pay bedellerinin en az yüzde yirmibeşinin TTK'ya uygun olarak bankaya yatırıldığını gösterir banka mektubu.

ı) Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararı ile yönetim kurulunun sermayenin arttırılmasına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneği ile genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ve ortak bir tebligat adresi.

i) 4054 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre yapılacak ödemenin gerçekleştirildiğini gösterir belge.

Üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olması halinde ise yönetim kurulu tarafından onaylanmış ara bilançonun müdürlüğe verilmesi halinde, bu rapor aranmaz (TSY, m.73/f.2).

Arttırılan sermayenin değişik şirket sözleşmesinde taahhüt edilmemesi halinde, taahhüt sahibinin imzasını taşıyan iştirak taahhütnameleri¹⁶² de ticaret sicili müdürlüğüne verilir (TSY, m.73/f.3).

Sermayenin arttırılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil edilir¹⁶³ (TSY, m.74/f.2):

a) Arttırılan sermayeyi temsil eden payların tamamının değişik şirket sözleşmesi ile ya da iştirak taahhütnameleriyle taahhüt edildiği.

b) Esas sermaye sisteminde sermaye arttırımına ilişkin genel kurul kararı, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararı.

c) Sermaye arttırımından sonraki esas sermaye veya kayıtlı sermaye sisteminde kayıtlı sermaye tavanı ve çıkarılmış sermayenin tutarı.

ç) Sermaye arttırımından sonra sermayeyi oluşturan payların türleri, itibari değeri ve sayısı ile pay senetlerinin hamiline veya nama yazılı oldukları.

d) Şirket sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin sermaye arttırımından sonraki yeni metni.

e) Sermaye arttırımının şirketin serbestçe tasarruf edebileceği iç kaynaklardan yapılması halinde bu husus.

f) Varsa oy hakkında imtiyazlı paylar ve bunlara bağlı imtiyaz konuları.

¹⁶² TTK'nın 459. maddesine uygun olarak düzenlenmiş iştirak taahhütnameleri kastedilmektedir.

¹⁶³ Sermaye arttırımının tescilinden önce yönetim kurulunun yeni pay alma hakkının kullanılması esaslarının belirlenmesine ilişkin kararının ve sermayenin halka arz edilmesi halinde Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanmış izahnamenin tescil edilmesi gerekir (TSY, m.74/f.1).

g) Varsa pay devri sınırlandırmaları.

ğ) Rüçhan haklarının sınırlandırılması, kaldırılması veya primli hisse senedi çıkarılması halinde bunların; gerekçelerini, yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini ve primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu.

h) Varsa imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı ile birlikte genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ile ortak bir tebligat adresi.

Ayrıca, sermaye olarak konulan ve tapu, gemi ve fikri mülkiyet ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve hakların şirket adına tescilinin gecikmeksizin yapılması amacıyla; ticaret sicili müdürlüğü tarafından sermaye artırımının tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere bildirimde bulunulur (TSY, m.74/f.3).

TTK, sermaye artırımının, genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren *en geç üç ay içerisinde* yönetim kurulu tarafından tescil ettirilmesi gerektiğini hükme bağlamıştır¹⁶⁴. Ticaret Sicili Yönetmeliği'nde ise bildirim için 30 günlük bir süre öngörülmüştür. Dolayısıyla, sermaye artırımının tescili; esas sermaye sisteminde genel kurul, kayıtlı sermaye sisteminde ise sermaye artırım işlemlerinin tamamlandığına ilişkin yönetim kurulu kararının alınmasını izleyen *otuz gün içinde* yönetim kurulu tarafından şirket merkezinin bulunduğu yer müdürlüğünden istenir (TSY, m.72/f.1).

¹⁶⁴ TTK'nın 456. maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan gönderme gereği, sermaye artırımına ilişkin esas sözleşme maddesinin tamamının, sermaye artırım kararının alındığı tarihi izleyen otuz gün içerisinde şirketin merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ettirilmesi ve "Şirketin sermayesinin, ödenmesinin şekil ve şartları ile payların itibarı değerlerinin, varsa imtiyazlar "ın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilân olunması gerekir (TTK, m.354/f.1). Ancak, TTK m.456/f.3 hükmü, tescilin genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren üç ay içinde yapılmasına izin vermektedir. Zamanında tescil yaptırmamaya ilişkin sorumluluk hükümleri saklıdır.

Artırım, genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren *üç ay içinde tescil edilemediği takdirde*, genel kurul veya yönetim kurulu kararı ve alınmışsa Bakanlık izni geçersiz hâle gelir (TTK, m.456/f.3; TSY, m.72/f.2). Söz konusu düzenleme, sürüncemede bırakılan sermaye artırımlarını geçersiz sayarak uygulamadaki bir ihtiyaca cevap vermiştir¹⁶⁵.

Bu durumda, sermaye artırımına iştirak taahhütleri kapsamında pay sahipleri tarafından şirketin bankadaki hesabına yatırılan ödemeler banka tarafından sahiplerine geri verilir. Ancak, bunu temin için sermaye artırımının zamanında tescil edilmemesi nedeniyle genel kurul veya yönetim kurulu kararının geçersiz olduğunu doğrulayan bir ticaret sicil müdürlüğü yazısının bankaya sunulması gerekir (TTK, m.456/f.3, m.345/f.2).

4.7.5. Kanuna Aykırı Sermaye Artırımından Dolayı Şirket Aleyhine Fesih Davası Açılması

TTK'nın 456. maddesinin dördüncü fıkrası fesih davası ilkelelerinin sermaye artırımlarında da kıyas yolu ile uygulanmasını sağlamaktadır.

Bu çerçevede, sermayenin artırılmasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlâl edilmiş olursa, yönetim kurulunun, Ticaret Bakanlığının, ilgili alacaklının veya pay sahibinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince şirketin feshine karar verilir (TTK, m.456/f.4, m.353/f.1). Ancak, fesih davasının, sermaye artırım kararının tescil ve ilânından itibaren *üç aylık* hak düşürücü süre içinde açılması şarttır (TTK, m.456/f.4, m.353/f.4). Mahkeme davanın açıldığı tarihte gerekli önlemleri alır (TTK, m.456/f.4, m.353/f.1).

¹⁶⁵ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

Mahkeme, eksikliklerin giderilebilmesi, esas sözleşmeye veya kanuna aykırı hususların düzeltilebilmesi için şirkete süre de verilir (TTK, m.456/f.4, m.353/f.2).

Dava dilekçesine deliller ile gerekli bütün bilgiler eklenir. Yargılama aşamasında delil sunulamayacağı gibi bir davanın beklenilmesi ve bilgi getirtmesi de mahkemeden istenemez. Somut olayın haklı göstermesi halinde, mahkeme, kesin süreye bağlayarak, davacının delil sunma ve bilgi getirtme istemini de kabul edebilir. Dava, acele işlere ilişkin usule tâbîdir (TTK, m.456/f.4, m.353/f.3).

Davanın açıldığı ve kesinleşmiş olan mahkeme kararı, mahkemenin bildirim üzerine, derhal ve resen ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilân olunur. Yönetim kurulu, tescil ve ilânı yapılan hususu ayrıca internet sitesine koyar (TTK, m.456/f.4, m.353/f.5).

4.7.6. Yönetim Kurulunca Hazırlanacak Sermaye Artırım Beyanı

Sermaye artırımlarında, anonim şirket yönetim kurulu tarafından sermaye artırımının türüne (*sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırım, iç kaynaklardan sermaye artırım, şartlı sermaye artırım*) göre bir beyanın düzenlenmesi ve yönetim kurulu üyeleri tarafından imzalanması zorunludur (TTK, m.457/f.1). Beyan, bilgiyi açık, eksiksiz, doğru ve dürüst bir şekilde verme ilkesine göre hazırlanır (TTK, m.457/f.1).

Yönetim kurulu tarafından hazırlanacak bu sermaye artırım beyanında –sermaye artırımının türüne göre-;

- Nakdi sermaye konuluyorsa, artırılan kısmın tamamen taahhüt edildiği, kanun veya esas sözleşme gereğince ödenmesi gerekli tutarın ödendiği,
- Aynî sermaye konuluyor veya bir ayın devralınıyorsa bunlara verilecek karşılığın uygun olduğu ve 349'uncu maddede yer alan hususların somut olayda mevcut bulunması hâlinde bunla-

ra ilişkin açıklamalar (yani, bu tür sermayenin ve devralmanın gerekliliğine, bunların şirkete olan yararlarına ilişkin belgeli, gerekçeli ve kesin ifadeli açıklamalar),

- Devralınan aynî sermaye, aynın türü, değerlendirmenin yöntemi, isabeti ve haklılığı,
- Bir borcun takası söz konusu ise, bu borcun varlığı, geçerliliği ve takas edilebilirliği,
- Sermayeye dönüştürülen fonun veya yedek akçenin serbestçe tasarruf olunabilirliği,
- Gerekli organların ve kurumların onaylarının alındığı,
- Kanunî ve idarî gerekliliklerin yerine getirildiği,
- Rüçhan hakları sınırlandırılmış veya kaldırılmışsa bunun sebepleri, miktarı ve oranı,
- Kullanılmayan rüçhan haklarının kimlere, niçin ne fiyatla verildiği

hakkında, belgeli ve gerekçeli açıklamalar yer alır (TTK, m.457/f.2-a).

Anılan beyanda, hizmet sunanlara ve diğer kimselere ödenen ücretler ve sağlanan menfaatler hakkında da, emsalleriyle karşılaştırma yapılarak, bilgi verilir (TTK, m.457/f.2-d). Yine, beyanda, iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımının hangi kaynaklardan karşılandığı, bu kaynakların gerçekliği ve şirket malvarlığı içinde var oldukları konusunda garanti verilir (TTK, m.457/f.2-b)

Şartlı sermaye artırımına gidilmesi durumunda ise, anılan beyanda şartlı sermaye artırımının ve uygulamasının kanuna uygunluğu da ayrıca belirtilir (TTK, m.457/f.2-c).

Dikkat edileceği üzere, sermaye artırım beyannamesi, kurucular tarafından şirketin kuruluşu esnasında imzalanan “kurulucular

beyanı¹⁶⁶na paralel bir şekilde düzenlenmiştir. Nitekim, sermaye artırım beyanında, kurucular beyanına da atıfta bulunulmuştur. İkisi arasındaki fark, kuruluş ile sermaye artırım arasındaki farklardan doğmaktadır. Ancak ilkeler aynıdır¹⁶⁷.

Sermaye artırım beyanının amacı; kamuyu aydınlatarak sermayenin korunmasını sağlamak, genel olarak yolsuzlukları önlemek; sermaye artırım denetlenmesini kolaylaştırmak ve sorumluluk davalarına akışkanlık kazandırmaktır. Bu sebeple beyan, bilgiyi ve hesabı dürüst bir şekilde verme ilkesine göre, doğru ve eksiksiz olarak hazırlanır. Buradaki “bilgiyi dürüst bir şekilde verme ilkesi” ile kastedilen, şirketin hesapları ile ilgili 515. madde hükmündeki dürüst resim (true and fair view) ve 437. maddedeki dürüst hesap ilkesindeki dürüstlüktür. Yani, yetersiz, peçelenmiş, söz kalabalığına boğulmuş, gereken bilgi yerine başka konuları aktaran, “şeklen” verilen, eksik, yanıltıcı ve kötü niyetli bilgi, anılan ilkeye aykırıdır ve böyle bir beyan ticaret sicili müdürü tarafından reddedilmelidir¹⁶⁸.

¹⁶⁶ TTK'nın 349. maddesine göre, anonim şirket kurucuları tarafından, kuruluşla ilişkin bir beyan imzalanır. “Kurucular beyanı” olarak adlandırılan bu beyan, dürüst bir şekilde bilgi verme ilkesine göre, doğru ve eksiksiz olarak hazırlanır. Beyanda, aynı sermaye konuluyor, bir ayın ya da işletme devralınıyorsa, bunlara verilecek karşılığın uygunluğuna; bu tür sermayenin ve devralmanın gerekliliğine, bunların şirkete olan yararlarına ilişkin belgeli, gerekçeli ve kesin ifadeli açıklamalar yer alır. Ayrıca, şirket tarafından iktisap edilen menkul kıymetlerle, bunların iktisap fiyatları, söz konusu menkul kıymetleri çıkaranların son üç yıllık, gereğinde konsolide finansal tablolarının değerlemelerine ve çözümlenmelerine ilişkin bilgiler, şirketin yüklendiği önemli taahhütler, makina ve benzerleri malların ve herhangi bir aktif değer alımına ilişkin bağlantılar, fiyatlar, komisyonlar ile her türlü borçlar, emsalleriyle karşılaştırılarak, açıklanır (TTK, m.349/f.1).

Ayrıca, kuruculara tanınan menfaatler gerekçeleriyle beyanda yer alır. Kimlerin halka arz amacıyla ne miktarda pay taahhüt ettiği, pay taahhüdünde bulunanların birbirleri ile ilişkileri; bunlar bir şirketler topluluğuna dâhil bulunuyorlarsa, topluluk ile ilişkileri, diğer hizmet verenlere ödenen ücretler, emsalleriyle karşılaştırma yapılarak, beyanda açıklanır (TTK, m.349/f.2).

¹⁶⁷ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁶⁸ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

Sermaye artırım beyanının, bütün yönetim kurulu üyeleri tarafından hazırlanıp verilmesi ve üyelerin tamamı tarafından imzalanması gerekir. Niteliği itibarıyla beyanın imzalanmasında vekâlet mümkün değildir. Sermaye artırım beyanının yazılmasında yönetim kurulu üyeleri yardım alabilirler, ancak yardımcının varlığı kurucuların sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Yardımcının sorumlu olup olmadığı somut olayın özelliklerine göre belirlenir. Beyan (kural olarak) denetçiye verilir, onun incelemesinden sonra sicil müdürünün incelemesine sunulur ve sicil dosyasında saklanır¹⁶⁹.

Ayrıca, sermaye artırımını sadece iç kaynaklardan veya sermaye taahhüdü yoluyla ya da sermaye taahhüdü ile birlikte iç kaynaklardan yapıyorsa, “*sermayenin tamamının ödendiğinin, karşılıksız kalıp kalmadığının, şirket özvarlığının, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunun*” yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavire tespit ettirilmesi ve bu hususlara ilişkin olarak SMMM veya YMM tarafından düzenlenecek olan raporun tescil başvurusuna ilişkin diğer belgelerle birlikte ticaret sicili müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir. Dene-time tabi anonim şirketlerde bu tespitlere ilişkin raporu denetçi düzenler¹⁷⁰ (TSY, m.73/f.1.d).

4.7.7. Sermaye Artırımına Uygun Fonlar Var İken Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımına Gidilememesi

TTK’nın 462. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Bilânçoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması*

¹⁶⁹ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁷⁰ Ancak, sermaye artırımının sadece iç kaynaklardan yapılması durumunda, şirket sermayesinin özvarlık içinde korunduğunu, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğunu doğrulayan yönetim kurulunun açık ve yazılı beyanı ile genel kurul tarafından onaylanmış yıllık bilanço, bilanço tarihinin üzerinden altı aydan fazla zaman geçmiş olması halinde ise yönetim kurulu tarafından onaylanmış ara bilançonun müdürlüğe verilmesi halinde, bu rapor aranmaz (TSY, m.73/f.2).

hâlinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamaz.” hükmü yer almaktadır¹⁷¹.

Bu hüküm gereği, eğer şirket bilançosunda, sermayeye eklenabilecek fonlar var ise, öncelikle bu fonlar sermayeye dönüştürülür; yani iç kaynaklardan sermaye artırımına gidilir. Bu fonlar sermayeye ilave edilmeden, sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırımına gidilemez. TTK’nın söz konusu hükmü emredici olup, bu emredici hükme aykırılığın hukukî sonucu butlandır¹⁷².

Ancak, şirketin acilen nakdî sermayeye ihtiyaç duyması ve nakdî sermaye artırımına derhal gidilmesini gerektirir haklı sebeplerin bulunması halinde, hem mevzuatın izin verdiği fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırımına gidilmesi mümkündür (TTK, m.462/f.2).

4.7.8. Sermaye Artırımı Kapsamında Şirkete Aynî Sermaye Konulması ve Buna Değer Biçilmesi

Anonim şirkete aynî sermaye olarak konulabilecek malvarlığı unsurlarına, TTK’nın 342. maddesinde değinilmiştir. Buna göre, üzerlerinde sınırlı aynî bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurları –sermaye artırımında aynî sermaye olarak konulabilir (TTK, m.459/f.3, m.342). Buna karşılık, “*hizmet edimleri, kişisel emek, ticarî itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar*” sermaye artırımında kullanılamaz¹⁷³ (TTK, m.459/f.3, m.342).

¹⁷¹ TTK’nın 462. maddesinin üçüncü fıkrası, halka açık olan ve halka açılmak üzere SPK’ya başvuran anonim şirketlere uygulanmaz (SPKn, m.12/f.6).

¹⁷² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁷³ TTK’nın 342. maddesinin ikinci fıkrasında “128. madde hükmünün saklı olduğu” belirtilmiştir. TTK’nın 128. maddesinde ise;

Bu itibarla, eğer sermaye artırımında şirkete aynî sermaye konuluyor veya bir ayın ya da işletme devralınıyor ise, bu aylara ve işletmelere şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesi tarafından atanan bilirkişilerce değer biçilmesi gerekir (TTK, m.459/f.3, m.343).

Bilirkişi sayısı mahkeme tarafından belirlenir. Bilirkişi tarafından belirlenen değerlerin aynen esas sözleşmeye yazılmaları gerektiğinden ve taşınmazların tapuya şerh verilmeleri ve taşınmazların da tevdi edilmeleri şart olduğundan, ticaret sicili müdürü mah-

(1) Her ortak, usulüne göre düzenlenmiş ve imza edilmiş şirket sözleşmesiyle koymayı taahhüt ettiği sermayeden dolayı şirkete karşı borçludur.

(2) Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede bilirkişi tarafından belirlenen değerleriyle yer alan taşınmazlar tapuya şerh verildiği, fikrî mülkiyet hakları ile diğer değerler, varsa özel sicillerine, bu hüküm uyarınca kaydedildikleri ve taşınmazlar güvenilir bir kişiye tevdi edildikleri takdirde aynî sermaye kabul olunur. Özel sicile yapılan kayıt iyiniyeti kaldırır.

(3) Sermaye olarak taşınmaz mülkiyeti veya taşınmaz üzerinde var olan veya kurulacak olan aynî bir hakkın konulması borcunu içeren şirket sözleşmesi hükümleri, resmî şekil aranmaksızın geçerlidir.

(4) Paradan başka ekonomik bir değer veya bir taşınmazın sermaye olarak konulmasının borçlanılması hâlinde şirket, tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bunlar üzerinde malik sıfatıyla doğrudan tasarruf edebilir.

(5) Taşınmaz mülkiyetinin veya diğer aynî bir hakkın sermaye olarak konulması hâlinde, şirketin bunlar üzerinde tasarruf edebilmesi için tapu siciline tescil gereklidir.

(6) Mülkiyet ve diğer aynî hakların tapu siciline tescili istemi ile diğer sicillere yapılacak tescillerle ilgili bildirimler, ticaret sicil müdürü tarafından, ilgili sicile resen ve hemen yapılır. Şirketin tek taraflı istemde bulunabilme hakkı saklıdır.

(7) Şirket, her ortağın sermaye koyma borcunu yerine getirmesini isteyebileceği ve dava edebileceği gibi, yerine getirmede gecikme sebebiyle uğradığı zararın tazminini de isteyebilir. Tazminat istemi için ihtar şarttır. Şahıs şirketlerinde bu davayı ortaklar da açabilir.

(8) Ortaklarca, sermaye olarak konulması taahhüt edilen hakların korunması için, kurucular tarafından ortaklar aleyhine ihtiyatî tedbir istenebilir. Tedbir üzerine açılacak davalar için, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda öngörülen süre ancak şirketin tescil ve ilânı tarihinden itibaren işlemeye başlar."

hükmüne yer verilmiştir.

keme bilirkişilerince yapılmış değerlendirmeyi arar, aksi halde aynı sermayeyi kabul etmez.

Bilirkişilerce düzenlenecek değerleme raporunda, uygulanan değerleme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun seçim olduğu; sermaye olarak konulan alacakların gerçekliğinin, geçerliğinin ve 342'nci maddeye uygunluğunun belirlendiği, tahsil edilebilirlikleri ile tam değerleri; aynı olarak konulan her varlık karşılığında tahsis edilmesi gereken pay miktarı ile Türk Lirası karşılığı, tatmin edici gerekçelerle ve hesap verme ilkesinin icaplarına göre açıklanır (TTK, m.459/f.3, m.342). Bu şart, bilirkişilerin somut olay gerçeğinin icap ettirdiği uzmanlığa sahip olmaları, ayrıntılı ve karşılaştırmaları içeren açıklamalar yapmaları zorunluluğuna da işaret eder¹⁷⁴. Resmî nitelik taşıyan bu rapora, pay sahipleri ve menfaat sahipleri itiraz edebilir (TTK, m.459/f.3, m.342). Yine, rapor resmî nitelik taşıdığından, mevzuatımızdaki “resmî” evraka ilişkin hükümlere tabîdir¹⁷⁵. Mahkemenin onayladığı bilirkişi kararı kesindir.

4.7.9. Nakdî Sermaye Artırımlarında Pay Bedellerinin Ödenmesi

Sermaye artırımında şirkete nakdî sermaye konuluyorsa, artırılan sermayeyi temsil eden payların itibarî değerlerinin *en az yüzde yirmibeşi* sermaye artırımının tescilinden önce, gerisi de tescili izleyen *yirmidört ay içinde* ödenmek zorundadır (TTK, m.459/f.3, m.344). Artırılan sermayeyi temsil eden payların çıkarma (ihraç) primlerinin ise tamamı tescilden önce ödenir (TTK, m.459/f.3, m.344). Ancak, Sermaye Piyasası Kanunu'nun pay bedellerinin ödenmelerine ilişkin hükümleri saklıdır (TTK, m.459/f.3, m.344).

Nakdî ödemeler, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa bağlı bir bankada, şirket adına açılacak özel bir hesaba,

¹⁷⁴ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

¹⁷⁵ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılır. İştirak taahhüt edilen payların, kanunda veya esas sözleşmede öngörülmüş bulunan ve kanunda yazılı olandan daha yüksek olan tutarlarının ödendiği, ticaret siciline yöneltilecek bir banka mektubu ile ispatlanır. Banka, bu tutarı, sermaye artırımının tescil edildiğini bildiren bir ticaret sicil müdürlüğü yazısının sunulması üzerine, sadece şirkete öder (TTK, m.459/f.3, m.345).

Sermaye artırımının, genel kurul kararı tarihinden itibaren *üç ay içinde* tescil edilememesi durumunda ise, genel kurul kararı ve alınmışsa Bakanlık izni geçersiz hâle gelir (TTK, m.456/f.3). Bu durumda, sermaye artırımına iştirak taahhütleri kapsamında pay sahipleri tarafından şirketin bankadaki hesabına yatırılan ödemeler banka tarafından sahiplerine geri verilir. Ancak, bunu temin için sermaye artırımının zamanında tescil edilmemesi nedeniyle genel kurul veya yönetim kurulu kararının geçersiz olduğunu doğrulayan bir ticaret sicil müdürlüğü yazısının bankaya sunulması gerekir (TTK, m.456/f.3, m.345/f.2).

4.7.10. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı

ETK’da iç kaynaklardan sermaye artırımına yer verilmemiştir. TTK’da ise “İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı” kenar başlıklı 462. madde ile konu düzenlenmiştir. Anılan madde ile getirilen düzenleme, bu yönüyle, yenidir.

TTK’nın 462. maddesinin birinci fıkrasına göre;

- Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanunî yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları,
- Ve mevzuatın bilânçoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar

sermayeye dönüştürülerek sermaye iç kaynaklardan artırılabilir.

Anılan fıkra, TTK'da ve diğer mevzuatta yer alan iç kaynakları göstermekte ve mevzuattaki fonlara gönderme yapmaktadır. İçkaynaklar sınırlı sayı karakter taşımaz. TTK'da yer alan iç kaynaklar esas sözleşme ve/veya genel kurul kararıyla ayrılmış (isteğe bağlı) yedek akçeler ile kanunî yedek akçelerin serbest kısımlarıdır. Diğer mevzuatta ise fonlar söz konusudur Bunların örnekleri yeniden değerlendirme, iştirak ve taşınmaz satış hâsılatı ve enflasyon fonudur¹⁷⁶.

4.8. ANONİM ŞİRKETLERDE SERMAYENİN AZALTILMASI

Anonim şirketler, ihtiyaçları üzerinde bir sermayeye sahip olmaları nedeniyle ya da mevcut bilanço açıklarının kapatılması amacıyla sermayeyi azaltma yoluna başvurabilmektedir. Ancak, anonim şirket genel kurulu tarafından esas sermayenin azaltılmasına karar verilebilmesi için birtakım yasal yükümlülüklerin yerine getirilmiş olması gerekmektedir. Yine, Sermaye Piyasası Kurulu'nun fon çıkışı gerektirmeyen sermaye azaltım sürecine ilişkin ilke ve esasları çerçevesinde, halka açık anonim şirketlerde, bilanço açığının kapatılması amacıyla sermaye azaltımı yapabilirler. Esas sermayenin azaltılması işlemi genel kural olarak bir esas sözleşme değişikliğini gerektirmektedir. Ancak, bu özellikli bir esas sözleşme değişikliğidir. Dolayısıyla, yasanın öngördüğü yükümlülükler yerine getirilmeden, doğrudan şirket genel kurulunun alacağı karar ile sermayenin azaltılması mümkün değildir.

TTK'da esas sermayenin azaltılması, küçük ifade değişiklikleriyle ETK'daki esas sermayenin azaltılmasına dair 396 ilâ 398. madde hükümlerinin tekrar edilmesi ile düzenlenmiştir. Zira, ETK'nın 396. maddesinin ilk cümlesindeki "Bir şirket, sermayesini azaltarak azaltılan kısmın yerine geçmek üzere tamamen ödenecek yeni hisse senetleri çıkarmak niyetinde değilse umumi heyet, esas

¹⁷⁶ Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

sermayenin itibari kıymetine dair esas mukavelenin hükümlerinin değiştirilmesine karar verir” hükmüne karşılık TTK’nın 473. maddesinin birinci fıkrasında “Bir anonim şirket sermayesini azaltarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarmıyorsa, genel kurul, esas sözleşmenin gerektiği şekilde değiştirilmesini karara bağlar. Genel kurul toplantısına ilişkin çağrı ilânlarında, mektuplarda ve internet sitesi bildiriminde, sermaye azaltılmasına gidilmesinin sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağı ayrıntılı bir şekilde ve hesap verme ilkelerine uygun olarak açıklanır. Ayrıca yönetim kurulu bu hususları içeren bir raporu genel kurula sunar, genel kurulca onaylanmış rapor tescil ve ilân edilir.” denilmiştir.

Esas sermayenin azaltılması, kısaca, anonim şirketin esas sözleşmesinde yazılı olan sermayenin toplam itibari değerinin rakamsal olarak indirilmesidir. Örneğin, 5 ortaklı her biri 1.- TL itibari değere sahip 1.000.000 paydan oluşan 1.000.000.-TL esas sermayeli bir şirketin sermayesinin 750.000.- TL’ye indirilmesi sermaye azaltımıdır. Kitabımızın bu bölümünde, anonim şirketin esas sermayesinin azaltılması hususu, ETK ile karşılaştırmalı olarak, detaylı bir şekilde izah edilmiştir.

4.8.1. Şirket Sermayesinin Azaltılması Prosedürü

Esas sermayenin azaltılması, kural olarak, şirket esas sözleşmesinde değişiklik yapılmasını gerektiren bir işlemdir. Bu yönüyle, esas sermayenin azaltılması, esas sözleşme değişikliği mahiyetindedir. Ancak, TTK, esas sermayenin azaltılmasını, genel nitelik taşıyan esas sözleşme değişikliğinden farklı birtakım kurallara tabi tutmuştur. Bu kurallara aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

4.8.1.1. Sermaye Azaltımı Konusunda Genel Kurul Kararı Alınması

TTK’nın 473. maddesinin birinci fıkrasına göre, eğer azaltılacak kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni

paylar çıkarmayacak ise, şirket genel kurulu, esas sermayenin itibari kıymetine dair esas sözleşme hükümlerinin değiştirilmesine, yani esas sermayenin azaltılmasına karar verebilir. Ancak, genel kurulca bu yönde bir karar alınmadan önce;

- Genel kurul toplantısına ilişkin çağrı ilânlarında, mektuplarda ve şirket internet sitesi yükümlülüğüne tabi ise internet sitesi bildiriminde, sermaye azaltılmasına gidilmesinin sebepleri ile azaltmanın amacının ve azaltmanın ne şekilde yapılacağının ayrıntılı bir şekilde ve hesap verme ilkelerine uygun olarak açıklanması (TTK, m.473/f.1),
- Yönetim kurulunun sermaye azaltılmasına gidilmesinin sebepleri ile azaltmanın amacını ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını içeren bir raporu genel kurula sunması, genel kurulca onaylanmış bu raporun tescil ve ilân edilmesi (TTK, m.473/f.1),
- Anonim şirket yönetim kurulunun, şirket esas sermayesinin azaltılması yönünde bir karar alması (esas sermayenin neden ve ne kadar azaltılacağı, bu konuda hangi yöntemin uygulanacağı, vs.) ve şirket esas sözleşmesinin sermaye maddesini sermaye azaltımına uygun şekilde düzenlemesi,
- Sonrasında sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette var olduğunun belirlenmesi (TTK, m.473/f.2),

gerekmektedir.

Zira, sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette varlığı belirlenmiş olmadıkça genel kurul sermayenin azaltılmasına karar verilmez (TTK, m.473/f.2). Dikkat edileceği üzere, TTK’da, sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette var olduğunu kimin

tespit edeceği açıkça belirtilmemiştir. TTK'nın ilk halinde sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette var olduğunu tespit etme görevi "işlem denetçisi"ne bırakılmış, ancak 26/06/2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanun ile işlem denetimi kaldırılmıştır. Oysa, ETK'da, bu görevin, yönetim kurulunun talebi üzerine mahkeme tarafından atanan üç kişilik bir bilirkişi heyeti tarafından yerine getirilmesi öngörülmekteydi¹⁷⁷ (ETK, m.396/f.1).

Bununla birlikte, anılan boşluk 27 Ocak 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Ticaret Sicili Yönetmeliği ile getirilen bir düzenleme ile doldurulmuştur. Buna göre, sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğu, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde ise yeminli mali müşavir tarafından belirlenir¹⁷⁸ ve bu tespiti ilişkin olarak düzenlenecek rapor sermayenin azaltılmasına ilişkin tescil başvurusunda diğer belgelerle birlikte ticaret sicili müdürlüğüne verilir (TSY, m.79/f.1.ç).

Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı olarak, azaltılan miktarla aynı tutarda veya daha yüksek bir tutarda artırılmasına karar verilecek olması halinde ise; yukarıda sayılan rapora ilave olarak, sermayenin tamamının ödendiği, karşılıksız kalıp kalmadığı ve şirket özvarlığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali

¹⁷⁷ ETK'nın 396. maddesinin birinci fıkrasında "Bir şirket, sermayesini azaltarak azaltılan kısmın yerine geçmek üzere tamamen ödenecek yeni hisse senetleri çıkarmak niyetinde değilse umumi heyet, esas sermayenin itibari kıymetine dair esas mukavelenin hükümlerinin değiştirilmesine karar verir; şu kadar ki; idare meclisinin talebi üzerine mahkemece tayin edilecek üç bilirkişi tarafından verilecek müşterek bir raporla, esas sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifler mevcut olduğu tesbit edilmiş olmadıkça böyle bir karar verilemez." denilmekte idi.

¹⁷⁸ Sermaye azaltımı yapan şirketin denetime tabi olması halinde, bu rapor şirket denetçisi tarafından da düzenlenebilir (TSY, m.79/f.2).

müşavir raporu ya da denetime tabi anonim şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu ile tespit edilir ve bu rapor da diğer belgelerle birlikte ticaret sicili müdürlüğüne verilir (TSY, m.81/f.1.d).

Yönetim kurulunun raporu olmadan alınacak sermaye azaltım kararı hüküm doğurmaz. Sermayenin azaltılması sonucunda şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda şirket aktifinin bulunmadığını tespit etmesi durumunda da, sermayenin azaltılması mümkün olmaz.

Ayrıca, bir önceki bölümde de belirtildiği üzere, sermayenin azaltılması sonucunda ortaya çıkacak şirket sermayesi, hiçbir surette, TTK'nın 332. maddesi ile belirlenen asgari sermaye miktarından aşağı olamaz (TTK, m.473/f.5). Bir başka deyişle, şirket sermayesinin, esas sermaye sistemine tabi anonim şirketlerde 250.000 TL¹⁷⁹ den, kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş kapalı anonim şirketlerde ise 500.000 TL'den aşağı indirilmesi mümkün değildir¹⁸⁰.

Yönetim kurulu raporu yanında, anonim şirket yönetim kurulunun, şirket Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi şirketlerden ise, esas sözleşme değişikliği konusunda anılan Bakanlıktan izin alması da gerekir.

Bu çerçevede, Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Söz-

¹⁷⁹ 24/11/2023 tarihli ve 7887 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 332'nci maddesinin birinci fıkrasında anonim şirketler için elibin Türk Lirası olarak öngörülen en az esas sermaye tutarı ikiyüzellibin Türk Lirasına, kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş bulunan halka açık olmayan anonim şirketlerde yüzbin Türk Lirası olarak öngörülen en az başlangıç sermayesi tutarı beşyüzbin Türk Lirasına yükseltilmiştir.

¹⁸⁰ TTK'nın 332. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen bu en az sermaye tutarları Cumhurbaşkanınca artırılabilir (TTK, m.332/f.1). ETK'na göre de, esas sermaye hiç bir suretle anonim şirketler için belirlenen asgari sermaye miktarından aşağı indirilemiyor idi (ETK, m.396/f.4).

leşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Tebliğ kapsamındaki şirketler (*bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketler*) sermayenin azaltılması hususunun genel kurulda görüşülmesinden önce, aşağıda belirtilen belgelerle Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne müracaat edip izin talebinde bulunurlar (KESDİTŞT, m.6/f.2):

a) Sermaye azaltımı kaynaklı esas sözleşme değişikliğine ilişkin yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği,

b) Esas sözleşmenin değişen maddesinin/maddelerinin (sermaye maddesinin) yeni metni,

c) Esas sözleşme değişikliği diğer resmi kurumların (SPK, BDDK, EPDK, vb.) uygun görüşünü veya iznini gerektiren şirketler için uygun görüş veya izin yazısı,

d) Sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğunun belirlenmesine ilişkin yeminli mali müşavir raporu, denetime tabi şirketlerde ise denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu.

Eğer şirket Bakanlık iznine tabi değilse, böyle bir izne gerek yoktur.

Bu işlemler tamamlandıktan sonra, yönetim kurulu, şirket genel kurulunu esas sermayenin azaltılması hususunu ve şirket esas sözleşmesinde bu yönde yapılacak değişikliği görüşmek üzere, olağanüstü toplantıya –*olağan genel kurul zaten toplanacak ise,*

esas sermayenin azaltılması bu toplantının gündemine de konulup görüşülebilir- davet eder.

Bu şekilde toplanan genel kurulun, esas sermayenin azaltılması, dolayısıyla da şirket esas sözleşmesinin sermayeye ilişkin maddesinin değiştirilmesi yönünde karar alınabilmesi için, ***şirket sermayesinin en az yüzde yetmişbeşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyları*** gerekir (TTK, m.473/f.3, m.421/f.3). İlk toplantıda bu nisabın sağlanamaması üzerine yapılacak toplantılarda da aynı nisap aranır¹⁸¹.

Genel kurul kararında sermayenin azaltılmasının ne tarzda yapılacağı, yani hangi yöntemin uygulanacağı gösterilir (TTK, m.473/f.3).

4.8.1.2. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Onaylarının Alınması

Genel kurulca alınan esas sermayenin azaltılmasına ilişkin karar, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikte ise, bu karar adı geçen pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda verecekleri bir kararla onaylanmadıkça uygulanamaz (TTK, m.454/f.1). Bu nedenle, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlâl edecek nitelikteki sermaye azaltımlarında bu payların sahiplerinin onayının alınması gerekir. İmtiyazlı pay sahipleri onaylarını kendi aralarında yapacakları özel bir toplantı ile kararlaştırırlar. Bu çerçevede, anonim şirket yönetim kurulu, en geç genel kurul kararının ilân edildiği tarihten itibaren bir ay içinde özel kurulu toplantıya çağırarak zorundadır (TTK,

¹⁸¹ ETK'da ise genel kurulun esas sermayenin azaltılması yönünde karar alabilmesi şirket sermayesinin en az yarısına sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları gerekmekte idi. İlk toplantıda bu yetersayı sağlanamadığı takdirde, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabiliyor idi. İkinci toplantıda sermayenin azaltılması hususunu görüşebilmek için ise, şirket sermayesinin en az üçte birine sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması yeterli kabul ediliyordu. Her iki halde de, sermayenin azaltılması kararının, mevcut oyların çoğunluğu ile alınması gerekmekte idi (ETK, m.396/f.2, m.388/f.3-4).

m.454/f.2). Yönetim kurulunun anılan süre zarfında çağrıda bulunmaması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinden her biri yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere, *onbeş gün* içinde, bu kurulun toplantıya çağırılmasını şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden isteyebilir (**TTK, m.454/f.2**). Yönetim kurulu veya mahkeme tarafından yapılan çağrıya rağmen, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu süresi içinde toplanmaz ise, şirket genel kurulun sermayenin azaltılmasına ilişkin kararı onaylanmış sayılır. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanır ve toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar alır (**TTK, m.454/f.3**). Bu toplantı ve karar nisabına uyulmadığı takdirde, özel kurul kararı alınmamış sayılır (**TTK, m.454/f.3**).

Buna karşılık, TTK'nın 454. maddesinin dördüncü fıkrasında "Genel kurulda, imtiyazlı payların sahip veya temsilcileri, esas sözleşmenin değiştirilmesine, üçüncü fıkra da öngörülen toplantı ve karar nisabına uygun olarak olumlu oy vermişlerse ayrıca özel toplantı yapılmaz." hükmüne yer verilmiştir. Bu çerçevede, sermayenin azaltılmasına ilişkin kararın alındığı genel kurula imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğu da katılmış ve bu payların çoğunluğu genel kurul kararı yönünde olumlu oy kullanmış ise, bu kararın ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu tarafından onaylanması zorunluluğu ortadan kalkar. Bu durumda, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ayrıca toplantıya çağrılmaz ve genel kurul kararını onaylaması beklenmez.

4.8.1.3. Alacaklılara Çağrıda Bulunulması

Sermayenin azaltılması hususu, genel kurulca karara bağlandıktan sonra, yönetim kurulu, bu kararı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve aynı zamanda şirket esas sözleşmede gösterilen şekilde –örneğin; ulusal veya yerel gazete ile-, *yedişer gün arayla, üç defa ilân eder*. Eğer şirket bağımsız denetime tabi ise, bu karar

ayrıca şirketin internet sitesine konulur. İlânda, alacaklılara, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesindeki üçüncü ilândan itibaren *iki ay içinde*, alacaklarını bildirerek bunların ödenmesini veya teminat altına alınmasını isteyebilecekleri belirtilir. Şirketçe bilinen alacaklılara ayrıca çağrı mektupları gönderilir (TTK, m.474/f.1).

TTK'nın söz konusu hükmü ile ETK uygulamasında kötüye kullanılan üç ilân şartının amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi yönünde önemli bir değişiklik yapılmıştır. ETK sadece "üç defa ilan yapılması" şartı getirmiş ancak bu ilanlar arasında bir süre öngörmemiş olduğundan, uygulamada üç ilân aralıksız olarak yapılmakta, bu suretle maddenin ilâna bağladığı yarar ortadan kaldırılmakta idi. Düzenlemenin amacı olabildiğince çok alacaklının durumdan haberdar edilmesi olduğu halde, uygulamada aralıksız yapılan ilânlarla haberdar olmaları olanağı tamamen ortadan kaldırılmakta idi. TTK'da yedişer gün ara verilerek Kanunun amacına uygun düzenleme yapılmıştır¹⁸².

Ancak, eğer sermaye, zararlar sonucunda bilânçoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa, yönetim kurulunca alacaklıları çağırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçilebilir (TTK, m.474/f.2).

4.8.2. Sermayenin Azaltılması Kararının İfası

Sermaye, ancak alacaklılara verilen sürenin sona ermesinden ve beyan edilen alacakların ödenmesinden veya teminat altına alınmasından sonra azaltılabilir (TTK, m.475/f.1). Aksi hâlde, alacaklılar şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde sermayenin azaltılmasının iptali davası açabilirler (TTK, m.475/f.1). Ancak, anılan davanın, sermayenin azaltılması işleminin tescilinin ilân edilmesinden itibaren *iki yıl içinde* açılması gerekir. İki yıllık

¹⁸² Bkz. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu

dava açma süresi, hak düşürücü süredir. Teminatın yetersizliği hâlinde de yargı yolu açıktır (TTK, m.475/f.1).

Azaltma kararının uygulanabilmesi için, pay senetleri miktarının, değiştirme veya damgalama yoluyla ya da diğer bir şekilde azaltılmasının gerekli olduğu hâllerde bu husus için yapılan ihtara rağmen geri verilmeyen pay senetleri şirketçe iptal edilebilir. Yapılacak ihtarda şirkete geri verilmeyen senetlerin iptal edileceklerinin yazılması gerekir (TTK, m.475/f.2).

Pay sahiplerinin, değiştirilmek üzere şirkete geri verdikleri pay senetlerinin miktarı, karar gereğince değiştirmeye yetmezse, bu senetler iptal olunarak bunların karşılığında verilmesi gereken yeni senetler satılıp paylarına düşen miktar şirkette saklanır (TTK, m.475/f.3).

Esas sermayenin azaltılması sebebiyle kayıtlara göre doğacak defter kârı ise sadece payların yok edilmesinde kullanılabilir (TTK, m.473/f.4).

4.8.3. Sermayenin Azaltılması Kararının Tescili

Sermayenin azaltılmasına ilişkin olarak buraya kadar anlatılan yasal bütün zorunluluklar yerine getirildikten sonra, anonim şirket yönetim kurulu, işlemlerin dayanağını oluşturan belgelerle birlikte, ticaret sicili müdürlüğüne başvurarak, esas sermayenin azaltılmasına dair genel kurul kararını ve sermayenin gerçekten azaltılmış olması keyfiyetini ticaret siciline tescil ettirir. Söz konusu belgeler ibraz edilmedikçe esas sermayenin azaltılmasına dair karar ve sermayenin gerçekten azaltılmış olması keyfiyeti ticaret siciline tescil olunamaz (TTK, m.475/f.4). Görüldüğü üzere, esas sermayenin azaltılmış olması keyfiyeti, ancak bütün işlemler tamamlandıktan sonra ticaret siciline tescil edilir ve hüküm doğurur. Yoksa, şirket genel kurulunca karara bağlandıktan sonra hemen tescil ettirilip uygulamaya konulamaz.

Esas sermayenin azaltılması ile birlikte *eş zamanlı olarak sermaye artırımı yapılmaması halinde* tescil başvurusunda ticaret sicili müdürlüğüne aşağıdaki belgeler verilir¹⁸³ (TSY, m.79/f.1):

a) Esas sözleşme değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı.

b) Sermayenin azaltılmasına ilişkin yönetim kurulu raporunun onaylandığı ve sermayenin azaltılmasının ne tarzda yapılacağını gösterildiği sermaye azaltılmasına dair genel kurul kararının noter onaylı örneği.

c) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor.

ç) Sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğunun belirlenmesine ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde ise yeminli mali müşavir raporu¹⁸⁴.

d) Şirket esas sözleşmesinin değişiklikten sonraki yeni duruma uyarlanmış metni.

¹⁸³ Esas sermayenin azaltılmasında sicile aşağıdaki olgular tescil olunur (TSY, m.80/f.1):

a) Esas veya kayıtlı sermaye sisteminde sermaye azaltılmasına ilişkin genel kurul kararı.

b) Sermayenin azaltılmasına ilişkin esas sözleşme değişikliği.

c) Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor.

¹⁸⁴ Sermaye azaltımı yapan şirketin denetime tabi olması halinde bu rapor şirket denetçisi tarafından da düzenlenebilir (TSY, m.79/f.2).

e) Şirket alacaklılarına yedişer gün arayla üç defa çağrı yapıldığına dair sicil gazetesi örnekleri¹⁸⁵.

f) Alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını gösteren belge örnekleri¹⁸⁶.

Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı olarak, *azaltılan miktarla aynı tutarda veya daha yüksek bir tutarda arttırılmasına karar verilmesi halinde*, aşağıdaki belgeler de ticaret sicili müdürlüğüne verilir¹⁸⁷ (TSY, m.81):

a) Sermaye azaltılması ve arttırımının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği.

b) Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı ve aynı miktarda yapılan sermaye arttırımında arttırılan sermayenin tamamen ödendiğine; daha yüksek sermaye arttırımı yapılması halinde ise, aşan kısmın dörtte birinin de ödendiğine dair banka mektubu.

c) Sermayenin azaltılması ve arttırılmasının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin hükümleri içeren değişik esas sözleşme metni.

¹⁸⁵ Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa, yönetim kurulunca alacaklıları çağırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat alınmasından vazgeçilmiş ve buna ilişkin yönetim kurulu kararı ticaret sicili müdürlüğüne ibraz edilmiş anılan sicil gazetesi örnekleri aranmaz (TSY, m.79/f.3).

¹⁸⁶ Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa, yönetim kurulunca alacaklıları çağırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat alınmasından vazgeçilmiş ve buna ilişkin yönetim kurulu kararı ticaret sicili müdürlüğüne ibraz edilmiş anılan belge örnekleri aranmaz (TSY, m.79/f.3).

¹⁸⁷ Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması üzerine genel kurul tarafından; sermayenin karşılıksız kalan kısmının azaltılarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere tamamı ödenerek ve eş zamanlı sermaye arttırımı yoluyla sermayenin tamamlanmasına karar verildiği takdirde de, bu belgeler ticaret sicili müdürlüğüne verilir (TSY, m.80/f.2.b).

ç) Esas sözleşme değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı.

d) Sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu.

Sermayenin azaltılması ve artırılması eş zamanlı olarak tescil edilir. Yeniden yapılandırma amacıyla esas sermaye sıfıra indirilmiş ve tekrar artırılmışsa, eski payların tamamının iptal edildiği sicile tescil edilir (TSY, m.82).

4.8.4. Sermayenin Azaltılması Yöntemleri

Anonim şirketlerde esas sermayenin azaltılması; payların itibarî değerlerinin düşürülmesi ya da sayılarının azaltılması (yani payların birleştirilmesi veya yok edilmesi) suretiyle yapılabilir. Anonim şirket, aksine bir hüküm olmadıkça, bu yöntemlerden istediği herhangi birini seçerek sermaye azaltımına gidebilir. Ancak, anonim şirketin tabi olduğu özel mevzuat ile bu konuda bir sınırlamada getirilmiş olabilir. Örneğin, Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programının Uygulama Esas ve Usulleri Hakkındaki Yönetmeliğin 10. maddesine göre bankalarda sermaye azaltımı payların birleştirilmesi yoluyla yapılır¹⁸⁸. Bu yüzden bankalarda yapılan sermaye azaltımında ancak payların birleştirilmesi yöntemi uygulanabilir.

¹⁸⁸ 01/02/2002 tarih ve 24658 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programının Uygulama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde "Sermaye azaltımı, sermaye azaltımı oranına tekabül edecek miktarda hisselerin birleştirilmesi suretiyle yapılır. Değişim oranına göre eski pay senetleri yeni paylarla değiştirilir. Değiştirme işlemi, olağanüstü genel kurul toplantısı tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanır." denilmiştir.

Payların itibari değerinin düşürülmesi yönteminde şirkete ait payların sayısında herhangi bir değişiklik olmaz iken, her payın itibari değeri düşürülür, böylece sermaye azaltılmış olur. Örneğin, 1.- TL itibarî değerli 500.000 paydan oluşan 500.000.- TL sermayeli bir anonim şirkette, payların itibari değeri 1.-TL'den 50 kuruşa düşürülürse, şirket sermayesi 250.000.-TL'ye azaltılmış olur. Sermaye azaltımının bu yöntemle yapılması durumunda, pay sayısında bir değişiklik olmadığı için pay sahipleri arasındaki eşitlik de bozulmaz. Diğer bir deyişle, bu yöntem pay sahipleri arasındaki eşit işlem ilkesine uygundur. Dolayısıyla sermaye azaltımı sonucunda pay sahiplerinin oy ve kâr payı hakları ile azınlık oluşturma oranlarında herhangi bir değişiklik olmaz. Ancak, şirketin pay senetlerinin yahut payların itibari değeri 1 kuruş ise, bu yöntem uygulanamaz. Zira, hisse senetlerinin itibarî değeri, hiçbir surette bir kuruştan aşağı düşürülemez¹⁸⁹ (TTK, m.476/f.1).

Pay sayısının azaltılması yönteminin ise iki şekli vardır. Bunlar, payların birleştirilmesi veya iptal (yok) edilmesidir. **Payların birleştirilmesi yönteminde**, payların itibari değeri aynı kalır. Fakat, paylar belirli bir değişim oranına göre birleştirilerek pay sayısı azaltılır, böylece sermaye de azaltılmış olur. Değişim oranı, azaltılmış yeni sermayenin eski sermayeye oranına göre belirlenir. Örneğin sermayesi 750.000.- TL'den 250.000.-TL'ye azaltılacak bir anonim şirkette değişim oranı 1/3'tür. Böylece, 3 pay 1 payda birleştirilerek sermaye azaltılır. Ancak, bu yöntemde her zaman payların değişim oranına göre birleştirilmesi mümkün olmayabilir. Örneğin 35 payı olan bir pay sahibi 1/3 değişim oranına göre 33 payına karşılık 11 pay alırken, 2 payı açıkta kalır. Dolayısıyla payların birleştirilmesi yöntemi yoluyla yapılan sermaye azaltımı pay sahipleri arasındaki eşitliği bozar.

¹⁸⁹ Payın itibarî değeri en az bir kuruştur. Bu değer ancak birer kuruş ve katları olarak yükseltilebilir. Anılan itibarî değer Cumhurbaşkanınca yüz katına kadar artırılabilir (TTK, m.476/f.1).

Payların iptal edilmesi yönteminde de, payların itibari değeri değişmez, ancak paylardan bir kısmı iptal edilerek pay sayısı azaltılır, böylece sermaye de azaltılmış olur. Buna karşılık, sadece bazı pay sahiplerine ait payların iptal edilmesi durumunda, sermaye azaltımı sonucu ortaklar arasındaki eşitlik bozulabilir. Yani, sermaye azaltımı sonucunda pay sahiplerinin oy ve kâr payı hakları ile azınlık oluşturma oranları değişebilir. Bu nedenle de, sermaye azaltımının payların iptal edilmesi yöntemine göre yapılabilmesi için payları yok edilen pay sahiplerinin muvafakati gerekir. Ancak, bu yöntemin ortaklar arasındaki eşitliği bozmayacak şekilde uygulanması da mümkündür. Zira, sadece bazı pay sahiplerine ait payların yok edilmesi yerine tüm pay sahiplerinin payları belli bir oranda yok edilirse ortaklar arasındaki eşitlik bozulmaz. Sermaye azaltımının tüm pay sahiplerinin paylarının belli bir oranda yok edilmesi yöntemiyle yapılması halinde, ortaklar arasındaki eşitlik bozulmayacağı için, sadece bazı payların yok edilmesi yönteminin aksine, pay sahiplerinin muvafakatine gerek olmaz.

Öte yandan, TTK'nın 475. maddesinin ikinci fıkrasında "*Azaltma kararının uygulanabilmesi için, pay senetleri miktarının, değiştirme veya damgalama yoluyla ya da diğer bir şekilde azaltılmasının gerekli olduğu hâllerde bu husus için yapılan ihtarla rağmen geri verilmeyen pay senetleri şirketçe iptal edilebilir. Tebliğde şirkete geri verilmeyen senetlerin iptal edilecekleri yazılır.*" denilmiş, üçüncü fıkrasında ise "*Pay sahiplerinin, değiştirilmek üzere şirkete geri verdikleri pay senetlerinin miktarı, karar gereğince değiştirmeye yetmezse, bu senetler iptal olunarak bunların karşılığında verilmesi gereken yeni senetler satılıp paylarına düşen miktar şirkette saklanır.*" hükmüne yer verilmiştir. Bu nedenle, eğer şirket pay senedi bastırmış ise, sermaye azaltımı nedeniyle değişime tabi tutulacak pay senetlerinin şirkete iade edilmesi gerekir, aksi takdirde şirkete iade edilmeyen bu pay senetleri şirket tarafından iptal edilir.

EKLER

Ek-1: Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasına ve Toplantının Gündemine Dair Yönetim Kurulu Kararı

YÖNETİM KURULU KARARI

Tarih : .../.../2024

Sayı : 2024/....

Konu : 2023 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısına Çağrı ve Davet

Yönetim Kurulu tarafından;

Şirketimiz 2023 yılı olağan genel kurul toplantısının, aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere, 18 Mart 2024 Cuma günü saat 10:00'da, Şirket merkezinin bulunduğu adresinde yapılmasına;

1) Açılış, toplantı başkanlığının oluşturulması ve toplantı başkanlığına genel kurul toplantı tutanağını imzalama yetkisinin verilmesi.

2) 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporu ile denetçi raporunun okunması ve müzakeresi.

3) 2023 yılına ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması.

4) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri.

5) Yönetim kurulunun 2023 yılı kârına ilişkin kâr dağıtım teklifinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.

6) Şirket esas sözleşmesinin 3 ve 5'inci maddelerine dair değişikliklerinin müzakeresi ve onaylanması.

7) Yönetim kurulu üyelerine 2024 yılı içerisinde ödenecek aylık net ücret miktarının belirlenmesi.

8) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan genel kurulunun çalışma usul ve esasları hakkındaki iç yönergenin müzakeresi ve onaylanması.

9) Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi.

10) Dilekler ve Kapanış.

Toplantıya çağrının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmesine; ayrıca pay defterinde yazılı pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesine;

Finansal tabloların, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporunun, esas sözleşme tadil metninin ve genel kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin iç yönerge taslağının genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce şirket merkezinde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu
Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan
Vekili

Yönetim Kurulu
Üyesi

Ek-2: Genel Kurulun Çağrısız Olarak Toplanmasına ve Toplantının Gündemine Dair Yönetim Kurulu Kararı

YÖNETİM KURULU KARARI

Tarih : .../.../2024

Sayı : 2024/....

Konu : 2023 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı

Yönetim Kurulu tarafından;

Şirketimiz 2023 yılı olağan genel kurul toplantısının, aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere, 18 Mart 2024 Cuma günü saat 10:00'da, Şirket merkezinin bulunduğu adresinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 416'ncı maddesi uyarınca çağrısız olarak yapılmasına;

1) Açılış, toplantı başkanlığının oluşturulması ve toplantı başkanlığına genel kurul toplantı tutanağını imzalama yetkisinin verilmesi.

2) 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporu ile denetçi raporunun okunması ve müzakeresi.

3) 2023 yılına ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması.

4) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri.

5) Yönetim kurulunun 2023 yılı kârına ilişkin kâr dağıtım teklifinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.

6) Şirket esas sözleşmesinin 3 ve 5'inci maddelerine dair değişikliklerinin müzakeresi ve onaylanması.

7) Yönetim kurulu üyelerine 2024 yılı içerisinde ödenecek aylık net ücret miktarının belirlenmesi.

8) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan genel kurulunun çalışma usul ve esasları hakkındaki iç yönergenin müzakeresi ve onaylanması.

9) Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi.

10) Dilekler ve Kapanış.

Keyfiyetin toplantı gündemi ile birlikte pay defterinde yazılı pay sahiplerine bildirilmesine,

Finansal tabloların, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporunun, esas sözleşme tadil metninin ve genel kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin iç yönerge taslağının genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce şirket merkezinde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulmasına,

Genel kurul toplantısında hazır bulundurulması amacıyla Ticaret İl Müdürlüğü'nden Bakanlık Temsilcisi Talebinde bulunulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu
Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan
Vekili

Yönetim Kurulu
Üyesi

Ek-3: Genel Kurul Çağrısının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde İlan Edilmesine Dair Talep Yazısı Örneği¹⁹⁰

.....TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı:Anonim Şirketi

Adresi:

Genel Kurul Toplantısına Davet;

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunun .../.../2024 tarihli almış olduğu karara istinaden; .../.../2024 tarihinde, saat:'da, adresinde, aşağıdaki gündem maddeleri çerçevesinde 2023 yılı olağan genel kurul toplantısı gerçekleştirilecektir.

Finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetçi raporu, esas sözleşme tadil metni, genel kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin iç yönerge taslağı genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce adresinde bulunan şirket merkezinde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulacaktır.

Genel kurul toplantımıza, ortaklarımızın asaleten veya aşağıya çıkarılan vekâletname ile temsilcilerinin katılımının sağlanması hususu ilan olunur.

..... Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Başkanı

¹⁹⁰ Ticaret Sicili Müdürlükleri, yönetim kurulu karar defterinden noter onaylı yönetim kurulu kararı (genel kurulun toplantıya çağrılmasına dair) ile gündemde esas sözleşme değişikliği varsa esas sözleşme tadil metnini talep etmektedirler. Eğer gündem ve vekaletname örneklerine yönetim kurulu kararı içerisinde yer verilmemişse, bunların da ayrıca Ticaret Sicili Müdürlüğüne ibrazı gerekir.

Ek-1

**..... TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKE-
Tİ'NİN 18/03/2024 TARİHİNDE YAPILACAK OLAN 2023 YILI
OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISININ GÜNDEMİ**

- 1) Açılış, toplantı başkanlığının oluşturulması ve toplantı başkanlığına genel kurul toplantı tutanağını imzalama yetkisinin verilmesi.
- 2) 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporu raporunun okunması ve müzakeresi.
- 3) 2023 yılına ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması.
- 4) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri.
- 5) Yönetim kurulunun 2023 yılı kârına ilişkin kâr dağıtım teklifinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.
- 6) Şirket esas sözleşmesinin 3 ve 5'inci maddelerine dair değişikliklerinin müzakeresi ve onaylanması.
- 7) Yönetim kurulu üyelerine 2024 yılı içerisinde ödenecek aylık net ücret miktarının belirlenmesi.
- 8) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan genel kurulunun çalışma usul ve esasları hakkındaki iç yönergenin müzakeresi ve onaylanması.
- 9) Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi.
- 10) Dilekler ve Kapanış.

Ek-2

**..... TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI
VEKÂLETNAME ÖRNEĞİ**

Sahibi olduğumTL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak Anonim Şirketi'nin tarihinde adresinde saat de yapılacak ... yılına ait olağan genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya'yı vekil tayin ettim.

VEKALETİ VEREN

Adı Soyadı/Unvanı

Tarih ve İmza

Ek-4: Pay Sahiplerine Gönderilecek Davet Yazısı Örneği (Çağrılı Genel Kurul)

Ankara, .../.../2024

Sayın Ortağımız,

Şirketimiz 2023 yılı olağan genel kurul toplantısının, aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere, 18 Mart 2024 Cuma günü saat 10:00'da, Şirket merkezinin bulunduğu adresinde yapılmasına karar verilmiştir.

Genel kurul toplantısına ilişkin gündem ve ilan, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin tarihli ve sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Şirketimiz finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetçi raporu, esas sözleşme tadil metni ve genel kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin iç yönerge taslağı genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce adresinde bulunan şirket merkezinde ve adresindeki şubemizde siz değerli pay sahiplerinin inceleme-sine hazır bulundurulacaktır.

Genel kurulumuza bizzat katılmanızı, katılamaz iseniz noter tasdikli vekaletname veya imza sirküleriniz ile birlikte sizi temsil edecek bir kişiyi göndermenizi; vekâletnamenizi ilişikteki örneğe uygun olarak düzenlemenizi ve imzası noterce onaylanmış vekaletnamenizi (vekaletnamenizin noter tasdiksiz olması halinde noter tasdikli imza sirkülerinizi) en geç 2024 günü mesai bitimine kadar Şirket Merkezimize ibraz etmenizi rica ederiz.

Saygılarımla,

..... Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Başkanı

EKLER:

1. Genel Kurul Toplantısının Gündemi
2. Esas Sözleşme Tadil Metni
3. Genel Kurulun Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin İç Yönerge Taslağı
4. Vekaletname Örneği

Ek-1

**..... TİCARET VE SANAYİ
ANONİM ŞİRKETİ'NİN 18/03/2024 TARİHİNDE
YAPILACAK OLAN 2023 YILI OLAĞAN
GENEL KURUL TOPLANTISININ GÜNDEMİ**

- 1) Açılış, toplantı başkanlığının oluşturulması ve toplantı başkanlığına genel kurul toplantı tutanağını imzalama yetkisinin verilmesi.
- 2) 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporu raporunun okunması ve müzakeresi.
- 3) 2023 yılına ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması.
- 4) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri.
- 5) Yönetim kurulunun 2023 yılı kârına ilişkin kâr dağıtım teklifinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.
- 6) Şirket esas sözleşmesinin 3 ve 5'inci maddelerine dair değişikliklerinin müzakeresi ve onaylanması.
- 7) Yönetim kurulu üyelerine 2024 yılı içerisinde ödenecek aylık net ücret miktarının belirlenmesi.
- 8) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan genel kurulunun çalışma usul ve esasları hakkındaki iç yönergenin müzakeresi ve onaylanması.
- 9) Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi.
- 10) Dilekler ve Kapanış.

Ek-2

**..... TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI
VEKÂLETNAME ÖRNEĞİ**

Sahibi olduğum TL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak Anonim Şirketi'nin tarihinde adresinde saat de yapılacak ... yılına ait olağan genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya'yı vekil tayin ettim.

VEKALETİ VEREN

Adı Soyadı/Unvanı

Tarih ve İmza

Ek-5: Pay Sahiplerine Gönderilecek Davet Yazısı Örneği (Çağrısız Genel Kurul)

....., .../.../2024

Sayın Ortağımız,

Şirketimiz yönetim kurulu, 2023 yılı olağan genel kurul toplantısının, aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere, 15 Mart 2024 Cuma günü saat 10:00'da, Şirket genel merkezinin bulunduğu adresinde yapılmasını kararlaştırmıştır.

Şirketimiz finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetçi raporu, esas sözleşme tadil metni ve genel kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin iç yönerge taslağı genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce adresinde bulunan şirket merkezinde siz değerli pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulacaktır.

Genel kurul toplantısı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 416'ncı maddesine göre yapılacağından, genel kurulumuza bizzat katılmanızı, katılamaz iseniz noter tasdikli vekaletname veya imza sirküleriniz ile birlikte sizi temsil edecek bir kişiyi göndermenizi; vekâletnamenizi ilişikteki örneğe uygun olarak düzenlemenizi ve imzası noterce onaylanmış vekaletnamenizi (vekaletnamenizin noter tasdiksiz olması halinde noter tasdikli imza sirkülerinizi) en geç 2024 günü mesai bitimine kadar Şirket Merkezimize ibraz etmenizi rica ederiz.

Saygılarımla,

..... Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Başkanı

EKLER:

1. Olağan Genel Kurul Toplantısının Gündemi
2. Vekaletname Örneği

Ek-1

**..... TİCARET VE SANAYİ
ANONİM ŞİRKETİ'NİN 18/03/2024 TARİHİNDE
YAPILACAK OLAN 2023 YILI OLAĞAN
GENEL KURUL TOPLANTISININ GÜNDEMİ**

- 1) Açılış, toplantı başkanlığının oluşturulması ve toplantı başkanlığına genel kurul toplantı tutanağını imzalama yetkisinin verilmesi.
- 2) 2023 yılına ilişkin Yönetim Kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporu raporunun okunması ve müzakeresi.
- 3) 2023 yılına ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması.
- 4) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin 2023 yılı faaliyet ve hesaplarından dolayı ayrı ayrı ibra edilmeleri.
- 5) Yönetim kurulunun 2023 yılı kârına ilişkin kâr dağıtım teklifinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi.
- 6) Şirket esas sözleşmesinin 3 ve 5'inci maddelerine dair değişikliklerinin müzakeresi ve onaylanması.
- 7) Yönetim kurulu üyelerine 2024 yılı içerisinde ödenecek aylık net ücret miktarının belirlenmesi.
- 8) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan genel kurulunun çalışma usul ve esasları hakkındaki iç yönergenin müzakeresi ve onaylanması.
- 9) Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesi.
- 10) Dilekler ve Kapanış.

Ek-2

**..... TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI
VEKÂLETNAME ÖRNEĞİ**

Sahibi olduğumTL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak Anonim Şirketi'nin tarihinde adresinde saat de yapılacak ... yılına ait olağan genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya'yı vekil tayin ettim.

VEKALETİ VEREN

Adı Soyadı/Unvanı

Tarih ve İmza

Ek-6: Bakanlık Temsilcisi Talep Yazısı Örneği
(Yurtiçinde Yapılacak Genel Kurul Toplantıları İçin)

..... VALİLİĞİNE

(Ticaret İl Müdürlüğü)

Şirketimizin yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı tarihinde saat’da adresinde yapılacaktır. Söz konusu toplantıda Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesini arz ederiz.

Toplantının Yapılacağı İl :

MERSİS Numarası :

Şirketin Tescilli Adresi :

İletişim Numarası :

Şirketin Ticaret Unvanı

Şirket Adına İmza Atmaya Yetkili Kişinin/Kişilerin

Adı ve Soyadı

İmzası

EKLER:

- 1) Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin yönetim kurulu kararı,
- 2) Gündem,
- 3) Bakanlık temsilcisi ücretinin yatırıldığını gösterir belge.

Ek-7: Bakanlık Temsilcisi Talep Yazısı Örneği
(Yurtdışında Yapılacak Genel Kurul Toplantıları İçin)

TİCARET BAKANLIĞINA
(İç Ticaret Genel Müdürlüğü)

Şirketimizin yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı tarihinde saat’da adresinde yapılacaktır. Söz konusu toplantıda Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesini arz ederiz.

Toplantının Yapılacağı Ülke :

MERSİS Numarası :

Şirketin Tescilli Adresi :

İletişim Numarası :

Şirketin Ticaret Unvanı

Şirket Adına İmza Atmaya Yetkili Kişinin/Kişilerin

Adı ve Soyadı

İmzası

EKLER:

- 1) Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin yönetim kurulu kararı,
- 2) Gündem,
- 3) Bakanlık temsilcisi ücretinin yatırıldığını gösterir belge.

**Ek-8: Genel Kurula Katılamayacak Pay Sahipleri İçin Vekaletname
Örneği****VEKALETNAME**

Sahibi olduğumTL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak Anonim Şirketinin tarihinde adresinde saat de yapılacak yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya'yı vekil tayin ettim.

VEKALETİ VEREN

Adı Soyadı/Unvanı

Tarih ve İmza

Ek-9: Genel Kurulun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge Örneği

..... Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu İç Yönergenin amacı; Anonim Şirketi genel kurulunun çalışma esas ve usullerinin, Kanun, ilgili mevzuat ve esas sözleşme hükümleri çerçevesinde belirlenmesidir. Bu İç Yönerge, Anonim Şirketinin tüm olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu İç Yönerge, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yönetim kurulunca hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu İç Yönergede geçen;

- a) Birleşim : Genel kurulun bir günlük toplantısını,
- b) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,
- c) Oturum: Her birleşimin dinlenme, yemek arası ve benzeri nedenlerle kesilen bölümlerinden her birini,
- ç) Toplantı: Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarını,
- d) Toplantı başkanlığı: Kanunun 419 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olarak genel kurul tarafından toplantıyı yönetmek üzere seçilen toplantı başkanından, gereğinde genel kurulca seçilen toplantı başkan yardımcısından, toplantı başkanınca belirlenen tutanak yazmanından ve

toplantı başkanının gerekli görmesi halinde oy toplama memurundan oluşan kurulu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Kurulun Çalışma Usul ve Esasları

Uyulacak hükümler

MADDE 4 – (1) Toplantı, Kanunun, ilgili mevzuatın ve esas sözleşmenin genel kurula ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılır.

Toplantı yerine giriş ve hazırlıklar

MADDE 5 – (1) Toplantı yerine, yönetim kurulu tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesine kayıtlı pay sahipleri veya bunların temsilcileri, yönetim kurulu üyeleri, var ise denetçi, görevlendirilmiş ise Bakanlık temsilcisi ve toplantı başkanlığına seçilecek veya görevlendirilecek kişiler girebilir. *(Şirketin diğer yöneticileri, çalışanları, misafirler, ses ve görüntü alma teknisyenleri, basın mensupları gibi kişilerin de toplantı yerine girmesi öngörülüyorsa bu durum ayrıca İç Yönergede belirtilecektir.)*

(2) Toplantı yerine girişte, gerçek kişi pay sahipleri ile Kanunun 1527'nci maddesi uyarınca kurulan elektronik genel kurul sisteminden tayin edilen temsilcilerin kimlik göstermeleri, gerçek kişi pay sahiplerinin temsilcilerinin temsil belgeleri ile birlikte kimliklerini göstermeleri, tüzel kişi pay sahiplerinin temsilcilerinin de yetki belgelerini ibraz etmeleri ve bu suretle hazır bulunanlar listesinde kendileri için gösterilmiş yerleri imzalamaları şarttır. Söz konusu kontrol işlemleri, yönetim kurulunca veya yönetim kurulunca görevlendirilen bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesince yahut yönetim kurulunca görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından yapılır.

(3) Tüm pay sahiplerini alacak şekilde toplantı yerinin hazırlanmasına, toplantı sırasında ihtiyaç duyulacak kırtasiyenin, dokümanların, araç ve gereçlerin toplantı yerinde hazır bulundurulmasına ilişkin görevler yönetim kurulunca yerine getirilir. *(Toplantı, sesli ve görüntülü şekilde kayda alınacaksa bu husus İç Yönergede belirtilecektir)*

Toplantının açılması

MADDE 6 – (1) Toplantı şirket merkezinin bulunduğu yerde (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu durum belirtilecektir.*), önceden ilan edilmiş zamanda (*Kanunun 416'ncı maddesinde belirtilen çağrısız toplantı hükümleri saklıdır*) yönetim kurulu başkanı ya da başkan yardımcısı veya yönetim kurulu üyelerinden birisi tarafından, Kanunun 418'inci ve 421'inci maddelerinde belirtilen nisapların sağlandığının bir tutanakla tespiti üzerine açılır. (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu durum belirtilecektir.*)

Toplantı başkanlığının oluşturulması

MADDE 7- (1) Bu İç Yönergenin 6'ncı maddesi hükmü uyarınca toplantıyı açan kişinin yönetiminde öncelikle önerilen adaylar arasından genel kurulun yönetiminden sorumlu olacak pay sahibi olma zorunluluğu da bulunmayan bir başkan ve gerek görülürse başkan yardımcısı seçilir.

(2) Başkan tarafından en az bir tutanak yazmanı ve gerekli görülürse yeteri kadar oy toplama memuru görevlendirilir. (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu hususa ve tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibinin toplantı başkanlığı için öngörülen tüm görevleri tek başına yerine getirebileceğine ilişkin hususa iç yönergede yer verilir. Ayrıca elektronik genel kurul sistemini kullanan şirketler için bu konudaki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi amacıyla toplantı başkanı tarafından uzman kişiler görevlendirilebileceği de İç Yönergede belirtilir.*)

(3) Toplantı başkanlığı, toplantı tutanağını ve bu tutanağa dayanak oluşturan diğer evrakı imzalama hususunda yetkilidir.

(4) Toplantı başkanı genel kurul toplantısını yönetirken Kanuna, esas sözleşmeye ve bu İç Yönerge hükümlerine uygun hareket eder.

Toplantı başkanlığının görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Toplantı başkanlığı, başkanın yönetiminde aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

a) Toplantının ilanda gösterilen adreste yapılıp yapılmadığını ve esas sözleşmede belirtilmişse toplantı yerinin buna uygun olup olmadığını incelemek.

b) Genel kurulun toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılıp çağrılmadığını, bu çağrının, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılıp yapılmadığını, pay defterinde yazılı pay sahiplerine, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilip bildirilmediğini incelemek ve bu durumu toplantı tutanağına geçirmek.

c) Toplantı yerine giriş yetkisi olmayanların, toplantıya girip girmediklerini ve toplantı yerine girişle ilgili olarak bu İç Yönergenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan görevlerin yönetim kurulunca yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek.

ç) Genel kurulun, Kanunun 416'ncı maddesi uyarınca çağrısız toplanması halinde pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tümünün hazır bulunup bulunmadığını, toplantının bu şekilde yapılmasına itiraz olup olmadığını ve nisabın toplantı sonuna kadar korunup korunmadığını incelemek.

d) Değişikliğe gidilmiş ise değişiklikleri de içeren esas sözleşmenin, pay defterinin, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporlarının, finansal tabloların, gündemin, gündemde esas sözleşme değişikliği varsa yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısının, esas sözleşme değişikliği Ticaret Bakanlığının iznine tabi olması durumunda ise Bakanlıktan alınan izin yazısı ve eki değişiklik tasarısının, yönetim kurulu tarafından düzenlenmiş hazır bulunanlar listesinin, genel kurul erteleme üzerine toplantıya çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin erteleme tutanağının ve toplantıya ilişkin diğer gerekli belgelerin eksiksiz bir biçimde toplantı yerinde bulunup bulunmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek.

e) Hazır bulunanlar listesini imzalamak suretiyle asaleten veya temsilen genel kurula katılanların kimlik kontrolünü itiraz veya lüzum üzerine yapmak ve temsil belgelerinin doğruluğunu kontrol etmek.

f) Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin ve denetime tabi şirketlerde denetçinin toplantıda hazır olup olmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek.

g) Gündem çerçevesinde genel kurul çalışmalarını yönetmek, Kanunda belirtilen istisnalar haricinde gündem dışına çıkılmasını önlemek, toplantı düzenini sağlamak, bunun için gerekli tedbirleri almak.

ğ) Birleşimleri ve oturumları açmak, kapatmak ve toplantıyı kapatmak.

h) Müzakere edilen hususlara ilişkin karar, tasarı, tutanak, rapor, öneri ve benzeri belgeleri genel kurula okumak ya da okutmak ve bunlarla ilgili konuşmak isteyenlere söz vermek.

ı) Genel kurulca verilecek kararlara ilişkin oylama yaptırmak ve sonuçlarını bildirmek.

i) Toplantı için asgari nisabın toplantının başında, devamında ve sonunda muhafaza edilip edilmediğini, kararların Kanun ve esas sözleşmede öngörülen nisaplara uygun olarak alınıp alınmadığını gözetmek.

j) Kanunun 436'ncı maddesi uyarınca, oy hakkından yoksun olanların anılan maddede belirtilen kararlarda oy kullanmalarını önlemek, oy hakkına ve imtiyazlı oy kullanımına Kanun ve esas sözleşme uyarınca getirilen her türlü sınırlamayı gözetmek.

k) Sermayenin onda birine (*halka açık şirketlerde yirmide birine*) sahip pay sahiplerinin istemi üzerine finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların görüşülmesini, genel kurulun bu konuda karar almasına gerek olmaksızın bir ay sonra yapılacak toplantıda görüşülmek üzere ertelemek.

l) Genel kurul çalışmalarına ait tutanakların düzenlenmesini sağlamak, itirazları tutanağa geçirmek, karar ve tutanakları imzalamak, toplantıda alınan kararlara ilişkin lehte ve aleyhte kullanılan oyları hiçbir tereddüde yer vermeyecek şekilde toplantı tutanağında belirtmek.

m) Toplantı tutanağını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu, denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarını, finansal tabloları, hazır bulunanlar listesini, gündemi, önergeleri, varsa seçimlerin oy kâğıtlarını ve tutanaklarını ve toplantıyla ilgili tüm belgeleri toplantı bitiminde bir tutanakla hazır bulunan yönetim kurulu üyelerinden birine teslim etmek.

Gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemler

MADDE 9 – (1) Toplantı başkanı, genel kurula toplantı gündemini okur veya okutur. Başkan tarafından gündem maddelerinin görüşülme sırasına ilişkin bir değişiklik önerisi olup olmadığı sorulur, eğer bir öneri varsa bu durum genel kurulun onayına sunulur. Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir.

Gündem ve gündem maddelerinin görüşülmesi

MADDE 10 – (1) Olağan genel kurul gündeminde aşağıdaki hususların yer alması zorunludur:

- a) Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması.
- b) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarının ve finansal tabloların görüşülmesi.
- c) Yönetim kurulu üyeleri ile varsa denetçilerin ibraları.
- ç) Süresi dolan yönetim kurulu üyeleri ile denetime tabi şirketlerde denetçinin seçimi.
- d) Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi.
- e) Kârın kullanım şeklinin, dağıtımının ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi.
- f) Varsa esas sözleşme değişikliklerinin görüşülmesi.
- g) Gerekli görülen diğer konular.

(2) Olağanüstü genel kurul toplantısının gündemini, toplantı yapılmasını gerektiren sebepler oluşturur.

(3) Aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz:

- a) Ortakların tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.

b) Kanunun 438 inci maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.

c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.

ç) Gündemde madde bulunmasa bile yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oy çokluğuyla gündeme alınır.

(4) Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yeniden görüşülüp karara bağlanamaz.

(5) Yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple Bakanlıkça, şirket genel kurulunda görüşülmesi istenen konular gündeme konulur.

(6) Gündem, genel kurulu toplantıya çağırın tarafından belirlenir.

Toplantıda söz alma

MADDE 11 – (1) Görüşülmekte olan gündem maddesi üzerinde söz almak isteyen pay sahipleri veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkanlık söz alacak kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre bu kişilere söz hakkı verir. Kendisine söz sırası gelen kişi, toplantı yerinde bulunmuyor ise söz hakkını kaybeder. Konuşmalar, bunun için ayrılan yerden, genel kurula hitaben yapılır. Kişiler kendi aralarında konuşma sıralarını değiştirebilirler. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde, sırası gelip konuşmasını yapan bir kişi, konuşma süresi dolduğu zaman, ancak kendinden sonra konuşacak ilk kişi konuşma hakkını verdiği takdirde konuşmasını, o kişinin konuşma süresi içinde tamamlamak koşuluyla sürdürebilir. Diğer bir biçimde konuşma süresi uzatılamaz.

(2) Toplantı başkanınca, görüşülen konular hakkında açıklamada bulunmak isteyen yönetim kurulu üyeleri ile denetçiye sıraya bakılmaksızın söz verilebilir.

(3) Konuşmaların süresi, başkanın veya pay sahiplerinin önerisi üzerine, gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Bu gibi durumlarda, genel kurul, önce konuşma süresinin sınırlandırılmasının gerekip gerekmeyeceğini ve sonra da sürenin ne olacağı konularında, ayrı ayrı oylamayla karar verir.

(4) Kanunun 1527'nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin görüş ve önerilerini iletmelerine ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.

Oylama ve oy kullanma usulü

MADDE 12 – (1) Oylamaya başlamadan önce, toplantı başkanı, oylanacak konuyu genel kurula açıklar. Bir karar taslağının oylaması yapılacak ise, bu yazılı olarak saptanıp okunduktan sonra, oylamaya geçilir. Oylamaya geçileceği açıklandıktan sonra, ancak usul hakkında söz istenebilir. Bu sırada, talep etmesine rağmen kendisine söz verilmemiş pay sahibi varsa, hatırlatması ve Başkanca doğrulanması koşuluyla konuşma hakkını kullanır. Oylamaya geçildikten sonra söz verilmez.

(2) Toplantıda görüşülen konulara ilişkin oylar, el kaldırmak veya ayağa kalkmak ya da ayrı ayrı kabul veya ret denilmek suretiyle kullanılır. Bu oylar toplantı başkanlığınca sayılır. Gerektiğinde, başkanlık, oy sayımında yardımcı olmak üzere yeter sayıda kişiyi görevlendirebilir. El kaldırmayanlar, ayağa kalkmayanlar veya herhangi bir şekilde beyanda bulunmayanlar “ret” oyu vermiş sayılır ve bu oylar değerlendirmede ilgili kararın aleyhinde verilmiş kabul edilir. *(Bu maddede belirtilenler dışında oy kullanma yöntemleri öngörülüyorsa İç Yönergede belirtilecektir.)*

(3) Kanunun 1527'nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin oy kullanmalarına ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.

Toplantı tutanağının düzenlenmesi

MADDE 13 – (1) Toplantı başkanınca, pay sahiplerini veya temsilcilerini, bunların sahip oldukları payları, grupları, sayıları ve itibari değerlerini gösteren hazır bulunanlar listesi imzalanır, genel kurulda sorulan soruların ve verilen cevapların özet olarak, alınan kararların ve her bir karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayılarının tutanakta açık bir şekilde gösterilmesi ile tutanağın Kanun ve ilgili mevzuatta belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenmesi sağlanır.

(2) Genel kurul tutanağı toplantı yerinde ve toplantı sırasında daktiloyle, bilgisayarla veya okunaklı şekilde mürekkepli kalem kullanılmak suretiyle el yazısıyla düzenlenir. Tutanağın bilgisayarda yazılabilmesi için toplantı yerinde çıktıların alınmasına imkân sağlayacak bir yazıcının olması şarttır.

(3) Tutanak en az iki nüsha halinde düzenlenir ve tutanağın her sayfası, toplantı başkanlığı ile katılmış olması halinde Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

(4) Tutanakta; şirketin ticaret unvanı, toplantı tarihi ve yeri, şirketin paylarının toplam itibari değeri ve pay adedi, toplantıda asaleten ve temsil olmak üzere temsil edilen toplam pay adedi, katılmışsa Bakanlık temsilcisinin adı ve soyadı ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısı, toplantı ilanlı yapıyorsa davetin ne surette yapıldığı, ilansız yapıyorsa bunun belirtilmesi zorunludur.

(5) Toplantıda alınan kararlara ilişkin oy miktarları, hiçbir tereddütte yer vermeyecek şekilde rakamla ve yazıyla tutanakta belirtilir.

(6) Toplantıda alınan kararlara olumsuz oy veren ve bu muhalefeti tutanağa geçirtmek isteyenlerin adı, soyadı ve muhalefet gerekçeleri tutanağa yazılır.

(7) Muhalefet gerekçesinin yazılı olarak verilmesi halinde, bu yazı tutanağa eklenir. Tutanakta, muhalefeti belirten ortağın veya temsilcisinin adı, soyadı yazılır ve muhalefet yazısının ekte olduğu belirtilir. Tutanağa eklenen muhalefet yazısı toplantı başkanlığı ve katılmışsa Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

Toplantı sonunda yapılacak işlemler

MADDE 14- (1) Toplantı başkanı, toplantı sonunda tutanağının bir nüshasını ve genel kurulla ilgili diğer tüm evrakı toplantıda hazır bulunan yönetim kurulu üyelerinden birine teslim eder. Taraflar arasında düzenlenecek ayrı bir tutanakla bu durum tespit edilir.

(2) Yönetim Kurulu, toplantı tarihinden itibaren en geç on beş gün içerisinde, tutanağın noterce onaylanmış bir suretini ticaret sicili müdürlüğüne vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür.

(3) Tutanak, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerce genel kurul tarihinden itibaren en geç beş gün içerisinde internet sitesine de konulur.

(4) Toplantı başkanı ayrıca, hazır bulunanlar listesinin, gündemin ve genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını katılmış olması halinde Bakanlık temsilcisine teslim eder.

Toplantıya elektronik ortamda katılma

MADDE 15- (1) Genel kurul toplantısına Kanunun 1527'nci maddesi uyarınca elektronik ortamda katılma imkânı tanındığı durumda yönetim kurulunca ve toplantı başkanlığınca yerine getirilecek işlemler Kanunun 1527'nci maddesi ve ilgili mevzuat dikkate alınarak ifa edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler**Bakanlık temsilcisinin katılımı ve genel kurul toplantısına ilişkin belgeler**

MADDE 16 – (1) Bakanlık temsilcisinin katılımı zorunlu olan toplantılar için temsilcinin istenmesine ve bu temsilcinin görev ve yetkilerine ilişkin Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

(2) Genel kurula katılabilecekler ve hazır bulunanlar listesinin hazırlanmasında, genel kurulda kullanılacak temsil belgeleri ile toplantı tuta-

nağının düzenlenmesinde birinci fıkrada belirtilen Yönetmelik hükümlerine uyulması zorunludur.

İç Yönergede öngörülmemiş durumlar

MADDE 17 – (1) Toplantılarda, bu İç Yönergede öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde genel kurulca verilecek karar doğrultusunda hareket edilir.

İç Yönergenin kabulü ve değişiklikler

MADDE 18 – (1) Bu İç Yönerge, Anonim Şirketi genel kurulunun onayı ile yönetim kurulu tarafından yürürlüğe konulur, tescil ve ilan edilir. İç Yönergede yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

İç Yönergenin yürürlüğü

MADDE 19 – (1) Bu İç Yönerge,Anonim Şirketinin tarihli genel kurul toplantısında kabul edilmiş olup, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

AÇIKLAMALAR:

İç Yönerge, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler tarafından hazırlandığında;

1) Bu iç yönerge örneğinde yer alan; “yönetim kurulu” ibareleri, “yönetici” veya “yöneticiler” şeklinde, “anonim” ibareleri “sermayesi paylara bölünmüş komandit” şeklinde, “pay sahibi” ibareleri “ortak” şeklinde değiştirilecektir.

2) Tek pay sahipli anonim şirketler için öngörülen hükümlere ise hazırlanacak İç Yönergede yer verilmeyecektir.

Ek-10: Esas Sözleşme Tadil Metni Örneği

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
Şirketin Merkez ve Şubeleri Madde 4- Şirketin merkezi iline bağlı ilçesindedir. Şirket Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne bilgi vermek şartıyla yurt içinde yurt dışında şubeler, bürolar, satış mağazaları ve fabrikalar. Acentelikler açabilir.	Şirketin Merkezi ve Şubeleri Madde 4- Şirketin merkezi'dır. Adresidir. Adres değişikliğinde yeni adres, ticaret siciline tescil ve Türkiye ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat şirkete yapılmış sayılır. Şirket, Yönetim Kurulu kararı ile Türkiye içinde ve dışında şubeler açabilir. Ayrıca, Yönetim Kurulu kararı ile yurtiçinde ve yurtdışında temsilcilikler, muhabirlikler, ajanlıklar ve irtibat büroları gibi üniteler kurabilir.
Şirketin Süresi Madde 5- Şirketin süresi, kuruluşundan itibaren (...) yıldır. Bu süre şirket sözleşmesini değiştirmek suretiyle uzatılıp kısaltılabilir.	Şirketin Süresi Madde 5- Şirket süresiz olarak kurulmuştur.
Tahvilat Çıkarma: Madde 11) Şirket hissedarlar genel kurulunun Türk Ticaret kanununun 423. Maddesi uyarınca karar alması şartı ile tahvil çıkarabilir. Ancak çıkarabileceği toplam tahvil şirket genel kurulunca onaylanan son Bilançodaki çıkarılmış sermaye veya ödenmiş sermaye ile bilançoda görülen yedek akçelerin toplamından varsa zararların indirilmesinden sonra kalan miktarı geçemez. Çıkarılan tahviller tamamen satılmadıkça yeni tahvil çıkarılamaz.	İlga edilmiştir.

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
Yönetim Kurulu: Madde 13) Şirketin işleri ve idaresi Genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri dairesinde en fazla çoğunluk hisseye sahip kurucu üye tarafından seçilecek en az 3 üyeden oluşacak yönetim kurulu tarafından yürütülür. Türk Ticaret Kanununun 275 ve 312. maddeleri hükümleri mahfuzdur.	Yönetim Kurulu ve Süresi Madde 13- Şirketin işleri ve idaresi genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu Hükümleri çerçevesinde seçilecek (.....) üyeden oluşan bir yönetim kurulu tarafından yürütülür. Yönetim kurulu üyeleri en çok 3 yıl için seçilebilirler. Görev süresi sona eren yönetim kurulu üyeleri yeniden seçilebilirler.
Hisse Senedi Tevhidi Mecburiyeti: Madde 15) Yönetim kurulu üyeleri Türk Ticaret Kanununun 313'üncü maddesi hükümlerine uyarak şirkete garanti yerine hisse senetlerini vermek zorundadırlar.	İlga edilmiştir.
Yönetim Kurulu Toplantısı: Madde 17) Yönetim kurulu, şirket işleri ve işlemleri lüzum gösterdikçe toplanır. Ancak en az ayda iki defa toplanması gereklidir. Başkanın veya üyelerin yarısının çağırması ile yönetim kurulunun toplanması gerekir. Yönetim Kurulu Toplantıları esas itibari ile şirketin Merkezinde yapılır. Fakat üyelerden yarısından fazlasının oyu ile istisnayı olarak ve bir sene içerisinde bu esas sözleşme gereğince diğer bir yerde de toplantının yapılması mümkündür. Yönetim kurulunun bir karar verebilmesi için üyelerin yarısından bir fazlasının hazır olması şarttır. Kararlar mevcut üyelerin ekseriyetiyle verilir üyelerin yek diğerlerine niyabette oy vermeleri mümkün değildir. Oylar eşit olduğu takdirde keyfiyet gelecek toplantıya	Yönetim Kurulu Toplantıları ve Kararları Madde 17- Yönetim Kurulu ayda en az bir toplantı yapmak zorundadır. Toplantılar şirket merkezinde veya başka bir yerde yapılabilir. Yönetim Kurulu, başkan veya başkan vekilinin daveti üzerine toplanır; toplantı günü ve gündemi başkan veya başkan vekili tarafından belirlenir. Toplantı günü Yönetim Kurulu kararı ile önceden de tespit olunabilir. Üyelerden yarısının talebi halinde de Yönetim Kurulunun toplanması gerekir. Yönetim Kurulunun bir karar verebilmesi için üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanması zorunludur. Kararlar,

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
bırakılır. Onda da eşitlik olursa bahis mevzuu teklif reddedilmiş sayılır. Katip aracılığıyla muntazaman zapt olunur. Zabıtları hazır bulunan üyeler tarafından imzalanması ve karara muhalif kalanlar varsa muhalefet sebeplerin zapta yazılması ve oy sahibi tarafından imzalanması gereklidir. Türk Ticaret Kanununun 330/2 fıkrası hükmü dairesinde üyelerden bir müzakere talebinde bulunmadıkça yönetim kurulu kararları, içeriden birinin belli bir hususa dayattığı teklife diğerlerinin yazılı izinleri alınmak suretiyle de verilebilir.	toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile verilir. Yönetim kurulu kararları yazılıp imza edildikten sonra geçerlilik kazanırlar.
Yönetim Kurulunun Ücreti: Madde 18) Yönetim kurulu Başkanı ve üyelerinin ücreti genel kurulca saptanır.	Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri Madde 18- Yönetim kurulu başkan ve üyelerine, tutarı genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye ve prim ödenir.
Murakıplar: Madde 19) Genel Kurul Gerek Hissedarlar arasında gerekse dışarıda en çok üç kişi için bir veya birden fazla murakıp seçer. Bunların sayısı üçü geçemez.	İlga edilmiştir
Murakıpların Ücreti: Madde 21) Murakıpların ücreti genel kurulca saptanır.	İlga edilmiştir
Toplantılar ve Genel Kurulun Yetkileri: Madde 22- Genel Kurullar adi ve fevkalade olarak toplanırlar. adi genel kurul şirketin her hesap devresi sonundan itibaren üç ay içerisinde ve senede en az bir defa toplanırlar. Bu toplantıda Türk Ticaret Kanununun 369. maddesinde yazılı yönetim kurulu ve murakıplar tarafından verilen raporların ve şirketin bilanço, kar ve zarar hesabını	Genel Kurul Madde 22- Genel kurul, olağan ve olağanüstü olmak üzere toplanır. Olağan genel kurul toplantısının her hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde ve yılda en az bir defa yapılması zorunludur. Olağanüstü genel kurul toplantısı ise, gerektiği takdirde her zaman için yapılabilir.

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
ve kazancın dağıtılması hakkındaki tekliflerin tasdikini veya değiştirecek şekilde kabul veya reddine, Yönetim kurulu üyeleri ile murakıpların ücret ve aidatlarını, müddetleri sona ermiş olan Yönetim Kurulu üyeleri ile murakıpların tekrar seçilmeleri veya değiştirmelerine ve lüzumlu görülen sair hususlar hakkında gerekli kararlar alır.	
Toplantılarda Komiser Bulunması: Madde 25- Gerek olağan gerekse olağan üstü genel kurul toplantılarında Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü komiserinin bulunması ve toplantı zabıtlarını ilgililerle birlikte imza etmesi şarttır. Komiserin gıyabında yapılacak Genel Kurul toplantılarında alınacak kararlar ve komiserin imzasını taşımayan toplantı zabıtları geçerli değildir.	Toplantılarda Bakanlık Temsilcisi Bulundurulması Madde 25- Türk Ticaret Kanunu'nun ve ilgili mevzuatın zorunlu tuttuğu genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisi bulundurulur.
Genel Kurulun Toplantı ve Karar Nisabı: Madde 26) Şirketin tabiyetini değiştirmek veya pay sahiplerinin Taahhütlerini artırmak hususundaki kararlar için bütün pay sahiplerinin ittifakı şarttır. Şirketin mevzuu veya nevi nini değiştirilmesine tealluk eden genel kurul toplantılarında şirket sermayesinin en az üçte ikisine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda sermayenin üçte ikisi temsil edilmediği takdirde yönetim kurulu, genel kurulu usulüne uygun olarak ikinci defa toplantıya çağırabilir. İkinci toplantının yapılabilmesi için esas sermayenin yarısına malik olan pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekir. Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı hususlar dışındaki değişiklikler için yapılacak genel kurul toplantılarında şirket sermayesinin en az	Genel Kurulun Toplantı ve Karar Yetersayıları Madde 26- Genel kurul, Türk Ticaret Kanunu'nda veya bu esas sözleşmede aksine hüküm bulunan istisnâî haller hariç olmak üzere, şirket sermayesinin en az dörtte birine sahip olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin katılımı ile toplanır. İlk toplantıda bu nisap sağlanamadığı takdirde, pay sahipleri yeniden genel kurul toplantısına çağrılır. İkinci toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcileri, temsil ettikleri sermayenin miktarı ne olursa olsun, görüşme yapmaya ve karar vermeye yetkilidirler. Kararlar, toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilir. Türk Ticaret Kanunu'nda veya bu esas sözleşmede aksine hüküm bulunan istisnâî haller hariç olmak üzere, esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin en az

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
yarısına malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları gerekir. İlk toplantıda bu nisap nasıl olmadığı takdirde, 368. maddeye uyulmak suretiyle en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantıda müzakere yapabilmek için şirket sermayesinin en az üçte birine malik olan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması yeterlidir. İkinci ve üçüncü fıkralara göre toplanan genel kurulun kararları mevcut şeylerin ekseriyetiyle verilir.	yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır. Bu sağlanamadığı takdirde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantıda şirket sermayesinin en az üçte birinin temsil edilmesi gerekir. İşbu esas sözleşmede düzenlenmeyen hallerde, ilgili mevzuatın öngördüğü toplantı ve karar yetersayılarına uyulur.
Esas Sözleşme Tadili: Madde 29) Esas sözleşmede meydana gelebilecek bilimum değişikliklerin tekamül ve tatbiki Sanayi ve Ticaret Müdürlüğünün iznine bağlıdır. Bu husustaki değişiklikler usulüne uygun olarak tastik ve Ticaret Siciline tastik ettirildikten sonra ilanları tarihinden itibaren geçerli olur.	İlga edilmiştir.
Senelik Raporlar: Madde 30) Yönetim Kurulu ve Murakıp Raporları ile senelik bilançodan Genel Kurul Tutanağından ve Genel Kurulda hazır bulunan hissedarların isim ve hisseleri miktarını gösteren cetvelden üçer nüsha genel kurulun son toplantı gününden itibaren en geç bir ay içinde Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne gönderilecek veya toplantıda hazır bulunacak komisyere verilecektir.	İlga edilmiştir.
İlanlar: Madde 31) Şirkete ait ilanlar Türk Ticaret Kanununun 37. Maddesinin 4. fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla Şirket merkezinin	İlanlar Madde 31- Şirkete ait ilanlar, ilgili mevzuatın zorunlu tuttuğu hallerde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
bulunduğu yerde çıkan bir gazete ile en az yedi gün evvel yapılır. Mahallinde gazete yayınlanmadığı takdirde ilan en yakın yerdeki gazete ile yapılır. Genel Kurulun Toplantıya çağırılmasına ait ilanlar Türk Ticaret Kanununun 368. maddesi hükümleri gereğince ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere en az iki hafta evvel yapılması zorunludur. Sermayenin azaltılmasına ve tavsiyeye ait ilanlar için kanunun 397 ve 439'uncu maddeleri hükümleri dairesinde en az bir hafta ara ile üç defa ilan olunur.	ettirilir, yasal zorunluluk doğması halinde ayrıca internet sitesine konulur. İlanın internet sitesinde kalma süresi, ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak yönetim kurulu tarafından kararlaştırılır. Gerek duyulması halinde, şirkete ait ilanlar Şirket merkezinin bulunduğu yerde çıkan yerel bir gazete ile on beş gün önceden de yapılabilir. Yönetim kurulu, gerekli gördüğü hallerde veya mevzuatın zorunlu tuttuğu hallerde şirkete ait ilanları başka vasıtalarla da ilgililere duyurur. Genel kurul toplantısına çağrı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanır. Ayrıca, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. Genel kurul toplantısına çağrı, ilân ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Genel Kurulu toplantıya çağırmaya ilişkin olan ilan veya çağrı mektuplarında gündem gösterilir. Genel kurulun gündemi, genel kurulu toplantıya çağırana tarafından belirlenir. Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakerre edilemez ve karara bağlanamaz.
Kârın Dağıtımı: Madde 33) Şirketin Genel Kurul masrafları ile muhtelif amortismanlar bedelleri şirketçe ödenmesi ve ayrılması zaruri olan miktar, Yönetim Kurulu başkan ve üyelerinin ücret ve huzur hakları, Müdür.	Kârın Tespiti ve Dağıtımı Madde 33- Şirketin net dönem karı yapılmış her çeşit masrafların çıkarılmasından sonra kalan miktardır. Net dönem kârından her yıl %5 genel kanuni yedek akçe ayrılır;

ESKİ ŞEKİL	YENİ ŞEKİL
Memur ve Müstahdem ve işçi ücretleri şirketçe mukavele ve anlaşmalarla umumi ve kısmi kararlardan cirolardan ödenmesi gereken pirimler ve risturanların kazanç payları dahil bilimum masraflar şirket hesap senesinin sonunda tespit bulunan gelirlerden indirildikten sonra geriye kalan miktar safi karı teşkil eder. Bu suretle meydana gelecek karın yüzde beşi ihtiyat akçesine tahsis ve itfa edilmemiş olan hisse senetlerinin bedelleri ödenen kısmın yüzde beşi nisbetinde birinci temeddü verilmesine yetecek miktar çıkarıldıktan sonra geriye kalan kısmın yüzde onu kurucu senedi sahiplerine tevdi olunur. Bakiyenin yüzde onu geçmemek üzere bir meblağ (Genel Kurulun tasvip edeceği) Yönetim Kurulu üyelerine verilebilir. Genel Kurul bakiyenin hissedarlara tevziine karar verebileceği gibi bir kısmının veya tamamının olağan üstü ihtiyat akçesi olarak ayrılmasına da karar verebilir. Kara iştirak edenlerle ikinci temeddü hissesi olarak dağıtılan kar hissesi üzerinden Türk Ticaret Kanununun 466. maddesinin 3 numaralı bendi gereğince yüzde onu kesilerek yedek akçe ayrılması şarttır.	kalan miktarın %5'i pay sahiplerine kar payı olarak dağıtılır. Kar payı, pay sahibinin esas sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak hesaplanır. Net dönem karının geri kalan kısmı, genel kurulun tespit edeceği şekil ve surette dağıtılır. Pay sahiplerine yüzde beş oranında kar payı ödendikten sonra kardan pay alacak kişilere dağıtılacak toplam tutarın yüzde onu genel kanuni yedek akçeye eklenir. (Esas sözleşme ile yıllık karın %5'inden fazla ve ödenmiş sermayenin %20'sini aşabilecek tutarda yedek akçe ayrılması belirlenebilir. Pay sahiplerine esas sözleşme ile yüzde beşten daha yüksek bir oranda kar dağıtımı öngörülebilir. Esas sözleşme ile kar dağıtımına ilişkin farklı bir hesaplama yöntemi belirlenebilir. Esas sözleşme ile pay sahiplerine kar payı dağıtımından önce isteğe bağlı yedek akçe ayrılması öngörülebilir. Bu durumda, genel kanuni yedek akçe ile birlikte söz konusu yedek akçeler ayrılmadıkça kar dağıtımı yapılamaz. Madde 521, 511, 508/1)

Ek-11: Anonim Şirket Yıllık Faaliyet Raporu Örneği

ALTAŞ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
2023 YILI YÖNETİM KURULU YILLIK FAALİYET RAPORU

1. BÖLÜM
GENEL BİLGİLER

Hesap Dönemi	: 1/1/2023-31/12/2023
Şirketin Ticaret Unvanı	: ALTAŞ Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Ticaret Sicili Numarası	: 40100 (Kırşehir Ticaret Sicili Müdürlüğü)
İnternet Sitesi Adresi	: www.altasgida.com.tr

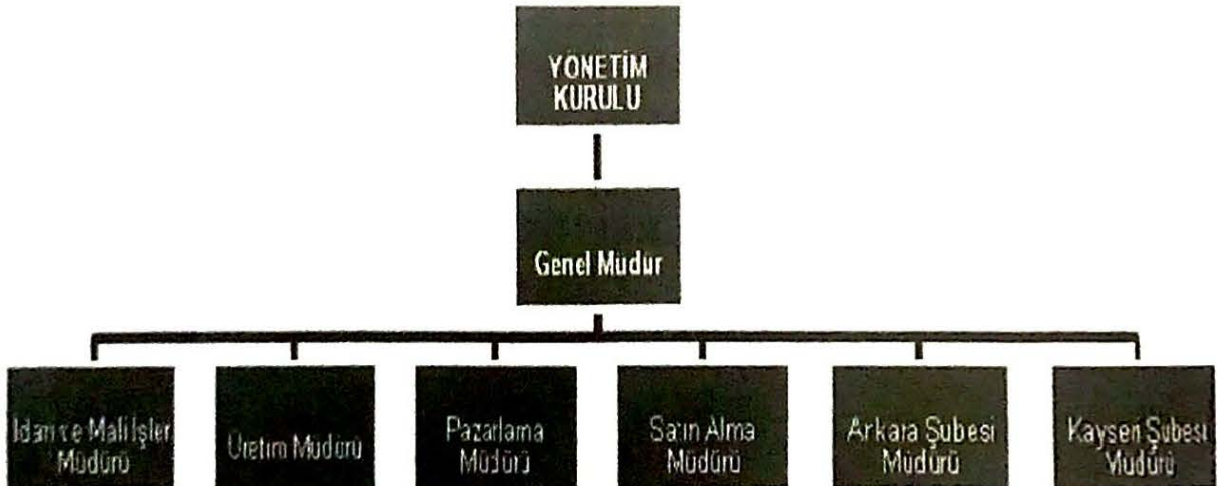
ALTAŞ Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Kırşehir Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü'nün 20 Mayıs 1991 tarihli ve 1991/125 sayılı kuruluş izin yazısı üzerine 1 Haziran 1991 tarihinde, 40100 ticaret sicil numarası ile Kırşehir Ticaret Sicili'ne tescil edilerek kurulmuş ve esas sözleşmesi 15.06.1991 gün ve 1252 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Şirket merkezi, Kırşehir ilindedir. Şirketin Ankara'da ve Kayseri'de faaliyet gösteren iki şubesi bulunmamaktadır. Şirket merkezine ve şubelerine ait iletişim bilgileri aşağıda belirtilmiştir.

İletişim Bilgileri	
MERKEZ	
Adres	Ahi Evran Sokak, Neşet Ertaş Caddesi, No: 40, KIRŞEHİR
Tel	(386) 111 11 11
Faks	(386) 111 11 12
E-Posta Adresi	info@altasgida.com.tr

Şubeler	
ANKARA ŞUBESİ	
Adres	: GİMAT Toptancılar Sitesi, B-40, Yenimahalle, ANKARA
Tel	: (312) 111 11 11
Faks	: (312) 111 11 12
E-Posta Adresi	: ankara@altasgida.com.tr
KAYSERİ ŞUBESİ	
Adres	: Şeker Mahallesi, Selçuklu Sokak, No: 40, KAYSERİ
Tel	: (352) 111 11 11
Faks	: (352) 111 11 11
E-Posta Adresi	: kayseri@altasgida.com.tr

1.a. Şirketin Organizasyon Yapısı:

Şirketimiz yönetim kuruluna bağlı bir genel müdür ve genel müdüre bağlı idari ve mali işler, üretim, pazarlama, satın alma müdürlükleri ile Ankara ve Kayseri şube müdürlüklerinden oluşmaktadır. Şirketimiz organizasyon yapısı aşağıda şema halinde gösterilmiştir.

1.b. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı:

Faaliyet raporu tarihi itibarıyla, Şirketin esas sermayesi 1.000.000.- TL'dir ve 900.000 TL'si ödenmiştir. Şirket esas sermayesi, beheri 1 TL itibarı değeri olan toplam 1.000.000 adet nama yazılı paya bölünmüştür ve işbu esas sermayenin pay sahipleri arasındaki dağılımı, pay defteri kayıtlarına uygun olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Pay Sahibi	Pay Adedi	Payların Toplam Tutarı (TL)	Pay Oranı (%)
Ömer ALTAŞ	500.000	500.000	50
Hakkı ALTAŞ	200.000	200.000	20
Hünkar ALTAŞ	50.000	50.000	5
Mirza ALTAŞ	100.000	100.000	10
Latif ALTAŞ	150.000	150.000	15
	1.000.000	1.000.000	100

Hesap dönemi içerisinde, Hakkı ALTAŞ sahibi olduğu 250.000 adet paydan 50.000 adedini Hünkar ALTAŞ'a devretmiş ve Hünkar ALTAŞ Şirketimize yeni pay sahibi olarak girmiştir. 26 Haziran 2023 tarihinde gerçekleşen pay devri aynı tarihte Şirketimizin pay defterine kaydedilmiştir.

1.c. İmtiyazlı Paylar ve Payların Oy Hakları:

Şirketimizde imtiyazlı pay bulunmamaktadır.

Şirketimizde her pay bir oy hakkı vermektedir ve pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda, paylarının toplam itibarı değeriyle orantılı olarak kullanmaktadır.

1.d. Yönetim Kurulu Hakkında Bilgiler:

Şirketimiz, genel kurul tarafından seçilen 3 kişilik bir yönetim kurulu tarafından yönetilmekte ve temsil edilmektedir.

Şirketimizin yönetim kurulu üyeleri Hakkı ALTAŞ, Mirza ALTAŞ ve Latif ALTAŞ'dır. Adıgeçen kişiler, 25 Mart 2023 tarihli olağan genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyeliklerine yeniden 3 yıl süre için seçilmiş olup, 2026 yılında yapılacak genel kurul toplantısına kadar görevlerine devam edeceklerdir.

2023 yılı başından sonuna kadar adı geçen kişiler yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmış olup, yönetim kurulu üyeliklerinde herhangi bir boşluk ve değişiklik olmamıştır.

Yönetim kurulu üyeleri arasında 25 Mart 2023 tarihinde yapılan görev dağılımı uyarınca yönetim kurulu başkanlığına Hakkı ALTAŞ, başkan vekilliğine Mirza ALTAŞ, mali işler sorumluluğuna ise Latif ALTAŞ getirilmiştir. Şirketi temsil noktasında, her bir yönetim kurulu üyesi, ayrı ayrı imzası ile münferiden yetkilidir. Bunun dışında yönetim kurulu üyeleri arasından herhangi bir komite oluşturulmamıştır.

Yönetim Kurulu Başkanı Hakkı ALTAŞ 1991 yılında Kırşehir Lisesi'nden mezun olmuştur. Çalışma hayatına, 1991 yılında yönetim kurulu başkanlık görevini sürdürmekte olduğu Altaş Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin idari ve mali işler müdürü olarak başlamıştır.

Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mirza ALTAŞ 1990 yılında Ankara Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuştur. Çalışma hayatına, 1991 yılında yönetim kurulu başkan vekilliği görevini sürdürmekte olduğu Altaş Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin üretim müdürü olarak başlamıştır.

Yönetim Kurulu üyesi Latif ALTAŞ 1985 yılında Kırşehir Gazi İlkokulu'ndan mezun olmuştur. Birçok gıda firmasında 6 yıldan fazla deneyim elde ettikten sonra, 1990 yılında yönetim kurulu üyelik görevini sürdürmekte olduğu Altaş Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin pazarlama müdürü olarak başlamıştır.

Yönetim kurulu 2023 yılı içerisinde toplam 24 kez toplanmış, üyeler toplantılara eksiksiz katılmışlardır.

1.e. Üst Düzey Yöneticiler Hakkında Bilgiler

Şirketimizde Genel Müdür olarak çalışan Mevlüt KIRICI Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü mezunu olup, iyi derecede bilgisayar kullanmakta, İngilizce ve İspanyolca bilmektedir. Mevlüt KIRICI şirketimizde çalışmaya başlamadan önce, sırasıyla (M) Gıda, (N) Gıda ve (S) Gıda Şirketlerinde üst düzey yöneticilik yapmıştır. Mevlüt KIRICI'nın görevi şirket yönetim kurulu tarafından verilen talimatları yerine getirmek ve şirketin üst düzey yönetimini sağlamaktır.

Genel Müdürümüzün ikinci derece imza yetkisi vardır. Şirket Genel Müdürümüz Mevlüt KIRICI'nın şirketimizle çıkar çatışmasına neden olabilecek nitelikte faaliyeti bulunmamaktadır.

1.f. Personel Hakkında Bilgiler

2023 Yıl sonu itibariyle şirketimizin 42 çalışanı bulunmaktadır. Çalışanlarımızın 5'i idari ve mali işler; 20'si üretim; 4'ü pazarlama; 3'ü satın alma; 5'i Ankara; 5'i de Kayseri şube müdürlüklerinde çalıştırılmaktadır.

2023 yılı içerisinde 3 kişi işten kendi isteği ile ayrılmış, 1 kişi çıkarılmış, 5 kişi de işe alınmıştır. 2023 yılı içerisinde Şirketimiz merkezinde ve şubelerinde çalışan personel sayısı, aylık bazda aşağıda gösterilmiştir:

Merkez

Şubeler

Aylar	Çalışan Sayısı	Aylar	Çalışan Sayısı
Ocak	30	Ocak	10
Şubat	32	Şubat	9
Mart	35	Mart	10
Nisan	25	Nisan	10
Mayıs	25	Mayıs	10
Haziran	35	Haziran	10
Temmuz	32	Temmuz	10
Ağustos	30	Ağustos	10
Eylül	30	Eylül	10
Ekim	32	Ekim	10
Kasım	32	Kasım	10
Aralık	32	Aralık	10

1.g. İşlem ve Rekabet Yasağı Hakkında Bilgiler:

Şirketimiz genel kurulunca yönetim kurulu başkanı ve üyelerine, şirket ile çıkar çatışmasına neden olabilecek nitelikte işlem yapabilmeleri ve rekabet edebilmeleri için TTK'nın 395 ve 396. maddeleri uyarınca izin verilmesi yönünde bir karar alınmamış; yönetim kurulu üyeleri de şirketle

herhangi bir işlem yapmamışlar, ayrıca rekabet yasağı kapsamında bir faaliyette bulunmamışlardır.

2. BÖLÜM

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR

Yönetim kurulu başkanı Hakkı ALTAŞ ile yönetim kurulu üyeleri Mirza ALTAŞ ve Latif ALTAŞ'a huzur hakkı olarak 2023 yılı içerisinde toplam 60.000.-TL ödenmiş; bunun haricinde ücret, prim, ikramiye, kâr payı gibi başkaca bir mali menfaat ödemesinde bulunulmamıştır.

Ayrıca, Hakkı ALTAŞ ile yönetim kurulu üyeleri Mirza ALTAŞ ve Latif ALTAŞ'a 2023 yılı içerisinde herhangi bir ödenek, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile ayni ve nakdi imkân, sigorta ve benzeri teminat ödemesinde bulunulmamıştır.

Şirketin Genel Müdürü Mevlüt KIRICI'ya ise ücret ve ikramiye olarak 2023 yılı içerisinde toplam 40.000 TL ödenmiş; bunun haricinde prim veya kâr payı gibi başkaca bir mali menfaat ödemesinde bulunulmamıştır. Genel Müdür Mevlüt KIRICI'ya ayrıca yıllık olarak verilen ödenek, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatların toplam tutarları ise 10.000 TL'dir.

3. BÖLÜM

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Şirket, 2023 hesap dönemi içerisinde herhangi bir araştırma ve geliştirme çalışmasında bulunmamıştır.

4. BÖLÜM

ŞİRKET FAALİYETLERİ VE FAALİYETLERE İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER

4.a. Yatırımlara İlişkin Bilgiler:

Şirketimizin pazar payının genişlemesine paralel olarak 2023 yılında yeni yatırımlara girişilmiş, Kayseri yolu üzerindeki ilk fabrika binamızın yeterli gelmemesi üzerine, Kırşehir organize sanayi bölgesinde arsa alınarak 1.500 m²'lik üretim tesisi inşaatına başlanılmış ve 6 ay içerisinde prefabrik inşaatımız tamamlanmıştır. Söz konusu arsa ve inşaatın toplam maliyeti 1.000.000 TL'dir. Tesisin biran önce faaliyete geçmesi için kuru

gıda ve ambalajlama makineleri ile tefrişat malzemelerinin alımı devam etmektedir. Söz konusu makine ve teçhizat için 500.000 TL ödenmiştir. Tesisin eksiksiz olarak faaliyete geçmesi için 200.000 TL'lik ek alım daha yapılması öngörülmektedir. 2024 yılı Nisan ayında faaliyete geçmesi öngörülen tesis yatırımımızın üretim kapasitemizi %20 arttırması öngörülmektedir.

4.b. İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim Faaliyetleri:

Şirketimizin 2023 yılına ait iş ve işlemlerinin iç kontrolü ve denetimi, 3 Mart 2023 tarihli olağan genel kurul toplantısında denetçi olarak seçilen Yılmaz YILMAZ tarafından yerine getirilmiştir. Ayrıca, yönetim kurulu üyelerimiz ve genel müdürümüz tarafından zaman zaman habersiz denetimler yapılmış, düzenlenen evrak sürekli olarak kontrol edilmiştir. Faaliyet döneminde herhangi bir usulsüzlük ve yolsuzlukla karşılaşılma-mış olduğu düşünüldüğünde, şirketin iç kontrol ve denetim sisteminin yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

4.c. İştirak Bilgileri:

Şirketimizin diğer bir şirkette iştiraki bulunmamaktadır. Şirketimizin, ayrıca, diğer şirket veya şirketlerle herhangi bir hâkimiyet ve bağlılık ilişkisi söz konusu değildir.

4.d. Şirket Tarafından İktisap Edilen Pay Bilgileri:

2023 yılı içerisinde Şirketimizin kendi paylarını iktisap veya rehin olarak kabul etmesine ilişkin herhangi bir işlem gerçekleşmemiştir.

4.e. Hesap Dönemi İçerisinde Yapılan Denetimler:

Hesap dönemi içerisinde Şirketimiz nezdinde herhangi bir özel veya kamu denetimi yapılmamıştır.

4.f. Şirket Aleyhine Açılan Davalar ve Uygulanan Yaptırımlar:

Hesap dönemi içerisinde Şirketimiz aleyhine açılan, şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikte olan bir davası bulunmamaktadır.

2023 yılında mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan bir idari veya adli yaptırım da söz konusu olmamıştır.

Buna karşılık, 2023 yılında Şirketimiz tarafından İl Özel İdaresi aleyhine dava açılmış olup, bu dava gıda üretim ruhsatı ile ilgilidir. Dava halihazırda devam etmekte olup, henüz sonuçlanmamıştır. Ayrıca, Şirketimiz tarafından toplamda 100.000 TL'lik bir alacağa ilişkin olarak Şirketimiz müşterilerinden (Z) Limited Şirketi hakkında icra takibi başlatılmış olup, anılan icra dosyasına dair işlemler halihazırda devam etmektedir.

4.g. Hedeflerin Realizasyonu ve Genel Kurul Kararlarının İfası:

Şirketimiz önceki dönem genel kurul toplantısında belirlenen hedeflerden satış ve kârlılık hedeflerine ulaşamamıştır. Bu durum 2023 yılında gıda ürünlerinin maliyetinde yaşanan artışlar ve talebin buna paralel olarak düşmesinden kaynaklanmıştır. Hedeflere ulaşamamış olmakla birlikte, 2024 yılında yurtdışı piyasalardan gelen taleplerin ihracatımızda artışa yol açacağı değerlendirilerek üretim kapasitemizi artırmaya yönelik yatırımlara girişilmiştir. 2023 yılının aksine, 2024 yılında Şirketimizin hedeflenen satış ve kâr rakamlarına ulaşacağı düşünülmektedir.

Hesap dönemi içerisinde, genel kurul kararlarının tamamı yönetim kurulumuz tarafından eksiksiz olarak yerine getirilmiştir.

4.h. Olağanüstü Genel Kurul Toplantıları:

Şirketimiz yıl içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapmamıştır.

4.i. Bağışlar, Yardımlar ve Sosyal Sorumluluk Projeleri:

Şirketimiz, 2023 yılı faaliyet döneminde Kırşehir Hacı Fatma Erdemir Anadolu Lisesi'ne bilgisayar laboratuvarı kurulması amacıyla 25.000 TL bağışta bulunmuştur. Bunun dışında bir bağış veya yardımda bulunulmamış, herhangi bir sosyal sorumluluk projesinin içerisinde yer alınmamıştır.

4.j. Bağlılık veya Hâkimiyet Durumu:

Şirketimiz şirketler topluluğuna bağlı bir şirket olmayıp, herhangi bir şirket üzerinde hâkimiyeti de söz konusu değildir.

5. BÖLÜM FİNANSAL DURUM

5.a. Finansal Durum ve Faaliyet Sonuçları:

Şirketimizin 2023 yılı sonu itibariyle bilanço ve gelir tablosu verileri aşağıda gösterilmiştir.

AYRINTILI BİLANÇO (Bin TL)	31.12.2023	31.12.2022	Artış-Azalış	%
I. DÖNEN VARLIKLAR				
A. Hazır Değerler				
1. Kasa				
2. Bankalar				
3. Diğer Hazır Değerler				
B. Menkul Kıymetler				
C. Kısa Vadeli Ticari Alacaklar				
1. Alıcılar				
2. Alacak Senetleri				
5. Alacak Reeskontu (-)				
6. Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
D. Diğer Kısa Vadeli Alacaklar				
1. Ortaklardan Alacaklar				
4. Kısa Vadeli Diğer Alacaklar				
E. Stoklar				
1. İlk Madde ve Malzeme				
2. Yarı Mamüller				
3. Ara Mamüller				
4. Mamüller				
8. Verilen Sipariş Avansları				
F. Diğer Dönen Varlıklar				
II. DURAN VARLIKLAR				
A. Uzun Vadeli Ticari Alacaklar				
3. Verilen Depozito ve Teminatlar				
B. Diğer Uzun Vadeli Alacaklar				
C. Finansal Duran Varlıklar				
3. İştirakler				
D. Maddi Duran Varlıklar				
1. Arazi ve Arsalar				
2. Yerüstü ve Yeraltı Düzenleri				
3. Binalar				
4. Makine, Tesis ve Cihazlar				
5. Taşıt Araç ve Gereçleri				
6. Döşeme ve Demirbaşlar				
7. Diğer Maddi Duran Varlıklar				
8. Birikmiş Amortismanlar (-)				
9. Yapılmakta Olan Yatırımlar				
10. Verilen Sipariş Avansları				
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar				
1. Kuruluş ve Teşkilatlanma Giderleri				

- 2. Haklar
- 3. Araştırma ve Geliştirme Giderleri
- F. Diğer Duran Varlıklar
- AKTİFTOPLAMI**

AYRINTILI BİLANÇO (Bin TL)	31.12.2023	31.12.2022	Artış-Azalış	%
I. KISA VADELİ BORÇLAR				
A. Finansal Borçlar				
1. Banka Kredileri				
2. Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri				
B. Ticari Borçlar				
1. Satıcılar				
4. Diğer Ticari Borçlar				
5. Borç Reeskontu (-)				
C. Diğer Kısa Vadeli Borçlar				
1. Ortaklara Borçlar				
5. Ödenecek Vergi, Harç ve Diğer Kesintiler				
7. Kısa Vadeli Diğer Borçlar				
D. Alınan Sipariş Avansları				
E. Borç ve Gider Karşılıkları				
1. Vergi Karşılıkları				
2. Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
II. UZUN VADELİ BORÇLAR				
A. Finansal Borçlar				
1. Banka Kredileri				
B. Ticari Borçlar				
3. Alınan Depozito ve Teminatlar				
C. Diğer Uzun Vadeli Borçlar				
D. Alınan Sipariş Avansları				
E. Borç ve Gider Karşılıkları				
1. Kıdem Tazminatı Karşılıkları				
2. Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
III. ÖZ SERMAYE				
A. Sermaye				
B. Sermaye Taahhütleri (-)				
C. Emisyon Primi				
D. Yeniden Değerleme Değer Artışı				
1. Duran Varlıklardaki Değer Artışı				
E. Yedekler				
1. Yasal Yedekler				
3. Özel Yedekler				
4. Olağanüstü Yedek				
5. Maliyet Artış Fonu				
F. Net Dönem Karı				
G. Dönem Zararı (-)				
H. Geçmiş Yıllar Zararları (-)				

PASİFTOPLAMI

AYRINTILI GELİR TABLOSU (Bin TL)	31.12.2023	31.12.2022	Artış- Azalış	%
A. Brüt Satışlar				
1 Yurtiçi Satışlar				
2 Yurtdışı Satışlar				
3 Diğer Satışlar				
B. Satışlardan İndirimler (-)				
1 Satıştan İadeler (-)				
2 Satış İskontoları (-)				
3 Diğer İndirimler (-)				
C. Net Satışlar				
D. Satışların Maliyeti (-)				
BRÜT SATIŞ KARI (ZARARI)				
E. Faaliyet Giderleri (-)				
1. Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)				
2. Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)				
3. Genel Yönetim Giderleri (-)				
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)				
F. Diğer Faaliyetlerden Gelirler ve Karlar				
1. İştiraklerden Temettü Gelirleri				
2. Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri				
3. Faiz ve Diğer Temettü Gelirleri				
4. Faaliyetle İlgili Diğer Gelirler ve Karlar				
G. Diğer Faaliyetlerden Giderler ve Zararlar (-)				
H. Finansman Giderleri (-)				
1. Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)				
2. Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)				
FAALİYET KARI (ZARARI)				
I. Olağanüstü Gelirler ve Karlar				
1. Konusu Kalmayan Karşılıklar				
2. Önceki Dönem Gelir ve Karları				
3. Diğer Olağanüstü Gelirler ve Karlar				
J. Olağanüstü Giderler ve Zararlar (-)				
1. Çalışmayan Kısım Giderleri ve Zararları (-)				
2. Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)				
3. Diğer Olağanüstü Giderler ve Zararlar (-)				
DÖNEM KARI (ZARARI)				
K. Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler (-)				
NET DÖNEM KARI (ZARARI)				

Yukarıdaki finansal tablolardan da görüleceği üzere, Şirketimiz 2023 yılı faaliyet dönemi sonu itibarıyla 50.000 TL zarar etmiştir. Önceki yıllarla kıyaslandığında, oluşan zararın 2021 ve 2022 yıllarına yakın seviyede gerçekleştiği görülmektedir. Şirketimizin güçlü özkaynak yapısı nede-

niyle, oluşan zararlar şirketimizin finansal yapısını önemli ölçüde etkileyecek bir boyutta değildir. Önceki dönemlerde alınan genel kurul kararları doğrultusunda yıl içerisinde yatırımlarımız gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında yapılan ve 2024 yılında devam ettirilecek olan yatırımlarımızın faaliyete geçmesi ile birlikte üretim kapasitemiz ve satış miktarlarımızın önemli ölçüde artacağı değerlendirilmektedir.

2023 yılında oluşan zararın altında yatan etkenlerden birisi satış hasılatındaki düşüşlerdir. Şirketimizin 2022 yılında brüt satış hasılatı 2.500.000 olarak gerçekleşmiş iken, bu rakam 2023 yılında 2.000.000 TL'ye düşmüştür. Bir başka deyişle, brüt satış hasılatımızda, bir önceki yıla kıyasla, 500.000 TL tutarında bir azalış yaşanmıştır. Bu da bir önceki yıl satış hasılatının yaklaşık olarak %20 oranında azalmış olduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca, 2022 yılında satışların maliyeti, brüt satışların yaklaşık olarak %75'ine tekabül etmekte iken, 2023 yılında satışların maliyetinin brüt satışlara oranı yaklaşık %85 olarak gerçekleşmiştir. Satışların maliyetinde yaşanan bu oransal artışa rağmen, üretimini yaptığımız gıda ürünlerine olan talebin azalması nedeniyle fiyatlarımızda bir artışa gidilememiştir.

2023 yılında şirketimizin borç/özkaynak oranı ise 0,3 olarak oldukça düşük gerçekleşmiştir. Bu şirketimizin dış borçlardan ziyade kendi kaynakları ile faaliyetlerini yürüttüğünü göstermektedir.

2023 yılı sonu itibarıyla, Şirketimizin 1.000.000 TL olan esas sermayesine karşılık, özkaynaklar toplamı 1.350.000 TL'dir. Bu yönüyle, Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi anlamında şirket sermayemizin zararlar nedeniyle karşılıksız kalması veya şirketimizin borca batık olması durumu söz konusu değildir.

5.b. Finansal Yapıya İlişkin Önlemler:

Yukarıda açıklandığı üzere, 2021 yılından 2023 yılı sonuna kadar hesap dönemi sonları itibarıyla zarar edilmiş olmakla birlikte, şirketimizin sermaye ve finansal yapısı güçlü olduğundan, önümüzdeki dönemde finansal yapının daha da güçlendirilmesine yönelik özel bir önlem düşünülmemektedir.

5.c. Kâr Dağıtım Politikası:

Şirketimiz 2023 yılında zarar ettiğinden dolayı, herhangi bir kâr dağıtım söz konusu değildir.

6. BÖLÜM

RİSKLER VE YÖNETİM KURULUMUZUN DEĞERLENDİRMESİ

6.a. Öngörülen Riskler ve Risk Yönetim Politikası:

Şirketimizin faaliyetleri ile ilgili olarak önümüzdeki dönemde önemli bir risk öngörülmemektedir.

6.b. Riskin Erken Saptanması ve Yönetimi Komitesi:

Şirketimiz bağımsız denetime tabi olmadığından ve de denetçi tarafından riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi oluşturulmasına ilişkin bir öneri getirilmediğinden, riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi oluşturulmamıştır.

6.c. İleriye Dönük Riskler:

Yeni yatırımımız sayesinde önümüzdeki dönemde üretim kapasitemizin artacağı değerlendirilmektedir. Şirketimiz önümüzdeki dönemde ihracat yoluyla satışlarını artırmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, pazar araştırması yapılacak ve ürünlerimize olan dış talep belirlenecek, ardından uygun pazarlama stratejileri kullanılarak ihracata başlanılacaktır. Bu durumun şirketimizin kârlılığını arttıracak tahmin edilmektedir. Şirketimizin dönem içerisinde yakalamış olduğu verimlilik düzeyini korumayı ve artırmayı amaçlamaktayız.

7. BÖLÜM

DİĞER HUSUSLAR

7.a. Faaliyet Yılına Sona Ermesinden Sonraki Olaylar:

Şirketimizin faaliyet yılının sona ermesinden bu yıllık faaliyet raporunun hazırlanmasına kadar geçen süre içerisinde pay sahiplerinin, alacaklıların ve diğer ilgili kişi ve kuruluşların haklarını etkileyebilecek nitelikte özel önem taşıyan bir olay meydana gelmemiştir.

7.b. Mevzuat ve Esas Sözleşme Değişiklikleri:

Şirketimizin faaliyet gösterdiği sektör itibarıyla şirket faaliyetlerini etkileyecek derecede önemli mevzuat değişikliği yapılmamıştır. Dönem içerisinde, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na uyum sağlamak adına esas sözleşme değişikliğine gidilmiştir.

7.c. Diğer Hususlar:

Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre şirketimizde zorunlu organ olarak bir denetçi (murakıp) bulundurulmakta idi. Ancak, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu denetçileri anonim şirketin zorunlu organı olmaktan çıkarmıştır. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 397. maddesine göre Bakanlar Kurulu tarafından kararlaştırılan ve 23 Ocak 2013 tarihli ve 28537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlan Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar ile de hangi sermaye şirketlerinin bağımsız denetime tabi olacağı belirlenmiştir.

Şirketimizin aktif toplamı, yıllık satış hasılatı ve çalışan sayısı belirlenen sınırların altında kalmaktadır. Bu yönüyle, şirketimizin Türk Ticaret Kanunu ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yönünden bağımsız denetim zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, 28 Mart 2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 80. maddesi ile TTK'nın 397. maddesine aşağıda belirtilen beşinci ve altıncı fıkralar eklenmiştir:

“Dördüncü fıkra kapsamı dışında kalan anonim şirketler ile 4572 sayılı Kanun kapsamındaki kooperatifler ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşları bu fıkra hükümlerine göre denetlenir. Denetime ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkra uyarınca denetim yapacak denetçilerin niteliklerine, uyacakları etik ilkelere, görev ve yetkilerine, seçilmelerine, görevden alınmalarına veya ayrılmalarına; denetimin ve denetim raporlarının içeriğine ve raporun genel kurula sunulmasına ilişkin hususlar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Kanunun denetçinin sorumluluğuna ilişkin hükümleri, bu fıkra uyarınca denetim yapacak denetçilere de kıyasen uygulanır.

Beşinci fıkra kapsamında denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayanların finansal tabloları ve yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.”

TTK'da yapılan bu değişiklik sonrasında, Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Karar kapsamına

girmeyen anonim şirketler TTK'nın 397. maddesinin beşinci fıkrasındaki denetimi yaptırmakla yükümlü kılınmıştır. TTK'nın 397. maddesinin beşinci fıkrasında, bu denetime ilişkin usul ve esaslar ile anılan denetimi yapacak denetçilerin niteliklerine, uyacakları etik ilkelere, görev ve yetkilerine, seçilmelerine, görevden alınmalarına veya ayrılmalarına; denetimin ve denetim raporlarının içeriğine ve raporun genel kurula sunulmasına ilişkin hususların Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği; TTK'nın denetçinin sorumluluğuna ilişkin hükümlerinin, bu denetimi yapacak denetçilere de kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir. Ancak, anılan Yönetmelik, Yıllık Faaliyet Raporu'nun hazırlandığı tarih itibarıyla henüz çıkmamış olduğundan ve denetçi olarak seçilecek kişilerin nitelikleri belli olmadığından genel kurulumuzun gündemine "denetçi seçimi" maddesi koymak da mümkün olmamıştır. Anılan Yönetmeliğin yayımlanması sonrasında bu denetimin niteliği açıklığa kavuşacaktır.

Pay sahiplerimizin bilgilerine saygılarımızla arz ederiz.

20 Şubat 2024

Hakkı ALTAŞ

**Yönetim Kurulu
Başkanı**

Mirza ALTAŞ

**Yönetim Kurulu
Başkan Vekili**

Latif ALTAŞ

**Yönetim Kurulu
Üyesi**

Ek-12: Yönetim Kurulu Tarafından Hazırlanacak Olan Kâr Dağıtım Teklifi Örneği

YÖNETİM KURULU KÂR DAĞITIM TEKLİFİ

Şirketimiz finansal tablolarına göre 2023 yılı faaliyetleri sonucunda TL vergi sonrası net kâr elde etmiştir.

Şirketimiz Yönetim Kurulu, dönem kârından geçmiş yıl zararları, Türk Ticaret Kanunu'na göre pay sahiplerine ödenmesi gereken I. temettü ile ayrılması gereken yedek akçeler ile düşüldükten sonra ulaşılan dağıtılabilir dönem karının, şirketimizin büyüme politikaları doğrultusunda dağıtılmayarak Kâr Dağıtım Tablosuna uygun şekilde "Olağanüstü Yedek" olarak şirket bünyesinde tutulmasına ilişkin önerinin Genel Kurula teklif edilmesine karar vermiştir.

Olağan Genel Kurul'un onayına sunulacak 2023 yılı kar dağıtım tablosu aşağıda sunulmaktadır.

..... SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ SERMAYE VE YASAL YEDEK AKÇE BİLGİLERİ (TL)	
1. Esas/Kayıtlı Sermaye	
2. Ödenmiş/Çıkarılmış Sermaye	
3. Toplam Yasal Yedek Akçe	

..... SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ YILI KÂR DAĞITIM TABLOSU (TL)	
A) DÖNEM KÂRINI DAĞITIMI	
1. DÖNEM KÂRI	
2) ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)	
- Kurumlar Vergisi	
- Gelir Vergisi	
DÖNEM NET KÂRI	
3) GEÇMİŞ DÖNEMLER ZARARI (-)	
4) I. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)	

**..... SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ YILI KÂR DAĞITIM
TABLOSU (TL)**

5) İŞLETMEDE BIRAKILAN VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)	
DAĞITILABİLİR DÖNEM NET KÂRI	
6) ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)	
- Adi Pay Senedi Sahiplerine	
- İmtiyazlı Pay Senedi Sahiplerine	
7) PERSONELE TEMETTÜ (-)	
8) YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)	
9) ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ (-)	
- Adi Pay Senedi Sahiplerine	
- İmtiyazlı Pay Senedi Sahiplerine	
10) II. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)	
11) STATÜ YEDEKLERİ	
12) OLAĞANDIŞI YEDEKLER (DAĞITILMAMIŞ KÂRLAR)	
13) DİĞER YEDEKLER	
14) ÖZEL FONLAR	
B) YEDEKLERDEN DAĞITIM	
1) DAĞITILAN YEDEKLER	
2) II. TERTİP YASAL YEDEKLER (-)	
3) ORTAKLARA PAY (-)	
- Adi Pay Senedi Sahiplerine	
- İmtiyazlı Pay Senedi Sahiplerine	
4) PERSONELE PAY (-)	
5) YÖNETİM KURULUNA PAY (-)	
C) HİSSE BAŞINA KÂR	
- Adi Pay Senedi Sahiplerine	
- İmtiyazlı Pay Senedi Sahiplerine	
D) HİSSE BAŞINA TEMETTÜ	
- Adi Pay Senedi Sahiplerine	
- İmtiyazlı Pay Senedi Sahiplerine	

Ek-13: Hazır Bulunanlar Listesi Örneği

..... ANONİM ŞİRKETİNİN .../.../..... TARİHİNDE YAPILAN YILINA AİT OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISIN-
DA HAZIR BULUNANLAR LİSTESİ

PAY SAHİBİ- NİN ADI/SOYADI/ UNVANI	KİMLİK/ VERGİ KİMLİK/ MERSİS NUMARASI	UYRUĞU	ADRESİ	PAYLARIN TOPLAM İTİBARİ DEĞERİ (TL)	PAYLARIN EDİNİM ŞEKLİ VE TARİHİ	KATILIM ŞEKLİ	TEMSİLCİ TÜRÜ	TEMSİLCİNİN AD/SOYAD/ UNVANI	TEMSİLCİNİN KİMLİK NUMARASI	İMZA
					Borsa Dışı	Asaleten				
						Temsilen	Vekaleten			

ŞİRKETİN SERMAYESİ VE PAYLARIN TOPLAM İTİBARİ DEĞERİ: 1.000.000 TL

ASGARİ TOPLANTI NİSABI: % 25

MEVCUT TOPLANTI NİSABI: % 100

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

TOPLANTI BAŞKANI

Hazır Bulunanlar Listesinde Gösterilen Ortaklık ve Sermaye Yapısı Şirketin Pay Defterine ve
Kayıtlarına Uygundur.

TUTANAK YAZMANI

OY TOPLAMA MEMURU

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Toplantıda Hazır Bulunan Yönetim Kurulu Başkanı/ Üyesi :

Toplantıda Hazır Bulunan Denetçi :

Ek-14: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği (Çağrılı Genel Kurul)

..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN

18 MART 2024 TARİHİNDE YAPILAN 2023 YILI OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI

..... Anonim Şirketi'nin 2023 yılına ait olağan genel kurul toplantısı 18/03/2024 tarihinde, saat ... : de, adresinde, Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarihli ve sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi'ın gözetiminde yapılmıştır.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin tarihli ve sayılı nüshasında ilân edilmek suretiyle ve ayrıca nama yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektupla, toplantı gün ve gündeminin bildirilmesi suretiyle süresi içinde yapılmıştır. Hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan, 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten; toplam itibari değeri 200.000 TL (İkiyüzbin Türk Lirası) olan, 200.000 (ikiyüzbin) payın da vekaleten olmak üzere 1.000.000 TL'lik sermayeye karşılık 1.000.000 adet payın (%100) toplantıda temsil edildiği ve böylece gerek Kanun gerekse esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçilmiştir.

1- Toplantı başkanlığınanın seçilmesine oybirliğiyle /..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Toplantı Başkanının teklifi üzerine oy toplama memurluğuna'nın, tutanak yazmanlığına'nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Genel kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.

Genel kurul toplantı başkanı, genel kurul toplantı tutanağının pay sahipleri adına Toplantı Başkanlığı tarafından imzalanmasını, bununla yetinilmesi hususunu oylamaya sundu. Toplantı Başkanlığının toplantı tutanağını müştereken imzaya yetkili kılınmaları ve bununla yetinilmesi hususu oybirliği ile.....olumsuz oya karşılık..... oyla kabul edildi.

Genel kurul toplantı başkanı gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yönteminin kullanılacağını belirtti ve gündemin diğer maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- 2023 yılına ilişkin yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu yönetim kurulu üyesi tarafından okundu ve müzakere edildi. 2023 yılı denetim kurulu raporu denetçi tarafından okundu ve müzakere edildi.

3- 2023 yılı bilânçosu ve gelir tablosu (kâr/zarar hesapları) okundu ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda, 2023 yılı bilânçosu ve kâr/zarar hesapları oybirliğiyle/....olumsuz oya karşılık oyla tasdik edildi.

4- Yapılan oylama sonucunda yönetim kurulu üyeleri oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla ibra edildiler (yönetim kurulu üyeleri kendi ibralarına ilişkin kararda oy kullanmamışlardır). Yapılan oylama sonucunda, denetçiler oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla ibra edildiler.

5- 2023 yılında elde edilen Şirket kârına ilişkin olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kâr dağıtım teklifi okunup müzakere edildi, yönetim kurulunun kâr dağıtım teklifinin aynen kabul edilmesine oybirliğiyle karar verildi.

6- Gündemin altıncı maddesi gereğince, Yönetim Kurulu'nca teklif edilen esas sözleşme değişikliklerinin görüşülmesine geçildi. Şirket esas sözleşmesinin 1 ilâ 16'ncı maddelerine ilişkin tadillerin yapılmasına, esas sözleşmeye 17 ilâ 20'nci maddelerin ilave edilmesine, yapılan bu esas sözleşme değişikliği sonrasında şirket esas sözleşmesinin yeni halinin genel kurul toplantı tutanağı ekindeki şekilde olmasına oybirliğiyle karar verildi.

7- 2024 yılında yönetim kurulu başkanına aylık net TL, yönetim kurulu üyelerinin her birine aylık net TL ücret ödenmesine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi.

8- Yönetim kurulu tarafından hazırlanan Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma usul ve Esasları Hakkında İç Yönerge okunup müzakere edildi ve onaylanmasına oybirliğiyle/.....olumsuz oya karşılık..... oyla karar verildi.

9- Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddeleri gereğince izin verilmesine oybirliğiyle/.....olumsuz oya karşılık..... oyla karar

10- Gündemin dilekler kısmında 2023 hesap döneminde alınan sonuçlardan dolayı yönetim kuruluna teşekkür edildi ve 2024 yılında başarılar temennisinde bulunuldu. Genel kurul toplantı başkanı iyi dilek ve temennilerde bulunarak toplantıya son verdi.

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

TOPLANTI BAŞKANI

OY TOPLAMA MEMURU

TUTANAK YAZMANI

Ek-15: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği (Çağrısız Genel Kurul)

..... TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 18/03/2024 TARİHİNDE YAPILAN 2023 YILI OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI

..... Anonim Şirketi'nin 2023 yılına ait olağan genel kurul toplantısı 18/03/2024 tarihinde, saat ... : de, adresinde, Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarihli ve sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi'ın gözetiminde yapılmıştır.

Hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten; toplam itibari değeri 200.000 TL (İkiyüzbin Türk Lirası) olan, 200.000 (ikiyüzbin) payın da vekaleten olmak üzere 1.000.000 TL'lik sermayeye karşılık 1.000.000 adet payın (%100) toplantıda temsil edildiğinin ve böylece 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 416'ncı maddesi gereği bütün payların sahiplerinin hazır bulunduğu ve aralarından hiçbirinin toplantının çağrısız olarak yapılmasına itiraz etmediğinin anlaşılması üzerine toplantı yönetim kurulu başkanı tarafından açılmıştır. Yönetim kurulu başkanı, çağrısız olarak toplanan genel kurulun gündeminin ortaklara gönderilen 2024 tarihli davet yazısındaki maddelerden oluşacağını belirtmiştir.

Toplantıya katılan pay sahiplerine, toplantının çağrısız olarak yapılmasına ve gündeme ilişkin bir itirazlarının olup olmadığı sorulmuştur. Bir itirazın olmadığı anlaşılmış ve toplantı gündeminin görüşülmesine geçilmiştir.

1- Toplantı başkanlığınanın seçilmesine oybirliğiyle /..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Toplantı Başkanının teklifi üzerine oy toplama memurluğuna'nın, tutanak yazmanlı-

ğına’nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Genel kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.

Genel kurul toplantı başkanı gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yönteminin kullanılacağını belirtti ve gündemin diğer maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- 2023 yılına ilişkin yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu yönetim kurulu başkan vekili tarafından okundu ve müzakere edildi. 2023 yılı denetim kurulu raporu denetçi tarafından okundu ve müzakere edildi.

3- 2023 yılı bilânçosu ve gelir tablosu (kâr/zarar hesapları) yönetim kurulu üyesi tarafından okundu ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda, 2023 yılı bilânçosu ve kâr/zarar hesapları oybirliğiyle tasdik edildi.

4- Yapılan oylama sonucunda yönetim kurulu üyeleri oyla ve oybirliğiyle ibra edildiler (yönetim kurulu üyeleri kendi ibralarına ilişkin kararda oy kullanmamışlardır). Yapılan oylama sonucunda, denetçiler oybirliğiyle ibra edildiler.

5- 2023 yılında elde edilen Şirket kârına ilişkin olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kâr dağıtım teklifi okunup müzakere edildi, yönetim kurulunun kâr dağıtım teklifinin aynen kabul edilmesine oybirliğiyle karar verildi.

6- Gündemin altıncı maddesi gereğince, Yönetim Kurulu’nca teklif edilen esas sözleşme değişikliklerinin görüşülmesine geçildi. Şirket esas sözleşmesinin 8, 9, 11 ve 16’ncı maddelerine ilişkin tadillerin yapılmasına yapılan bu esas sözleşme değişikliği sonrasında şirket esas sözleşmesinin yeni halinin genel kurul toplantı tutanağı ekindeki şekilde olmasına oybirliğiyle karar verildi.

7 – 2024 yılında yönetim kurulu üyelerinin her birine aylık net TL ücret ödenmesine oybirliğiyle karar verildi.

8 - Yönetim kurulu tarafından hazırlanan Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında İç Yönerge okunup müzakere edildi ve onaylanmasına oybirliğiyle karar verildi.

9- Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri gereğince izin verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

10- Gündemin dilekler kısmında 2023 hesap döneminde alınan sonuçlardan dolayı yönetim kuruluna teşekkür edildi ve 2024 yılında başarılar temennisinde bulunuldu. Genel kurul toplantı başkanı iyi dilek ve temennilerde bulunarak toplantıya son verdi.

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

TOPLANTI BAŞKANI

OY TOPLAMA MEMURU

TUTANAK YAZMANI

**Ek-16: Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği
(Bakanlık Temsilcisi Bulundurulması Zorunlu Olmayan Genel Kurul)**

**..... TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN
18/03/2024 TARİHİNDE YAPILAN 2023 YILI OLAĞAN
GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI**

..... Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 2021 yılına ait olağan genel kurul toplantısı 18/03/2024 tarihinde, saat ... : de, adresinde yapılmıştır. Şirketimiz 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 333'üncü maddesi kapsamında olmadığından ve genel kurulun gündeminde 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 32'nci maddesinin 1/a bendinde sayılan konular bulunmadığından toplantıya Bakanlık Temsilcisi davet edilmemiştir.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin tarih ve sayılı nüshasında ilân edilmek suretiyle ve ayrıca nama yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektupla, toplantı gün ve gündeminin bildirilmesi suretiyle süresi içinde yapılmıştır. Hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan, 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten; toplam itibari değeri 200.000 TL (İkiyüzbin Türk Lirası) olan, 200.000 (ikiyüzbin) payın da vekaleten olmak üzere 1.000.000 TL'lik sermayeye karşılık gelen 1.000.000 adet payın (%100) toplantıda temsil edildiği ve böylece gerek Kanun gerekse esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçilmiştir.

1- Toplantı başkanlığına nın seçilmesine oybirliğiyle /..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Toplantı Başkanının teklifi üzerine oy toplama memurluğuna'nın, tutanak yazmanlığına'nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Genel kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.

Genel kurul toplantı başkanı, genel kurul toplantı tutanağının pay sahipleri adına Toplantı Başkanlığı tarafından imzalanmasını, bununla yetinilmesi hususunu oylamaya sundu. Toplantı Başkanlığının toplantı tutanağını müştereken imzaya yetkili kılınmaları ve bununla yetinilmesi hususu oybirliği ile.....olumsuz oya karşılık..... oyla kabul edildi.

Genel kurul toplantı başkanı gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yönteminin kullanılacağını belirtti ve gündemin diğer maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- 2023 yılına ilişkin yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu yönetim kurulu üyesi tarafından okundu ve müzakere edildi.

3- 2023 yılına ilişkin denetim raporu denetçi tarafından okundu ve müzakere edildi.

4- 2023 yılı bilânçosu ve gelir tablosu (kâr/zarar hesapları) okundu ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda, 2023 yılı bilânçosu ve kâr/zarar hesapları oybirliğiyle/....olumsuz oya karşılık oyla tasdik edildi.

5- Yapılan oylama sonucunda yönetim kurulu üyeleri oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla ibra edildiler (yönetim kurulu üyeleri kendi ibralarına ilişkin kararda oy kullanmamışlardır). Yapılan oylama sonucunda, denetçi oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla ibra edildi.

6- 2023 yılında elde edilen Şirket kârına ilişkin olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kâr dağıtım teklifi okunup müzakere edildi, yönetim kurulunun kâr dağıtım teklifinin aynen kabul edilmesine oybirliğiyle karar verildi.

7- 2024 yılında yönetim kurulu başkanına aylık net TL, yönetim kurulu üyelerinin her birine aylık net TL ücret ödenmesine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi.

8- Yönetim kurulu üyelerine şirketle kendileri veya başkaları adına herhangi bir işlem yapmaları; şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendileri veya başkaları hesabına yapabilmeleri hususlarında Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddeleri gereğince izin verilmesine oybirliğiyle/.....olumsuz oya karşılık..... oyla karar

9- Gündemin dilekler kısmında 2023 hesap döneminde alınan sonuçlardan dolayı yönetim kuruluna teşekkür edildi ve 2024 yılında başarılar temennisinde bulunuldu. Genel kurul toplantı başkanı iyi dilek ve temennilerde bulunarak toplantıya son verdi.

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

TOPLANTI BAŞKANI

OY TOPLAMA MEMURU

TUTANAK YAZMANI

Ek-17: Genel Kurul Kararlarının Tesciline Dair Davet Yazısı Örneği

..... **TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı: Anonim Şirketi

Yukarıda ticaret sicili numarası ve ticaret unvanı belirtilen Şirketimizin tarihli genel kurulu ile ilgili evrakları ekte sunulmuştur.

Ekte sunulan genel kurul toplantı tutanağında yer alan kararların tescil ve ilanını arz ederiz.

..... Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Başkanı

EKLER:

- 1) Genel kurul toplantı tutanağı (1 nüsha¹⁹¹).
- 2) Hazır Bulunanlar Listesi (1 nüsha).
- 3) Toplantıya katılan Bakanlık Temsilcisinin Görevlendirme Yazısının aslı.

¹⁹¹ Bazı Ticaret Sicili Müdürlükleri genel kurul karar defterinden noter onaylı toplantı tutanağı (2 nüsha) talep etmektedir. Ancak, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 29'uncu maddesinin birinci fıkrasında, genel kurul tutanağının noter tasdikli bir suretinin Ticaret Sicili Müdürlüğüne verilmesi öngörülmektedir.

Ek-18: Sermaye Artırımına İlişkin Esas Sözleşme Tadil Metni Örneği

..... SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ ESAS SÖZLEŞME TADİL TASLAĞI

ESKİ METİN	YENİ METİN								
Şirketin Sermayesi Madde 6- Şirketin esas sermayesi 50.000.-TL'dir. Bu sermaye, beheri 1,00 TL itibari değeri olan toplam 50.000 adet nama yazılı paya bölünmüştür. Bu sermayenin; • 20.000 paya isabet eden 20.000 TL'si Hakkı ALTAŞ tarafından, • 20.000 paya isabet eden 20.000 TL'si Hünkar ALTAŞ tarafından, • 10.000 paya isabet eden 10.000 TL'si Mirza ALTAŞ tarafından muvazaadan ari olarak ve tamamen taahhüt edilmiştir. Nakden taahhüt edilen şirket esas sermayesinin ¼'ü tescilden önce, kalanı ise şirketin tescil tarihinden itibaren yirmidört ay içerisinde ödenecektir.	Şirketin Sermayesi Madde 6- Şirketin sermayesi 250.000 TL (İkiyüzellibin Türk Lirası)'dır. Bu sermaye, beheri 1,00 TL (bir Türk Lirası) kıymetinde toplam 250.000 (ikiyüzellibin) nama yazılı paya ayrılmıştır. Şirketin önceki sermayesini teşkil eden 50.000 TL (Ellibin Türk Lirası)'nin tamamı ödenmiştir. Bu defa artırılan 200.000 TL (İkiyüzbin Türk Lirası) muvazaadan arî olarak tamamen taahhüt edilmiştir. Artırılan 200.000 TL'nin ¼'ü sermaye artırımının tescilinden önce, kalanı ise sermaye artırımının tescil tarihinden itibaren yirmidört ay içerisinde ödenecektir. Sermaye artırımını sonrasında Şirket esas sermayesinin pay sahipleri arasındaki dağılımı aşağıda gösterildiği gibidir: <table> <tr> <td>Pay Sahibi</td><td>Pay Adedi</td></tr> <tr> <td>Hakkı ALTAŞ</td><td>100.000 pay</td></tr> <tr> <td>Hünkar ALTAŞ</td><td>100.000 pay</td></tr> <tr> <td>Mirza ALTAŞ</td><td>50.000 pay</td></tr> </table>	Pay Sahibi	Pay Adedi	Hakkı ALTAŞ	100.000 pay	Hünkar ALTAŞ	100.000 pay	Mirza ALTAŞ	50.000 pay
Pay Sahibi	Pay Adedi								
Hakkı ALTAŞ	100.000 pay								
Hünkar ALTAŞ	100.000 pay								
Mirza ALTAŞ	50.000 pay								

Ek-19: Anonim Şirket Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı Örneği

..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN 15 HAZİRAN 2024 TARİHİNDE YAPILAN OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI

..... Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin olağanüstü genel kurul toplantısı 15/06/2024 tarihinde, saat ... : de, adresinde, Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarihli ve sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi'ın gözetiminde yapılmıştır.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin tarih ve sayılı nüshasında ilân edilmek suretiyle ve ayrıca nama yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektupla, toplantı gün ve gündeminin bildirilmesi suretiyle süresi içinde yapılmıştır. Ayrıca, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 454'üncü maddesine istinaden (A) grubu imtiyazlı pay sahiplerine tarihinde iadeli taahhütlü posta ile çağrıda bulunulmuştur.

Hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan, 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten (%80) toplantıda temsil edildiği ve böylece gerek Kanun gerekse esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçilmiştir.

1- Toplantı başkanlığınanın seçilmesine oybirliğiyle /..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Toplantı Başkanının teklifi üzerine oy toplama memurluğuna'nın, tutanak yazmanlığına'nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Genel kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.

Genel kurul toplantı başkanı, genel kurul toplantı tutanağının pay sahipleri adına Toplantı Başkanlığı tarafından imzalanmasını, bununla yetinilmesi hususunu oylamaya sundu. Toplantı Başkanlığının toplantı tutanağını müştereken imzaya yetkili kılınmaları ve bununla yetinilmesi hususu oybirliği ile.....olumsuz oya karşılık..... oyla kabul edildi.

Genel kurul toplantı başkanı gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yönteminin kullanılacağını belirtti ve gündemin diğer maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- Gündemin ikinci maddesiyle ilgili olarak;

Şirket sermayesinin, tamamı iç kaynaklardan karşılanmak üzere 1.000.000 TL'den % 100 bedelsiz artırılarak 1.500.000 TL'ye çıkarılması hususu ve bu amaçla şirket esas sözleşmesinin "Şirketin Sermayesi" başlıklı 6'ncı maddesine ilişkin tadil metni genel kurula sunuldu. Yapılan oylama sonrasında, şirket esas sözleşmesinin 6'ncı maddesinin yeni şeklinin aşağıdaki şekilde aynen kabulüne oybirliği ile karar verildi:

ESKİ ŞEKİL:

Sermaye

Madde 6- Şirketin esas sermayesi 1.000.000.-TL'dir. Bu sermaye, beheri 1,00 TL itibari değeri olan toplam 1.000.000 adet nama yazılı paya bölünmüştür.

Bu sermayenin;

500.000 paya isabet eden 500.000 TL'si Hakkı ALTAŞ tarafından,

300.000 paya isabet eden 300.000 TL'si Hünkar ALTAŞ tarafından,

200.000 paya isabet eden 200.000 TL'si Mirza ALTAŞ tarafından

muvazaadan ari olarak ve tamamen taahhüt edilmiştir. Nakden taahhüt edilen şirket esas sermayesinin $\frac{1}{4}$ 'ü tescilden önce, kalanı ise şirketin tescil tarihinden itibaren yirmidört ay içerisinde ödenecektir.

YENİ ŞEKİL:

Sermaye

Madde 6- Şirketin sermayesi 1.500.000 TL (Birmilyonbeşyüzbin Türk Lirası)'dir. Bu sermaye, beheri 1,00 TL (bir Türk Lirası) kıyme-

tinde toplam 1.500.000 (birmilyonbeşyüzbin) nama yazılı paya ayrılmıştır.

Şirketin önceki sermayesini teşkil eden 1.000.000 TL (Birmilyon-TürkLirası)'nın tamamı ödenmiş olup; Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na Ruhsat sicil numarası ile kayıtlı Serbest Muhasebeci mali Müşavir tarafından Tarih ve sayılı raporla tespit edilmiştir. Bu defa artırılan 500.000 TL (Beşyüzbin Türk Lirası)'nın tamamı olağanüstü yedek akçeler hesabından karşılanacaktır. Sermaye artışı yapılan 500.000 TL kadar ortaklara payları oranından bedelsiz pay verilecektir.

Sermaye artırımını sonrasında Şirket esas sermayesinin pay sahipleri arasındaki dağılımı aşağıda gösterildiği gibidir:

Pay Sahibi	Pay Adedi	Payların Tutarı
Hakkı ALTAŞ	750.000 pay	750.000 TL
Hünkar ALTAŞ	450.000 pay	450.000 TL
Mirza ALTAŞ	300.000 pay	300.000 TL

3- Dilekler ve görüşler kısmında sermaye artırımının hayırlı olması temennisinde bulunuldu. Gündemde görüşülecek başka konu kalmadığından Başkan toplantıya son verdi.

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

TOPLANTI BAŞKANI

OY TOPLAMA MEMURU

TUTANAK YAZMANI

Ek-20: Anonim Şirket İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu Toplantı Tutanağı Örneği

..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN

20/06/2024 TARİHİNDE YAPILAN (A) GRUBU İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

..... Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (A) grubu imtiyazlı pay sahipleri gündemindeki maddeleri görüşmek ve karara bağlamak üzere 20/06/2024 tarihinde, saat ...:.... de, adresinde toplandı.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin tarih ve sayılı nüshasında ilân edilmiş, ayrıca nama yazılı (A) grubu pay sahiplerine taahhütlü mektupla bildirilmiştir.

(A) grubu imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısı Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarih ve sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi'ın gözetiminde yapılmıştır.

Hazır bulunanlar listesinin tetkikinden de anlaşılabacağı üzere, şirket sermayesi olan 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası)'nın 100.000 TL'si (A) grubu pay sahiplerine aittir. Toplam itibari değeri 100.000 TL olan işbu (A) grubu payların toplam itibari değeri 80.000 TL olan 80.000 adedinin asaleten, toplam itibari değeri 20.000 TL olan 20.000 adedinin vekaleten olmak üzere tamamının toplantıda temsil edildiği ve böylece Kanunda öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçilmiştir.

1- Toplantı başkanlığınanın seçilmesine oybirliğiyle /..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi. Toplantı Başkanının teklifi üzerine oy toplama memurluğuna'nın, tutanak yazmanlı-

ğına’nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık oyla karar verildi.

Toplantı başkanı, özel kurul toplantı tutanağının pay sahipleri adına Toplantı Başkanlığı tarafından imzalanmasını, bununla yetinilmesi hususunu oylamaya sundu. Toplantı Başkanlığının toplantı tutanağını müstereken imzaya yetkili kılınmaları ve bununla yetinilmesi hususu oybirliği ile.....olumsuz oya karşılık..... oyla kabul edildi.

Özel kurul toplantı başkanı gündem maddelerinin oylanmasında el kaldırma usulü ile açık oylama yönteminin kullanılacağını belirtti ve gündemin diğer maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- Gündemin ikinci maddesiyle ilgili olarak;

Şirket sermayesinin, tamamı iç kaynaklardan karşılanmak üzere 1.000.000 TL’den %100 bedelsiz artırılarak 1.500.000 TL’ye çıkarılmasına ve bu amaçla şirket esas sözleşmesinin “Şirketin Sermayesi” başlıklı 6’ncı maddesinin tadil edilmesine ilişkin Şirketimiz genel kurulu tarafından onaylanmış bulunan, şirket esas sözleşmesinin 6’ncı maddesinin yeni şeklinin aşağıdaki şekilde aynen kabulüne oybirliği ile karar verildi:

ESKİ ŞEKİL:

Sermaye

Madde 6- Şirketin esas sermayesi 1.000.000.-TL’dir. Bu sermaye, beheri 1,00 TL itibari değeri olan toplam 1.000.000 adet nama yazılı paya bölünmüştür.

Bu sermayenin;

- 500.000 paya isabet eden 500.000 TL’si Hakkı ALTAŞ tarafından,
- 300.000 paya isabet eden 300.000 TL’si Hünkar ALTAŞ tarafından,
- 200.000 paya isabet eden 200.000 TL’si Mirza ALTAŞ tarafından

muvazaadan ari olarak ve tamamen taahhüt edilmiştir. Nakden taahhüt edilen şirket esas sermayesinin ¼’ü tescilden önce, kalanı ise şirketin tescil tarihinden itibaren yirmidört ay içerisinde ödenecektir.

YENİ ŞEKİL:**Sermaye**

Madde 6- Şirketin sermayesi 1.500.000 TL (Birmilyonbeşyüzbin Türk Lirası)'dır. Bu sermaye, beheri 1,00 TL (bir Türk Lirası) kıymetinde toplam 1.500.000 (birmilyonbeşyüzbin) nama yazılı paya ayrılmıştır.

Şirketin önceki sermayesini teşkil eden 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası)'nin tamamı ödenmiş olup; Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na Ruhsat sicil numarası ile kayıtlı Serbest Muhasebeci mali Müşavir tarafından Tarih ve sayılı raporla tespit edilmiştir. Bu defa artırılan 500.000 TL (Beşyüzbin Türk Lirası)'nın tamamı olağanüstü yedek akçeler hesabından karşılanacaktır. Sermaye artışı yapılan 500.000 TL kadar ortaklara payları oranından bedelsiz pay verilecektir.

Sermaye artırımını sonrasında Şirket esas sermayesinin pay sahipleri arasındaki dağılımı aşağıda gösterildiği gibidir:

Pay Sahibi	Pay Adedi	Payların Tutarı
Hakkı ALTAŞ	750.000 pay	750.000 TL
Hünkar ALTAŞ	450.000 pay	450.000 TL
Mirza ALTAŞ	300.000 pay	300.000 TL

3- Dilekler ve görüşler kısmında sermaye artırımının (A) grubu pay sahipleri açısından hayırlı olması temennisinde bulunuldu. Gündemde görüşülecek başka konu kalmadığından Başkan toplantıya son verdi.

BAKANLIK TEMSİLCİSİ**TOPLANTI BAŞKANI****OY TOPLAMA MEMURU****TUTANAK YAZMANI**

**Ek-21: Genel Kurul Toplantısını Erteleme Tutanağı Örneği
(Çağrılı Genel Kurul)****..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN 18/03/2024 TARİ-
HİNDE YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN 2023 YILI OLAĞAN GENEL
KURUL TOPLANTISINI ERTELEME TUTANAĞI**

..... Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 2021 yılına ait olağan genel kurul toplantısı 18/03/2024 tarihinde, saat ... : de, adresinde, Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarih ve sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi'ın gözetiminde yapılmak istenmiştir.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin tarihli ve sayılı nüshasında ilân edilmek suretiyle ve ayrıca nama yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektupla, toplantı gün ve gündeminin bildirilmesi suretiyle süresi içinde yapılmıştır.

Ancak, hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 100.000 TL (Yüzbin Türk Lirası) olan, 100.000 (Yüzbin) payın asaleten hazır bulunduğu, bu nedenle gerek Kanunda gerekse esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle, toplantı açılmayarak Yönetim kurulu tarafından yeniden belirlenecek gün ve saatte yapılmak üzere tehir edilmiştir.

Durumu gösteren ve bir sayfadan ibaret olan işbu tutanak, tarafımızdan birlikte düzenlenip okunduktan ve doğruluğu anlaşıldıktan sonra imza altına alınmıştır. Ankara, 18/03/2024

BAKANLIK TEMSİLCİSİ**YÖNETİM KURULU BAŞKANI****YÖNETİM KURULU ÜYESİ**

Ek-22: Genel Kurul Toplantısını Erteleme Tutanağı Örneği (Çağrısız Genel Kurul)

..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN 18/03/2024 TARİ- HİNDE YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN 2023 YILI OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINI ERTELEME TUTANAĞI

..... Anonim Şirketi Yönetim Kurulu tarafından 2021 yılı olağan genel kurul toplantısının, aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere, 18 Mart 2024 Cuma günü saat 10:00'da, Şirket merkezinin bulunduğu adresinde, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 416'ncı maddesi uyarınca çağrısız olarak yapılmasına karar verilmiş ve keyfiyet toplantı gündemi ile birlikte pay defterinde yazılı pay sahiplerine bildirilmiştir.

Ancak, hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan, 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten; toplam itibari değeri 150.000 TL (Yüzellibin Türk Lirası) olan, 150.000 (Yüzellibin) payın da vekaleten olmak üzere 1.000.000 TL'lik sermayeye karşılık 950.000 adet payın (%95) toplantıda temsil edildiği, bu nedenle Türk Ticaret Kanunu'nun 416'ncı maddesinde belirtilen toplantı nisabının mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Bu nedenle, toplantı açılmayarak Yönetim kurulu tarafından belirlenecek ileri bir tarihte yapılmak üzere tehir edilmiştir.

Durumu gösteren ve bir sayfadan ibaret olan işbu tutanak, tarafımızdan birlikte düzenlenip okunduktan ve doğruluğu anlaşıldıktan sonra imza altına alınmıştır. Ankara, 18/03/2024

YÖNETİM KURULU BAŞKANI YÖNETİM KURULU ÜYESİ

**Ek-23: Genel Kurul Toplantı Yetersayısının Mevcut Olduğuna Dair
Açılış Tutanağı Örneği**

..... ANONİM ŞİRKETİ'NİN
**18/03/2024 TARİHİNDE YAPILAN 2023 YILI OLAĞAN GENEL
KURUL TOPLANTISININ AÇILIŞ TUTANAĞI**

..... Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge'nin 6'ncı maddesi gereğince;

Hazır bulunanlar listesi tetkik edilmiş ve şirket paylarının 1.000.000 TL (Birmilyon Türk Lirası) toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 800.000 TL (Sekizyüzbin Türk Lirası) olan, 800.000 (sekizyüzbin) payın asaleten; toplam itibari değeri 200.000 TL (İkiyüzbin Türk Lirası) olan, 200.000 (ikiyüzbin) payın da vekaleten olmak üzere 1.000.000 TL'lik sermayeye karşılık 1.000.000 adet payın (%100) toplantıda temsil edildiği, böylece 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Kanunun 418'inci ve 421'inci maddelerinde belirtilen nisapların sağlandığı tespit edilmiştir.

Bu çerçevede, genel kurul toplantısının açılmasında herhangi bir yasal engelin bulunmadığı anlaşılmıştır. Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge'nin 6'ncı maddesi uyarınca düzenlenen işbu tutanak tarafımdan imza altına alınmıştır. Ankara, 18/03/2024

Yönetim Kurulu Başkanı veya Başkan
Vekili veya

Yönetim Kurulu Üyesi

Ek-24: Bakanlık Temsilcisinin Bulunacağı Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Bilgi Formu Örneği

ANONİM ŞİRKETLER GENEL BİLGİ FORMU

ŞİRKETİN ÜNVANI :		Bakanlık Dosya No		Vergi Dairesi	
		Ticaret Sicil No		Şirketin Vergi No	
ŞİRKETİN ADRESİ :		Şirketin Telefon No		Şirketin Telefax No	
		Kuruluş Tarihi		Merkezi (il-ilçe adı)	
FAALİYET KONUSU :					
Sermayesi		Artan Sermayesi		Ayni Sermayesi	
Şubeler					
Kuruluşta Yabancı Sermaye	Artırım Sonrası Yabancı Sermaye	Şirketin Süresi	Hissedar Sayısı	Hissedar Pay Sayısı	
Nama Yazılı Hisse Senetleri					
Nominal Değeri		Senet Sayısı		Toplam Değeri TL.	
Hamiline Yazılı Hisse Senetleri					
Nominal Değeri		Senet Sayısı		Toplam Değeri TL.	
Genel Kurul Tarihi ve Hesap Yılı		Halka Açık ☐ Evet ☐ Hayır		Bakanlığımızca Teftiş Tarihi	
Birleşme Tarihi :		Nevi Değişikliği Şekli			
Devrolan Şirket :		1 ☐ Kollektif 2 ☐ Komandit 3 ☐ Ltd. 4 ☐ A.Ş.			
Devralan Şirket :					
Tasfiye Kararı Varsa : Evet ☐ Hayır ☐		İflas Kararı Varsa : Evet ☐ Hayır ☐			
Tasfiye Karar Tarihi		İflas Karar Tarihi			
Tasfiye Kaldırıldı : Evet ☐ Hayır ☐		İflas Kaldırıldı : Evet ☐ Hayır ☐			
Tasfiye Genel Kur. Yap. : Evet ☐ Hayır ☐		Şirket Kapatıldı : Evet ☐ Hayır ☐			
Yönetim Kurulu					
Ünvanı	Adı-Soyadı	Görev Süresi	Vergi No	T.C. Kimlik No (Yabancılar için Pasaport No)	Adresi
Başkan					
Müdür					
Yardımcısı					
Üye					
Üye					
Üye					

Ek-25: Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının ve Bazı Yönetim Kurulu Kararlarının Tesciline İlişkin Olarak Ticaret Sicili Müdürlükleri Tarafından Talep Edilen Bilgiler ve Belgeler Listesi¹⁹²

1. GENEL KURUL KARARLARI

1. **Dilekçe¹⁹³** (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir)
2. Genel kurul karar defterinden noter onaylı **toplantı tutanağı** (2 nüsha)
3. **Hazirun cetveli**
4. **Bakanlık temsilcisi atama yazısı** (Bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğu olan toplantılarda)
 - Tüzel kişinin yönetim kuruluna seçilmesi halinde, tüzel kişi ile birlikte ve tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin adı-soyadı, adresi, uyruğu ve T.C. Kimlik numarasını (yabancı uyruklularda vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası) içerecek şekilde alınmış tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin yetkili organ kararı ile tüzel kişi adına yabancı uyruklu bir kişi belirlenmesi ve bu yabancı kişinin de Türkiye’de ikamet ediyor olması halinde, ikamet tezkeresi
 - Tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin yabancı uyruklu olması halinde tüzel kişinin güncel sicil kayıtlarını içeren belge (Bu belgenin, şirketin tabi bulunduğu ülkedeki noterler tarafından ve o ülkedeki Türk Konsoloslugu veya Türkiye’deki Dışişleri Bakanlığı tarafından ya da Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış ve bunların noterden onaylı Türkçe çevirilerinin de yaptırılmış olması gerekir.)

¹⁹² İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü’nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır. Erişim: 19/05/2013

¹⁹³ Bkz. Ek-26

- Genel kurulda yönetim kurulu seçimi yapıldı ve temsil ilzam yetkisi belirlenmedi ise tüm yönetim kurulu üyelerine ait şirket unvanlı imza beyannamesi. Temsil ilzam yetkisi belirlendi ise sadece temsil ilzam yetkisi verilen kişilere ait şirket unvanlı imza beyannamesi
- Yönetim kurulu üyelerinin T.C. kimlik numaraları (yabancı uyruklu- ların vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası) belirtilmelidir.
- Genel kurul toplantısında hazır bulunmayanların yönetim kurulu üyeliklerine seçilmesi halinde bunların bu göreve aday olduklarını veya görevi kabul ettiklerini belirten imzaları noterden tasdikli **yazılı beyan**¹⁹⁴. Bu belgede yerleşim yeri, uyruğu, T.C. vatandaşı ise kimlik numarası, yabancı uyruklu ise vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası belirtilmeli, yabancı uyruklu ise ekinde onaylı pasaport sureti ve ikameti Türkiye’de olan yabancı uyruklu için onaylı ikamet tezkeresi eklenmelidir.

Genel kurul ve yönetim kurulu kararlarında yetkililerin adları kısaltılmadan yazılmalıdır.

2. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİĞİ

Sermaye azaltımı ve arttırımı dışındaki esas sözleşme değişikliklerinde yukarıda belirtilen genel kurul evraklarına ilaveten iki nüsha tadil tasarısı eklenmelidir. *Tadil tasarısının genel kurul tutanağı içerisinde yer alması mümkündür.*

Esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde Bakanlık izin yazısı aslı ibraz edilmelidir.

3. ESAS SERMAYE ARTTIRIMI

- Yönetim kurulu yeni pay alma hakkının kullanılabilmesinin esaslarını bir karar ile belirler ve bu kararda pay sahiplerine en az onbeş gün süre verir. Sermaye artırımının tescilinden önce, yönetim kurulunun yeni pay alma hakkının kullanılması esaslarının belirlenmesine ilişkin bu karar tescil ve ilan edilmelidir.

¹⁹⁴ Bkz. Ek-27

1. **Dilekçe**¹⁹⁵ (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir.)
2. Esas sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin Genel kurul karar defterinden noter onaylı toplantı tutanağı, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu kararının noter onaylı örneği (2 nüsha)
3. Bakanlık temsilcisi atama yazısı
4. Hazirun Cetveli
5. Artırılan sermayeyi oluşturan payların tamamının taahhüt edildiğini gösterir genel kurulda kabul edilen şekliyle tadil metni (2 nüsha)
6. Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya görüş yazısı
7. Sermaye artırımının türüne göre yönetim kurulunca düzenlenmiş beyan (TTK m.457 gereği)
8. Sermaye arttırımı sadece sermaye taahhüdü yoluyla ya da sermaye taahhüdü ile birlikte iç kaynaklardan yapılıyorsa, sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine, sermayenin hangi oranda korunduğuna, iç kaynaklardan karşılanan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğuna, sadece sermaye taahhüdü yoluyla arttırılmasında sermayeye eklenecek fonların mevcut olmadığına ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu ve mali müşavir faaliyet belgesi
9. Sermaye arttırımı sadece iç kaynaklardan yapılması durumunda şirket sermayesinin özvarlık içinde korunduğunu ve iç kaynaklardan arttırılan tutarın şirket bünyesinde gerçekten var olduğuna ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu ve mali müşavir faaliyet belgesi

¹⁹⁵ Bkz. Ek-26

10. Konulan aynı sermaye ile sermaye artırımını sırasında devralınacak işletmeler ve ayınların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlemeye ilişkin bilirkişi raporu ile mahkemenin bilirkişi atama yazısının aslı veya onaylı suretleri
11. Konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı
12. Aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı bulundukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge
13. Rüçhan haklarının sınırlandırılması veya kaldırılması halinde bunun gerekçelerini; yeni payların primli ve primsiz çıkarılmasının sebeplerini, primin nasıl hesaplandığını gösterir yönetim kurulu raporu
14. Sermayenin on binde dördünün Rekabet Kurumu'nun Türkiye Halk Bankası Ankara Kurumsal Şubesi'nde bulunan 80000011 (IBAN NO:TR40 0001 2009 4520 0080 0000 11) no.lu hesabına nakden /EFT /havale suretiyle yatırıldığını gösteren tahsil edildi kaşeli ve imzalı banka dekontu
15. Pay bedellerinin kanunda veya esas sözleşmede belirtilen en az tutarın ödendiğine ilişkin; açılan banka hesabına para yatıran şirket ortaklarının adı, soyadı / unvanı ile her ortağın yatırdığı tutarların ve toplam yatırılan tutarın gösterileceği **banka mektubu** (Şirket sermayesinin tamamının yahut bir kısmının nakden taahhüt edilmesi halinde, nakden taahhüt edilen payların itibari değerinin en az $\frac{1}{4}$ 'ünün tescilden önce, kalan kısmının ise şirketin tescilini izleyen yirmi dört ay içinde ödenmesi gerekmektedir.)
16. Esas sözleşmenin sermaye maddesinin yeni şeklinde sermayeyi temsil eden paylar tadil metninde yer almıyorsa TTK 459. maddesine uygun olarak düzenlenmiş taahhüt sahibinin imzasını taşıyan iştirak taahhütnameleri¹⁹⁶.

¹⁹⁶ Bkz. Ek-28

Ekte yer alan iştirak taahhütname örneğinin kullanılması halinde Nakit sermaye artırımına iştirak eden tüm ortaklar için doldurulmalı ve tüm ortaklar tarafından imzalanmalıdır.

17. Genel kurulun şirket sözleşmesinin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararı ile yönetim kurulunun sermayenin artırılmasına ilişkin kararı imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edici mahiyette ise, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun alacağı kararın noter onaylı örneği ile genel kurul kararına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ve ortak bir tebligat adresi
 - Payların nakdi bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye taahhüdü yoluyla artırım yapılamaz.
 - Artırım, genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilemediği takdirde, genel kurul veya yönetim kurulu kararı ve alınmışsa izin geçersiz hâle gelir (TTK 456/3).
 - Bilançolarında sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonları bulunan ve halka açık olmayan veya halka açılmak üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvurmayan anonim şirketlerde sermaye taahhüdü yoluyla sermayenin arttırılabilmesi için; sermaye taahhüdü yoluyla yapılacak sermaye artırım tutarı kadar fonların da eş zamanlı olarak sermayeye dönüştürülmesi gerekmektedir. Fonlar sermayeye dönüştürülmeden veya fonlar sermayeye dönüştürülürken eş zamanlı olarak fonların tutarından daha yüksek miktarda sermaye taahhüdü yoluyla sermayenin arttırılabilmesi ise bu amaçla yapılacak genel kurul toplantısında bütün pay sahiplerinin temsil edilmeleri ve sermaye artırımına ilişkin kararın oybirliğiyle alınmış olması şartına bağlıdır.

4. ESAS SERMAYENİN AZALTILMASI

1. *Dilekçe*¹⁹⁷ (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir.)

¹⁹⁷ Bkz. Ek-26

2. Bakanlık temsilcisi atama yazısı aslı
3. Hazirun cetveli
4. Şirket alacaklılarına yedişer gün arayla üç defa çağrı yapıldığına dair sicil gazetesi örnekleri¹⁹⁸
5. Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı
6. Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor
7. Esas sözleşmenin değişen maddesine ait tadil tasarısının ve sermayenin azaltılmasına ilişkin yönetim kurulu raporunun onaylandığı, sermayenin azaltılmasının ne tarzda yapılacağını gösterildiği genel kurul karar defterinden noter onaylı toplantı tutanağı (2 nüsha)
8. Sermayenin azaltılmasına rağmen şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifin şirkette mevcut olduğunun belirlenmesine ilişkin YMM veya SMMM raporu ile faaliyet belgesi ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu
9. Alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını gösteren belgeler
10. Kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde ise yeminli mali müşavir raporu
 - Alacaklılara verilen 2 aylık sürenin sona ermesinden ve beyan edilen alacakların ödenmesinden veya teminat altına alınmasından sonra yukarıda sayılan belgeler ile azaltımın tescili talep edilebilir.

¹⁹⁸ Bkz. Ek-29

- Sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla ve bu açıklar oranında azaltılacak olursa, yönetim kurulunca alacaklıları çağırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat alınmasından vazgeçilmiş ve buna ilişkin yönetim kurulu kararı müdürlüğe ibraz edilmiş ise şirket alacaklılarına çağrı yapıldığına dair sicil gazetesi örnekleri ve bilinen alacaklılara yapılan çağrı mektupları ile alacakların ödendiği veya teminat altına alındığını gösteren belge örnekleri aranmaz.

5. AZALTIM İLE ARTIRMANIN EŞ ZAMANLI OLARAK YAPILMASI

Sermaye artırımına ilişkin belgelere *ilave olarak*;

1. Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı,
2. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı ve aynı miktarda yapılan sermaye artırımında artırılan sermayenin tamamen ödendiğine; daha yüksek sermaye artırımı yapılması halinde ise, aşan kısmın dörtte birinin de ödendiğine dair banka mektubu
3. Sermaye azaltılması ve artırımının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin Genel kurul karar defterinden noter onaylı toplantı tutanağı (2 nüsha)
4. Sermayenin azaltılması ve artırılmasının eş zamanlı olarak yapılmasına ilişkin hükümleri içeren değişik şirket sözleşmesi metni
5. Sermayenin tamamının ödendiğine, karşılıksız kalıp kalmadığına ve şirket özvarlığının tespitine ilişkin YMM veya SMMM raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitine ilişkin raporu
6. Sermayenin azaltılmasının sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağını gösterir yönetim kurulunca hazırlanmış ve genel kurul tarafından onaylanmış sermayenin azaltılmasına ilişkin rapor (TSY m.80/c)

6. YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN İSTİFASI VE YENİ ATAMA

1. **Dilekçe**¹⁹⁹ (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir.)
2. Yönetim Kurulu kararı²⁰⁰ (noter onaylı 2 nüsha)

Not: Genel Kurul Toplantısına kadar yönetim kurulu üyelerinin istifa atamaları; yönetim kurulu toplantı nisabını aşması halinde *ayrı tarihlerde karar alınmak ve tescil edilmek koşulu* ile genel kurul yapılmaksızın tescil ve ilan edilebilir.

3. Tüzel kişinin yönetim kuruluna seçilmesi halinde, tüzel kişi ile birlikte ve tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin adı-soyadı, adresi, uyruğu ve T.C. Kimlik numarasını (yabancı uyruklularda vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası) içerecek şekilde alınmış tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin yetkili organ kararı ile tüzel kişi adına yabancı uyruklu bir kişi belirlenmesi ve bu yabancı kişinin de Türkiye’de ikamet ediyor olması halinde, ikamet tezkeresi
4. Tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin yabancı uyruklu olması halinde tüzel kişinin güncel sicil kayıtlarını içeren belge (Bu belgenin, şirketin tabi bulunduğu ülkedeki noterler tarafından --ve o ülkedeki Türk Konsoloslugu veya Türkiye’deki Dışişleri Bakanlığı tarafından ya da Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış ve bunların noterden onaylı Türkçe çevirilerinin de yaptırılmış olması gerekir.)
5. Yönetim Kuruluna atanan üye ortaklardan ise bu husus kararda belirtilmeli, ortaklar dışından atanması halinde, dışarıdan atanan üyenin görevi kabul ettiğine ilişkin imzası noter onaylı belge²⁰¹ ibraz edil-

¹⁹⁹ Bkz. Ek-26

²⁰⁰ Bkz. Ek-30

²⁰¹ Bkz. Ek-27

melidir. Bu belgede yerleşim yeri, uyruğu, T.C. vatandaşı ise kimlik numarası, yabancı uyruklu ise vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası belirtilmeli, yabancı uyruklu ise ekinde onaylı pasaport sureti ve ikameti Türkiye’de olan yabancı uyruklu için onaylı ikamet tezkeresi eklenmelidir.

7. TEMSİL VE İLZAM KARARLARI

1. **Dilekçe**²⁰² (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir.)
2. Yönetim Kurulu kararı²⁰³ (noter onaylı 2 nüsha) Kararda yetki verilen yönetim kurulu üyesi veya müdürün ad ve soyadı yanında yerleşim yeri, vatandaşlıkları ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları (yabancı uyrukluların vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası) belirtilmelidir. Yönetim kurulu üyelerinden en az bir kişinin şirketi temsil ilzama yetkisi olması şarttır.
3. Yetki verilen kişilerin şirket unvanı altında noter onaylı imza beyanamesi
4. Yabancı uyruklu yetkililer için tercümesi noterden onaylı pasaport sureti verilmeli
5. Yabancı uyruklu müdürlerin ikamet adresleri Türkiye’de ise onaylı ikamet tezkeresi

Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesi Bulunan Anonim Şirketlerde Görev ve Yetki Dağılımına İlişkin Kararlar ile Tüzel Kişi Adına, Tüzel Kişi Tarafından Belirlenen Gerçek Kişinin Bildirimi Hakkında Açıklama:

- Tüzel kişi yönetim kurulu üyesi bulunan anonim şirketlerde görev dağılımı ile temsil kararlarında, görev ve yetki tüzel kişi yönetim kurulu üyesine verilmelidir. Ayrıca kararda tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin

²⁰² Bkz. Ek-26

²⁰³ Bkz. Ek-31

gerçek kişi temsilcisinin ad-soyadı, yerleşim yeri, vatandaşlığı, T.C. Kimlik Numarası, yabancı uyruklu ise vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası belirtilmelidir. Yabancı uyruklu gerçek kişi temsilcinin ikamet adresi Türkiye’de ise ikamet tezkeresi eklenmelidir. Buna ilişkin karar örneği için Ek-32’ye bakınız.

8. ANONİM ŞİRKETLERDE YETKİLİ YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN TÜZEL KİŞİ OLMASI HALİNDE İBRAZ EDİLECEK İMZA BEYANI HAKKINDA

- Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyesi seçilen tüzel kişinin temsilcisinin imza beyanı; asıl şirket unvanının da belirtilmesi koşulu ile, temsilcisi olduğu şirketin unvanı altında düzenlenmelidir.

Örneğin: B Turizm Anonim Şirketi unvanlı şirkete yönetim kurulu üyesi olarak atanan A Tekstil Anonim Şirketi adına atacağım tatbik imzalarım aşağıdaki gibidir.

A Tekstil Anonim Şirketi adına;

Gerçek Kişi Adı Soyadı İmza

9. TEK PAY SAHİPLİĞİ BİLDİRİMİ

1. **Dilekçe**²⁰⁴ (Şirket kaşesi ile yetkili tarafından imzalanmalı, vekaleten imzalanmış ise vekaletin aslı veya onaylı sureti eklenmeli, ekindeki evrak dökümünü içermelidir.)
2. Yönetim Kurulu kararı²⁰⁵ (Kararda şirketin tek pay sahibine düştüğü, ayrıca tek pay sahibinin ad-soyad, yerleşim yeri, vatandaşlığı, T.C. Kimlik Numarası, yabancı uyruklu ise vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası belirtilmelidir.)

Not: Tek pay sahibine düşen anonim şirketin yönetim kurulu sayısında değişiklik yapmak istemesi halinde yeni yasal düzenlemeye uygun şekilde esas sözleşmesinin yönetim kuruluna ilişkin maddesini tadil ederek yönetim kurulu seçimi yapılması gerekmektedir.

²⁰⁴ Bkz. Ek-26

²⁰⁵ Bkz. Ek-33

**Ek-26: Tescil İçin Ticaret Sicili Müdürlüğüne Verilecek Dilekçe
Örneği (Genel)²⁰⁶**

..... TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Ticaret Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde
..... sicil numarasıyla kayıtlı
..... unvanlı şirketimizin
ekli evrakının incelenerek tescil ve ilan edilmesi talep olunur.

Şirket Unvanı / Kaşesi

Yetkili Adı Soyadı

İmza

İrtibat telefon numarası:

EKLER: Verilen belgeler yazılmalıdır.

Not: Dilekçe vekaleten imzalanıyorsa vekaletname aslı veya noter onaylı sureti eklenmelidir.

²⁰⁶ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır.
Erişim: 19/05/2013

Ek-27: Genel Kurul Toplantısında Bulunmadığı Halde Yönetim Kurulu Üyeliğine Seçilen Kişilere İlişkin Beyan

BEYANNAME

(YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİ)

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrası gereğince;

... Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün ... sicil numarası ile kayıtlı bulunan Anonim Şirketi'nin .../.../2021 tarihinde yapılacak olan Olağan Genel Kurul toplantısında hazır bulunmayacağımdan,

anılan genel kurulda yapılacak yönetim kurulu seçimlerinde aday olduğumu, yönetim kurulu üyesi olarak seçildiğim takdirde bu görevi kabul ederek yürüteceğimi beyan ederim.

.../.../2021
Adı ve Soyadı
İmza

T.C./Vergi Kimlik No:

Adres :

Ek-28: Sermaye Artırımına İştirak Taahhütnamesi²⁰⁷

İŞTİRAK TAAHHÜTNAMESİ						
Şirketin Ticaret Unvanı						
Şirketin Adresi						
Genel Kurul Tarihi						
Şirketin Artırımına İştirak Eden Pay Sahiplerinin						
Pay Sahibinin Adı Soyadı Adresi / Tüzel Kişi Unvanı	Sermaye Artırımında Ödediği Miktar	Taahhüt Ettiği Sermaye Tutarı ve Hisse Adedi	Taahhütle Bağlı Olunan Süre	Payların İtibari Değerleri	Payların Cinsi ve Grubu (Varsa Çıkarma Prımı)	İmza
Türk Ticaret Kanunu'nun 459'uncu maddesi gereğince yukarıdaki bilgilerin doğru olduğunu beyan ve kayıtsız şartsız taahhüt ederiz. Tarih						

²⁰⁷ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır. Erişim: 19/05/2013

Ek-29: Sermayenin Azaltılmasına İlişkin Olarak Alacaklılara Yapılacak Çağrının İlan Talep Yazısı (Genel)²⁰⁸

.....TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı:Anonim Şirketi

Ticari Adres:

Konu: Sermaye Azaltımından Dolayı Alacaklılara Çağrı

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin; (yazıyla) TL olan sermayesi,(yazıyla) TL azaltılarak (yazıyla) TL'ye indirilmesine karar verilmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nun 473'üncü Maddeleri hükümleri gereğince; şirketin sermayenin azaltılmasına rağmen alacaklıların haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktifler mevcut olduğu ve bu suretle sermayenin azaltılmasında yasal bir engel bulunmadığı// tarihli raporu ile tespit edilmiştir.

Şirketimizin alacaklılarının, ellerindeki belgelerle birlikte; bu ilanın üçüncü defa yayımlanmasından itibaren en geç iki ay içerisinde adresine müracaatla alacaklarının ödenmesini veya teminata bağlanmasını isteyebilecekleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 474'üncü maddesi gereğince ilan olunur.

Şirket Yetkilisi/Yetkilileri Adı – Soyadı

Kaşe – İmza

²⁰⁸ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır. Erişim: 19/05/2013

Ek-30: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin İstifası ve Yeni Atamaya Ait Karar Örneği²⁰⁹

KARAR NO:

KARAR TARİHİ:

TOPLANTIYA KATILANLAR: (istifadan sonra kalan üyeler)

Yönetim kurulu üyeliğinden istifa etmiş olan yerine şirket ortaklarından / şirket ortağı olmayan uyruklu, Kimlik no.lu adresinde ikamet eden'ın ilk genel kurulun onayına sunulmak üzere, TTK'nın 363. maddesi uyarınca Yönetim Kurulu Üyesi olarak atanmasına karar verilmiştir.

İmza

İmza

²⁰⁹ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır.
Erişim: 19/05/2013

Ek-31: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Görev Dağılımı ve Temsil İlzama Ait Karar Örneği²¹⁰

KARAR NO:

KARAR TARİHİ:

TOPLANTIYA KATILANLAR:

Yönetim kurulunun kendi arasında yaptığı toplantıda;

Başkanlığa T.C. kimlik no.lu;

Başkan vekilliğine T.C. kimlik no.lu;

Üyeliğe T.C. kimlik no.lu

seçilmiş olup, şirketi yönetim kurulu üyelerinden münferiden / müştereken atacakları imzaları ile şirketi temsil etmelerine ve işbu kararın ticaret sicilinde tescil ve ilan edilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

İmza

İmza

İmza

Not: Yönetim kurulunda tüzel kişi üye var ise görev ve yetki dağılımında tüzel kişi üyenin unvanı yazılmalıdır. Ayrıca kararda, tüzel kişi tarafından ve tüzel kişi adına belirlenen gerçek kişinin ad-soyad, yerleşim yeri, vatandaşlığı, T.C. Kimlik Numarası, yabancı uyruklu ise vergi numarası veya yabancılara mahsus kimlik numarası belirtilmelidir. Tüzel kişi adına tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin yabancı uyruklu olması ve ikamet adresinin de Türkiye’de bulunması halinde ise, ikamet tezkeresi eklenmelidir.

²¹⁰ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü’nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır. Erişim: 19/05/2013

Ek-32: Anonim Şirket Yönetim Kurulu Görev Dağılımı ve Tüzel Kişinin Temsil İlzama Yetkili Olmasına Ait Karar Örneği²¹¹

KARAR NO:

KARAR TARİHİ:

TOPLANTIYA KATILANLAR:

Yönetim kurulu üyelerinin kendi aralarında yaptığı toplantıda;

Yönetim Kurulu Başkanlığına Şirketi,

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığına Şirketi,

Yönetim Kurulu Üyeliğine Şirketi,

seçilmiş olup, yönetim kurulu üyelerindenŞirketi, münferiden / müştereken atacağı / atacakları imzaları ile şirketi temsil etmelerine oy birliği ile karar verilmiştir.

Yönetim kurulu üyeliğine atanan Şirketi adına hareket etmek üzere, T.C. uyruklu, T.C. Kimlik no.lu, İli ilçesi adresinde ikamet eden bildirilmiştir.

Anılan hususlarının tescil ve ilan edilmesine karar verilmiştir.

İmza

İmza

İmza

Not: Tüzel kişi adına ve tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin yabancı uyruklu olması ve ikamet adresinin de Türkiye’de bulunması halinde, ikamet tezkeresi eklenmelidir.

²¹¹ İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü’nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır. Erişim: 19/05/2013

**Ek-33: Şirketin Tek Pay Sahipli Anonim Şirkete Dönüşmesinin
Tesciline İlişkin Ait Karar Örneği²¹²**

Karar Tarihi:

Karar Numarası:

Karar Katılanlar:

Şirketimiz TTK'nın 338. maddesine göre tarihinden itibaren tek pay sahipli Anonim Şirket olarak faaliyetine devam edecektir.

Tek pay sahibi adresinde ikamet eden uyruklu, T.C. (Yabancı) kimlik no.lu 'dır

Bu hususun tescil ve ilan edilmesine karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı

İmza

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

İmza

Yönetim Kurulu Üyesi

İmza

²¹² İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün web sitesinden (www.ito.org.tr) alınmıştır.
Erişim: 19/05/2013

Kaynakça

- ÇAMOĞLU, Ersin, POROY, Reha, TEKİNALP, Ünal**, Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, 10. Tıpkı Basım, Arıkan Yayınevi, İstanbul, 2005
- ERİŞ, Gönen**, Anonim Şirketler Hukuku, I. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1995,
- ERİŞ, Gönen**, Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, II. Baskı, Adana, En-Kay Yayınevi, 1992
- ARSLANLI, Halil**, Anonim Şirketler-I, Umumi Hükümler, 2. Bası, Fakülter Matbaası, İstanbul, 1959
- ARSLANLI, Halil**, Anonim Şirketlerin Hesapları, İnfisahı ve Tasfiyesi, İstanbul, 1961
- YILMAZ, Halil** "Ticari Defter ve Belgelerin Kaybolması" Adalet Dergisi, sayı: 15, 1994, s.196-210.
- ÇAMOĞLU, Ersin**, Yeni Ticaret Kanunu'nda Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar, Yaklaşım Dergisi, Ocak 2013, Sayı: 241, s. 244-253
- ALTAŞ, Soner**, Anonim Şirketler, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017
- ALTAŞ, Soner**, Şirket Denetimi (Bağımsız Denetçi, Denetçi ve Özel Denetçi), 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017
- ALTAŞ, Soner**, Türk Ticaret Kanununda Neler Değişti?, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013
- ALTAŞ, Soner**, Şirketler Hukukunda Neler Değişti, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014
- ALTAŞ, Soner**, Yedek Akçe Ayrımı ve Kullanımı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010
- 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 14/1/2011 tarihli ve 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun
- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu

26/6/2012 tarihli ve 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

28/3/2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

4/11/2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Halinde Kanun

6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Yetki Kanunu

3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun

Komisyon Raporu: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, Esas No: 1/324, TBMM Tutanak Dergisi, Yasama Dönemi: 23, Yasama Yılı: 2, S. Sayısı: 96, Nr.112

Komisyon Raporu: Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Adalet Komisyonu Raporu, Esas No: 1/630, Yasama Dönemi: 24, Yasama Yılı: 2, S. Sayısı: 303

13/1/2011 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul Toplantı Tutanağı:

http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/Tutanak_B_SD.birlesim_baslangic?P4=20839&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=124

26/6/2012 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul Toplantı Tutanağı:

http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?PAGE1=1&PAGE2=1&p4=21210&p5=H

Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 28/8/2012, Sayısı: 28395

Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 28/8/2012, Sayısı: 28395

Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı, Resmi Gazete Tarihi: 23/1/2013, Sayısı: 28537

Ticaret Sicili Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 27/1/2013, Sayısı: 28541

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 29/8/2012, Sayısı: 28396

Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 19/10/2012, Sayısı: 28446

Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 31/10/2012, Sayısı: 28453

Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 15/11/2012, Sayısı: 28468

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 28/11/2012, Sayısı: 28481

Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 19/12/2012, Sayısı: 28502

Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ, İç Ticaret 2003/3, Resmi Gazete Tarihi: 25/7/2003, Sayısı: 25179

Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ, İç Ticaret: 2004/2, Resmi Gazete Tarihi: 3/6/2004, Sayısı: 25481

Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, İç Ticaret 2007/1, Resmi Gazete Tarihi: 15/3/2006, Sayısı: 26463

Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1), Resmi Gazete Tarihi: 13/12/2011, Sayısı: 28141

Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar, Resmi Gazete Tarihi: 12/3/2013, Sayısı: 28585

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 29/6/2013, Sayısı: 28692

Anonim ve Limited Şirketlerin Sözleşmelerinin Türk Ticaret Kanununa Uyumlu Hale Getirilme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 29/6/2013, Sayısı: 28692

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 28/2/2015, Sayısı: 29281

Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı, Resmi Gazete Tarihi: 19/3/2016, Sayısı: 29658

Ticari Defterlere İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete Tarihi: 30/07/2017, Sayısı: 30110

15/2/2018 tarihli ve 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Resmi Gazete Tarihi: 7/7/2018, Sayısı: 30471 M.

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası:1), Resmi Gazete Tarihi: 10/7/2018, Sayısı: 30474

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 09/10/2020, Sayısı: 31269

27/12/2020 tarihli ve 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun, Resmi Gazete Tarihi: 31/12/2020, Sayısı: 31351 (5. Mükerrer)

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 29/05/2021, Sayısı: 31495

- Türkiye Büyük Millet Meclisi : www.tbmm.gov.tr
Başbakanlık : www.basbakanlik.gov.tr
Sermaye Piyasası Kurulu : www.spk.gov.tr
Yargıtay : www.yargitay.gov.tr

Kavramlar Dizini

A

Alacaklılara Çağrı · 203
Anonim Şirket · 258
Aynî Sermaye · 188, 189, 190, 192,
193, 194
Azlık · 43

B

Bakanlık Temsilcisi · 73, 74, 76, 81,
100, 173, 175

Ç

Çağrı · 42, 43, 44, 52, 93, 114, 169,
197, 198, 203, 204

D

Dürüst Resim İlkesi · 70

E

Esas Sermaye · 182, 196, 197, 205
Esas Sermayenin Azaltılması · 196,
197, 198, 199, 201, 202, 205, 208
Esas Sözleşme · 31, 105, 106, 195
Esas Sözleşme Değişiklikleri
Toplantı ve Karar Yeter Sayısı · 103,
109, 110, 111
Esas Sözleşmenin Değiştirilmesi · 31
Eşit İşlem İlkesi · 209

F

Fonlar · 191

G

Genel Kurul · 31, 41, 42, 51, 55, 73,
84, 89, 91, 92, 99, 115, 116, 141,
171, 172, 197, 198, 202, 203
Genel Kurul Başkanlığı · 83
Genel Kurul Kararının İptali · 114, 115

H

Halka Arz · 51, 190
Hazır Bulunanlar Listesi · 56

İ

İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı ·
188, 192, 195
İkincil Yükümlülük · 105
İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu ·
169, 170, 171, 172, 173, 203
İşlem Denetçisi · 200

K

Karar Yetersayısı · 162, 164
Kurucular Beyanı · 190

L

Limited Şirket · 141

O

Olağan Genel Kurul · 36, 240
 Olağanüstü Genel Kurul · 37, 240
 On-line Genel Kurul · 130
 Oy Hakkı · 96

Ö

Önceki Sermayenin Ödenmiş Olması · 178

P

Pay · 44, 87, 94, 97, 105, 108, 164, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 175, 194, 202, 209
 Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı · 116
 Pay Senetleri · 108

S

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı · 29, 60, 70, 73, 74, 96, 154, 156, 174, 179, 180, 187, 200
 Sermaye · 57, 58, 68, 96, 105, 108, 118, 164, 178, 179, 180, 182, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 202, 204, 208, 209, 210
 Sermaye Artırım Beyanı · 188, 190

Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı · 192

Esas Sermaye Sisteminde · 179

Sermayenin Artırılması · 108, 164

Sermayenin Azaltılması · 205

Sermayenin Azaltılması Yöntemleri · 208

Ş

Şirketler Topluluğu · 67, 69

T

Tasfiye · 42

Ticari Defterler · 46

Türkiye Muhasebe Standartları · 67, 68, 72

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu · 72

Y

Yıllık Faaliyet Raporu · 59, 61

Yılsonu Finansal Tabloları · 91

Yönerge · 38

Yönetim Kurulu · 30, 31, 41, 43, 44, 59, 70, 71, 72, 115, 169, 175, 176, 188, 203

Yönetim Kurulu Kararı · 186, 187, 195